AKCE!

Časopis Antifašistické akce • únor 2006 • číslo 12 • dobrovolný příspěvek – 30 Kč / 40 Sk

uprostřed

ANTIFA PEXESO

SLOVENSKO

Obsah

Editorial

Vítáme vás v dalším - v pořadí již dvanáctém - čísle našeho časopisu Akce. Nemá asi cenu se donekonečna ospravedlňovat za notorické nedodržování periodicity. Prostě je to fakt zapříčiněný jak osobními, tak technickými či pracovními problémy. Většina z nás Akci „vyrábí" až po splnění si svých pracovních či jiných povinností. A když si k tomu připočtete osobní problémy, jejichž řešení problematizuje život každému z nás - není zde vlastně žádné místo pro omluvy.

Proto je toto další číslo spíše opět dvojčíslem. A tomu odpovídá i počet stran - 52. Dobrovolný příspěvek, který nám pomáhá financovat výrobu časopisu, zůstává neměnný - 30,- Kč a 40,- Sk. Tuto cenu se pokusíme stabilizovat, ať už bude další číslo normální (jednočíslo) či obsáhlejší (dvojčíslo). Co se týče ceny, rádi bychom vás upozornili/y, že si náš časopis nekupujete (od distributorů/ek, ani přímo od naší centrální poštovní rozesílatelské služby - „Against shop"), ale dostáváte ho zdarma. Vy nám na oplátku zcela dobrovolně přispíváte na jeho výrobu peněžním darem, což je onen „dobrovolný příspěvek". Ten vypočítáváme z nákladů na tisk (podrobnosti nákladů na každé číslo budou zveřejňovány na našem webu). A i když by se mohlo zdát, že na určitém čísle vyděláváme, většinou tomu tak není. Proč? Protože ne vždy se rozdistribuje celý náklad - dost kusů nám zůstává ležet na skladě, abychom je časem mohli/y použít například k pestřejšímu vybavení infostánků nebo čítáren. Od některých distribucí dostáváme reciproční finanční příspěvky se značným zpožděním. Ale i kdybychom náhodou byli/y po vyúčtování v plusu, investujeme tyto finance do zkvalitňování dalších čísel našeho časopisu nebo do ostatních našich vydavatelských aktivit (brožury, knížky, CD). Do budoucna bychom rádi „pořídili/y" Akci celobarevnou obálku, barevný plakát uprostřed každého čísla nebo celobarevnou a pravidelnou vkládanou přílohu.

Právě v tomto čísle naleznete novinku - 1. část vložené přílohy, ANTIFA PEXESA. Pexeso bude mít celkem 4 díly, až poté si jej můžete zahrát jako plnohodnotné 64 kartičkové pexeso. Další 3 díly by měly vyjít opět jako příloha. Ačkoliv vám nemůžeme slíbit, že všechny vyjdou v tomto roce přesto, neváhejte, pořizujte si Akce a vystřihujte kartičky.

S financováním výroby našeho časopisu souvisí i naše prosba. Máte-li možnosti a schopnosti zorganizovat ve prospěch Akce, potažmo celé AFA, jakýkoliv benefit, budeme rádi za každý (i sebemenší) finanční příspěvek. Právě vydavatelská činnost nám spolyká nemálo finančních prostředků a pravidelné vydávání tiskoviny jako je Akce je ještě náročnější. Kontaktujte nás na kterémkoliv našem kontaktu. Děkujeme.

V minulém roce se nám povedlo vydat pouze dvě čísla oproti čtyřem plánovaným. V tomto novém dvojčísle bychom vám chtěli/y alespoň trochu vynahradit chybějící deficit informací. Je nám jasné, že i kvůli tomuto zpoždění vám nebudeme moci nabídnou ty nejžhavější aktuality. Na to ale časopis našeho formátu vlastně ani aspirovat nemůže. Aktuální informace se můžete dozvědět na našich webech - antifa.cz a fsa.anarchismus.org - nebo na jiných anarchistických, antifašistických nebo nezávislých informačních stránkách. V tomto časopise vám budeme chtít spíše přiblížit proběhlé události s naším komentářem a také se je pokusit patřičně analyzovat. No a samozřejmě nebudou chybět teoretické, historické či kulturní statě (u nichž se tolik na aktuálnost hledět nemusí), rozhovory nebo oživení psaného textu ve formě komiksů, letáků, plakátů či pexesa.

Ačkoliv jsme vás v Editorialu minulého čísla informovali/y o zřízení výhodnější předplatitelské služby pro pravidelné čtenáře a čtenářky od dalšího (tj. tohoto) čísla Akce, musíme vzhledem k opětovným problémům s periodicitou s vytvořením této služby poněkud posečkat.

A co je nového nejen v našem časopise? Po dlouhých přípravách se nám povedlo zprovoznit nový web na staré adrese - antifa.cz. Obzvláště grafické zpracování je vynikající, a i když ještě nefungují všechny odkazy, věříme, že se nám je podaří v nejbližší době zprovoznit. Doufáme, že i náš druhý web - fsa.anarchismus.org - projde co nejdřívě změnou, že brzy zprovozníme nový redakční systém. Snažíme se také zefektivnit činnost naší centrální distribuce. Brzy by se měl též na stránkách antifa.cz rozběhnout náš nový on-line shop pod názvem AGAINST SHOP (proti obchodu). Objednávky budete moci zadávat přímo prostřednictvím „Against shopu" nebo například přes naší distribuční nabídku v Akci prostřednictvím e-mailu na uvedené adresy. Chtěli/y bychom vás tímto upozornit na fakt, že nabídkový list naší distribuce (nově „Against shop", bývalá „MAP Records" - a bude nadále fungovat pouze jako hudební label) uveřejňovaný v Akci bývá po určité době neaktuální, není jak ho změnit než vyjde nové číslo, a vy si tak často píšete o matriály, které buď už nejsou nebo nebyly vinou technických či jiných problémů včas (podle informací v nabídkovém listu Akce) vyrobeny. Tímto se vám zpětně i do budoucna omlouváme za poskytování nepřesných informací z naší strany. Doufáme, že tato problematika bude prostřednictvím nabídky v zprovozněném on-line „Against shopu" zohledněna aktuálními informacemi o tom, které naše produkty jsou k dispozici, které už ne a které se teprve chystáme vyrobit.

Čtenáři a čtenářky ze Slovenska se na nás často obrací s otázkou, jak a kde mohou sehnat časopis ve svém okolí. Ani do budoucna neplánujeme posílat časopis z České republiky na Slovensko poštou, našli/y jsme však spolehlivou a plnohodnotnou náhradu. Tou se stává Červeno-černá distribuce, což je pracovní skupina Přímé akce (ccd.priamaakcia.sk) - naší sesterské organizace na Slovensku. Tato skupina bude oficiálním distributorem časopisu Akce na Slovensku. Doufáme tedy, že po zprovoznění našeho „Against shopu" si budete moci objednávat a hlavně dostávat na Slovensku všechny nabídnuté produkty naší distribuce.

Znovu bychom vás chtěli/y upozornit na možnost tzv. „recipročních dohod" s Akcí. Člověku či subjektu, jež nám poskytne nějakou zajímavou protislužbu (např. slevu při výrobě našich produktů nebo distribuci některých našich materiálů v kamenném obchodě bez připočítávání rabatu), poskytneme zdarma prostor pro reklamku či upoutávku na stránkách Akce.

Ale teď už k aktuálnímu novému číslu našeho časopisu. Co vše najdete uvnitř? Protentokrát upouštíme od podrobného výpisu názvů všech článků - ten ostatně kompletní naleznete v obsahu (na této stránce ve sloupečku vlevo) i v upoutávkách na obálce Akce. Zde vám pouze přiblížíme tématické okruhy článků. „Dvanáctka" je tématicky zaměřena na Slovensko a tentokrát se máte opravdu na co těšit. Mimo historické (o válečném Slovenském štátu) i aktuální články ze slovenského prostředí se v časopise objevuje také vůbec první text mapující antifašismus na Slovensku po roce 1989. Těšit se také můžete na rozhovor se slovenskou street-punkovou kapelou Železná kolóna. Z ostatních témat zde najdete pravidelné informace o antifa dění u nás i ve světě, nově v sekci monitoring přehled neonacistických aktivit u nás i ve světě nebo další rozhovor - o zbytečné smrti pro-palestinské aktivistky Rachel Corrie. V pokračování si můžete přečíst další díl o neofašistickém teroru, tentokrát ve Francii, druhý a závěrečný díl věnovaný politickým hrám Osvobozeného divadla Voskovce a Wericha (z tohoto velmi zajímavého dvoudílného materiálu plánujeme vydat ucelenou brožuru) či další díl životopisů méně známých anarchistů a anarchistek. V souvislosti s nedávným výročím vzniku polského odborového svazu Solidarita si můžete nalistovat článek rozebírající vliv anarchistických myšlenek na jeho vznik a vývoj. Dále si můžete přečíst například o filmové cenzuře v USA, recenzi na film Občanská výchova a povídku či básně. Ani v tomto čísle vás neochudíme o populární rubriku „koutek humoru", která je opět rozptýlená po celé Akci a čítá 2 komiksy a 1 Antifa grafiti fotografii, ani o tradiční plakát na prostřední dvojstraně a jako bonus nefalšované Antifa pexeso!

Rádi bychom se vám všem a hlavně slovenským soudruhům a soudružkám omluvili/y za špatně uvedený kontakt na AFA Bratislava z minulého čísla. Správná adresa samozřejmě zní blava.antifa.net a správný e-mailový kontakt je bacityafa@yahoo.com. Děkujeme za pochopení. A jako závdavek zveřejňujeme novou grafickou upoutávku na web AAB (viz str. 48).

Upozorňujeme též všechny naše čtenáře a čtenářky, že ne všechny články otištěné v Akci vyjadřují stanovisko redakce, potažmo AFA-FAS. Stává se, že otiskneme příspěvek proto, že je zajímavý a podnětný, ale po obsahové stránce k němu máme výhrady. Nemůžeme a ani nechceme v těchto případech autora či autorky nutit ke změnám v jejich textech. To už by zavánělo cenzurou. Proto tyto texty, i kvůli jejich nezpochybnitelným kvalitám, přetiskujeme, avšak pak je nutno, abyste znali/y toto naše stanovisko. V posledních číslech je to třeba příklad překladů textů Johna Pilgera od Marka Vondry. Články Johna Pilgera jsou velmi zajímavé, i když například v některých jejich pasážích nepokrytě vychvaluje procastrovský, tedy bolševicko-diktátorský, režim Huga Cháveze ve Venezuele. Ale kdybychom je neotiskovali/y či nezveřejňovali na fsa.anarchismus.org, cítili/y bychom se sami/y ochuzeni/y. A i pro ostatní naše čtenáře a čtenářky by tato absence byla jistě ochuzením.

Děkujeme za vaši přízeň a zájem. Doufáme, že vás ani v tomto ani v dalších číslech po obsahové i vizuální stránce nezklameme. Přejeme příjemné počtení.

★★★

*za redakci Akce **Vojtěch Svoboda** (FAS Praha)*
- e-mail: vojtech.svoboda@anarchismus.org -

Prohlášení ke genderové korektnosti textů uveřejňovaných v časopise Akce!

Uvědomujeme si, že česká gramatika je sexistická, ale zároveň též víme, že všechny články uveřejněné v našem časopisu nejsou z lingvistického hlediska genderově korektní. V některých případech tomu tak je na základě svobodné volby autorů a autorek. Resp. jejich vůli (v tomto případě nevůli) přizpůsobovat své tvůrčí ambice antisexistické gramatice, což se samozřejmě netýká čistě literárních žánrů jako je např. povídka či báseň, ve kterých vše závisí pouze na uměleckých záměrech autora či autorky. Nepoužívání antisexistické gramatiky je též pochopitelné při překladech cizojazyčných textů, v nichž sa-motný/á autor či autorka tuto gramatiku nepoužívá. V tomto případě by genderové přizpůsobování překladu mohlo mít i vliv na čitelnost a plynulost textu. To však neznamená, že není důležité se sexismem bojovat na všech frontách. V osobních vztazích a životě, stejně tak jako na lingvistické či rétorické úrovni. Je důležité zvykat si na to, že antisexismus musí být naší každodenní normou stejně tak jako ostatní anarchistické principy, které uplatňujeme již dnes v našich životech.

★★★

Federace anarchistických skupin
- internet: fsa.anarchismus.org -

TIRÁŽ

AKCE! - časopis Antifašistické akce (AFA), pracovní skupiny Federace anarchistických skupin, členské sekce Mezinárodní asociace pracujících (FAS-MAP)
číslo 12 vyšlo: v únoru 2006, náklad: 800 ks, počet stran: 52
redakční kolektiv: Vojtěch Svoboda, Pavel Pecka, Jindřich Lacina a Martin Koudelka
stálí/é přispěvatelé/ky: Karel Rosák, Marek Vondra, Ulrika Dostál, Ondřej Sekula a Martin Fritsch
celkové grafické zpracování a technický servis: Vojtěch Svoboda, Petr Křápek
obálka, plakát a vložené pexeso: Vojtěch Svoboda, korektury: Markéta, Adriene, Michal Tulík
(osobní e-maily autorů/ek: pod příspěvky, fota z koláže na obálce: muzeumsnp.sk, snp.sk, verafilm.cz aj.)

Redakce rEdakce reDakce redAkce redaKce redakCe redakcE

casopis.akce@anarchismus.org

Antifašistická scéna

na Slovensku po roku 1989 a aktuálna situácia

Michal Tulík

Zámerom tohto článku je aspoň čiastočne priblížiť históriu a súčasnosť antifašistickej scény na Slovensku po roku 1989. Je možné, že tu nie sú zachytené niektoré podstatné míľniky a skutočnosti a preto by som bol rád, aby bol článok chápaný skôr ako snaha o zhrnutie mne známych faktov a nie ako dôkladná analýza. V zásade ide o prvý podobný súhrnný článok, je preto pravdepodobné, že nebude úplne dôsledný. Chcem tiež pripomenúť, že keďže nie som aktivistom na poli militantného antifašizmu a napríklad informácie o udalostiach spred vyše 10 rokov mám z x-tej ruky, dúfam, že tí, ktorí nemajú moju nevýhodu dokážu plnšie zachytiť sledované obdobie a podeliť sa o svoje poznatky niekedy v budúcnosti.

Pokúšal som sa zachytiť významové odlišnosti pojmov neonacizmus a neofašizmus a pre ich súhrnné označenie bol na niektorých miestach použitý pojem fašizmus, resp. fašisti.

Stav po roku 1989

Prvé antifašistické aktivity na Slovensku súvisia podobne ako v prípade anarchizmu s rozvojom alternatívnych subkultúr, prevažne punkovej, ktorá fungovala už počas totality. Paradoxne, je to práve punková scéna, ktorá sa po páde režimu ocitla v spojení s rasistickými a fašistickými myšlienkami. Spoločné koncerty punk kapiel a Krátkeho procesu, či rasistická pieseň Cigánsky problém od Zóny A sú toho zrejme najviditeľnejším dôkazom. Netrvá však dlho a toto spojenie sa stáva problematickým. Konflikty medzi účastníkmi koncertov ústia do vyčlenenia rasistických skinheads od pankáčov a vytvorenia samostatnej rasistickej subkultúry.

Rasistickí a fašistickí skinheadi začínajú vydávať prvé tlačoviny a inú propagandu a rozširujú kontakty so zahraničím. Zatiaľ ale neexistuje žiadna jednotiaca politická sila. Veľká časť rasistov sympatizuje s nacionalistickými politickými stranami, predovšetkým so Slovenskou Národnou Stranou (SNS) a viacerí sú (aj dnes) členmi Mládeže SNS. Zatiaľ čo sa v politickej oblasti v začiatkoch nedarí presadiť vlastnú víziu, pouličné násilie je na vzostupe. Významný nárast počtu rasistických skinheadov (a ich násilia) prichádza v prvej polovici 90. rokov v súvislosti s popularitou skupiny Orlík. Druhá vlna rozmachu fašistov na Slovensku je zas poznačená hudobnou tvorbou Daniela Landu. Priamym dôsledkom je prítomnosť kolektívov mladých holohlavých násilníkov v takmer všetkých slovenských mestách.

Dlhé obdobie nemajú antifašistické snahy organizovanú podobu a útoky fašistov na alternatívne koncerty veľmi často končia nielen víťazne, ale aj krvavo. To isté platí aj o útokoch, ktoré sa uskutočňujú mimo subkultúr (útoky na Rómov, prisťahovalcov atď.). Prvé pokusy o organizovanie antifašistických snáh môžeme nájsť až v druhej polovici 90. rokov, čiastočne inšpirované príkladmi z Čiech a tamojšou autonómnou a anarchistickou scénou.

Jedným z prvých verejných vystúpení slovenského poprevratového antifašizmu je antifašistické zhromaždenie v Prievidzi v roku 1997 (ako aj v rokoch 1998 a 1999), ktoré je napadnuté neonacistami a políciou. Zábery hajlujúcich neonacistov, ktorí hádžu po demonštrantoch kamene a zápalné fľaše (!) sa okamžite dostávajú do hlavných správ (do ktorých sa už nedostala informácia o hone polície na antifašistov v uliciach a na sídliskách Prievidze). Je veľkým šťastím, že nedochádza k žiadnym vážnym zraneniam.

Ďalšie antifašistické verejné prejavy môžeme vidieť počas návštevy Jean Marie Le Pena z francúzskeho Národného frontu (NF). V roku 1997 prijíma pozvanie SNS, ktorá v tej dobe tvorí vládnu koalíciu. Protidemonštrácií v Bratislave a Žiline sa účastní približne 50 - 60 antifašistov.

Tieto aktivity antifašistov nemajú na vývoj fašistickej scény žiaden citeľný dopad (ak vôbec nejaký) a nezmierňujú jej aktivity. Na strane antifašistov taktiež nevidieť výrazný pokrok, keďže ani jedna z týchto akcií nevedie ku koordinácii antifašistických aktivít, či k vytvoreniu organizácie na poli sebaobrany. Predsa však, udalosti z roku 1997 sa stávajú podnetom pre vznik iniciatívy Ľudia proti rasizmu (ĽPR), ktorá sa čoskoro mení na mimovládnu organizáciu. Pokusy o organizované antifašistické aktivity a dôslednejší ako len antirasistický prístup k problematike prichádzajú až okolo roku 2001 - 2002. Ich výsledkom je vytvorenie Antifašistickej akcie Bratislava (AAB) v roku 2002.

Môžeme teda hovoriť o dvoch hlavných míľnikoch vzniku organizovanej antifašistickej scény. Prvým je založenie ĽPR, druhým vytvorenie slovenskej Antifašistickej akcie AAB.

Ľudia proti rasizmu

ĽPR sa vo svojich počiatkoch zaoberajú predovšetkým monitorovacou a vzdelávacou činnosťou. Snažia sa vysvetľovať základné charakteristiky a symboly fašizmu či rasizmu, rozvíjajú spoluprácu prevažne so strednými školami, organizujú diskusie. Na základe informácií od obetí fašistických útokov a antifašistov v jednotlivých regiónoch Slovenska sa ĽPR darí vytvoriť prvú databázu aktívnych fašistov a útočníkov. Osoba Ladislava Ďurkoviča, ktorý je hlavným iniciátorom a ťahúňom organizácie umožňuje ĽPR získať dobré meno v spoločnosti. Skúsenosti z práce v Slobode zvierat pretavené napríklad do masívnej celorepublikovej billboradovej kampane pomáhajú vytvoriť z ĽPR rešpektovanú mediálnu a verejnú autoritu.

Tieto aktivity vedú aj k rozšíreniu poľa pôsobnosti ĽPR, kedy môžeme sledovať snahy o väčšiu spoluprácu s represívnymi orgánmi. Organizácia sa profiluje a nadobúda dnešnú podobu - ĽPR ako v istom zmysle „rozviedka“, ktorá dodáva polícii zozbierané informácie o aktivite neonacistov a neofašistov na Slovensku, snaží sa rozširovať povedomie polície o danej problematike a poskytuje informácie o fašistických útokoch masmédiám.

Ďalším hlavným cieľom ĽPR sa stáva vytvorenie legislatívneho rámca pre boj s neonacizmom - špeciálneho protiextrémistického oddelenia, ktoré ĽPR žiada v samostatnej petícii a ktoré je nakoniec zriadené 1. 1. 2004 (Oddelenie boja proti rasizmu a extrémizmu). Jeho úlohou je zhromažďovanie informácií nielen o neonacistoch, ale aj o nezávislých ekológoch, anarchistoch, antifašistoch, ľuďoch z rôznych alternatívnych mládežníckych subkultúr a vôbec o každom, kto spochybňuje existujúci status quo.

Antifašistická akcia Bratislava (AAB)

Za posledných 5 rokov došlo k snahám vytvoriť miestne organizácie Antifašistickej akcie v rôznych mestách Slovenska (Trenčín, Nitra, Martin, Košice atď.). Do dnešných dní pretrvala a spopularizovala sa len Bratislava.

Vznik AAB je priamou reakciou na neonacistické násilie, ktoré bolo v Bratislave dlhé roky políciou ignorované a nenachádzalo žiadnu protisilu. AAB o sebe dáva vedieť oblepením Bratislavy niekoľkými stovkami farebných plagátov vyzýva-

júcimi k sebaobrane pred fašistickými útokmi. Propagačná práca pokračuje vytvorením samolepiek, ktoré je možné vidieť v takmer všetkých spojoch MHD. AAB vydáva Manifest a spravodaj Antifašista (dodnes štyri čísla) a vytvára web stránku.

Táto činnosť je povzbudením pre vytvorenie viacerých podobných iniciatív, prevažne mladých ľudí. Tí, síce nie pod hlavičkou AAB, ale z potreby vlastnej sebaobrany, začínajú fyzicky konfrontovať neonacistov na uliciach a brániť sa ich útokom na spoločenských akciách. Ako ukazujú skúsenosti z iných krajín, táto činnosť prirodzene vedie na jednej strane k poklesu násilných činov fašistov v Bratislave, na strane druhej k pokusom o ich zefektívnenie. Ak však hovoríme o antifašizme v Bratislave, je potrebné povedať, že má širšie zázemie, ako len v AAB, ktorá pôsobí skôr ako podzemná skupina. Prevažná časť antifašistických aktivít sa zdá byť decentralizovaná a na báze kamarátskych kolektívov, nie nejakej organizačnej štruktúry a zdá sa, že aktivity AAB zostávajú často neznáme aj týmto kolektívom.

Ďalšie antifašistické iniciatívy

Je len niekoľko miest na Slovensku, kde by sa dalo hovoriť o istej kolektívnej forme vyjadrovania antifašistických postojov. Medzi ďalšie skupiny, ktoré sa aktívne bránia proti fašistickým myšlienkam by sme mohli zaradiť fanúšikov futbalového klubu AS Trenčín. Ide prevažne o mladých punks a nerasistických skinheadov. Trenčianski fanúšikovia sú jedinými známymi antifašistickými fans, ktorí sa svojim postojom netaja (napríklad, na zápase, ktorý sa uskutočnil po smrti Daniela Tupého, sa im podarilo rozvinúť niekoľkometrový transparent na znak úcty k jeho pamiatke).

Lokálne antifašistické aktivity môžeme nájsť aj v Trnave, kde bola nedávno vytvorená miestna skupina Antifašistická akcia Trnava.

Ostatné mestá síce nie sú bez antifašistov, ale zorganizovanie sa proti fašistom v nich má skôr sporadický charakter, kedy ide o okamžitú reakciu na fyzické útoky (Banská Bystrica, Košice, Piešťany, Liptovský Hrádok ai.).

Antifašistickú činnosť vyvíja čiastočne aj Priama akcia - MAP. Ide však prevažne o vzdelávacie a solidárne aktivity na podporu stíhaných antifašistov. Táto činnosť nemá formu konkrétnej kampane, resp. kontinuálnej aktivity. Je skôr reakciou na aktuálne dianie prostredníctvom šírenia alternatívnych informácií o fašizme (prednášky) a antifašistických aktivitách (výzvy vo forme letákov a web stránky, napríklad, počas demonštrácie 9. novembra či počas koncertu **Zastavme neonacistov!** s apelom k aktívnemu protestu proti akcii SP-NS 17. 11.).

Slovenská pospolitosť - neofašisti mediálnymi hviezdami

Politická strana Slovenská pospolitosť - Národná strana (SP-NS), pôsobí na Slovensku nie je jediná neofašistická organizácia, ktorá pôsobí na Slovensku. Z tých významnejších treba spomenúť aj neonacistické občianske združenie Nové Slobodné Slovensko (NSS), ktoré udržiava priateľské kontakty s SP-NS. Je to však práve Slovenská pospolitosť, komu sa darí vzbudiť výraznú mediálnu pozornosť, a to predovšetkým od leta 2005. Verejné zhromaždenia, fakľové spektálke (kryté ako starý slovanský zvyk) uhladených členov v uhladených uniformách alebo októbrové políciou narušené alebo zrušené akcie pripomínajúce streľbu do slovenských robotníkov v Černovej - všetky tieto udalosti boli vodou na mlyn pre senzáciechtivé masmédiá a ich hlavné správy. „Vodca“ Marián Kotleba, učiteľ informatiky na strednej škole v Banskej Bystrici a človek, ktorého stranu podporil aj arcibiskup Ján Sokol a v marci 2005 mu dokonca dal svoje požehnanie, získava priestor pre obhajobu svojej strany a z takmer neznámej partaje sa stáva pojem, ktorý zrazu každý pozná.

Reakcia antifašistickej časti spoločnosti však na seba nenecháva dlho čakať. Akciu asi stovky členov SP-NS a rasistických skinheadov, ktorá sa uskutočňuje 28. augusta 2005, deň pred výročím Slovenského národného povstania (a ktorej predchádzajú akcie v Martine a Ružomberku), prichádza narušiť asi dvadsiatka antifašistov. Po námestí vyvesujú fotografie z koncentračných táborov a nesú antifašistický transparent. V septembri sa Kotleba a jeho matka pred svojim domom stávajú obeťami útoku nemaskovaných útočníkov, ktorí im spôsobujú viaceré zranenia. Páchatelia tohto individuálneho útoku zostávajú dodnes neznámi a či bol motív činu antifašistický je taktiež otázne. V októbri prichádzajú ďalšie útoky, ktoré síce nie sú fyzické, ale naštrbujú imidž neohrozených bojovníkov. Októbrové akcie SP-NS prinášajú prvé významnejšie verejné prejavy nesúhlasu so stranou. Kým v Modre protestuje iba skupinka troch antifašistov, v Prešove sa darí zorganizovať vyše 50 ľudí, čím viac než dvojnásobne prevyšujú počet pochodujúcich neofašistov. Povesť Prešova ako nedotknuteľnej zóny fašizmu je takto aspoň na čas spochybnená. A nezaostáva ani Bratislava. Vyše stovka antifašistov obsadzuje 17. novembra námestie, kde má mať SP-NS svoje zhromaždeniu „za slobodu a demokraciu“. Ide o zatiaľ poslednú akciu SP-NS, na ktorú sa strana nakoniec ani nedostavila.

Konanie polície

Je zaujímavé, že až do októbra 2005 polícia proti SP-NS takmer vôbec nekoná. Nie je to však jediná zvláštna vec. Už po útoku na Kotlebu môžeme sledovať podivné policajné praktiky, kedy vyšetrovateľ na základe zoznamov od tajnej služby predvoláva na výpovede množstvo ľudí z alternatívnej scény. Všetko pritom nasvedčuje tomu, že tieto zoznamy tvoria v podstate všetci ľudia, ktorí boli kedy legitimovaní na protestných akciách v posledných rokoch a bývajú v okruhu 50 km od Banskej Bystrice. Tieto skutočnosti naznačujú, že polícia používa legitimovanie ľudí, ako hlavný nástroj budovania zoznamov „extrémistov“. Pritom samotné legitimácie väčšinou prebiehajú bez udania dôvodu, alebo na základe formulky „podobáte sa na hľadanú osobu“. Takto nejak na Slovensku vyzerá boj proti extrémizmu.

Pod tlakom niektorých médií sa koncom októbra začínajú prebúdzať aj represívne zložky. Ich konanie je však do veľkej miery kontraproduktívne a zároveň protizákonne, čo je napríklad prípad zrušenia akcie SP-NS v Prešove 30. októbra. Dokonca aj zadržanie Kotlebu 29. 10. končí bez vznesenia obvinenia. Obvinení, no na slobode, sú pobočník Ján Kopúnek a dve členky SP-NS a neskôr aj samotný Kotleba.

Je ťažké uveriť, že policajné konanie je prejavom cieľavedomého a nezmieriteľného boja s fašizmom. V hre sú skôr politické motívy a skutočnosť, že každému je jasné, že neofašisti prekročili istú hranicu, akosi sa až príliš politicky zaktivizovali a získali pozornosť médií. Štát teda musí pohroziť. Necelé 2 týždne po represívnych krokoch polície v Modre, Černovej či Prešove, však Slovensko šokuje tragická správa.

Vražda Daniela Tupého

V piatok 4. 11. je zavraždený študent filozofie Daniel Tupý (7 bodnými ranami z 5 rôznych nožov). Tomuto útoku predchádzajú dva útoky na ľudí z alternatívnej scény - v pondelok 31. 10. a útok bodnou zbraňou v stredu 2. 11. Hoci sa vedie diskusia, či bola táto v poradí už siedma fašistický vražda dielom neonacistov a hoci polícia uvažuje, že mohlo ísť o pomstu za útok na neonacistov, ku ktorému údajne došlo 3. 11., je evidentné, že nejde iba o bežnú šarvátku a z prejavov útočníkov môžeme jasne povedať, že išlo o prívržencov rasistickej subkultúry. A aj napriek tomu, že tento útok nemá znaky dobre organizovaných neonacistických útokov z Veľkej noci 2005 v Bratislave, kedy sa brutálne útočilo na vytipované osoby a podniky, je viac než isté, že útočili neonacisti. Diskutovať o tom, či išlo o skupinu uvedomelých neonacistov z tvrdého jadra, sympatizantov Combat 18, či partiu, ktorá nepatrí do tejto elity a „iba“ obdivuje podobné činy, je podstatné skôr z hľadiska nájdenia vrahov...

Na Medzinárodný deň boja proti rasizmu 9. 11. organizuje ĽPR demonštráciu a sviečkový pochod na uctenie pamiatky Daniela. Ulicami Bratislavy prechádza najmohutnejší antifašistický sprievod v histórii Slovenska - nesúhlas s rasizmom a fašistickým násilím prichádza vyjadriť približne 3 000 ľudí. ĽPR v spolupráci s organizátorom Pohoda festivalu Michalom Kaščákom pripravuje ďalšiu akciu na 12. novembra. Open air koncert s názvom Zastavme neonacistov! sa odohráva na mieste, kde bol Daniel zavraždený a účastní sa ho vyše 500 ľudí.

Dalo by sa očakávať, že po vražde a masovej antifašistickej akcii, ako aj po krokoch polície proti Slovenskej pospolitosti, sa útoky a činnosť neonacistov a/lebo neofašistov na dlhšie obdobie stlmia. Kým v Bratislave to môže byť čiastočne pravda, zdá sa, že v iných mestách sa fašisti cítia byť povzbudení, nie zastrašení. 12. novembra skupina 19 fašistov napáda piešťanský pub „62“. Jeho návštevníkom sa podarí klub ubrániť (so zranenými na oboch stranách). 14. novembra sa fašisti (medzi ktorými sú aj útočníci na 62-ku) pokúšajú napadnúť študentov vo vlaku smerom z Piešťan do Bratislavy. Dvaja z nich pár dní na to končia vo väzbe. 16. novembra útočia štyria mladí fašisti na 13-ročnú Rómku a jej dvoch bratov v Kežmarku. V ten istý deň ešte stihnú rozbiť okná na domoch dvoch rómskych rodín. Ide o partiu, ktorá celý mesiac chodila po meste s bezjbolkami a kuklami a ohrozovala miestnych Rómov bez toho, aby ktokoľvek zakročil. Koncom novembra dochádza k útoku aj v Bardejove, kde dvaja neonacisti brutálne útočia na jedného muža.

Reakcia antifašistov

Pokiaľ ide o reakciu antifašistov po vražde, pokračuje verejný protest. Viaceré občianske združenia vyzývajú ku konaniu proti neonacistickému násiliu. ĽPR apeluje na políciu, aby konala razantnejšie, organizuje demonštráciu a sviečkový pochod 9. 11. a vyzýva k vyjadreniu aktívneho verejného nesúhlasu s demonštráciou SP-NS 17. 11. 2005. Celá iniciatíva je teda v rukách ĽPR, nie v rukách antifašistov. Zo strany antifašistov ide predovšetkým o uverejnené či neuverejnené tlačové prehlásenia, výzvy k monitoringu a mobilizácii proti fašistickým verejným aktivitám, rozdávanie letákov na akciách ĽPR, či účasť na akciách zvolaných ĽPR. Potenciálne najdôležitejšia akcia - demonštrácia SP-NS 17. novembra, je protiprávne zakázaná úradníkmi Starého Mesta Bratislava. Skutočné prekvapenie je však faktické zrušenie tejto akcie zo strany SP-NS tesne pred jej plánovaným začiatkom.

Antifašistická protiakcia má ďaleko k masovosti niekoľkotisícového sviečkového pochodu či koncertu. Mediálne haló opadá a tak vyjadriť svoj názor prichádza verejne (a treba dodať, že v danej situácii aj dosť odvážne), len asi stovka nespokojných. Väčšia časť účastníkov je z alternatívnej subkultúry.

Polícia proti extrémizmu a zastrašovanie antifašistov

Hoci je boj proti extrémizmu väčšinou prezentovaný ako boj proti neonacistom, patrí sem extrémizmus tak pravicový, ako aj ľavicový. Na tomto sa mieste sa nebudem venovať analýze nezmyselných pojmov extrémizmus, ľavica či ľavicový extrémizmus. Pokúsim sa skôr o zhrnutie aktivít polície od konca októbra.

Všetko začína podivnými zásahmi proti SP-NS a pokračuje ďalšími ešte podivnejšími krokmi. 5. novembra, deň po vražde Daniela, uskutočňuje polícia raziu na štadióne Slovana Bratislava, kde polícia (nesprávne) hľadá potenciálnych vrahov, ako aj na koncerte kapely Rozpor v Subclube, kde hľadá ktoviečo... 6. novembra polícia kontroluje návštevníkov známej alternatívnej krčmy Stoka. 16. novembra je vzatý do väzby spevák žilinskej death metalovej kapely Sanatorium, ktorý, okrem iného, spoluorganizoval koncert antirasistickej kapely Napalm Death. Polícia uňho nachádza marihuanu (ktorá neobsahuje takmer žiadne THC...) a hudobné nosiče s rasistickou tematikou, ktoré tvoria nepatrný zlomok zo širokého výberu undergroundovej hudby, ktorú distribuuje (väčšinou nepolitické, ale aj antifašistické, kapely). 17. novembra sa polícia pokúša legitimovať čo najväčší počet zahalených antifašistov na demonštrácii proti SP-NS s odôvodnením podoby na hľadanú osobu (pričom policajný prezident do médií s úsmevom tvrdí, že dôvod je ten, aby zistili, kto je pod maskami). 18. - 19. novembra dohliada polícia na presné zatvorenie krčmy Propeler, ktorá je neďaleko miesta, kde bol zavraždený Daniel a opäť navštevuje krčmu Stoka. Od tohto obdobia pravidelne kontroluje zatváracie hodiny Propeleru a začiatkom decembra dostáva Propeler mesiac na ukončenie prevádzky („z hygienických dôvodov"). 2. decembra legitimuje polícia 42 návštevníkov koncertu Rockové mrazenie v Moravanoch nad Váhom a označuje ich za ľavicových extrémistov. 3. decembra zasahuje polícia na punkovom koncerte U Matúša v Bratislave, kde kontroluje asi 100 pankáčov a nerasistických skins. V médiách sa objavuje správa, že na koncerte, na ktorom bolo jasne vidieť zástavu Nazi raus, sa spoločne nachádzali pravicoví aj ľavicoví extrémisti (!). 10. decembra sa koná razia na punk koncerte v Trenčíne, kde hrá kapela Rozpor. Všetci účastníci sú legitimovaní.

Násilie verzus nenásilie

Antifašistická scéna je dnes na Slovensku rozdelená na dva tábory. Prvý predstavuje antirasistická organizácia ĽPR ako nositeľka občiansky nenásilného a štátne represívneho (rozumej násilného!) riešenia problému bez aktívnej sebaobrannej účasti spoločnosti. Ako už bolo naznačené, ako morálne krédo uplatňuje princíp nenásilia, no jej prístup je v tejto záležitosti značne selektívny a (nielen) z morálneho hľadiska hlboko pokrytecký (násilie štátu je tolerované, vítané a požadované, násilie spoločnosti je neakceptovateľné a podľa ich vlastného legislatívneho návrhu by sa dalo označiť ako extrémistické).

Druhý tábor tvoria antifašisti, predovšetkým na západe Slovenska, ktorí namiesto spoliehania sa na políciu uprednostňujú skôr fyzickú sebaobranu pred fašistickými útokmi a snahami fašistov získať priestor pre pôsobenie v komunite.

Základné princípy politiky ĽPR a ďalší vývoj

Udalosti z jesene 2005 ukazujú, že tieto dva tábory, ktoré by sa mohli v prípade, že by ĽPR upustila od lobizmu a spolupráce s políciou, veľmi vhodne a efektívne dopĺňať (jeden na poli osvety a vzdelávania, druhý na poli sebaobrany), sú v nezmieriteľnej opozícii. Táto konfliktná situácia navyše hrozí ešte ďalším vyhrotením, pretože prístup ĽPR priamo ovplyvňuje a ohrozuje pozíciu antifašistov a možnosti kolektívnej sebaobrany.

Politika ĽPR je už dostatočne vyprofilovaná a je teda pomerne ľahké predvídať ich ďalšie kroky a vývoj situácie. Smerovanie je jasné - spoliehanie sa na autoritu práva a polície. V praxi to znamená napríklad riešenie problému násilných útokov neonacistov sprísnením legislatívy, o čo sa ĽPR pokúša už dlhší čas, a to konkrétne prostredníctvom zavedenia pojmov extrémista, extrémizmus a extrémistická skupina do Trestného zákona. Táto stratégia je dosť nepochopiteľná, pretože Trestný zákon už teraz definuje hanobenie rasy a národa, podľa ĽPR však nedostatočne. Aj v prípade, že by to bola

pravda, nie je dôvod hľadať alternatívu v „extrémizme". Pritom ĽPR ide v zásade len o zvýšenie trestnej sadzby za fašistické násilie.

Podobne ako v prípade snahy o vytvorenie protiextrémistického oddelenia, aj v prípade pokusu pretlačiť do zákona pojem extrémizmus, môžeme vidieť krátkozrakosť podobných snáh. Akákoľvek definícia, ktorá zjednoduší neonacizmus a neofašizmus na extrémizmus, nevyhnutne ohrozuje aj sociálne hnutie využívajúce fyzickú sebaobranu. ĽPR takto v podstate iniciuje kriminalizáciu sociálnych hnutí a paradoxne aj antifašistickej obrany.

Kým dnes sa polícia usiluje hlavne o vykázanie nárastu počtu „extrémistov", v budúcnosti hrozí, že tieto štatistiky sa použijú ako „dôkaz" či ospravedlnenie pre zavádzanie ďalších opatrení obmedzujúcich ľudské slobody na úkor pochybnej bezpečnosti dezorientovanej väčšiny spoločnosti. Všetko toto samozrejme s podporou ĽPR (hoci možno nevedomou).

ĽPR využilo vraždu Daniela Tupého na nový pokus presadiť svoje dlhoročné plány zvýšiť trestné sadzby za rasovo a ideologicky motivované zločiny. Tieto kroky kopírujú klasickú pravicovú politiku v oblasti práva, ktorá má za cieľ udržať násilníkov za mrežami tak dlho, ako sa len dá. Toto čisto právnické hľadisko neberie do úvahy spoločenské dôsledky takéhoto postupu a predstavuje absolútne nepochopenie nielen neonacistickej kultúry, ale aj činnosti a histórie hnutí na celom svete, ktoré bojujú za ľudské práva a slobody.

Z hľadiska udržania neonacistov na uzde sa potenciálne krátkodobé výsledky môžu v strednodobej perspektíve veľmi ľahko premeniť na rastúci problém a skutočné nebezpečenstvo. A nielen to, zakomponovanie extrémizmu do zákona vytvára precedens pre možné budúce ešte prísnejšie novelizácie, ako aj ďalšie podobné represívne kroky v iných oblastiach. Začať to môže extrémizmom, pokračovať novelizáciami zákonov o slobodnom zhromažďovaní sa, či organizovaní v odboroch, až po právo na štrajk a pod. (tieto snahy sa na Slovensku už objavili, napríklad po celorepublikovom štrajku na železnici v roku 2003). Konanie ministra vnútra Palka z Kresťansko-demokratického hnutia (známeho konzervatívca a homofóba) asi nenechá nikoho na pochybách, že je to dosť reálny scenár. To je sila precedensu, ktorá vytvára vhodnú kultúru, spoločenský súhlas a podporu pre odpoveď na aktuálnu filozoficko-spoločenskú otázku „bezpečnosť alebo sloboda"?

Paradoxne sa takto oblúkom dostávame k pôvodnému problému - fašizmu, ktorého vzostup sa často opieral o demokratický systém. Trocha demokracie, správnej propagandy na vytvorenie spoločenského súhlasu s reštriktívnymi opatreniami smerujúcimi k obmedzeniu ľudských práv a ešte dávka represie a zmanipulovať ľudí nemusí byť až také ťažké.

Znie to možno absurdne, ale ĽPR balancuje na tenkom ľade, i keď je znova potrebné povedať, že skôr nevedome, pretože historické vzdelanie predstaviteľov ĽPR a ich vedomosti o sociálnych hnutiach sú na bode mrazu a ich čisto právnický a idealistický pohľad na vec im nedovoľuje chápať širšie súvislosti.

Perspektívy dôsledného antifašistického prístupu

Predvídať vývoj antifašistickej scény je o čosi problematickejšie. Jej najaktívnejšia časť, zložená z viac či menej utajených kolektívov, s imidžom zakuklených mladých mužov (a niekoľkých žien) a komunikujúca jedine cez internet (ak vôbec), aj to bez akéhokoľvek publikovania vlastných aktivít, pravdepodobne nemá veľkú šancu zaujať bežných ľudí.

Iste, takáto podoba činnosti má svoje pochopiteľné dôvody. V prvom rade, vznikla z vyše desaťročnej skúsenosti pouličného fašistického teroru. Slovenská spoločensko-kultúrna situácia je taká, že ak ťa napadne neonacista na ulici, nikto ti nepomôže. Ak zavoláš políciu, v lepšom prípade si ťa vypočuje a vinníka nikdy nenájde. Ak sa dokážeš útoku brániť, ale máš tu smolu, že fašista ťa pozná, budeš sa báť, či ťa na ďalší deň nepočká pred domom so svojou partou a to so železnou istotou, že ti nepomôže nielen polícia, ale ani susedia a dokonca ani kamaráti. Tieto faktory vedú antifašistov k väčšej anonymite a práci v kolektívoch, kde základom je ľudská dôvera a vlastná bezpečnosť. Väčšina spoločnosti, ktorá pociťuje fašistické násilie ako problém, si tieto súvislosti neuvedomuje a túto taktiku môže považovať za nesprávnu. Nech už je akákoľvek, mali by sme ju minimálne pochopiť.

Uvažovanie o ďalšom vývoji dôsledne antifašistických aktivít je problematické aj preto, lebo povedať, čo dnes znamená dôsledný antifašizmus vôbec nie je jednoduché. Je slovenský antifašizmus vyjadrený v Manifeste AAB? Je pre slovenských antifašistov osveta skutočne rovnako dôležitá ako sebaobrana? Ťažko povedať, pretože pri takto položenej otázke je potrebné vychádzať z doterajších činov a tie do veľkej miery zostávajú neznáme.

Aký bude slovenský antifašizmus? Úprimne povedané, netrúfam si odpovedať. ★★★

autor je členom Priamej akcie Slovensko (PA Bratislava)
- e-mail: michaltulik@priamaakcia.sk -

Hlinkova slovenská ľudová strana

Politická autonomie Slovenska byla spojena s razantním nástupem Hlinkovy slovenské ľudové strany (HSLS) k moci, která tento požadavek prosazovala již od začátku své činnosti. Od roku 1925 vyšla z každých parlamentních či obecních voleb jako nejsilnější slovenská politický strana. Vždy se považovala za jediného autentického reprezentanta slovenského národa s vyhraněnou protivládní opoziční politikou, naplněnou náboženskou a nacionální ideologií. Na jejím okraji, s větší či menší intenzitou, působily radikální síly (vedoucí V. Tuka, F. Ďurčanský, K. Sidor aj.): ve dvacátých letech např. Rodobrana (vytvořená podle italského fašistického vzoru), ve třicátých letech se radikálové seskupovali okolo časopisu Nástup, a od léta 1938 okolo tvořících se Hlinkových gard (HG). Program politické autonomie Slovenska pod autoritativním vedením A. Hlinky[01]), který se v letech 1918 - 19 na Slovensku významnou měrou přičinil o vznik ČSR, byl chápán vždy v rámci společné republiky. Bylo tomu tak až do Hlinkovy smrti a tragické mnichovské dohody.

Tiso vyznamenává příslušníky SS po potlačení SNP

Slovenský štát 1939 - 1945

Carlo Giulliani

V současné nejen slovenské neonacistické scéně nachází často velmi kladné ohlasy politika tzv. Slovenského štátu, vědomě budovaná na autoritativních principech, s totalitním charakterem a výraznými klerofašistickými prvky, provázenými navíc některými slovenskými zvláštnostmi. J. Tiso proklamoval programovou základnu „farské republiky“ jako *„jeden Bůh, jeden národ, jedna organizace a jedna strana na Slovensku“*.

Autonomie

Pomnichovská oslabená pražská centrální vládá HSĽS vyhlásila 6. října 1938 v Žilině po dohodě s ostatními slovenskými stranami autonomii Slovenska. Předsedou autonomní slovenské vlády se následujícího dne stal dr. Josef Tiso[02]). Ministři slovenské autonomní vlády se stali plnoprávnými členy ústřední vlády v Praze. HSĽS vydala Manifest slovenského národa, v němž vyjádřila svou nacionalistickou a totalitní politickou linii. Přestože byla politická autonomie pro většinu členů HSĽS konečným cílem státoprávního uspořádání, stále více se v politickém životě dostávali do popředí stoupenci separatismu (odtržení) Slovenska od ČSR (V. Tuka[03]), F. Ďurčanský), kteří otevřeně spoléhali na německou pomoc. HSĽS si pod nátlakem podřídila všechny ostatní politické strany, odborové, společenské a další organizace a zesílila cenzuru. HG během pouličních násilností zastrašovaly politické odpůrce. 22. listopadu 1938 se stát federalizoval a oficiálně se začal nazývat Česko-slovenskou republikou. 18. prosince 1938 proběhly zmanipulované volby s „jednotnou kandidátkou“ do Sněmu slovenské země. Centrální pražská vláda (Slovensko v ní zastupoval K. Sidor) sledovala se znepokojením dezintegrační snahy na Slovensku a hledala cesty, jak jim zamezit. Několikerá jednání nikdy nepřinesla očekávaný úspěch a v konečném důsledku vedla ke zvyšování napětí mezi oběma stranami. Když J. Tiso předkládal 21. února 1939 slovenskému sněmu program vlády, hovořil celkem otevřeně o budování slovenského státu. Navzdory ochotě pražské vlády podřídit politiku Berlínu, nacisté při rozbití Československa stále více počítali s tzv. slovenskou kartou. V českých vládních kruzích se tak začal stále konkrétněji rýsovat plán na mocenský zásah do událostí na Slovensku. Události se dostaly do jakéhosi samospádu, na jehož usměrňování už česká ani slovenská politika neměla dost prostředků a vlivu.

V noci z 9. na 10. března 1939 vyhlásila ústřední vláda v Praze na Slovensku výjimečný stav (tzv. Homolův puč). E. Hácha odvolal slovenskou autonomní vládu Tisa měl nahradit J. Sivák. Vojenské a četnické síly obsadily na Slovensku strategicky klíčové pozice a zároveň internovaly okolo 250 přívrženců radikálního separatismu. Celá akce na Slovensku proběhla na samé hranici ústavnosti a navíc přímo diletantsky. Iniciátoři chtěli zamezit dalšímu rozkladu republiky, ale ve skutečnosti vyvolali právě opačné trendy. Celá akce během 24 hodin viditelně zkrachovala. J. Sivák odmítl funkci přijmout, proto byl 11. března jmenován premiérem K. Sidor[04]), který se dostal do protikladných a bezvýchodných tlaků. Nacistické vměšování vyvrcholilo 13. března, kdy byl Tiso pozván k Hitlerovi a pod pohrůžkou *„aby Slovensko nezmizelo z mapy spolu s ČSR“* přistoupil na dohodu o vyhlášení Slovenského štátu jako vazala nacistického Německa s vnitřním klerofašistickým uspořádáním.

Třetí říše si ze Slovenska přivlastnila již na podzim roku 1938 předmostí hlavního města Bratislavy-Petržalku a také starobylý hrad Děvín. Podobně Polsko zabralo několik vesnic na Oravě a Spiši (167 km^2 s 9 000 Slováky). Nejcitelněji však Slovensko postihla tzv. 1. vídeňská arbitráž z 2. listopadu 1938, na jejímž základě Německo a Itálie umožnily horthyovskému Maďarsku okupovat 10 400 km^2 území, kde žilo 860 000 obyvatel - z toho více než jedna třetina slovenské národnosti. Nezanedbatelnou skutečností bylo odsunutí skoro 20 000 občanů české národnosti zpět do Čech.

Unitřní struktura a režim Slovenského štátu

Nový stát vyhlásil v Bratislavě Sněm Slovenské země 14. března 1939. Nebyl výsledkem předcházejícího snažení slovenské společnosti, nýbrž jakýmsi vedlejším produktem nacistického rozbití Československa. Slovenský štát byl od počátku až do konce své existence satelitem Německa. Jako jeden z nejmenších států v tehdejší Evropě se rozprostíral na rozloze 38 055 km^2. Hned v březnu 1939 ztratil ze svého území 1 600 km^2 se 40 000 obyvateli, které okupovalo horthyovské Maďarsko při záboru zbytku Podkarpatské Ukrajiny. Kromě toho byla podél západní hranice poskytnuta Německu zvláštní vojenská zóna (Schutzgebiet). V prosinci 1940 žilo na území státu 2 653 000 obyvatel, z nichž se 85% hlásilo ke slovenské národnosti. Většina z nich přijala vznik státu, přes všechny jeho nedostatky (satelitní postavení, antidemokratický režim) s uspokojením, pocity národní hrdosti a nadějemi. Tento trend platil až do roku 1943. Hlavním městem se stala Bratislava. Podle ústavy, přijaté 21. července 1939, měl stát republikánskou formu s jednoznačně autoritativním charakterem. Ve skutečnosti byla ústava pouze formálním dokumentem a v praxi se nedodržovala.

V čele státu stál prezident, jímž byl 26. října 1939 zvolen kněz J. Tiso. Měl ve společnosti přirozenou autoritu a těšil se trvalé popularitě u většiny obyvatelstva. Představoval symbol politiky „menšího zla“, ochránce Slovenska před Německou chamtivostí a domácími radikálními politickými dobrodruhy. Nejvyšším zákonodárným orgánem byl Sněm Slovenské země, zvolený v prosinci 1938. V jeho čele stál M. Sokol[05]). Sněm měl původně 63 poslanců, z nichž mnozí postupně abdikovali a nebyli nahrazeni doplňující volbou. Řádné volby plánované na rok 1943 se neuskutečnily a slovenští občané tak po celou dobu trvání slovenského státu nedostali příležitost přistoupit k volebním urnám. Sněm postupem doby ztrácel svůj vliv. Většina vyda-

ných právních norem měla formu vládních nařízení a poslanci nanejvýš rozhodnutí vládních a stranických orgánů dodatečně schvalovali. Jakousi druhou komorou parlamentu byla desetičlenná Státní rada volená na 3 roky. Měla kontrolovat prezidenta a plnění ústavních principů, v podstatě však nedisponovala žádnými skutečnými pravomocemi a dávala jen nezávazná doporučení. Vláda slovenského státu měla kromě premiéra (V. Tuka po Tisově zvolení prezidentem) osm ministerských křesel: vnitro a zahraniční věci (F. Ďurčanský), školství a osvěta, hospodářství (G. Medrický), národní obrana (F. Čatloš), doprava a veřejné práce (J. Stano), finance (M. Pružinský), spravedlnost (F. Fritz). Nejvyšší vládní a stranické funkce se kumulovaly a probíhal tvrdý zápas o získání rozhodujících pozic. Skutečnou moc držela v rukou vláda a samozvaně vládnoucí HSĽS. Předsedou strany se v říjnu 1938 stal J. Tiso, přičemž posluchače přesvědčoval, že *„strana je národ a národ je strana. Národ prostřednictvím strany hovoří, strana místo národa přemýšlí."* Členská základna se z 50 000 osob v roce 1937 vyšplhala až na 300 000 straníků v roce 1943. Veřejný život ovládla zákazem všech neľuďáckých organizací a spolků (kromě náboženských) a také vytvářením vlastních organizací - mezi nejvýznamnější patřily Hlinkova garda (vedoucí radikální fašisté V. Tuka a A. Mach[06]) a Hlinkova mládež, vzniklé podle nacistických vzorů jako ozbrojené polovojenské složky strany. Ve slovenském státě působily i dvě politické strany národnostních menšin: trpěná Maďarská strana (J. Esterházy) a mnohem početnější Deutsche partai[07] (v čele F. Karmasin), budovaná podle vzoru NSDAP s vlastními údernými oddíly Freiwillige Schutzstaffel (FS), které vydatně pomáhaly jak při rozbíjení Československa, tak při zavádění nacionálněsocialistických praktik do politického života.

Nový stát se velmi důrazně hlásil ke křesťanské ideologii a zejména římskokatolická církev byla úzce ideologicky a hlavně personálně spjata s režimem. Za *„zvěčnělého vůdce a otce"* slovenského národa byl považován A. Hlinka. Administrativní i mocenský aparát byl převzat většinou z 1. republiky, i když se začaly vytvářet nové instituce jako nástroje budování totalitního systému: Úřad propagandy („vymýval" mozky občanů v duchu státní ideologie), Ústředna státní bezpečnosti (státní tajná policie sledující a pronásledující odpůrce režimu), koncentrační tábor v Ilavě a síť nejrůznějších internačních a pracovních táborů. Většina byla budována podle nacistického vzoru, za přímé účasti německých poradců. V duchovní sféře se začalo hovořit o nutnosti *„formování nového člověka, ideálního Slováka*", který měl mít smysl pro kolektivní čest, povinnost, zodpovědnost, přísnou disciplínu a bezúhonný křesťanský život. Životní úroveň ve Slovenském štátu, přestože měla permanentní problémy se zásobováním některými základními životními potřebami, byla vyšší než životní úroveň absolutní většiny německých satelitů, nemluvě o zemích okupovaných.

V rámci HSĽS vznikla vnitřní radikální opozice v čele s V. Tukou a A. Machem, kteří mluvili o *„nedokončené slovenské revoluci"* a snažili se prosadit koncepci slovenského nacionálního socialismu. Jejich slabinou bylo, že nedávali doma ani v Německu záruku, že by byli schopni vést Slovenský štát a podporovaly je zejména oddíly Hlinkovy gardy. Požadavky mechanického přejímání nacistického vzoru narážely na odpor konzervativního křídla, v jehož čele stál J. Tiso, podporovaný většinou stranického aparátu, církevními kruhy i širokými vrstvami slovenského obyvatelstva. Tiso začal používat proti svým oponentů jejich vlastní zbraně: zdůrazňoval princip autoritativního řízení státu a strany, kterému se museli podřídit všechny skupiny i jednotlivci (od října 1942 přijal dokonce titul vůdce a významně tak posílil svůj kult osobnosti). Na jaře 1940 se zdálo, že jsou radikálové na ústupu a v květnu 1940 přijal J. Tiso k překvapení A. Macha jeho demisi podanou před třemi měsíci, a zbavil ho všech funkcí. Němečtí nacisté se s nevolí dívali na přílišné potlačování radikálních fašistických sil ve slovenském politickém životě a během německo-slovenských jednání v Salcburku ve dnech 27. - 28. července 1940 nejvyšší představitelé říše v čele s A. Hitlerem a J. Ribbentropem (ministr zahraničí) zcela nediplomaticky nařídili J. Tisovi uskutečnit závažné personální změny ve slovenské vládě. Z vlády vypadl F. Ďurčanský[08] a jeho dva klíčové ministerské posty - zahraničí a vnitro - obsadili V. Tuka a A. Mach, který byl opětovně dosazen i do funkce hlavního velitele HG.

Po salcburském diktátu začala druhá etapa formování vnitřního režimu Slovenského štátu, vyznačující se razantním nástupem radikálních fašistických sil, označovaná za počátek *„éry nacionálního socialismu na Slovensku"*, a následným protiútokem konzervativního křídla. Celá vládní garnitura i s konzervativci přejímá nový politický kurz, který jednoznačně směřuje k prohloubení totalizace a fašizace režimu, promítající se do všech oblastí společenského života. Zostřila se zejména perzekuce odpůrců režimu a cenzura. Konzervativní křídlo požadavky německých nacistů v podstatě splňovalo a spolehlivě kolaborovalo, takže v roce 1942 definitivně rozhodlo zápas ve vládním táboře ve svůj prospěch. Nastolená totalita měla ovšem značné trhliny, způsobené pokračujícím zápasem mezi dvěma křídly vládního tábora, objevujícími se příznaky krizových jevů a v neposlední řadě tradičním slovenským politickým „šlendriánstvím."

Značná část příznivců radikálního křídla, nejednou kompromitovaná defraudačními a politickými aférami a skandály, ztrácí politický vliv, anebo se přidává k vítězům jako např. A. Mach.

Příslušníci Hlinkovy gardy „s jedním z mnoha perzekvovaných Židů"

Od začátku roku 1943, kdy dochází ke zlomu v průběhu války, postupně odumírají v zákonodárství i v praktické politice slovenského státu, principy nacionálního socialismu a je viditelná snaha o odpolitizování veřejného života. Tisk i straničtí agitátoři vyzývají občany, aby se nestarali o „velkou politiku" a aby poctivě pracovali v zájmu národa a zachování státu.

Mezinárodní postavení a zahraniční politika

Všechny důležité posty musely být obsazeny pouze těmi, s nimiž souhlasili v Berlíně. Hned v prvních dnech odešel na přání Berlína do ústraní K. Sidor, vedle Tisa nejvýznamnější osobnost v HSLS[09]). Již 18. března 1939 Německo vnutilo slovenské vládě tzv. ochrannou smlouvu, která zřetelně degradovala suverenitu nového státu. Zavazovala vládu *„provádět svou zahraniční politiku v úzké shodě s německou vládou a své vojenské síly organizovat v úzké shodě s německou brannou mocí"*. Satelitní podřízení předpokládala smlouva i v oblasti hospo-

Slovenská obec Polhora na Oravě „22 roků bez Židů"

dářské politiky. Jako protiváhu Německo přebralo *„ochranu nad politickou nezávislostí slovenského státu a nad integritou jeho území"*. Uvedený závazek byl však jen formalitou, neboť ještě několik měsíců poté bylo uvažováno o jeho připojení k říši. Od léta 1939 se Slovenský štát stal v zahraničněpolitických koncepcích Berlína „vzorovým státem", propagandistickou vizitkou pro malé národy zejména jihovýchodní Evropy, které se poslušně podřídí Německu. Z tohoto postavení těžil Slovenský stát nesporné výhody, ale stal se i jediným státem, který se už v září 1939 připojil k vojenskému tažení nacistů proti Polsku. Tato politika jej automaticky izolovala od západních mocností. Na ochranou smlouvu navazovaly další smlouvy, které striktně určovaly úkol Slovenska v nacistické politice. Mezi nejdůležitější patřila dohoda o válečném hospodářství z ledna 1940, na základě které byly nejdůležitější slovenské průmyslové podniky svěřeny pod přímou kontrolu Německa a zaměřeny na produkci válečného materiálu. I přes stanovení kursu slovenské koruny k říšské marce v nevýhodném kursu 11:1 (50% nadhodnocení marky) dosáhlo slovenské hospodářství pozitivních výsledků a odstraněna byla i nezaměstnanost (40 000 dělníků odcházelo ročně do Německa na trvalé, popř. sezónní práce). Do Německa nakonec směřovalo 70% slovenského exportu. Zvláštní institucí německé diplomacie se stali poradci - beatři, postupně dosazovaní na všechna ministerstva, centrální úřady, ale i HSĽS a hlavního velitelství HG. Německé velvyslanectví v Bratislavě bylo hlavním tlumočníkem přání a požadavků protektora k satelitní zemi.

Slovenský štát kromě Německa uznalo de jure nebo de facto 26 států, včetně všech velmocí, kromě USA. V listopadu 1940 Slovenský štát, spolu s dalšímu satelity střední a jihovýchodní Evropy, přistoupil k Ose Berlín-Řím-Tokio, což logicky vedlo v červnu 1941 k vypovězení vál-

ky SSSR a v prosinci 1941 k vypovězení války USA a Velké Británii. V listopadu vstoupilo Slovensko také do Paktu proti Kominterně.

Vztahy k Polsku byly dost vlažné a krátké. Během mnichovské krize zabralo Polsko část slovenského území na Oravě a Spiši. Tato skutečnost poskytla slovenské vládě záminku připojit se k plánovanému napadení Polska Německem. Slovenská armáda nasadila 1. září 1939 proti Polsku Armádní sbor o 35 000 mužích a během postupu do hloubky 60 až 90 km svedla několik šarvátek s polskými jednotkami. Z Polska byli Slováci staženi koncem září. Vztah k dalšímu sousedovi - Maďarsku, byl trvale napjatý, což pramenilo především z vídeňské arbitráže, s jejímiž výsledky nebyla spokojena ani jedna strana útoku, který Maďaři provedli pár

Šaňo Mach

dní po vzniku slovenského státu (byla to vlastně jediná obranná válka, kterou armáda slovenského státu vedla). Obě satelitní země se navzájem hlídaly, sledovaly a především vyvracely navzájem svá tvrzení u společného protektora - nacistického Německa. Ve své protimaďarské obranné politice našel slovenský stát partnery v dalších německých satelitech: v Rumunsku a Chorvatsku. Také slovensko-italské styky měly především ekonomické a kulturní dimenze. V oblasti politické byly spíše chladné, i když korektní. Itálie byla totiž ochráncem Maďarska v jeho středoevropských aspiracích. Vztahy Vatikánu ke Slovenskému štátu byly sice korektní, i když zdaleka ne srdečné a bezkonfliktní.

Styky se Sovětským svazem se až do června 1941 omezily na hospodářskou a kulturní sféru. Od 22. června 1941 nastává v oficiální propagandě i politice přímo orwellovský zvrat: včerejší smluvní partner se stává nejnebezpečnějším nepřítelem Slovenského štátu, slovenského národa a křesťanství. Slovenská podpora německému útoku na Sovětský svaz tvořila po reorganizaci 8 000 mužů Rychlé divize (pod vedením generála Turance, která jakožto nejmodernější a nejmobilnější součást slovenské armády postupovala přes Lvov, Kyjev a Rostov na Kavkaz) a Zajišťovací divize stejný počet mužů (pod vedením generála Malára, která zůstávala v týlu). Vláda touto horlivostí chtěla předběhnout jiné satelity (zejména Maďarsko), a tím zajistit pro Slovenský štát „místo na slunci" v nacisty plánované „nové Evropě", která se v roce 1941 zdála již tak blízko. Oficiální propaganda neustále oslavovala hrdinství armády a její bojovou připravenost, kterou považovala za jeden z nejdůležitějších atributů slovenské státnosti. „Tatranski orli" dosáhli do října 1941 v 59 vzdušných bojích 6 vítězství, v létě 1942 pak s ohledem na zastaralou techniku spolupracovali se Zajišťovací divizí v týlu fronty proti partyzánům. V rámci Luftwaffe působila 13. (Slowakei) Staffel u JG 52, vyzbrojená moderními Messerschmitty Bf 109 E a G, která se účastnila tvrdých bojů nad Krymem, Azovským a Černým mořem. Od října 1942 do října 1943 sestřelila 210 sovětských letadel při vlastní ztrátě pouhých 7 pilotů[10]). Současně byly z Ruska staženy i pozemní jednotky, 1. a 2. pěší divize (bývalá Rychlá a Zajišťovací divize), z jejíchž 16 tisíc vojáků již více než 3 000 dezertovalo k Rudé armádě. V listopadu 1943 byly tyto zbytky reformovány a jako Technická brigáda přeloženy do Itálie.

Holocaust slovenských Židů

Totalitní diktatura se nejvíce projevila ve vztahu k židovskému obyvatelstvu. Antisemitismus byl od počátku součástí ideologie HSLS. Protižidovská

Hlinkovy gardy

opatření začala na Slovensku zavádět již autonomní vláda bez vnějšího zasahování Německa. Měsíc po vzniku slovenského státu vychází vládní nařízení, které podle vyznání definovalo pojem židovského občana. Odpovídalo mu 89 000 občanů, tj. 4% obyvatelstva. Proti židům byly systematicky uskutečňovány kroky, které je postupně vyřazovaly z hospodářského a veřejného života. Nakonec jim byl

ľuďácké propagační plakáty

zabaven i nemovitý majetek. Během arizačního procesu byly zabaveny hodnoty ve výši 4,3 miliardy korun a půda o výměře 100 000 hektarů. Po salzburských jednáních došlo k prudké radikalizaci řešení

poznámky:

01) **Andrej Hlinka** (1864 - 1938) Slovenský římskokatolický kněz a politik. Na politické kolbiště vstoupil v polovině 90. let 19. století, kdy vedl boj za *„práva tej našej slovenčiny a viery"* proti „kalvínskému a zednářskému" piešťanskému režimu, a zejména proti maďarizačnímu útlaku Slováků. Od roku 1917 se zasazoval o společné soužití Slováků s Čechy a byl signatářem Martinské deklarace z 30. října 1918, která se hlásila *„k právu sebeurčení pro česko-slovenský národ"*. V prosinci 1918 obnovil činnost Slovenské ľudové strany (od 1925 HSĽS). Od počátku 20. let se neustále vyostřovaly Hlinkovy konflikty s pražskou vládou a po tzv. Tukově aféře se HSĽS definitivně vydala cestou protivládní opozice. Existovala v ní přinejmenším 4 křídla: propolské, proněmecké, promaďarské a hlavně slovensky autonomistické. Ty sjednocovala značně nevyzpytatelná osobnost Hlinkova. Roku 1938 Hlinka vyjednával s henleinovci i s maďarskou iredentou a požadoval okamžité vyhlášení slovenské autonomie. V červnu pořádala jeho strana v Bratislavě velké demonstrace, nyní už proti Čechům vůbec. Mnichova se již Hlinka nedožil, zemřel 16. srpna 1938.

02) **Jozef Tiso** (1887 - 1947) Slovenský římskokatolický kněz, politik a prezident. Absolvoval roku 1910 teologii ve Vídni. V letech 1927 - 29 byl v československé vládě ministrem veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy. V letech 1925 byl poslancem Národního shromáždění, předsedou poslaneckého klubu a místopředsedou ľudové strany. V červnu 1945 byl internován Američany a v říjnu vydán československým úřadům. V prosinci 1946 až dubnu 1947 s ním (Machem a Ďurčanským) probíhal před Národním soudem v Bratislavě proces. Tiso byl odsouzen k trestu smrti a jeho žádosti o milost prezident Beneš nevyhověl.

03) **Béla (Vojtěch) Tuka** (1880 - 1946) Slovenskomaďarský politik a právník. Jedná se o jednu z nejtemnějších postav moderních slovenských dějin. Studoval práva v Budapešti, Berlíně a Paříži a stal se profesorem v Pětikostelí a Budapešti. Přestože se stal Slovákem, byl agentem maďarské iredenty, obdivovatel Mussoliniho a už na podzim 1923 vyjednával v Mnichově s přáteli Adolfa Hitlera. V letech 1923 - 29 vůdce organizace Rodobrana. Na Nový rok 1928 vyvolal jeho článek Vacum iuris, kde tvrdil, že Martinská deklarace měla tajnou doložku (což všichni signatáři popřeli), podle níž bylo Slovensko s českými zeměmi spojeno jen na zkoušku na 10 let, a pokud do 10 let nevznikne nová státoprávní úprava, nastane prázdnota práva a Slováci rozhodnou, zda chtějí žít s Čechy v jednom státě. To vyvolalo tzv. Tukovu aféru a on sám byl za dlouholetou činnost proti republice odsouzen k 15 letům vězení. Milostí prezidenta republiky byl propuštěn v roce 1937, ale již 12. února 1938 rokoval v Berlíně s Hitlerem, před kterým prohlásil, že vkládá osud národa do rukou Vůdce. V létě 1946 byl Národním soudem v Bratislavě odsouzen k trestu smrti a popraven.

04) **Karol Sidor** (1901 - 1953) Slovenský novinář a politik. Už od svých 19 let působil jako redaktor ľuďáckého listu Slovák. Byl radikálním stoupencem autonomie Slovenska a předním ideologem klerikálního slovenského nacionalismu. Byl ovlivněn italským fašismem a v zahraničí hledal podporu v beckovském Polsku. V roce 1938 se stal velitelem HG. Po vyhlášení Slovenského štátu odešel do politického ústraní jako velvyslanec do Vatikánu. Od roku 1945 byl v emigraci: nejprve v Itálii, později v USA (založil Slovenskou národní radu v zahraničí) a Kanadě. V ČSR byl v roce 1947 v nepřítomnosti odsouzen ke 20 rokům vězení.

05) **Martin Sokol** (1901 - 1957) Slovenský právník a politik. V letech 1927 - 29 pracoval v ústředí ľudové strany a až do roku 1938 byl jejím generálním tajemníkem. Těsně před vyhlášením Slovenského štátu byl ministrem autonomní vlády. 1939 - 45 místopředseda ľudové strany. Patřil k autonomistům, nikoliv k radikálnímu křídlu, což ho dovedlo až ke kritice slovenské politiky. V roce 1947 byl vzhledem k polehčujícím okolnostem odsouzen k 5 letům žaláře, roku 1949 byl propuštěn z vězení a dožil v soukromí.

06) **Alexandr (Šaňo) Mach** (1902 - 1980) Slovenský nacistický politik a novinář. Studoval v bohosloveckém semináři a od roku 1922 se stal funkcionářem ľudové strany. Brzy pronikl do nejvyšších struktur a stal se jako fašista radikálním odpůrcem ČSR, na jehož rozbití měl velké „zásluhy". Jednoznačně se orientoval na spolupráci s nacistickým Německem a usiloval o nastolení „čistého" nacistického režimu na Slovensku. V lednu 1940 proslul větou „Každý gardista označí ve svém okolí dva až tři lidi, všechny nepřátele státu, abychom je mohli odstranit." Podílel se na deportacích slovenských Židů, byl odpovědný za teror proti antifašistům a posléze i účastníkům poraženého povstání. Po válce utekl do Rakouska, Američany byl vydán do ČSR a roku 1947 odsouzen k 30 rokům vězení. Roku 1968 amnestován, poté žil v Bratislavě a v poklidu psal paměti.

07) Počet slovenských Němců dosahoval 150 000. **Franzi Karmasinovi** se podařilo v roce 1949 dostat z Rakouska do SRN. Přestože byl za svou protistátní činnost odsouzen v nepřítomnosti k smrti, stál v čele jednoho z krajanských spolků a zemřel nepotrestán roku 1970.

08) **Ferdinand Ďurčanský** (1906 - 1974) Slovenský nacionalistický politik. Absolvoval právnická studia v Bratislavě, Paříži a Haagu. Od roku 1933 byl redaktorem časopisu Nástup. Od jara 1938 udržoval kontakty s činiteli NSDAP v Rakousku, s kterými horlivě rozvíjel protistátní činnost. V říjnu 1938 se setkal, již jako autonomní ministr, s H. Göringem, přičemž se netajil svou snahou o odtržení Slovenska. Při jednáních s českou stranou si naopak počínal velmi militantně. Koncem války emigroval přes Rakousko do Německa a přestože byl odsouzen k trestu smrti, tak ani z Argentiny, ani z USA nebyl vydán. Po válce byl politicky stále aktivní a zemřel až v roce 1974 v SRN.

09) Hitler mu nemohl zapomenout jeho tvrdohlavé odmítání vyhlásit slovenskou státní samostatnost. Dalším příkladem může být F. Durčanský, který se jako ministr zahraničí snažil aspoň částečně vymanit z úplné závislosti na Německu.

10) Nejúspěšnějším letcem byl **Ján Režňák** s 32 potvrzenými a 1 nepotvrzeným sestřelem. (Nejúspěšnější slovenský letec v britském letectvu **Otto Smik** sestřelil 10 německých letounů a 3 bezpilostní střely V-1.)

11) Resort obrany vedl **Š. Hašík**, školství **A. Kočiš** a dopravy **L. Lednár**.

tzv. židovské otázky jednoznačným přijetím německého vzoru. Leták Hlinkovy gardy hlásal: *„Nás neobalamutí hloupou frází, že Žid je taky člověk. Židi jsou zástupci a agenti ďáblů. Žid není výtvor Boží, ale ďábelský, a proto Žid není člověk, jenom jako člověk vypadá. Ten, kdo Židy jakýmkoli způsobem podporuje, nebo chrání, toho trest Boží nemine."* Došlo k vydání stovek nařízení a vyhlášek, která židovské obyvatele systematicky zbavovala společenských, občanských a nakonec i základních lidských práv. Bylo jim zakázáno stýkat se s ostatním obyvatelstvem, nesměli navštěvovat veřejná místa a volně cestovat. Ve slovenských městech se objevily nápisy: *„Židům, cikánům a psům vstup zakázán."* Trend vyvrcholil v září 1941 vydáním tzv. židovského kodexu, vypracovaného na základě německých norimberských zákonů. Opatření byla doprovázena hysterickou antisemitskou propagandou a brutálními protižidovskými výtržnostmi. Vláda se snažila umístnit židy ve zvláštních ghettech.

Třetí říše velmi apelovala na Slovensko, aby začalo řešit židovskou otázku, a tak byl v říjnu 1941 přijat návrh nacistů: umístit Židy v *„nových domovech"*, které pro všechny evropské Židy zřídil führer v Polsku. Vláda za každého vyvezeného Žida zaplatila Německu 500 říšských marek na *„usídlení a přeškolení"*. Za to říše slíbila, že nebude požadovat zanechaný židovský majetek a garantovala, že Židy nikdy nevrátí zpět na Slovensko. Deportace do vyhlazovacích táborů probíhaly od března do října 1942, vyvezeno bylo na 60 000 osob. Deportace se vyznačovaly značnou brutalitou ze strany HG. Proti rasovým zákonům a transportům opakovaně protestoval Vatikán, neboť i Svaté stolici bylo krajně nepříjemné, že se něco takového děje v zemi, v jejímž čele stojí katolický kněz. Slovensko bylo v nacisty kontrolované Evropě jediným neokupovaným státem, který deportace Židů uskutečnil vlastními administrativními a mocenskými silami. S různými výjimkami zůstalo na Slovensku v pracovních táborech okolo 24 000 Židů, ale jak radikálně fašistické síly, tak i nacisté volali po definitivním dořešení. V dubnu 1944 se na Slovensko vrátili dva deportovaní Židé (A. Wetzler a R. Rosenberg-Vrba), kteří utekli z Osvětimi, a přinesli šokující zprávy o fungování této „továrny na smrt". Po obsazení Slovenska nacistickými jednotkami na podzim 1944 začala nová etapa deportace židovských osob, jíž padlo za oběť okolo 13 000 lidí, mnohé v době protipovstaleckého teroru jednoduše postříleli. Hrůzy vyhlazovacích táborů přežilo jen několik set lidí.

Období let 1939 - 45 bylo velmi těžké i pro Slovenské Romy, kteří byli taktéž považováni za rasově méněcenné. Nesměli vstupovat do měst a veřejných prostorů, jinde měli vyhrazeny určité hodiny pro nezbytný pobyt. Od roku 1941 byly pro Romy zřizovány pracovní tábory. Po obsazení Slovenska německou armádou došlo na více místech k masovým popravám Romů.

strážní před židovským Pracovním táborem v Novákoch na Slovensku v roce 1942

Krize a zánik Slovenského štátu

K aktivizaci odboje přispěly především 3 skutečnosti: vstup Slovenska do války proti SSSR, brutální protižidovská opatření a konečně obrat ve válce, k němuž došlo po bitvě u Stalingradu. Na celém Slovensku existovaly početné partyzánské skupiny, které vyvíjely aktivní záškodnickou činnost, a tak již 12. srpna 1944 vyhlásila slovenská vláda výjimečný stav. 29. srpna začala německá armáda obsazovat Slovensko, což byl signál pro vznik povstání s centrem v Banské Bystrici. Moc převzala Slovenská národní rada, která vyhlásila obnovení Československé republiky na zásadě uznání svébytnosti slovenského národa a svržení ľuďácké vlády. V povstalecké armádě bojovalo 60 000 vojáků a asi 18 000 partyzánů. Němci s takovým odporem nepočítali a urputné boje trvaly dva měsíce. Po posílení oddílů začalo Německo z málo krytého a otevřeného prostoru na jihu 17. října mohutnou ofenzivu a za deset dní padla Banská Bystrica. Část armády spolu s partyzány se stáhla do hor a pokračovala tam v partyzánském boji.

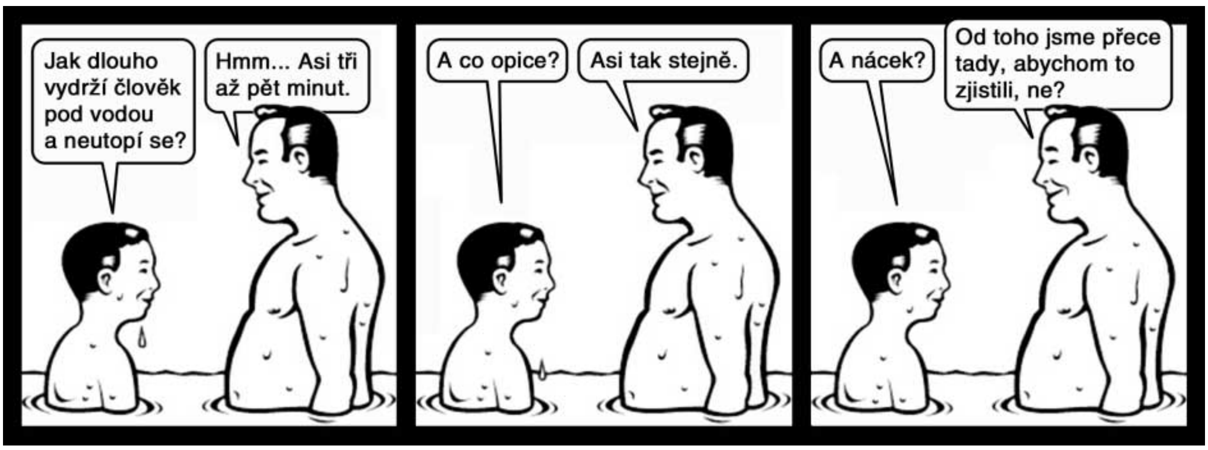
Po potlačení povstání nastalo na Slovensku období nebývalého teroru. Všichni, kdo se zapojili do povstání a nepodařilo se jim ukrýt, byli vystaveni teroru jednotek SS a Pohotovostním oddílům Hlinkovy gardy. Četné vesnice a horské osady byly vypáleny, v masových hrobech bylo nalezeno na 4 000 obětí, v koncentračních táborech následně zahynuly další tisíce lidí. Bratislavská nová vláda, kterou prezident Tiso jmenoval 5. září, v čele se Štefánem Tisou, který současně vedl i ministerstvo zahraničí a spravedlnosti[11]), tou dobou ztratila kontrolu nad Slovenskem a v zemi už fakticky nevládla. Vše bylo v rukou okupační německé armády (velitel okupačních vojsk H. Höfle).

6. října překročila Rudá armáda a s ní také příslušníci 1. československého sboru v oblasti Dukelského průsmyku hranici a vstoupili na území Slovenska. Hornatý terén ztěžoval další postup Rudé armády a Němci ho plně využívali. Slovensko se tak až do dubna 1945 stalo bojištěm. Slovenský štát zanikl po své šestileté existenci během jara 1945, definitivně 4. dubna 1945 dobytím Bratislavy. Tiso a většina členů vlády již koncem března opustili Slovensko a pokusili se v benediktinském klášteře v rakouském Kremsmünsteru zachovat právní kontinuitu státu. Již exilová vláda se pak 8. května vzdala vedení americké armády. Slovensko nikdy nekapitulovalo a je v současnosti de facto stále ve vále s USA, Velkou Británií a Ruskem, ale jakožto vítězný stát přešlo po válce zpět do Československého státu. ★★★

bibliografie:
Ivan Kamenec: Slovenský stát
Dušan Kováč: Dějiny Slovenska

autor je sympatizantem AFA Zlínsko

BLACK & RED MEAT
- potápění -
fsa.anarchismus.org

Červeno-čierna výstraha

rozhovor se Železnou kolónou

Vojtěch Svoboda

Ahoj, rád bych rozhovor rozdělil na dvě části - v první bych se chtěl zeptat na věci týkající se kapely a hudební stránky vaší existence a v druhé části bych se rád zaměřil na obecnější témata.

★ Od vašeho posledního rozhovoru (tedy spíše mini-rozhovoru) uveřejněného v našem časopise (číslo 09/březen 2004) uběhly už téměř dva roky - můžete se nám tedy na úvod raději znovu představit a přiblížit nám, co všechno se v kapele událo od onoho zmíněného rozhovoru? Vím o nějakých personálních změnách - prý máte nového zpěváka, proč Raky odešel? Dá se jejich činnost v kapele porovnat (zpěv, autorství hudby či textů)? Byla tato výměna plánována nějak dlouhodoběji a jak konkrétně proběhla (jak dlouho nového člena znáte)? Hrály při ní roli pouze hudební schopnosti nebo jste brali ohled i například na jeho politické názory?

Mišo: To, prečo Raky odišiel je asi otázka skôr preňho, z toho, čo viem ja (my) a ako som to pochopil, bola dôvodom jeho odchodu zmena hudobných preferencií :-) - skrátka začal počúvať inú muziku a Kolóna ho prestala zaujímať, čo sa (aspoň mne) zdá ako absolútne pochopiteľný a akceptovateľný dôvod. Fakt je, že je mi to ľúto, pretože to svojim spôsobom znamená, že môj kontakt s ním je momentálne dosť obmedzený a akoby som „prišiel o priateľa". Každopádne je náš spevák minimálne plnohodnotnou Rakyho náhradou. Zapadol k nám názorovo aj ľudsky a myslím, že spĺňa všetky predpoklady, ktoré ako kapela na speváka máme. Aj keď sa mi zdá hlúpe ich nejakým spôsobom porovnávať, sú to rozdielne osobnosti a tomu zodpovedá aj ich spev a celkový prejav a nedá sa povedať, že Raky bol lepší ako Ivan alebo naopak (muzika, ktorú hráme je nakoniec o niečom inom, ako o tom, či je spev v správnej tónine, alebo či gitary vždy ladia atď., dôležité sú myšlienky, ktoré ňou šírime, to, že sa v nej môžeme realizovať a v neposlednom rade aj zábava a ľudia, ktorú a ktorých si užívame na koncertoch). Hudbu a texty Raky nerobil a Ivan ich zatiaľ tiež nerobí.

V momente, keď Raky odišiel, bolo jasné, že si musíme nájsť nového speváka, neplánovali sme to ale v zmysle, že ideme nahradiť Rakyho, lebo sme s ním nespokojní, alebo tak.

Ivana dovliekol bAss a ja som sa s ním raz stretol niekedy v júli na Vegafeste.

Hudobné schopnosti boli dôležité asi fakt len do tej miery, aby sa nám nezdvihol kýbel, keď začne spievať, čím nechcem povedať, že spievať nevie :-). Politické názory boli (a sú) podstatne dôležitejšie - nemyslím tým, že člen/ka Kolóny musí byť nutne anarchista/ka, ale je pre mňa dôležité, aby s anarchizmom minimálne sympatizoval/a (nie preto, aby som hral v ANARCHISTICKEJ kapele, ale kvôli tomu, že by to asi spôsobilo problémy, napr. s textami a ja nie som ochotný hrať v kapele so skladbami o dôležitosti a úžasnosti kolektívneho vyjednávania :-)). Že to nemôže byť nácek snáď netreba ani spomínať.

Slavo: Samozrejme, že rolu hrala politická orientácia. Museli prejsť prísnymi kádrovými testami a školením. Na ich image ešte pracujeme. Raky odišiel pretože sa zbláznil a začal počúvať Depeche Mode a techno, čo je pre člena ŽK neprípustné!

bAss: V prvom rade máme druhého gitaristu (Ľudo) a nového speváka (Ivan) a pracujeme na nových piesňach. V druhom rade budeme musieť urobiť nejaké personálne čistky, keďže v kapele sa pohybujú podvratné živly, ktoré počúvajú Depeche Mode a dokonca si dovolia ísť v júni na koncert (a pred pódium)! Len neviem, kde by títo lúzri potom našli geniálnejšieho basáka.

A čo sa Rakyho týka, podľa mňa je výborný spevák a keď odišiel, dosť som sa obával, či nájdeme niekoho, kto k nám zapadne a bude vedieť podať tie texty tak precítene ako Raky. Možno to znie niekomu smiešne, veď nehráme žiadne emo, ale nie je to ani nejaký treťotriedny punk, kde pocit textu stačí hocijak zaškriekať.

★ Vím, že vás původně bylo také pět a že vás před několika lety opustit druhý kytarista Mikšo, proč on? I když jste pak dlouho hráli ve čtyřech, sháněli jste za něj náhradu? Odchod jedné ze dvou kytar se asi řeší lépe, než odchod zpěváka? A uvažovali jste někdy, že činnost kapely zcela ukončíte?

bAss: Dlho sme chceli mať druhú gitaru, jeden čas to tak aj bolo, ale len krátko. Ukončiť Železnú kolónu? My sme legendy aj bez takýchto drsných krokov, hehe. Ja som nad tým nikdy neuvažoval a o podlých zradcovských chúťkach ostatných nič neviem.

Slavo: Mám 30 rokov, hypoteticky by som mohol byť Ivanov otec, ale nad ukončením ŽK som nikdy neuvažoval! Mikšo je pre mňa stále členom kapely! Teraz má iné priority, ale ja verím, že sa ešte vráti.

Mišo: Už nás je zase päť! Od septembra máme aj nového gitaristu. To, prečo odišiel Mikšo, je opäť asi otázka skôr naňho. Náhradu sme, tuším, nejak systematicky nezháňali, čo bolo asi spôsobené aj inými aktivitami ako iba kapelou.

Áno, myslím, že keď odíde gitarista, tak to ten druhý utiahne (aj keď je to, zvlášť čo sa koncertov týka, citeľná strata), kdežto keď prídeš o speváka, tak proste zamrzneš, kým nenájdeš nového. Nám sa to našťastie podarilo dosť rýchlo.

Úplne ukončovať činnosť kapely nás, tuším, ešte nenapadlo, resp. takéto niečo sme ako kapela neriešili.

★ Prý byste snad už konečně v tomto roce měli vydat vaše první a dlouho nedočkavě očekávané CD? Kolik na něj chystáte písniček? Znají všechny vaši/e posluchači/ky z koncertů nebo skládáte i nějaké nové? Nedopadne to s ním nakonec jako už mnohokrát před tím - totiž, že žádné nakonec nebude? :-) To by totiž byla věčná škoda hlavně kvůli vašim fanouškům a fanynkám v Česku i na Slovensku!

Slavo: Ak to nevydáme tento rok, už to asi nevydáme. Urobíme z toho kult - kapela, ktorá zásadne odmieta vydávať CD. Ja by som tam chcel všetko, čo sme dodnes vytvorili, ale určite sa prejavia bAssove autoritatívne sklony a bude to tak ako on chce. Ale obal bude fakt zverina, na tom si dáme záležať!

bAss: V jeseni sme sa dohodli, že CD pôjdeme nahrávať v júni, takže už to hádam konečne vyjde. Už by sa po vyše 5 rokoch aj patrilo, nie? Koľko piesní tam bude sa nevieme dohodnúť (resp. jaksi si zatiaľ neviem presadiť svoj diktát:)). Je tu taký podivný názor, že všetky (čiže aj tie slabé), iný, že len tie najlepšie (pracovne to môžeme nazvať „objektívne správny názor"). Uvidíme, kto vyhrá. Čoskoro oznámime kurzy:) Ale vážne, najobjektívnejšie to za nás asi rozhodnú aj tak peniaze... Momentálne máme iba jednu novú

pieseň, takže uvidíme, koľko ich pribudne do júna a či ich dáme na album. A nesnaž sa nás donútiť dať tu verejný sľub, že skutočne niečo nahráme!:)

Mišo: Jediná nová vec sú tuším „Kurvy" - skladba o domácom násilí, ktorá je podávaná z pohľadu „patriarchálneho svedomia", ktoré radí mužovi, ako sa má správať k svojej žene (ako riešiť „manželské nezhody" a nemať pocit viny za nič, čo jej urobí atď.). Ten text sa možno niekomu môže zdať hrubý, realita je ale ešte omnoho horšia (na Slovensku je týraná minimálne 1/5 žien) a… Aby nedochádzalo k nedorozumeniam, nie je návodom na týranie, ale jeho odsúdením. Na ďalších nových skladbách sa pracuje…

★ Tuším, že váš poslední koncert v ČR se odehrál 14. ledna ve Zlíně - jaký byl? Koncertovali jste za poslední dobu hodně nebo málo? Jaký byl váš nej koncertní zážitek - ať už jste stáli na pódiu nebo před ním? Jakou kdo posloucháte muziku? Koncertovali už jste třeba i mimo Slovensko - teď nemyslím ČR?

Mišo: Skvelý - čo sa týka zvuku, ale najmä zúčastnených ľudí. Nie je nič lepšie, ako hrať pre niekoho, kto ti je názorovo blízko (koncert sa tak mení na priateľské stretnutie, kde sa stierajú rozdiely medzi „hráčmi" a „poslucháčmi", čo je skvelé). Deň predtým sme hrali v Trenčíne, ale až dovtedy dlho, dlho nič. Júl, august sme neskúšali, máme nového speváka a gitaristu, takže chvíľu trvalo, kým sme to všetko zoskúšali atď.

Uff, na pódiu to bolo asi v Brne 1. mája a pred pódiom Nohavica pred pár rokmi a Edelweiss Piraten pred pár dňami v Zlíne.

Najviac toho počúvam z hc (vrátane crustu) a metal-coru (najmä sxe metalu, hoci sxe nie som, pretože som ešte stále nedokázal prestať fajčiť). Asi to bude tým, že som vyrastal na death-metale, v ktorom mi ale po čase začali vadiť texty, takže som začal hľadať niečo, čo by mi bolo blízke hudobne, ale aj textovo (čím nechcem povedať, že všetky kapely z daného žánru sú ok a že z nich občas nevylezú poriadne kokotiny). Aktuálne so mnou „cvičí" From Ashes Rise a pár kapiel (Neurosis, Tragedy, Narziss...) môžem fakt kedykoľvek.

Slavo: My sa držíme teritória Rakúsko-Uhorskej monarchie! V ŽK je povinne predpísaný punk. Viem, že ostatní majú rôzne dekadentné sklony (najmä bAss - páči sa mu Madona). U mňa v aute sa počúva len punk, alebo správy! Koncerty neboli kvôli zmenám v kapele - museli sme si na nich zvyknúť a Ivan musel natrénovať tie punkové výskoky!

bAss: Píše sa MadoNNa a ak je „Hung up" punk, tak áno, v aute sa počúva len punk, hehehe! Čo sa týka koncertu, tak bol, ako v podstate všetky na Morave a v Čechách, výborný! Dobrý zvuk, kamaráti, zábava, proste klasika. Ja sa do Čiech vždy teším, lebo je to záruka príjemných chvíľ. Koncertný zážitok, ktorý by som určite pripomenul, bol koncert so žilinskou Ilúziou (punk s husľami, tromi spevmi a operným partiami). Majú novú zostavu a ide im to fakt parádne, vrelo odporúčam! Ja počúvam všemožné štýly, ale väčšinou mainstreamovú produkciu (hlavne pop a hiphop). Koncertovali sme zatiaľ len v Maďarsku.

Ivan: Tušíš správne, bol to druhý koncert v novej zostave a po osemmesačnej prestávke, ale bol skvelý. Ja som teda nečakal, že dopadne tak dobre. Na pódiu som zatiaľ stál len s Kolónou, ale zážitky to boli celkom dobré. Pod pódiom asi Fast Fest #3. Ja toho počúvam strašne veľa, napr.: Plastic People of the Universe (protonoise?), Babylon Circus (ska), Municipal Waste (trashcore), Björk, Madame Germen (emo-violence), Indy&Wich (rap), Čad (rock´n´roll)... teraz asi najviac emo.

Ľudo: Koncert v Zlíne bol super, sám som bol prekvapený zo zvuku, ktorý sme mali, a publikum tiež výborné. Počúvam prevážne punk, prakticky v každom podštýle si niečo nájdem. Mimo punk toho tak veľa nie je, nejaký grunge, alternatívny rock, môže byť aj trošku do metalu, výnimočne dačo iné, ale nájde sa.

★ Jak často zkoušíte a jak moc jste tvůrčí? Tj. za jak dlouhou dobu složíte a nazkoušíte novou písničku, než jí začnete hrát na koncertech? A jak často vlastně vymýšlíte nové věci a kdo a jak se na nich podílí? Máte někdo i nějaké jiné hudební aktivity mimo „Kolónu"?

Slavo: Ja nie, okrem gospelového krúžku v našej dedine. Nie ale vážne - chalani majú tie svoje podivné projekty, čo ma teda dosť sere, lebo im to kazí punkový jemnocit. Mišo dokonca presadil aj takú strašlivú vec, ako sú gitarové sóla.

Mišo: Momentálne skúšame (takmer stabilne) 2x/týždeň. Neskladáme nejakým konkrétnym spôsobom. Najrýchlejšie je asi, keď niekto príde s hotovým textom, melódiou a predstavou, ako by nová vec mala vyzerať a zvyšok kapely to už iba „doupravuje". Momentálne máme pár textov, ktoré čakajú na zhudobnenie, čo je tiež jeden zo spôsobov skladania (najprv text, potom hudba). Alebo si zajamujeme a keď z toho niečo vylezie, dopíše sa text.

Myslím, že máme skôr problém dotiahnuť nové veci do konca, ako vymyslieť ich, preto sa môže zdať, že až tak často nové veci netvoríme. Väčšina vecí je „autorsky" ešte stále Mikšova, nejaké veci (z tých, čo hráme) sme napísali tuším iba ja a bAss, ale v blízkej dobe sa (snáď) bude zhudobňovať aj Slavov text.

Okrem Kolóny hrám v hc/crustovej kapelke Dies Irae, ktorá je tiež „politická", ale inak ako Kolóna - je to najmä okruhom textov (zameraných napr. na ekológiu atď.), ktoré nie sú tak explicitne anarchistické, ako napríklad v prípade Kolóny alebo Edelweiss Piraten.

Ivan: Náhodou, skúšame asi 6 krát do mesiaca, čo pri piatich ľuďoch (z toho traja cezpoľní) je myslím dosť. Ja ešte spievam v jednej ska kapele, ktorá však už tri roky nemá stálych členov, ale súčasná zostava vyzerá celkom nádejne takže uvidíme, čo bude ďalej.

★ Cítíte, že jste někoho ovlivnili/y, že jste třeba někoho i prostřednictvím vaší hudby, vašich textů přiměli/y přemýšlet o okolním světě? Máte nějakou zpětnou vazbu? Nepředpokládám, že hrajete jenom pro anarchisty a anarchistky, kteří/é znají vaše texty nazpamět? Máte třeba nějaké následovníky/ce, nějakou kapelu, kterou jste třeba inspirovali/y po hudební či po sociálně-textové stránce?

Mišo: Neviem o tom :-). Svojho času som započul niečo o kapele tuším z Piešťan, ktorá mala mať texty ako Kolóna, ale neviem, ako to nakoniec dopadlo. Navyše, keďže ešte stále nemáme vonku CD je náš dosah na ľudí a kapely dosť obmedzený - možno sa to jeho vydaním zmení. Každopádne je super od niekoho počuť, že sa niekomu páči nejaká naša skladba.

Slavo: Každý človek, čo pozná naspamäť naše texty je podozrivý, tie neviem ani ja! Dôležité je, že to ovplyvnilo naše životy. Rakyho sme donútili tak premýšľať, že nakoniec odišiel…

Ivan: Keby sme hrali len pre anarchistov, tak by naše publikum na koncertoch ledva prekročilo dve cifry (aspoň v SR).

bAss: O spätnej väzbe sa asi nedá hovoriť, okrem negatívnych reakcií, že máme stupídne texty. Ono, jedna vec je text, druhá hudba, koncert, atmosféra. Podľa mňa sa na to treba pozerať v celku. Ja to chápem ako formu ľudovej zábavy. Proste si pohulákať, potriasť kostrou a užiť si pekný večer s ľuďmi, ktorí to, čo vyjadrujeme cítia podobne ako my. Myslím, že povedať niekomu niečo môžeme hlavne priamo na koncerte alebo doslovmi, keď bude booklet. Tie texty sú väčšinou jednoduché, ale istú myšlienku a pocity v sebe obsahujú. Silu, skutočnú energiu a to vyjadrenie ich podstaty ale človek pochopí len naživo.

Ľudo: Pravdupovediac, nemyslím, si, že textami, ktoré teraz máme by sme mohli priamo niekoho nejako ovplyvniť. Na mňa tiež nijak extra nezapôsobili, keď som ich prvýkrát počul. Ale ja keď idem na punkový koncert, tak sa nakoniec lepšie zabavím na niečom takom jednoduchom a priamom s čím sa môžem zžiť, ako na čistých nepriestrelných argumentoch, to má miesto inde (aj keď spojiť oboje je umenie). Kto texty chápe a cíti ako my, baví sa, a to stačí. Na druhej strane mám skúsenosť, že u ostatných minimálne vyvolávajú otázky, takže sa otvára diskusia a to je tiež fajn. Tu potom prídu tie argumenty a ono je to lepšie rozprávať sa a počúvať sa navzájom, než jednosmerná argumentácia z pódia.

★ Tuším, že jste všichni z Bratislavy či z jejího blízkého okolí - jak to z vašeho pohledu vypadá s hudební a politickou scénou u vás (v Bratislavě, potažmo na celém Slovensku)?

Mišo: Z Blavy (ani jej okolia) nie som :-). Slovenskú hudobnú scénu až tak nesledujem, v podstate viem iba o kapelách, s ktorými sme hrali a z ktorých by som najviac upozornil na Ilúziu, ktorá je nám názorovo dosť blízka. Z Blavy, samozrejme, Rozpor.

Slavo: Ha ha! bAss nie že neni z BA, on neni ani Slovák! To Miško je zasa Slovák za nás za všetkých, oni to majú v Slotograde povinné. Ja som Záhorák (niečo ako vaše Slovácko).

Ivan: Vedľa. Z Bratislavy sme len dvaja, ak sa miesta kde bývame dajú vôbec nazvať Bratislavou. No, raj to práve nie je, ale mohlo by byť aj horšie. Kapiel tu je dosť (Beton, AdActa, Rozpor, International Karate...), len priestor pre hranie veľmi nie je. Aj preto sa často robievali koncerty na garážach (cháp doslovne, normálne komančovské garáže), v skúšobni nejakej z kapiel. Celkovo tu chýba nejaké miesto na „kultúrno-osvetovú činnosť" (prednášky...). Aj preto sa myslím v tejto rovine toho u nás veľa nedeje, i keď ľudia by na to boli. Konfrontácie s neonacistami si riešime každý vo svojom okruhu známych a bydliska, ale podľa nálepiek a grafitov tu máme aj antifu:-). Ale nie, náhodou akurát teraz (január 2006) bol v časopise +7 dní uverejnený rozhovor s „členmi Antifa". Raz za čas sa tiež objaví spravodaj AAB Antifašista, ktorého periodicita a dostupnosť však nie je ideálna. Z ostatných činností existuje bratislavská sekcia Food Not Bombs, ktorá rozdáva jedlo každú sobotu; Lesoochranárske združenie VLK robí pomerne často rôzne akcie (infostánky, petície...); Sloboda Zvierat vydáva kvalitný štvrťročník PreCit na svoju tému a tiež sa často prezentuje infostánkami. Inak so zinmi je to tu trochu poslabšie. Nebyť Biedy Ducha (z Trnavy, ale tá je blízko) tak by tu asi úplne chýbalo širokospektrálne periodikum. Okrem BD vychádzajú ešte asi tri ďalšie (Revoltär, Biosfere, Tutti Frutti/To je pank!) v priemere raz za rok, ak sa podarí tak aj častejšie a sú orientované dosť na muziku, avšak nie výlučne. Naopak, máme tu celkom dosť rôznych distribúcií, aj keď neviem koľko z nich ešte funguje. Každopádne Červeno-čierna distribúcia sa zaoberá @ vecami, cez stránku streetparty.sk sa dajú zohnať skvelé filmy a dokumenty o rôznych protestoch, neonacizme..., cez obchod Živica sa dajú zohnať kvalitné knihy o ekológii, permakultúre. Distier orientujúcich sa na hudbu je najviac. Za všetky spomeniem 414 (Oi!, streetpunk), Biosfere (hc, crust..), Gore cult (grind). Tak a tu skončím. Dalo by sa pokračovať ale to by bolo na dlho..

bAss: Tá slovenská scéna je dosť pozadu oproti Čechám. Ale zato máme progresívnejšie anarchistické hnutie ;-).

Z organizácií na antiautoritárskom princípe tu funguje možno tak Jedlo namiesto zbraní a AAB v Blave, Ľudia, nie zisky! v Trnave a Antifašistická akcia Trnava. Na východe a západe Slovenska pôsobí Priama akcia (www.priamaakcia.sk) a veľmi nepravidelne sa vydávajú noviny Podaj ďalej

(www.podajdalej.priamaakcia.sk). A nájdu sa aj ľudia, čo žijú v ilúzii, že tu reálne existuje a funguje aj slovenská časť ČSAF...

Teď bych rád téma rozhovoru - tak jak jsme to nakousli už v předchozí otázce - trošičku stočil i na osobní, politická či sociální témata.

★ Co vlastně děláte mimo kapelu? (zaměstnání, studium, politika…)

Slavo: Učím demokratickú politológiu a kapitalistickú ekonómiu! Čo sú mimochodom aj moje koníčky!... No a ešte chlast.

Mišo: Študujem občas do toho brigádujem, pretože by som inak asi neprežil :-). A tuším je tam ešte nejaká Priama akcia... :-)

Ľudo: Ja tiež študujem.

Ivan: Ja v podstate len čakám na smrť a to čakanie si krátim štúdiom histórie na FiFUK, čítam (čo mám aj v náplni štúdia a robím to veľmi rád), pestujem krčmovú filozofiu, čas mi tiež zabíja sk8, bycigeľ, zin Tutti Frutti, ktorý robím a politicky aktívny nie som (že bAss :-)).

bAss: Ja som večný študent a čas si krátim krátením času tých, čo len čakajú na smrť, hehe. A popri tom ešte pracujem a pracujem aj na tom, aby som spracoval politicky neaktívnych šmejdov, no asi budem musieť používať účinnejšie metódy ako vytrhávanie nechtov (to pomáha na precvičovanie hlasiviek) a mliaždenie genitálií (týmto sa dá korigovať oktáva).

★ Jak těžké je si na tak drahý koníček, jako je hudební kapela, vydělat? Platíte si vše pouze z vlastních zdrojů, platů? Platí si každý z vás pouze náklady na svůj aparát nebo se o celkové náklady nějak dělíte? Hrajete pouze za „cesťák“ nebo je potřeba na sebe čas od času také uspořádat benefit?

Slavo: Keďže nám anarchistické predsudky zakazujú sponzoring a reklamu, musíme to dotovať zo svojho!

Mišo: Splácanie gitary pre mňa bola nočná mora, našťastie to mám už za sebou. Efekt si musím požičiavať (Vlado, vďaka :-)) a kombo mám iba vďaka tomu, že ho sponzoroval Slavo - to bude asi tým, že som študent :-). Gitarové a basové kombo kupoval Slavo, Ľudo má vlastné. Každý z nás sa stará o svoj nástroj - a keď ti 2x po sebe praskne tá istá struna a musíš kúpiť ďalší kábel a…, tiež to nie je najlacnejšia záležitosť. Odohrali sme pár koncertov, za ktoré sme nedostali ani cesťák, takže sme sa museli na benzín poskladať sami, ale zatiaľ sa to vždy dalo zvládnuť.

Ľudo: Hráme za cesťák a prebytok dávame zvyčajne do fondu kapely.

bAss: Pravda je taká, že dlho sme to zvládali len vďaka tomu, že Slavo mal príjmy z dvoch zamestnaní, čo už ale dlhšie neplatí. Našťastie ale máme príjmy už aj poniektorí ďalší, takže pokým nám neodíde nejaký aparát, tak nejak zvládneme aj tretí 8. máj po sebe v Rimavskej sobote bez cešťáku, hehe.

★ Plánujete, že třeba v bookletu vašeho CD osvětlíte v historických souvislostech posluchačům/kám název vaší kapely, tak jak to udělala například kapela Edelweiss Piraten z Otrokovic? Mimochodem - o Edelweisspiraten byl nedávno natočen dokonce i film - viděl jste ho někdo? Je něco podobného možné i v souvislosti s názvem vaší kapely?

Slavo: No to je nevyhnutné! Neverili by ste, čo to dá za prácu neustále to vysvetľovať! Chceli sme sa premenovať na železnú divíziu, ale potom sme zistili, že to bola fašistická jednotka v Pobaltí. Ja by som bol za názov železná brigáda! Uznaj - znie to perfektne!

Mišo: Booklet sme až do takýchto detailov neriešili, podľa mňa je to ale dobrý nápad. Film som, Bakuninžiaľ, nevidel.

Ľudo: Podľa mňa veľmi dobrý nápad, tiež by som si to rád prečítal :-).

Ivan: Film som nevidel a ani som o ňom nevedel, ale to sa pokúsim napraviť. Čo sa týka filmov o Kolóne, možno sa dakde vyskytla. O Španielskej občianskej vojne poznám filmy Zem a sloboda, ktorý som zatiaľ nevidel a El Perro Negro, v ktorom však nebola zmienka o železnej, ale len o Durrutiho kolóne. Jeden dokument je aj v Červeno-čiernej distribúcii, je však v mne nezrozumiteľnom jazyku a tak som ho nepozeral. Čiže v tejto oblasti za EP asi trochu zaostávame. V niektorých monografiách týkajúcich občianskej vojny sa však Železná kolóna spomína. A s tým bookletom to nie je zlý nápad, ale my na to máme dosť času.

bAss: Hej, aj v súvislosti s nami sa už objavil záujem natočiť film. Mišo tam bude hrať pekného mladíka, ktorý sa zamiluje do škaredého speváka, ktorý má staršieho milenca, ktorý by mu hypoteticky mohol byť otcom. Bude to anarchoporno a názov Železná kolóna sám o sebe napovedá, že to bude riadna podívaná s nečakanou zápletkou!

★ A co se obecně děje na Slovensku nového a zajímavého? Jak dlouho už je to vlastně od masivně medializovaných romských nepokojů na východním Slovensku? Jak vypadá situace nyní? Smířili/y se Romové a Romky s takovýmto radikálním odebráním státních příspěvků? Jak teď žijí? Zajímají se o ně stále média a veřejnost?

Slavo: Najväčší problém je tuho zakorenený katolicizmus! To vedie k pasivite a poblúzneniu! Propagácia ateizmu je podľa mňa najväčšou úlohou! Ku katolíckej cirkvi sa prihlásilo až 80 % ľudí!!! Toľko ľudí verí, že niekoho zožerie veľryba, po 3 dňoch ho vypľuje a pohodička! Za svätú považujú knihu, ktorá nabáda k vraždeniu a nenávisti! Cirkev má u nás obrovskú moc a má fašistickú minulosť! Arcibiskup požehnal vodcu SP, cirkev vydala dejiny Slovenska od fašistického historika Ďuricu! Minister školstva (nominant Kresťansko-demokratického hnutia) dal grant fašistickej organizácii! Ľudia to tolerujú, veria im! Na školách sa propaguje kreacionizmus a iné pavedecké hovadiny! Uznávaný fyzik vyhlási, že fyzika je dôkaz existencie boha! Potom sú ľudia zblbnutí a zožerú, čo im dajú, neštrajkujú a nebránia svoje práva!

Mišo: Pripravuje sa zákon o extrémizme :-). Rómom (resp. dlhodobo nezamestnaným) bola znížená štátna dávka na polovicu, pretože ich chceli motivovať k zamestnaniu sa (posúdenie inteligencie idiota, čo to vymyslel, nechávam na vás). Tento „zákrok“ mal dopad najmä na Rómov z osád na východe Slovenska, teda v regiónoch, kde je 1) vysoká nezamestnanosť a 2) predsudky voči Rómom (charakteristické pre celé Slovensko). Je dôležité uvedomiť si aj to, že v tomto konkrétnom prípade vplýva na hľadanie si práce nielen motivácia konkrétneho človeka, ale napríklad aj to, že z rómskych osád je problém s dopravou, financiami atď., takže to, že Rómom zoškrtali dávky ich situáciu určite nezlepšilo. Bol by som ale veľmi opatrný s hodnotením toho, či to boli nepokoje, alebo niečo iné (napr. rabovačky). Ten problém je na tento rozhovor proste príliš zložitý.

Či sa s tým zmierili? Nič iné im asi nezostávalo. Naši Rómovia a Rómky nie sú moc revoluční…:-) Médiá sa im venujú priebežne, ale už nie v súvislosti s touto témou a, samozrejme, iba keď o nich môžu povedať niečo „šokujúce“.

> ***ČERVENOČIERNA VÝSTRAHA***
>
> ***Ruka v päsť sa zatvára***
> ***Krv mi v žilách naviera***
> ***Nespokojnosť v nenávisť prerastá***
> ***Toto je červenočierna výstraha***
> ***Kto seje biedu zožne hnev***
> ***Už žiaden sociálny zmier***
> ***História novú epochu otvára***
> ***Červenočierna výstraha***
>
> ***Ruka v päsť sa zatvára***
> ***Krv mi v žilách naviera***
> ***Nespokojnosť v nenávisť prerastá***
> ***Toto je červenočierna výstraha***
>
> ***Červenočierna výstraha***
> ***Už toho máme dosť***
> ***Červenočierna výstraha***
> ***Berieme si len čo nám patrí***
>
> ***zeleznakolona.priamaakcia.sk***

★ A můžete přiblížit našim čtenářům a čtenářkám například vývoj v kauze školného na Slovensku? Vím, že jste se v této problematice poměrně angažovali. Jak vypadá situace nyní?

Slavo: To súvisí s predošlým. Pravičácka vláda vám do očí tvrdí, že platené školstvo je úplne normálne a nevyhnutné. To školstvo, ktoré už platíme z daní. Takže vlastne je podľa nich normálne platiť za tú istú vec dvakrát! Cirkev potrebuje tupých baranov a nie kriticky mysliacu mládež! Na vyučovanie náboženstva sa prachy našli hneď! 5 miliónové Slovensko má tri teologické fakulty a katolícku univerzitu! Ani komunisti sa neodvážia kritizovať katolíkov - strach zo straty voličov! Náboženstvo sa pchá do hlavy 6-ročných detí, tá indoktrinácia je strašne silná! Malé deti sa učia, že každý kto neverí v Krista sa bude smažiť v pekle! Ukazuje sa človek pribitý na kríž… fuj! Hnus! A to keď takémuto magorovi povieš, že platí dogma o neomylnosti pápeža, dogma o tom, že boh sa dá racionálne dokázať, že koncil len tesnou väčšinou schválil tézu, že žena je človek, že o nanebovstúpení Márie sa v biblii nehovorí, že neexistuje nebiblická zmienka o Kristovi, že cirkev uznáva existenciu satana (čo napríklad protestanti zrušili) a vo Vatikáne funguje exorcistická škola, tak ti neuverí!!! Sorry, trochu som sa nechal uniesť, ale strašne ma to sere.

bAss: Ďakujem Slavovi za emotívny úvod a teraz k zneniu otázky :-). Školné neprešlo a do ďalších volieb (2006) ani neprejde. Po nich budú vo vláde socdemáci a tí asi so školným v prvých rokoch vládnutia nepridú. Ako sa ukázalo, pri snahe zaviesť školné sa jeho zástancovia najprv snažia ukázať, že za všetko sa platí. Ak sa to opakuje dlho a pri každej príležitosti, tak si na to kopec ľudí zvykne a začne to akceptovať (je to skutočne obrovský kultúrny tlak). Na druhej strane sa operuje s čiastkovými úpravami, čiže pomalým, ale istým zavádzaním rôznych poplatkov (nie priamo školného) a zároveň vytváraním vzájomného konfliktu medzi študentmi pomocou zvýhodňovania sociálne slabších. Osobne neverím, že keď príde ďalší pokus o spoplatnenie štúdia, že sa opäť vytvorí nejaká iniciatíva, ktorá bude proti, a ak aj áno, tak netuším, ako získa podporu študentov, pretože to už bude takmer výlučne boj ideologicko-politický, nie sociálno-ekonomický. A v našej spoločenskej a historickej tradícii zatiaľ nemáš šancu vyhrať v takom boji. Ak náhodou nechápeš, čo tu meliem, nič si z toho nerob:) V skratke, školné tak skoro nebude, ale keď príde snaha zaviesť ho zo strany budúcej vládnej koalície, tak asi prejde. A ešte je dôležité chápať, že to, že školné zatiaľ nie je, nie je výsledkom odporu zdola, ale politických bojov v parlamente (aj keď aktivisti by si asi radi mysleli, že je to vďaka ich aktivite). Viac je táto téma rozoberaná v Biede ducha 5.

★ Na sklonku minulého roku vzrušila nejen slovenskou veřejnost neonacistické násilí vygradované vraždou Daniela (píšeme o tom na jiném místě v Akci) - můžete nám opět přiblížit, jak vypadá

situace nyní? Stáhli se po sérii útoků neonacisté, tak jako tomu bylo v roce 1997 v Praze, kde dva mladí neonacisté zavraždili súdánského studenta?

Tehdy se u nás (obdobně jako teď u vás) konala dokonce i monstr-demonstrace za účasti mnoha tisíc lidí, včetně tehdejších politických špiček přihřívajících si svou předvolební polívčičku. A zanedlouho už toto téma opět nikoho nezajímalo - médii počínaje, veřejností a natož politiky konče. Humorně v tomto kontextu působí výrok tehdejšího českého premiéra Zemana, že „skinheady zakáže". Jediný, kdo byl donucen jednat byla policie a justice, a proto byl Petr Zborník odsouzen na čtrnáct a půl roku do vězení a jeho společník Jan Schimperk na sedm a půl měsíce.

Slavo: Tá analógia tu je, stalo sa skoro presne to isté!

Mišo: Nestiahli, práve naopak, aj keď (v porovnaní s Danielovou vraždou, čo je, samozrejme, absolútny strop) je intenzita ich útokov menšia. U nás sa v podstate zopakoval ten istý scenár, ako u vás. Iné je iba to, že naši politici si na tejto smrti (kupodivu) polievočku neprihrievali (aspoň nie verejnými prejavmi, hoci našej mega- demonštrácie sa ich niekoľko zúčastnilo) a naša justícia ešte stále nemá koho odsúdiť…

bAss: Podľa mňa si politici polievočku nielen prihriali (to, že nevystúpia verejne na demoške je asi dosť jedno, keď natŕčajú ksichty do objektívov a novinári ich v novinách aj tak všetkých vymenujú...), ale povedal by som, že ju ešte aj poriadne okorenili a dali nám ju riadne horúcu zožrať.

Ivan: Situácia je stále rovnaká, snáď si len šmatlaví dávajú väčší pozor pri akciách, to je všetko. Na držku môžeš dostať stále. Náhodou u nás na monstr-demoške došlo aj k pekným prejavom, teda hlavne Zuzana Fialová (herečka) vyčítala politikom, že si z nich mladí nemôžu zobrať príklad, lebo nerobia nič iné len rozkrádajú štátny majetok a klamú verejnosť. Vzhľadom na odmenu 500 000,- za dolapenie vrahov sme tiež chceli organizovať výlep typu: „CHCEŠ SI ZAROBIŤ? UDAJ SVOJHO LOKÁLNEHO NÁCKA!!! KONTAKT: 158", čo sa nakoniec neuskutočnilo. Polícia však „pokračuje v snahe dolapiť vrahov" a tak skoro po troch mesiacoch opäť vypočúvala preživšie obete útoku. Len neviem ako im pri objasnení vraždy pomôžu otázky tipu „Skúšali ste fajčiť marihuanu?" a podobne. Tiež sa strašne urazili, keď im chalani (o.i. aj Ľudia proti rasizmu) vytkli, že vlastne nič nerobia. Snáď ani nemusím dodávať, že (d)represívne zložky ani nemajú žiadneho podozrivého...

bAss: Čo sa podozrivého týka, ja som počul, že majú. Dokonca až dvoch!:)

★ Ale teď zase zpět ke kapele. Co by měl udělat člověk, který třeba organizuje nějaký koncert a chtěl by, abyste na dotyčné akci zahráli?

Slavo: Nasľubovať nám veľa vecí... žrádlo, chlast a prachy! Potom zavolať bAssovi a je to.

bAss: A ešte si zabudol „a potom nám nič z toho nedať" :-). V zásade hráme za cesťák. Pri veľkých vzdialenostiach samozrejme vege jedlo, pitie, ubytovanie. Nejaké peniaze navyše a vôbec všetko navyše len a len poteší. Mne osobne sa najpríjemnejšie hrá na benefičných akciách na podporu Priamej akcie napríklad:). A nepohrdol by som ani akciou typu 10. výročie vzniku českej AFA, hehehehehe.

Mišo: Nemusíme hrať na vyslovene „politickej" akcii. Pre náckov, alebo na oslavách vstupu do NATO by sme ale určite nehrali…

Ľudo: No podľa mňa, na oslavách vstupu do NATO by sme mohli ísť zahrať, uvidíme, ako rýchlo by nás hnali preč :-).

bAss: A ja že v NATO už sme :).

Ľudo: No vieš, stále sme v NATO, iba hĺbka sa mení. Dúfam, že až nabudúce vstúpime do niečoho ďalšieho s podobnou konzistenciou, nezabudnú nás pozvať na oslavu, to by sa ma fakt dotklo.

★ Plánujete si také vytvořit v dnešní virtuální době vlastní webové stránky kapely? Kdy?

Ľudo: Už máme. Zatiaľ sa len rozbiehajú, ale tie základné údaje, čiže kedy budeme koncertovať a kontakt, tam už sú. Časom sa to dúfam rozrastie. Adresa je www.zeleznakolona.priamaakcia.sk. Dosť dlhé, ale ľahko sa to pamätá.

Slavo: Treba zdôrazniť, že to je len začiatok, linky na anarchoporno pribudnú časom...

★ Chystáte se připravit videoklip?

bAss: Trošku sme sa o tom bavili, ale zatiaľ je len námet jedného scenára a vysoký rozpočet:) Uvidíme po nahrávke.

★ Jak se vám vlastně vůbec náš časopis líbí? Myslíte, že má na Slovensku ohlas? A své pravidelné čtenáře/ky? Je možné, že si získá více čtenářů/ek, když bude otiskovat více článků o Slovensku či ve slovenštině?

Slavo: Osobne sa mi nepáči monotematizmus! Fašizmus je len jeden z negatívnych javov! Hlavne viac článkov proti tomu kresťanskému blázneniu a hajzlom v sutanách! (Tak to tě musela potěšit Akce č. 11 věnovaná střídání papežů :-). pozn. auto-

ra) Uvedomme si, že to je tá istá právnická osoba, ktorá nás ešte pred 100 rokmi vraždila a prevychovávala! Inak je Akce fakt kvalitný časák! Asi najlepší na teritóriu CS!

Mišo: Mám skoro všetky čísla :-). Nie, vážne, Akce patrí medzi moje najobľúbenejšie A-časáky a myslím, že na Slovensku má aj ohlas, aj pravidelných čitateľov (poväčšine ľudí zapojených do A-aktivít, ale napr. na koncertoch, na ktorých sú aj „neaktívni" ľudia sa tiež dobre predáva :-), čo je fajn, pretože to znamená, že antifašizmus je téma, ktorá ľudí stále zaujíma).

Fakt je, že články o Čechách sú pre nás skôr informatívne, pretože vaši náckovia sa nás (priamo) „netýkajú", nemusí sa to ale riešiť väčším počtom článkov o Slovensku (hoci to vôbec nie je na škodu a na „slovenské" číslo Akce som fakt zvedavý), možno stačí trošku viac vecí o tom, ako konkrétne proti fašizmu bojovať - také teoretické články o praxi :-). V slovenčine to byť nemusí. My vám rozumieme (aspoň zatiaľ) :-).

Ľudo: Ja som ešte Akci nečítal, ale snáď si nájdem niekedy čas.

Ivan: No neviem ako je to na ostatnom území, ale čo viem, tak v Blave je dosť obľúbený. Bodaj by aj nebol, keď je síce jediným dostupným (okrem Abolishing Borders from Below, ale ten je v angličtine), ale zato aj veľmi kvalitným zinom v ČR/SR venujúcim sa výlučne antifašizmu a veciam s ním úzko spätým. Určite, že by mal na SR viac čitateľov, ak by sa venoval aj dianiu u nás. Slovenčina by v tom nehrala žiadnu rolu, pretože drvivá väčšina Slovákov nemá problém rozumieť po česky, čo sa však nedá povedať o vás! Osobne mám Akce rád a budem ju čítať bez ohľadu na zastúpenie slovenských článkov a tém o Slovensku.

bAss: Pre mňa je síce najlepším časákom Přímá cesta, ale musím povedať, že posledné 3 čísla Akce sa už dali ako tak čítať, no a úplne posledné je fakt citeľný pokrok a veľmi sa mi páčilo. A aj som zistil prečo. Stále menej a menej autorských článkov. Zabite ma, ale tak to proste je. Keď niekto nevie písať alebo iba s izmami a nečitateľnou a úplne zbytočnou ideológiou v každom možnom odstavci, tak sorry, to čítať nezvládam a nechcem... Ak sa to bude uberať započatým smerom, myslím, že Akce bude prvotriedny časák a ľudia sa naň budú doslova tešiť.

Inak, to, že tu chalani ospevujú, aká je Akce populárna... Jedna vec sú dojmy, iná fakty. Ale to bude asi tým, že nevidia do štatistík predaja za posledné roky...

Pokiaľ ide o články o Slovensku, podľa mňa by mala byť Akce československým projektom, aspoň zatiaľ, kým tu nebudú sily robiť vlastný tematický časopis. A čo sa jazyka týka - to by ste sa skôr mali obávať vy, keďže slovenčine moc nerozumiete. Čo je vážne smutné...

★ A nakonec, co byste chtěli vzkázat čtenářům a čtenářkám Akce a vlastně i vašim posluchačům a posluchačkám?

Slavo: Ničte kríže - akékoľvek! Kľudne posprejujte aj sanitky! Nech sa nad tým zamyslia!

Mišo: Vďaka za záujem o Kolónu a priestor v Akci. Na záver moje obľúbené: Boj pokračuje, odpor žije!

Ľudo: Bože, to sa hrozne láka povedať sem nejaké klišé. Mňa nenapadá nič vhodné. Díky za rozhovor.

bAss: Hlavne vďaka redakcii za strpenie a tento ultrarýchly rozhovor. Klišé tu už zaznelo, takže ja len toľko - veľa empatie, lásky a pekných chvíľ v živote. Dobehnite niekedy na náš koncert;) A berte tento rozhovor s nadhľadom:)

Ľudo: Ale iba tento rozhovor! Nás berte smrteľne vážne, lebo na nás sa nikto nebude pozerať zhora!

Ivan: No, ďakujeme za záujem a nech sa Akce stále darí a nech sa stále zlepšuje. A nezabudnite, že niektoré veci sa musia riešiť násilím!!! (161)

★ Díky za rozhovor a přeji mnoho úspěchů do co nejdelší a nejúspěšnější existence kapely.

★★★

*ptal se **Vojtěch Svoboda** (FAS Praha)*
- e-mail: vojtech.svoboda@anarchismsu.org -
za přispění účastníků/ic e-mailové konference Antifa underground

Místo, kde se kemp konal, bylo zasazeno do poetické zalesněné krajiny. Optimistické vyhlídky na hezké počasí během celého víkendu se potvrdily, a tak se všichni mohli těšit na příjemné dva dny. Páteční den byl příjezdový, a tak nebyl naplánován žádný program kromě koncertu, který měl kemp zahájit. K večeru už bylo na místě znatelně živěji a příprava koncertu už byla téměř u konce.

AFA kemp 2005

Reportáž z AFA kempu

Loňský AFA kemp se tentokrát konal na jižní Moravě a proběhl ve dnech 9. až 11. září 2005. Tento letní antifašistický tábor je primárně určen pro zájemce a zájemkyně, kteří by se rádi chtěli blíže seznámit s antifašistickými aktivitami, ale obecně je to jedna z možností pro setkání všech antifašistů a antifašistek.

Ještě před koncertem ovšem proběhlo krátké představení všech účastníků a účastnic kempu. Po dokončení ozvučení se jako první nástrojů chopila kapela Experiment Homo Sapiens a hned po nich přišli na řadu notoricky známí antifas Edelweiss Piraten. Jako poslední zahrála Nagaika a podpořila tak příjemnou atmosféru, která byla znát už na začátku celého koncertu. Účastnice a účastníci byli k sobě velice tolerantní a proto mohli všichni spočinout spánkem spravedlivých bez toho, aby byli rušeni v ranních hodinách. Program na druhý den byl opravdu bohatý a tak chtěl každý nasbírat co nejvíce sil.

Druhý den začínal lokálními reporty, které byly velice zajímavé. Dozvěděli jsme se o situaci s neonacisty a o antifašistických aktivitách v jiných regionech. Naneštěstí nepřijeli očekávaní němečtí a švédští antifašisté, kteří účast přislíbili. Tuto okolnost ale vyvážila například účast slovenských antifašistů a antifašistek a množství jimi sdělených informací. Regionální reporty byly stejně jako téměř všechny přednášky doprovázeny videoprojekcí . Program pokračoval úvodem do revolučního antifašismu, což bylo srozumitelné vysvětlení antifašistické praxe, která může přinášet výsledky a nemá v sobě negativní zpětnou vazbu, jako například demokratický antifašismus a aktivity lidí, kteří v podstatě pouze „žalují“ na extrémisty policii. Ta potom tlačí na obecně proti-extrémistickou legislativu, díky které jsou posléze stíháni také antifašisté a antifašistky. Mimo jiné bylo řečeno, že fašismus a demokracie jsou dva způsoby jak dosáhnout téhož - podřídit pracující mocenské elitě a kapitálu. Po obědě byla jako třetí přednáška koncipována ABC přímé akce, při které se ti, kteří zatím nemají mnoho zkušeností, dozvěděli, jak si poradit při policejním zatčení, výslechu a také jak provádět přímé akce různého druhu. Přínosem byly i různé tipy a triky jak se vůbec zatčení vyhnout, jak zajistit co největší bezpečnost před i po akci a další důležité informace. Následoval výklad o sebeobraně a věcech, které se toho týkají. Byly uvedeny mnohé příklady napadení ze stran nejen neonacistů a následně také rady jak si v takových situacích poradit. Také jsme se dozvěděli o problematice zbrojních pasů, respektive jak je získat, je-li to vůbec nutné a tak dále. Je nutné také zmínit, že během každé přednášky probíhaly diskuze, při kterých získalo mnoho lidí užitečné informace. Mezi jednotlivými přednáškami (kromě pauzy na oběd) byly zhruba 15-ti až 20-ti minutové přestávky a tak měl každý čas přemýšlet o tom, co se právě dozvěděl a promluvit si o tom s ostatními. Probíhal také workshop, díky kterému se mnozí z nás seznámili s výrobou šablon a jejich používáním jako formy streetartu k šíření antifašistické propagandy. Po těchto teoretických (a zajisté také praktických) přednáškách přišlo na základy bojových sportů, konkrétně kickboxu a kyokushin karate. Na místě se nám plně věnovali dva zkušení trenéři. Byly nám ukázány nejen základní techniky, ale také podrobně vysvětleno, jak je provádět a kdy je užívat. Ve večerních hodinách přišlo na výklad o bezpečnosti komunikace, konkrétně jak zabezpečit email a podobně. Poslední přednáška byla na téma nových trendů v NS scéně a politické ultrapravice. Dozvěděli jsme se o „autonomním nacionalismu“ a také o výsledku spojení českých ultrapravicových organizací.

Poté přišla na řadu antifa párty a také promítání různých videí z antifašistických a anarchistických akcí. Mnozí po perném dnu znovu ožili a měli možnost se pobavit s lidmi, které dlouho neviděli a seznámit se blíže s těmi, které doposud neznali. Výměna informací a zkušeností je jednou z našich nejdůležitějších zbraní. Naskýtalo se množství způsobů, jak strávit zbytek příjemného večera. Někdo zůstal u sledování promítaných materiálů, jiní se rozhodli pro posezení u ohně v atmosféře revolučního romantismu, kterou navozoval nejen zvuk praskajícího dřeva. Večerní fotbálek byl také jednou z variant a každý se bavil podle toho, jak uznal za vhodné. Následují den už mnoho času nebylo a tak se začali účastníci a účastnice kempu ubírat ke svým domovům.

Škoda jen, že je AFA kemp ohraničen dobou jednoho víkendu, a proto se některé přednášky kryly s promítáním videa. Díky tomu také není dostatek času na všechny naplánované aktivity, můžeme tedy jen doufat, že se to v budoucnosti změní. Předmětem k zamyšlení také zůstává relativně malý, ale přesto viditelný výskyt alkoholu na přednáškách. Tato skutečnost často ztěžuje práci přednášejících a mnohdy také snižuje hodnotu zážitku ostatních posluchačů. Přednášky, workshopy a aktivity podobného typu nejsou příležitostí k pití alkoholu, ale k načerpání nových znalostí a dovedností. I přes tyto skutečnosti byl letošní antifašistický

AFA kemp 2005

tábor přínosem a nemůžeme než poděkovat za úsilí vynaložené organizátory na uspořádání akce tohoto druhu. ★★★

Martin Fritsch (AFA/FAS Olomoucko)
- email: martin@anarchismus.org -

Demonstrace v Kladně

Už ani Kladno se nevyhlo pochodujícím nacistickým pohrobkům, kteří sem přišli šířit svoji demagogii a nenávist ke všemu jinému než je národní socialismus. Dne 28. září 2005 proběhla na Kladně vůbec první neonacistická demonstrace. Svolána byla dvěma úzce spjatými subjekty - místní pobočkou Vlastenecké fronty a Autonomními nacionalisty Kladno. Akce byla nahlášena na třináctou hodinu na náměstí Sítná, kam se postupně do 14:00 sešla asi stovka „neonacistů“ - většinou se však jednalo o mimokladenské aktivisty z Národního odporu Praha a o národovce z Berouna a ze Slaného.

Elita kravatářů z Vlastenecké fronty měla také nemalou podporu z pražské akce Národního sjednocení, která proběhla téhož dne v Praze. Po úvodním projevu se národovci sešikovali do dvojstupů a za pokřiku donekonečna omílaných hesel se vydali na pochod přes Sítenský most ulicí C. Boudy (po chodníku) a následně pěší zónou (třídou TGM) na nám. Starosty Pavla, kde měla být akce okolo 16:00 ukončena.

U autobusového nádraží se jako reakce na náckovskou demonstraci sformovala přibližně padesátičlenná skupinka antifašistů, tvořená převážně mladými kladenskými punx. Ti se pak snažili pochod narušit, ale díky nepříliš dobré koordinaci a především silné ochraně demonstrace státními represivními složkami se museli omezit na znatelný pískot a skandování antifa hesel přes kordon zásahové jednotky. Policie tak opět ukázala, na jaké straně stojí, koho chrání a s kým sympatizuje a koho následně potírá a kriminalizuje.

Po příchodu nácků na nám. Sv. Pavla bylo proneseno několik projevů, poděkování za hojnou účast a podporu, potlesk, ještě několik otřepaných pokřiků a akce byla ukončena. Policie pak zase pěkně doprovodila většinu mimokladenských účastníků na vlakové nádraží - zřejmě aby je ochránila od stále silného průvodu kladenských antifašistů, kteří náčky neúnavně pronásledovali znovu z nádraží do centra k náckovské hospodě zvané Vítěz, kam se přesunul a za mříž schoval zbytek zdejších spolu s organizátory „národní manifestace“. Ti se odvážili vylézt až po příjezdu zásahové jednotky a utvoření kordonu těžkooděnců před vchodem do putyky.

Akci jsme se snažili v celém jejím průběhu sledovat a pořídit alespoň dobrý monitoring, což nám několikrát nepříjemně narušovali dotírající náckové toužící po našem odmaskování a vyfocení. Na závěr bych se zmínil o nepříliš povedené protiakci a situaci na Kladně.

V našem městě je dost nespokojených lidí s adekvátní a početně srovnatelnou protiakcí k národovecké demonstraci, ale jsou zde dva zásadní problémy. Především Kladno není zas tak velké město, díky čemuž se všichni mezi sebou docela dobře znají. Prvním problémem je pak strach z prozrazení a následných odvet namířených na jeho osobu - bylo již pár případů napadení před domem, u školy a ničení soukromého majetku. Druhý, zásadnější, problém spočívá v naprostém nezájmu o jakoukoli formu politické organizovanosti a participace. Nesklánějte před neonacisty hlavu a organizujte antifašistický odpor!

Proti nacismu, proti rasizmu!
Řešení je v našich rukou!

★★★

Antifašistický odpor Kladno
aokladno@safe-mail.net

Pochodně a Národní strana

Dne 28. září 2005 ve 20:30 organizovala Národni strana se svými partnery Českým hnutím za národní jednotu a Republikány Miroslava Sládka tiché shromáždění s pochodněmi pod sochou sv. Václava v Praze.

Několika minutami ticha měla být uctěna památka sv. Václava a všech zavražděných vlastenců a národovců. „Historický výklad“ doby Václavovy si vzal na starosti člen a volební lídr Národní strany Mgr. Jan Skácel.

Akce se zúčastnilo kolem 30 lidí z pořádajících stran a sympatizantů včetně člena N. S. řeckého původu, přičemž asi dalších asi necelých 30 boneheads postávalo ve skupinkách poblíž srazu nejméně tři čtvrtě hodiny před začátkem. Dle internetových stránek N. S. měli účastníci přizpůsobit oblečení duchu pietního aktu. Asi proto asi měla polovina účastníků na sobě oblečení Thor Steiner či Grassel a těžké boty.

Každá z organizací měla po jedné vlajce. Jednomu z členů „Bezpečnostní služby či ochranky předsedkyně N. S.“ zřejmě nevyhovovala přítomnost člověka s punkovou image a vznikla z toho menší strkanice, načež v zápětí byli oba dva legitimováni policií. ★★★

Milada Pokorná
zdroj: narodni-strana.cz

Dění na naší naci(onali)stické scéně

Neonacistický koncert u Mladé Boleslavi

15/08/2005 - 250 nácků se sešlo na koncertě v jedné vesnici u Mladé Boleslavi. Kromě českých nácků se akce zúčastnili také Němci a Nizozemci. Údajná oslava narozenin byla ve skutečnosti vzpomínka na nacistu Hesse.

Demonstrace Národního odporu v Ostravě

27/08/2005 - Asi hodinovou demonstraci uspořádali náckové z Národního odporu Slezsko v Ostravě. Na akci zaměřenou proti komunismu a justičnímu systému se sešlo asi 40 nácků, převážná část mladí pubescenti okolo 16 let. Demo, která začala před budovou Okresního soudu v Ostravě-Porubě chránilo asi 30 policajtů. K akci ostravské náčky přiměly silné policejní represe, kdy po několika domovních prohlídkách skončilo několik členů Národního odporu Slezsko před soudem.

Nazi-koncert na Strakonicku

18/09/2005 - Křtětice - Koncert, na kterém se sešlo kolem 500 neonacistů organizoval Národní odpor Praha a Blood and Honour Division Bohemia. Vystoupit mělo

Křtěnice

pět neonacistických kapel z Česka, Německa, Velké Británie a Maďarska. Jako zlatý hřeb večera měla vystoupit nejznámější kultovní kapela Razors Edge z Velké Británie, dále německá Oidoxie, maďarská skupina Titkolt Ellenallas a dvě české kapely, Conflict 88 a Blizzard. Hudební produkce skončila dříve, než se plánovalo. Vystoupily pouze tři z pěti pozvaných skupin. Tento koncert byl nejspíše největší neonacistickou akcí v roce 2005 v ČR. Přesto, že se v sále hajlovalo a před restaurací pořvávali opilí náckové do televizních kamer „Cigáni do plynu“, na akci pouze dohlíželo 100 policajtů. To vyvolalo také protesty nevládních organizací (především HOST), médií i některých politiků.

Blood and Honour

Neonacistická organizace **Blood and Honour Division Bohemia**, patří k mezinárodní organizaci založené

v roce 1987 v Británii zpěvákem neonacistické kapely Skrewdriver Ianem Stuartem Donaldsonem. Název Blood and Honour znamená v překladu Krev a čest, což byl bojový pokřik Hitlerjugend. Organizace se hlásí k odkazu Třetí říše a její hlavní činností je organizování srazů a koncertů, vydávání a distribuce hudebních nosičů, nášivek a časopisů. Česká divize vznikla v roce 1996. Z koncertů vydělává obrovské množství finančních prostředků, které používá na financování neonacistického hnutí a podporu trestně-stíhaných neonacistů.

Název **Combat 18** používá ozbrojené křídlo Blood and Honour. Číslo 18 představuje první a osmé písmeno v abecedě, tedy A a H, iniciály Adolfa Hitlera. Militantní teroristická skupina otevřeně vyzývá k útokům na přistěhovalce, Židy, Romy či antifašisty a anarchisty. Ilegální mezinárodní síť Blood and Honour existuje po celé Evropě a v USA.

Novinky z Národní pětky, promiňte Národní koalice nebo teď už vlastně Národních sil...

28/10/2005 - Spojení krajně pravicových neofašistických politických stran před volbami do PS 2006 nabralo nečekaný spád. Projekt „Národní pětka“ iniciovala Národní strana a účast v něm přijalo Národní sjednocení, Dělnická strana, Republikáni Miroslava Sládka a České hnutí za národní jednotu. Nejprve byla v květnu z projektu vyhozena Dělnická strana pro rozpory vedení s Republikány Miroslava Sládka. V srpnu vystoupilo, kvůli ideovým rozporům a vůdčí pozici Národní strany v koalici, Národní sjednocení. Po tomto propadáku Národní pětky, se Národní strana vyjádřila, že bude kandidovat ve volbách jako jediný pronárodní subjekt, a to za podpory RMS a ČHNJ. Všude se začalo šmahem psát o Národních silách. Již v říjnu ovšem vydali zběhlíci z NSJ a DS prohlášení, ve kterém se předsedové Červenka a Vandas dohodli na společné kandidatuře svých stran do parlamentu v roce 2006. Původní spojenci z Národní pětky se tedy v divadle s názvem parlamentní volby chystají postavit proti sobě.

28. října připravila NS na Václavské nám. manifestaci, kde představila volebního lídra teď už „Národních sil“. Jde o „veterána z VF“ Mgr. Skácela. NS také připravila první číslo svých nových novin s názvem Národní politika. Že to s kandidaturou do parlamentu myslí vážně svědčí i četný výskyt propagačních billboardů. „Kdo nepracuje ať nejí - stop pozitivní diskriminaci“, který útočí grafickým ztvárněním na Romy. Nejen Praha je oblepena billboardy s nápisem „Stop imigraci - stop terorismu“. Imigranty spojují fašounci nejen s terorismem, ale i s drogami, násilím a nezaměstnaností, vyzývá se k obraně suverenity a svobody ČR. Do budoucna plánuje NS založit pronárodně laděné občanské sdružení, které by mělo být zaměřeno na mládež a mělo by fungovat jako sběrné středisko převýchovy.

Ostrava

Demonstrace Národního odporu v Ostravě

28/10/2005 - Klasickou demonstraci 28. října uspořádal Národní odpor Slezsko v Ostravě. Akce se zúčastnilo asi 150 nácků z regionu Brna, Olomouce, Zlína i členové NO Slovensko. Scénář byl úplně stejný jako každý rok. Po krátkém pro-

slovu u památníku PTP se Odporní vydali na pochod ulicemi města k Husově sadu. Chránili je desítky policistů a těžkooděnců. Město bylo ale tentokrát polepeno antifašistickou propagandou. Na Masarykově náměstí se sešlo asi 70 lokálních antifašistů, kteří se pokusili uspořádat dvě blokády. Na Masarykovo náměstí se nakonec náckové nedostali, po akci ovšem napadali alternativně vzhlížející a příslušníky minorit. ★★★

***Ondřej Sekula** (FAS Zlínsko)*

Fiasko Pospolitosti v Prešove

V nedeľu 30. októbra 2005 sa v Prešove konala akcia Slovenskej pospolitosti (SP). To, že sa niečo chystá, bolo jasné už pár dní vopred, keď za niektorými ľuďmi došli páni z kriminálnej polície s cieľom zistiť viac o pripravovanej protiakcii, na ktorú pozývali dosť zle vyzerajúce plagáty, navyše podpísané neexistujúcou Antifa - PO. Svoj zámer to však splnilo, a tak sa informácia, že sa chystá antipochod proti SP, rýchlo rozšírila po celom Prešove a blízkom okolí.

Začiatok protiakcie bol plagátmi ohlásený na 13:30, hodinu pred oficiálnym začiatkom zhromaždenia SP. Mesto bolo preplnené policajtmi, od dôkladne zamaskovaných „tajných“, po robocopov, ktorí stáli pred divadlom, kde sa mala protiakcia konať. Presne o pol druhej sa tu zjavila tlupa pripitých alkopunx, ktorí sa tak stali vďačným objektom množstva televíznych kamier a legitimizáciechtivých policajtov. Tomu sa však nevyhla akákoľvek väčšia skupinka pohybujúca sa v tom čase po meste.

To sa však už rozšírila správa, že neohrozeného vodcu „mládencov a diev“ zo SP zatkli v Černovej. Demonštranti sa teda premiestnili pred mestský úrad, nahlásené miesto zhromaždenia SP. Pomaly sa tu začali zgrupovať neofašisti a sympatizanti, no v plánovaný čas začiatku ich tu bolo len niečo vyše 30, čo bolo oveľa menej ako počet prizerajúcich sa ľudí, ktorí prišli na nedeľnú „podívanú“. Vyskytol sa však aj problém s ľuďmi, ktorí prišli pred divadlo na protiakciu, keďže sa ich tam naraz vyrojilo približne 50 a policajti im odmietli povoliť nielen prechod mestom, ale aj opustenie samotného priestoru pred divadlom. Našťastie sa ľudia rozdelili do skupiniek a bočnými uličkami dorazili pred mestský úrad.

Samotný pochod začal s vyše poldruha hodinovým meškaním, keďže v SP bez vodcu netrafia ani na záchod, nieto ešte do cudzieho mesta. Ľudia z protiakcie, ktorých bolo teraz niečo vyše 60 a prevyšovali tak počet účastníkov pochodu SP, sa im vydali naproti. Žiaľ, nedržali sa pokope a množstvo "odvážnych antifašistov" zutekalo do ústrania. Roztiahol sa transparent „Proti fašizmu“ a za pomoci píšťaliek sa skandovali heslá „Fašisti“ či „Von z nášho mesta“. Samotný pochod bol strážený robocopmi a štátnymi policajtmi, čiže možnosť akéhokoľvek stretu bola vylúčená. Nacisti sa samozrejme snažili odfotiť si demonštrantov, pričom došlo k menšiemu konfliktu s ich fotografom.

Na mieste zhromaždenia, za dvojitou hradbou policajtov a výdatného hluku protestujúcich, sa rečník snažil predniesť svoj prejav. Mestská polícia však celé zhromaždenie ukončila pre

nezabezpečenie dostatočného počtu usporiadateľov. „Mládenci a devy“ bez svojho vodcu a po nakladačke v Modre sa už radšej rovno stiahli a za pokriku protestujúcich „Von z nášho mesta“ pekne odpochodovali, stále strážení políciou. Pri návrate neofašistov do mesta už došlo len k slovnej prestrelke, fyzický konflikt sa však neudial.

Vďaka patrí všetkým, ktorí sa zapojili a hlavne sa nebáli, aj napriek hrozbám fašistov, prejaviť svoj nesúhlas. Prešov sa ukázal v antifašistických farbách!!! ★★★

Ivan Sekár
zdroj: priamaakcia.sk

Protesty proti konferenci „Dny EU a USA“

18. října 2005 se v Praze na Palackém náměstí sešla asi stovka anarchistů/ek na shromáždění proti konferenci Dny EU a USA. Účastníci/e si vyslechli projev, který si můžete přečíst za reportem a poté se rozhodli vydat směrem k místu konání konference. Policie jim však bezdůvodně začala bránit v pohybu. Policie rovněž šikanovala řidiče vozidla soundsystému, který se rozhodl akci podpořit a pokutovala ho.

Zásahové jednotky se pokoušely přehradit ulice vedoucí k Žofínu, včetně chodníků - a omezovaly tak svobodu pohybu, přičemž několik účastníků/ic akce policisté napadli obušky. Účastníci/e se přesunuli/y v menších skupinách a metrem, s čímž policie zřejmě nepočítala. Před vjezdem na Žofín se tak postupně shromáždilo několik desítek lidí, kteří rozvinuli transparent „Váleční zločinci, táhněte z Prahy“ a pikety.

Několik přijíždějících limuzín schytalo ke vstupence na konferenci v ceně cca 23.000 Kč bonus v podobě zásahů vajíčky a po páté hodině dorazil i alternativní catering v podobě sojového guláše, který v zimě přišel vhod.

Síly práva a pořádku se mezitím činily a zřejmě inspirovány duchem křesťanského fundamentalisty Ashcrofta a zavírače barů Giulianiho, zachránily civilizaci zadržením tří mladistvých účastnic akce, které spáchaly závažný zločin popíjení lahvového piva. Asi v půl sedmé se účastníci/e postupně rozešli/y.

Děkujeme tímto všem, kteří na akci dorazili, zejména mimopražským - a ukázali tak navzdory policejnímu obtěžování a šikaně, že jim není lhostejné, co se děje ve světě okolo nich - a že pánové Ashcroft a spol. nejsou vítanými hosty v našem městě. Díky zejména všem, kteří byli aktivní a přinesli si vlastní vlajky, pikety apod.

Projev na shromáždění

Vítám vás na dnešní demonstraci a děkujeme, že jste přišli.

Konference několika čelných představitelů současného establishmentu nás donutila sejít se zde i v tomto lehce mrazivém počasí. To jim zazlíváme ze všeho nejméně. Konference „Dny EU a USA“ se zúčastní několik představitelů vrcholné elity globálního kapitalismu, přímo odpovědných za zločiny proti lidskosti, sociální útlak, války a utužování represivního režimu.

Dny EU a USA jsou soukromou prestižní akcí s jediným cílem - zisk pořádající agentury Czech Teleaxis. Společenská a podnikatelská smetánka si za vstupné 750 Euro může poslechnout rozumy velitele invaze do Iráku a Afghánistánu Tommyho Frankse, bývalého ministra spravedlnosti USA Johna Ashcrofta, expremiéra Velké Británie Johna Majora, španělského expremiéra Aznara a bývalého starosty New Yorku Giulianiho. Pro ně bude konference snobskou příležitostí vidět naživo jedny ze symbolů agresivního postupu globálního kapitalismu v poslední době, možnost osobně se setkat se svými vzory, které umějí být ještě úspěšnější ve vykořisťování pracujících, ještě tvrdší v postupu proti neprivilegovaným vrstvám a ještě rychlejší při ekonomické rekolonizaci třetího světa.

Pro nás je konference „Dny EU a USA“ něčím zcela jiným. Je to do nebe volající drzost a facka do tváře všech obyčejných lidí. V Praze se schází výkvět celosvětové galerky, elita globálního kapitalismu zodpovědná za nevábný stav světa.

Hospodářská nenasytnost zemí tzv. Západního světa zapřičiňuje neustále se zvětšující rozdíly mezi chudnoucí masou neprivilegovaných lidí a bohatnoucí elitou. Ekologická devastace dosahuje stádia, které nemá obdoby a ke kterému nezná dnešní systém řešení. Hrozby ekonomické krize uvnitř tzv. Bohatého západu jsou řešeny agresivní vojenskou politikou, vedením válek pod záminkami boje proti terorismu a demokracie. Ta tak řečená demokracie je přitom právě v období údajného boje proti teroru okleštována vnitřně bezpečnostními zákony. Osoby, které budou hlavními hvězdami konference, jsou čelními představiteli a architekty současné podoby společnosti.

John Major jako nástupce železné lady Margaret Thatcher, která byla mimo jiné hostem jednoho z minulých ročníků Dnů EU a USA, pokračoval v asociální pravicové politice britských konzervativců, která měla na svědomí zhoršení životních podmínek velké části britské společnosti. Za jeho vlády byly rovněž připraveny a v praxi uvedeny zákony zakazující technoparty. Tyto zákony se staly vzorem pro další pokračovatele protitechnařské inkvizice po celé Evropě. Lidem v Británii došla s Majorem trpělivost během zavádění tzv. Daně z hlavy, Poll tax, kdy v polovině 90. let vypukly při protestech proti Poll tax rozsáhlé pouliční nepokoje.

Dalším hostem konference je Rudy Giuliani, americký konzervativec, bývalý starosta New Yorku. Oficiální média jej vzpomínají jako hrdinu z doby útoku na New York 11. září 2001. Zrovna tehdy to byl Giuliani, který byl ve funkci, a tak to byl on, kdo pózoval se slzou v oku u trosek mrakodrapů a se zaťatou pěstí volal, že se nevzdá, na tiskových konferencích. Už se tolik nemluví o druhé stránce jeho vlády nad New Yorkem. Giuliani prosadil doktrínu nulové tolerance se zločinem, což v praxi znamenalo posílení role policie, rozšíření jejích pravomocí, útok na komunitní život ve městě i mnoho absurdních nařízení jako například zákaz tance v barech. Výsledkem podpory moci policie bylo její vyzbrojení automatickými zbraněmi, rozšíření atmosféry strachu, rozšíření pravomocí policie na nevídanou mez, ke které se váže i nárůst sebevědomí policie. To vyústilo v šikanu nepohodlných z řad rasových či sociálních menšin a několikrát vedlo i ke smrti zadržených.

Generál Franks, další z účastníků konference, byl velitelem invaze do Afghánistánu, která následovala krátce po teroristickém útoku na newyorské mrakodrapy. O této kampani se dnes již příliš nemluví, nicméně bojové operace pokračují v Afghánistánu dodnes. Není jen shodou okolností, že Afghánistán leží na možné trase ropovodů z kaspických nalezišť, stejně tak Irák je zemí spjatou s ropným průmyslem. Právě do Iráku byla směřována další invaze armády USA a jejích spojenců, opět pod vedením Tommyho Frankse. Válka také pokračuje dodnes, ovšem už bez generála Frankse a i přes Bushovo oficiální ukončení války během propagandistického výstupu na letadlové lodi pouze několik měsíců po začátku války. V obou zemích lidé umírají dodnes.

Dalším hostem Dnů EU a USA je John Ashcroft, křesťanský fundamentalista a republikán. Kromě perliček, jako jeho porážka v senátorských volbách mrtvým kandidátem, je Ashcroft důležitou figurou utužování bezpečnostní politiky po 11. září 2001; během jeho ministrování spravedlnosti v USA byl přijat tzv. Patriotic Act, zákon, který představuje nevídané rozšíření funkcí a pravomocí bezpečnostních složek. Nařízení, která by se před 11. zářím zdála neprosaditelné v USA, se najednou bez problémů podařilo prosadit, a to tak hladce, že je třeba klást si otázku, kdo měl vlastně z oněch teroristických činů prospěch. Americké bezpečnostní složky dostaly téměř neomezenou moc fízlovat lidi doma i ve světě, odposlouchávat telefony, nabourávat se do počítačů a šmírovat v emailech. Ministerstvo rovněž vybízelo k udávání vlastních občanů. Utužení legislativy podle vzoru USA následovalo záhy i v Evropě. A tak i u nás má policie zjednodušený přístup k soukromé komunikaci občanů. Tzv. Protiteroristické zákony v Británii umožňují kupříkladu držet cizince neomezeně dlouho ve vazbě pouze na základě vyslovení podezření z účasti na terorismu. Tato formulka otvírá bezpečnostním složkám mnohé další dveře, které se doposud zdály pevně uzamčeny. Vzpomeňme jen na koncentrační tábor v Guantanamu, nebo zvěrstva z irácké věznice Abu Ghraib.

Další host konference - je jich docela dost že jo?, španělský expremiér Aznar, se neváhal ještě ve věku 26 let označit za nezávislého falangistu, tedy fašistu. Nelze říci, že by se tedy nějak styděl za fašistickou éru frankismu. Vzpomeňme dále například jeho šílený Národní vodohospodářský plán, který vyvolal masivní odpor nejen ekologů, ale i široké veřejnosti a lokálních komunit. Stejně jako každá z hvězd dnešní konference má i Aznar svůj díl viny na neutěšeném stavu společnosti, vedených válkách a ekologické devastaci planety.

Na tom nic nezmění ani ohánění se bojem proti chudobě na mítincích kapitalistické elity, ani jejich řeči o míru. Ten pro ně platí vždy jen do příští války. Takovéto lidi v našem městě nechceme, stejně jako je nechceme v žádném jiném městě. Jejich hostitelé by se měli stydět. Vydělávat na neštěstí a útlaku druhých není sice v dnešním světě nic neobvyklého, není to ale omluvou pro takové jednání. Nám, jako obyčejným lidem, se pak takovéto mítinky pouze hnusí a cítíme je jako urážku a provokaci.

Váleční zločinci, táhněte z Prahy!

★★★

***Jindřich Lacina** (FAS Brno)*
- e-mail: jlacina@anarchismus.org -
zdroj: fas.anarchismus.org

Útok na pub „62“ v Piešťanoch

V sobotu 12. 11. 2005 som bol svekom útoku na klub, v ktorom sa stretáva alternatívna mládež v Piešťanoch. Na nasledujúcich riadkoch sa pokúsim opísať, čo sa v ten večer stalo.

Do pubu som dorazil niečo po polnoci, podebatil s kamarátmi a na chvíľu odišiel von, kde som zazrel skupinku asi 10 ľudí, ktorí prechádzali okolo. Keďže sa dalo tušiť o aké indivíduá sa jedná a ich počet rástol, začínal som tušiť konflikt. Väčšina mala namierené do vedľajšieho podniku. Asi 4 z nich sa však rozhodli pre „62“. Očividne podnapití narážali do každého navôkol, bez ujmy na zdraví však pub opustili.

Vybral som sa teda späť do podniku zistiť, čo sa udialo. Avšak ani som sa nedostal k slovu, už do vnútra dorazili asi 5 - 6 útočníci, ktorým barman odmietol naliať. Trpezlivosť došla už aj majiteľovi a rozhodol sa nevítaných návštevníkov z podniku vykázať.

Celý incident sa odohral v uličke, ktorá je súčasťou podniku a od Teplickej ulice je oddelená bránou (odhadom je asi 2 metre široká a 8 metrov dlhá). Zaregistroval som ako útočníci strhli majiteľa podniku na zem a v tom momente nabrali udalosti rýchly spád. Viacerí ľudia sa postavili na obranu a útočníkov sa im podarilo z uličky vytlačiť za bránu a tú zatvoriť. Neonacisti sa neúspešne snažili bránu vyraziť, dokonca cez ňu prehodili smetný kôš a snažili sa aj bicykel, avšak ten už neúspešne. Navyše, mierili nepresne a nikoho netrafili.

Hoci útočníci boli vďaka sebaobrane prítomných úspešne vytlačení von a dostali poriadne tvrdo do tela, stihli dokopať majiteľa a barmanovi hodili do hlavy tehlu, takže skončil s tržnou ranou na čele a otrasom mozgu.

V celom článku hovorím o útočníkoch a nikam ich nezaraďujem, aby nedošlo k omylu. Podľa toho čo viem, sa však útoku zúčastnili aj miestni sympatizanti Slovenskej pospolitosti.

Pokiaľ ide o postup polície, myslím, že v televíznych novinách JOJ bolo uvedené, že polícia nestačila útočníkov pochytať. Na vlastné oči som však videl ako už spomínaných približne 20 aktérov stálo pri policajných autách alebo na opačnej strane cesty. Možno by stálo za to zamerať sa na záznamy mestskej polície. Jej vlastný sledovací systém určený na ochranu občanov, ako sama tvrdí, by však bol aj jej katom...

A ešte čosi na záver - bolo zaujímavé sledovať ako si jeden z útočníkov veselo hajloval z okna škodovky, ktorá práve prechádzala okolo 2 policajných áut. A aby to bolo ešte zaujímavejšie, tak spomínaný sledovací systém mestskej polície sa nachádza ani nie 40 metrov od miesta konfliktu a teda aj členov polície, ktorí priamo pred podnikom stáli.

Tento útok poukázal na dôležitosť sebaobrany a opäť potvrdil nielen staré známe, že polícia nikdy nie je tam, kde ju človek najviac potrebuje, ale že aj keď je tam, tak robí niečo úplne iné. Ešte šťastie, že ľudia si dokážu pomôcť aj sami... ★★★

O. P.
zdroj: priamaakcia.sk

„Antifašizmus“ v podaní Ľudí proti rasizmu

Nasledujúci článok zo začiatku novembra 2005 je do istej miery prognózou a otázkou do budúcnosti, ktorá sa týka smerovania antifašistického hnutia a čaká na zodpovedanie...

ĽPR pripravujú v spolupráci s Michalom Kaščákom (Bez ladu a skladu, Neuropa...) koncert proti neonacizmu v sobotu 12. novembra. Ďalšou akciou má byť protiakcia k zhromaždeniu Slovenskej pospolitosti, ktoré má byť na Hodžovom námestí 17. novembra. Tu sa pravdepodobne sa znova zopakuje scenár, kedy sa pred niekoľkými rokmi počas jedinej „konfrontačnej“ akcie ĽPR prešli asi 2 - 3 stovky antirasistov niekoľko metrov od zhromaždenia asi stovky neonacistov a vymenili si akurát tak skandovanie hesiel.

Význam takýchto aktivít je dlhodobo veľmi zanedbateľný, pretože sú síce priestorom pre vybitie frustrácie a hnevu, no neprinášajú nič nové, nič konkrétne, žiaden potenciál pre reálne riešenie situácie a obmedzenie možností ďalších útokov a aktivít neonacistov a neofašistov. Nakoniec, skutočné riešenie v réžii ĽPR nie je angažovanosť každého z nás, ale spoliehanie sa na políciu a zákony. A keď sa ukáže, že to takto nejde, tak sa navrhne ešte viac sprísniť zákony a ešte viac povzbudzovať políciu k zásahom. Dôkazom toho je nová petícia ĽPR.

Tento „legislativizmus“ a strašenie extrémistami však zvyčajne pôsobí ako precedens pre ďalšie obmedzeniam práv a slobôd celej spoločnosti a to s jej nadšeným súhlasom (veď, kto by nechcel, aby neonacisti neotravovali a robili z detí násilníkov a kriminálnikov, že?). Nemusíme hovoriť o Patriot Act v USA, aby sme to videli. Nemusíme sledovať nové zhromažďovacie zákony v Čechách, či Poľsku. Všetko to sa deje aj u nás. A ĽPR podporuje celospoločenský súhlas s ešte tvrdšími obmedzeniami. „Občan“ sa zrazu vytráca z tohto všetkého.

Tento prístup je v úplnom protiklade s budovaním politického povedomia v spoločnosti, s politickou angažovanosťou (čím nemyslím účasť na voľbách a kandidovanie za poslancov...), s kolektívnym riešením problémov prostredníctvom priamej iniciatívy každého jednotlivca. Takýto, nazvem to, antiautoritársky a priamodemokratický princíp, považujem za jadro každej spoločnosti, ktorá chce hovoriť o právach a povinnostiach a uspokojovaní svojich potrieb. Lebo presúvanie zodpovednosti za to, čo sa deje vôkol nás na niekoho iného je, otvorene povedané, pokrytectvo a zbabelosť. Pravdaže, nedá sa všetko naraz, ale prečo to neskúšať tam, kde nás to trápi najviac. Keď neofašisti zo Slovenskej pospolitosti organizujú zhromaždenie, máme sa spoliehať na ĽPR, že urobí „protizhromaždenie“ niekoľko sto metrov od nich? Oveľa zodpovednejšie sa mi zdá zabrániť takémuto zhromaždeniu. Každý predsa vie, že sú to neofašisti a čakať, kým si to ujasnia aj sudcovia je... ako to povedať slušne... divné.

Masmédiá dokážu hovoriť o množstve vecí, ktoré pre nás nemajú takmer žiadnu trvalú hodnotu. Len výnimočné hovoria o „skutočných“ veciach. Viem, je to pojem všeobsiahly, ale myslím ním niečo skutočne praktické a zároveň poučné, burcujúce ľudské vedomie a zmysly, povzbudzujúce nové myšlienky, iniciatívu, kreativitu pri riešení problémov. Aby som bol konkrétny, nasledujúci článok ukazuje, čo je to SKUTOČNÝ a zodpovedný prístup k problému neonacizmu v spoločnosti (a pritom je len jedným z mnohých nápadov, veď napríklad ten tvoj, o ktorom možno zatiaľ nevieme, môže byť ešte lepší!) - http://www.part.cz/buxus/generate_page.php3?page_id=6807

Čo bude o mesiac-dva-tri, keď opadne mediálne haló, okolo Danielovej vraždy? Kde budeš a čo budeš robiť, aby sa niečo tak strašné už nikdy nezopakovalo? ★★★

***Michal Tulík** (PA Bratislava)*
- e-mail: michaltulik@priamaakcia.sk -
zdroj: priamaakcia.sk

Tlačové prehlásenie PA k útokom neonacistov a konaniu polície

Priama akcia vyzýva k monitoringu a mobilizácii proti neonacistom a šikanovaniu polície

Tragédia neonacistickej vraždy, jej zneužitie políciou a odpoveď spoločnosti

Piatok, 4. november 2005, 22:15, Bratislava. Partia kamarátov si ide sadnúť do známej krčmy Propeler. Sú napadnutí skupinou neonacistov. Po útoku zostáva na zemi dobodaný Daniel Tupý, 21-ročný vysokoškolák, ktorý počas prevozu do nemocnice zomiera. Po brutálnych útokoch v jari 2005, kedy neonacisti počas štyroch dní dobodali niekoľkých mladých ľudí, sme svedkami ďalších útokov, opäť v priebehu pár dní.

Cítime smútok a hnev. Podobne, ako asi všetci, ktorí sa dozvedeli správu o vražde mladého človeka. A zároveň cítime aj rozhorčenie z toho, ako tento útok využili a zneužili represívne zložky štátu. Svojimi public relations akciami sa snažia navodiť dojem, že situáciu riešia. Žiaľ, v hre je oveľa viac ako len policajné public relations.

Koncom októbra polícia rozpustila zhromaždenia neofašistickej Slovenskej pospolitosti, za čo jej určite zatlieskala väčšina antifašisticky zmýšľajúcich ľudí. Podľa všetkého bol však tento postup z hľadiska práva minimálne v Prešove protizákonný a v skutočnosti ním polícia Slovenskej pospolitosti do budúcnosti iba prihriala ich politickú polievočku. A nielen to. Počas zhromaždenia v Prešove robila polícia neofašistom ochranku, nechala ich promenádovať sa mestom, šikanovala antifašistov, ktorí prišli vyjadriť svoj názor (v meste, kde akýkoľvek odpor proti fašizmu bol donedávna nemysliteľný kvôli bohatej histórii fašistického násilia) a až keď bolo takmer po všetkom, polícia akciu rozpustila. Tragikomické divadielko. Polícia boduje - omyl číslo jeden.

Týždeň po neofašistických pochodoch ulicami Slovenska sme svedkami vraždy, ktorú pravdepodobne spáchala skupina neonacistov. Polícia zareagovala na prvý pohľad rázne a nekompromisne. Deň nato, v sobotu, zasiahla špeciálna jednotka proti futbalovým fanúšikom v domnienke, že vrah sa môže nachádzať na štadióne. Je síce pravda, že hoci medzi hooligans nájdeme množstvo ľudí z neonacistickou minulosťou, polícia veľmi dobre vie, že Danielovi potenciálni vrahovia sa schádzajú niekde úplne inde ako na štadiónoch. Polícia boduje - omyl číslo dva.

V sobotu to ale nebolo všetko. Špeciálna jednotka zasiahla večer proti účastníkom punkového koncertu. Chceli hľadať vraha medzi punkermi? Logika polície je skutočne pozoruhodná. Jeden mladík z punkovej scény bol pobodaný neonacistami v pondelok. V stredu zaútočila skupina neonacistov na dvoch punkerov a pobodala jedného z nich. V piatok zavraždili neonacisti mladého človeka z metalovej scény a dvaja skončili na JISke s bodnými ranami. A čo urobila polícia? V sobotu zasahovala na punkovom koncerte v Subclube a v nedeľu navštívila alternatívne divadlo a klub Stoka. Keby toto všetko nebolo nebezpečné, možno by to bolo aj smiešne... Polícia boduje - omyl číslo tri.

Neonacisti a štátne zložky ukazujú svoju pravú tvár. USA, Európa a množstvo krajín na celom svete zažíva útoky na práva a slobody, ktoré boli vybojované dlhými bojmi. Nie sú to len drastické reformy sociálnych systémov, sú to aj útoky na slobodu slova a zhromažďovania. Aké dôkazy o tom, že sa tak deje aj na Slovensku ešte potrebujeme? No, v prvom rade - ako odpovieme?

Spoločenské dôsledky omylov polície a neonacistického vraždenia môžu byť rôzne. Ako na ne zareaguje každý z nás? Čo urobíme s faktom, že neofašisti pochodujú našimi ulicami, povzbudzujú k neznášanlivosti a fanatizujú najmä mládež? A čo urobíme s faktom, že polícia využíva tragické chvíle na zastrašovanie a obmedzuje ľudské práva a slobody pod zámienkou boja proti dosť nejasne definovaným extrémistom (ku ktorým úspešne zaradila nielen neonacistov a neofašistov, ale aj ľudí obhajujúcich priamu demokraciu, či ekológov)? Budeme žiadať pomoc práve od polície, či od politikov?

Vzhľadom k neznesiteľnej spoločenskej situácii, ktorej sme svedkami, Priama akcia - slovenská sekcia odborárskej konfederácie Medzinárodnej asociácie pracujúcich vyzýva k:

★ **mobilizácii proti zhromaždeniam a aktivitám neofašistov a neonacistov vo svojich bydliskách, v školách, v susedstvách a na pracoviskách.**

★ **monitorovaniu násilia neonacistov a šikany polície a vytváraniu skupín za účelom zhromažďovania informácií o takomto konaní.**

Viac informácii poskytneme na monitoring@priamaakcia.sk a v priebehu novembra aj na našej webstránke www.priamaakcia.sk.

Neveríme, že štát za nás vyrieši naše problémy. Chceme ľudí povzbudiť, aby sa zbavili mentality, že naše problémy vyriešia sprostredkovatelia či zástupcovia. My sami a spoločne musíme ukázať, čo nás trápi, čo chceme riešiť a ako.

Vyjadrujeme úprimnú sústrasť rodičom zavraždeného Daniela Tupého. Dúfame, že tento čin nezapadne prachom ticha. Nesmie. ★★★

7. novembra 2005
Priama akcia - slovenská sekcia odborárskej konfederácie Medzinárodnej asociácie pracujúcich (PA-MAP)
priamaakcia.sk
priamaakcia@priamaakcia.sk

zdroje: priamaakcia.sk, fsa.anarchismus.org

Priama akcia Bratislava prednáša o antifašizme

13. a 14. januára 2006 sa konali prednášky Priamej akcie Bratislava v Trenčíne a v moravskom Zlíne spojené s koncertom. Obe akcie sa tešili pomerne vysokej účasti (približne 50 ľudí) a dajú sa hodnotiť vcelku kladne.

Aj keď bolo piatok trinásteho a trenčianska polícia je nechvalne známa svojim postupom k alternatívnym podujatiam, akcia prebehla podľa očakávania v pokoji.

Téma antifašizmus bola rozdelená medzi troch prednášajúcich. Prvý priblížil historické a sociálne súvislosti vzniku fašizmu, jeho základné charakteristiky a neskoršiu formu fašizmu - nemecký nacizmus. Druhý v krátkosti podotkol, akými spôsobmi môžeme dnes bojovať proti fašizmu a ako je možné reagovať na fašistické násilie. Tretí predstavil pokusy Ministerstva vnútra zaviesť nové právne úpravy extrémizmu, ktoré hrozia kriminalizáciou nielen antifašistov, ale aj širších sociálnych hnutí a aktivít. Za dva hlavné negatíva by sa dali označiť posunutie prednášky o asi hodinu a nedostatočné podnietenie k diskusii medzi prítomnými.

Po prednáške na programe koncert. Najprve nastúpili na pódium Dies Irae a zahrali svoj hc/crust, po nich Železná kolóna predstavila hlavne staršie hc/punk veci a nakoniec Ilúzia v novej zostave predviedla energický výkon so svojim experimentálnym punkom s husľami a opernými prvkami.

Ak máš eminentný záujem usporiadať podobnú akciu vo svojom meste, kľudne nás kontaktuj, napríklad na: ba@priamaakcia.sk

Na Zlínsku se uskutečnila další úspěšná akce. Tentokrát šlo o koncert v Malenovicích spojený s přednáškou organizovanou místní skupinou AFA-FAS a lokálními hudebními kapelami. Akce se zúčastnilo poměrně velké množství lidí, kteří se skvěle bavili.

Na koncertě bylo přes 200 platících návštěvníků a návštěvnic. Vystoupila znovuzrozená slovenská street-punková Železná kolóna, místní hc-punková legenda Edelweiss Piraten a nakonec metalové smečky Rumburak a Alamogordo. Skvělá atmosféra, super výkony všech zúčastněných kapel - prostě parádní zábava pro všechny. Ještě před začátkem koncertu slovenští soudruzi z bratislavské Priame akcie prezentovali svou velmi dobře připravenou přednášku spojenou s diskusí, která měla taktéž značný úspěch. Na 50 posluchačů a posluchaček si vyslechlo objasnění historických a sociálních souvislostí vzniku a fungování fašismu a nacismu, tipy, co dnes můžeme proti fašismu dělat, a nakonec i informace o aktuálních snahách slovenských zákonodárců o zavedení pojmu „extremismus" do slovenského Trestního zákoníku.

Na akci se také rozdistribuovalo velké množství anarchistických a antifašistických materiálů a benefičně se vydělalo i na vstupném. Velký zájem byl především o nové placky AFA, Good Night White Pride a také o aktuální antifašistické časopisy.

I když se neonacisté z Národního odporu nechali slyšet, že akci nenechají bez povšimnutí, nikdo z nich se na ní ani v jejím okolí celou sobotu neukázal. Takže stejně jako kdykoliv jindy, bylo Zlínsko I v sobotu **NAZI FREE ZONE!**

Díky všem, kteří/é se jakýmkoliv způsobem podíleli/y na pořádání a propagaci akce. Velký dík také patří všem, kteří/é akci přijeli/y podpořit!

Podrobnější reporty z přednášek najdete i na antifa.cz a priamaakcia.sk.

Thanx: AFA Zlínsko, Priama akcia - ŽK, AKA, AFA Praha, Antifas Brno, Antifas Přerov, AFA Olomouc, AFA Ostrava.

Ať žije antifašistická solidarita!

★★★

Michal Tulík *(PA Bratislava)*
- e-mail: michaltulik@priamaakcia.sk -
*a **Ondřej Sekula** (FAS Zlínsko)*
zdroj: priamaakcia.sk

Zhromaždenie proti Pospolitosti

Slovenská pospolitosť sa 17. novembra v Bratislave neukázala. Hodžovo námestie v tento deň nepatrilo neofašistom skrývajúcim sa za slobodu prejavu, demokraciu a národ, ale antifašistom.

Pospolitosť nahlásila svoju demonštráciu na 13:00 na „Mirko". Skupinky antifašistov a antirasistov sa tu začali schádzať asi štvrť hodinu pred akciou Pospolitosti, aby priamo na mieste vyjadrili, čo si myslia o tejto neofašistickej politickej strane. Popri ľuďoch v strednom a vyššom veku a niekoľkých verejne známych osobností sme tu mohli vidieť najmä veľkú skupinu mladých ľudí z alternatívnej subkultúry. Práve oni sú najčastejšími obeťami fašistických útokov a je potešujúce, že prišli vyjadriť svoj názor. Niektorí si doniesli aj vlastné transparenty s heslami ako Antifašizmus - zodpovednosť nás všetkých, Už dosť pospolitosť, či ľuďmi z ĽPR rozdávaný plagátik Dosť bolo fašizmu i komunizmu...

Pokiaľ ide o Slovenskú pospolitosť, ešte aj po 13:00 sme verili, že na akciu skutočne dorazia a že pocítia, ako veľmi sú vítaní. Tú česť mal nakoniec iba jeden z dvoch na námestie zablúdivších neofašistov. Pravdepodobne omylom sa priblížil k hlúčiku nerasistických skinheadov (asi v nádeji, že našiel „dvojích"), aby veľmi rýchlo zutekal k policajtom posťažovať sa na decentný kopanec do zadku, ktorý mu uštedril jeden z prítomných antifašistov. Keď sa nad tým zamyslím, toto bola asi najvtipnejšia a najpozitívnejšia chvíľa celej protiakcie, ktorá mala jasný odkaz - fašistov vo svojom okolí nebudeme ticho akceptovať.

Menej vtipní boli policajti (ako tradične), ktorí legitimovali ľudí, ktorí držali antifašistické transparenty (!) s odôvodnením, že sa podobajú na hľadané osoby. Tento dôvod spochybnili samotní policajní funkcionári, keď otvorene tvrdili, že skutočným cieľom bolo zistiť, kto sa skrýva za maskou...

Ako akciu zhodnotiť? Novinári si neprišli na svoje a to, čo časť z nich o celej akcii popísala bolo výsmechom žurnalistiky. Fotografi sú bohatší o niekoľko desiatok fotiek, ktoré sa takmer nikde nepublikovali. Polícia odišla s ďalšími zápiskami do zoznamu niečoho, čomu sa v Absurdistane a na Slovensku hovorí „ľavicoví extrémisti". Signál je jasný - ak ste antifašisti, ste extrémisti a ak sa neodkryjete pred našimi kamerami, skontrolujeme si vás osobne a prvých samozrejme tých, ktorí si dovolili byť kreatívni a doniesť so sebou napríklad transparent proti fašizmu. Hon na čarodejnice pokračuje a onedlho bude všetkým jedno, kto stál na ktorej strane...

A čo teda my, antifašisti? Ťažko povedať. Asi stovka protidemonštrantov sa v podstate dá hodnotiť ako slušný počet, keď vezmeme do úvahy, že médiá deň pred akciou informovali, že akcia je zrušená a neuskutoční sa. Prísť na miesto, kde mala mať akciu banda Mussoliniho a Hitlerovych pohrobkov je samo o sebe

odvahou. Čas ukáže ďalší vývoj v Slovenskej pospolitosti a na neonacistickej scéne, ako aj ďalšiu reakciu antifašistickej časti našej spoločnosti. ★★★

foto:
changenet.sk

Michal Tulík *(PA Bratislava)*
- e-mail: michaltulik@priamaakcia.sk -
zdroj: priamaakcia.sk

Proti nacionalistom

Postavme sa proti medzinárodnému stretnutiu nacionalistov v Bratislave.

Slovenská národná strana (SNS) plánuje v júni 2006 zorganizovať v Bratislave pri príležitosti 135. výročia založenia strany stretnutie predstaviteľov nacionalistických strán z celej Európy. Hlavnou témou by mala byť „nekontrolovateľná migrácia Ázijčanov a Afričanov nielen do západnej, ale aj strednej Európy".

Takáto udalosť by nemala ostať bez odozvy antifašisticky zmýšľajúcej spoločnosti. Ak SNS svoj plán v nasledujúcich mesiacoch potvrdí, je na mieste postarať sa o privítanie, aké si nacionalisti a neofašisti zasluhujú.

Ak má ktokoľvek záujem podieľať sa na koordinácii prípadných protiakcií, píšte na **antifasizmus@safe-mail.net**. ★★★

Slovenská fašistická značka „Eigty Eight"

Fašisti to brutálnou vraždou dosť prehnali a policajti teraz po nich idú jedna radosť. Po policajnej i mediálnej ignorácii rôznych fašistických útokov, ktorých obete tiež len o vlások unikli smrti, bolo hádam aj na čase. Snáď po všetkých tých obvineniach bude nejaký fašista aj naozaj odsúdený. Potom, čo sa policajti začali zaujímať o fašistickú stranu Pospolitosť, upriamili pozornosť i na známy fašistický obchod na Bielej ulici, kde už roky funguje i podpultový predaj fašistických materiálov. V ňom počas prehliadky okrem fašistických materiálov zhabali aj kopu oblečenia slovenskej značky Eighty Eight. To, že číslo 88, čiže po anglicky Eighty Eight, je pre fašistov symbolom ich pozdravu Heil Hitler! (H - 8. písmeno v abecede), vedia už asi aj malé deti. Písanou formou čísla 88, navyše v predajne príťažlivejšej anglickej podobe, sa však fašistom podarilo zaregistrovať Eighty Eight ako obchodnú značku. Fašisti sa tešili z toho, akí sú prefíkaní a známe tváre fašistickej scény sa predvádzali v handrách Eighty Eight na webe značky, aby tak zabezpečili jej predaj medzi ďalšími fašistami. Potom, čo policajti zhabali oblečenie značky Eighty Eight z obchodu na Bielej ulici však zrazu z webu pózujúci fašisti zmizli a nahradilo ich prehlásenie, že Eighty Eight je značkou pre „ľudí žijúcich v štýle HIP HOP". Tak neviem, ale napríklad kapela Juden Mord, ktorej členovia pre značku pózovali, má od tohoto štýlu ďaleko a rovnako aj ostatní nazimanekýni. Aby niekto nezostal na pochybách, že Eighty Eight je fašistická značka a rozhodne nie je značkou pre ľudí žijúcich v štýle HIP HOP, prinášame fotky fašistov pózujúcich ešte pred nedávnom v handrách Eighty Eight na ich webe. To už by bolo ozaj suché, keby začali hip-hoperi behať vo fašistických handrách. ★★★

zdroj: blava.antifa.net

Granty pro fašisty

Ministerstvo školstva odsúhlasilo v minulosti tri granty vo výške asi 130 tisíc korún pre fašistickú organizáciu Jednota Mládeže Slovenska. Tieto peniaze umožnili JMS pokryť bežné výdavky a výdavky na akcie, zabezpečiť výpočtovú techniku a distribúciu časopisu a v roku 2004 aj tlač časopisu Nástup. Za JMS sa zaručila rímsko-katolícka cirkev Hurbanovo a Brezová pod Bradlom, mestský úrad Bánovce nad Bebravou a obec Hronský Beňadik.

JMS pri viacerých akciách spolupracovala so Slovenskou pospolitosťou. Jej vedúci, Slavomír Jančok, kandidoval v roku 2005 za nacionalistickú Slovenskú národnú jednotu (SNJ) na post župana v košickom kraji. SNJ je známa napríklad pravidelným organizovaním spomienkových akcií pri príležitosti výročia vzniku fašistického Slovenského štátu. ★★★

Michal Tulík *(PA Bratislava)*

Monitoring

Brněnsko

Skupiny

JKG (Johny Kentus Gang)

Chuligánský gang, založený v roce 1999, sdružuje fotbalové chuligány z celého Brna, aktivně se účastní na výjezdech klubu 1. FC Brno... Velké personální propojení s NS scénou, i když dost chuligánů je apolitických. Jádro JKG tvoří asi 40 starších hools, fyzicky velmi nebezpečných. Co se týká pouličních bitek a napadání lidí, situace se docela zlepšila, dochází k nim spíše výjimečně, hools se zaměřují hlavně na fotbalové bitky. Udržují chuligánskou družbu se Slovanem Bratislava, často je možné v Brně potkat i slovenské NS hools. Dále má JKG družbu s chuligány klubu FC Klatovy (Klatováci).

Cheeky Boys (Buldočci)

Skupina mladších chuligánů, věkový průměr 15 - 20 let, působí jako přípravka pro JKG. Daleko drzejší a aktivnější, chtějí se před „starými" ukázat a získat respekt. Přidávají se k nim i vyloženě děti pod 15 let, mladých hools hromadně přibývá.

Národní Odpor Brno a Autonomní nacionalisté Brno

Autonomní nacionalisté Brno vznikli na troskách starého Národního odporu Brno, i když tato malá skupina podle všeho ještě existuje. Jediné politicky aktivní skupiny nácků v Brně, jedná se o mladší NS aktivisty, udržují velmi dobré styky s podobnými politicky zaměřenými skupinami v ČR, velmi dobré styky mají např. na Blanensku, kde je výrazně politická NS scéna nebo ve Vyškově a Olomouci. Většinu své politické aktivity směřují do portálu www.odpor.net, který ale po počátečním boomu docela vychladl. Početně se jedná o několik náckům, fyzicky poměrně neškodných.

Anti-antifa Brno

Skupina NS hools a dalších nácků, která by měla být zaměřená na konfrontaci antifašistů a anarchistů. Jejich aktivity jsou ale v podstatě nulové, hlavně díky jejich neuvěřitelně chabému a zastaralému monitoringu.

Apolitičtí nebo náckové?

V posledních letech dochází k výraznému odklonu apolitických skinheadů z okruhu Rabiát gangu směrem k náckům. Stejně tak dost nácků nachází sympatie v řadách apolitiků. Apolitičtí skinheadi se často baví hajlováním, propagují RAC muziku a staví se silně protilevicově, velká část z nich jsou otevření rasisté.

Aktivisté

Zdeněk Pernica alias **Gauny**

Jeden z nejaktivnějších mladých chuligánů, a prakticky vůdce Cheeky Boys, má u JKG dobré jméno a všichni starší hooligans ho respektují a uznávají. Trénuje thaibox v klubu MUAY THAI Brno, kde aktivně zápasí.

Zvíře alias **Paradox**

Aktivní v JKG a Anti-Antifa. Na internetu vystupuje pod přezdívkou Paradox, kde vždy komentuje veškeré akce v Brně i mimo něj. Fyzicky je na tom velmi dobře a patří k dobrým „bitkařům". Pokud znáte jeho jméno a příjmení, zašlete nám je.

Jan Křístel alias **Joe**

Aktivní v JKG, Jedličkův starý kamarád, dlouhodobě člen Vlastenecké fronty, v minulém akademickém roce dokončil Právnickou fakultu MU. Na internetovém nazi-serveru ALTERMEDIA vystupuje pod pseudonymem Josef Klas, pod tímto jménem vystupuje i jako předseda městské organizace Vlastenecké fronty v Brně. Značně inteligentní nácek, i když na první pohled vypadá a mluví dost retardovaně. Ostatní hools ho často využívají jako „právní poradnu".

Lukáš Krupka alias **Krupon, Křupíno**

Známý neonacistický násilník z Bohunic, aktivní v JKG a Anti-Antifa. Suverénně nejtupější brněnský chuligán, který nemá v hlavě nic jiného než násilí a neumí nic jiného než se bít. Pracuje jako vyhazovač ve Sport Casinu na Masarykově ulici spolu se Sumcem, dalším z nebezpečných NS hools. Má ocelovou destičku v hlavě, jako památku na neúspěšnou bitku. Fyzicky jeden z nejnebezpečnějších nazichuliganů, který je absolutně bez zábran a vzhledem k jeho nadprůměrným rozměrům a síle, je velice nebezpečný.

Miroslav Jedlička alias **Mira**

Aktivní v JKG a Anti-Antifa. Dlouhodobý člen Vlastenecké fronty. Nedávno dokončil studia na Právnické fakultě MU v Brně. Patří k méně početné inteligentní skupině mezi Brněnskými chuligány. Občas se snaží někoho napadnout, avšak při sebemenším odporu nasadí dětský výraz a zděšeně utíká a svůj útěk zakončuje vyhrožováním přes telefon. Pro člověka co se dovede bránit a nebojí se dát ránu, není fyzicky nebezpečný.

Martin Kališ alias **Rybízek**

Dříve chuligánský benjamínek, nyní jeden z nejznámějších členů JKG, který se objevuje i v akcích AA.

Trénuje Muay Thai ve stejném klubu jako Gauny, a taky za tento klub zápasí (poměrně úspěšně). Nebojí se rvát a ve rvačkách zůstává i jako poslední stát a neutíká. Rozhodně by neměl být podceňován. Pracuje jako vyhazovač v klubu Two Faces.

Tomáš Pliska alias **Lipstick**

Autonomní nacionalisté Brno, politicky velmi aktivní. Přestože přibral a nechal se potetovat, zdání klame a je stále fyzicky neškodný a bojácný. Kontakty na podobné skupiny, Blansko, Olomouc.

David Rinchenbach alias **Hřebejk**

Tohoto nácka uvádíme jen jako brněnskou raritu. Dříve apolitický skinhead černé pleti s židovskými předky se nespokojil s občasným hajlováním na koncertech, proto zavrhl své apolitické kamarády. Nyní jezdí na výjezdy s JKG a snaží se napadat všechny, kteří se mu nelíbí. Vzhledem k tomu že je prakticky pořád v podnapilém stavu, je velice agresivní, ale i přes své rozměry je prakticky neškodný. S některými apolitickými skinheady se stýká dodnes, avšak ti rozumnější mu chtějí dát jako zrádci za vyučenou.

Aktivistů je v Brně samozřejmě mnoho, většinu z nich monitorujeme, avšak jejich fotky a údaje nemůžeme zveřejnit, s ohledem na naše zdroje. Podrobné informace o všech aktivistech, jako adresy a telefony, můžeme po dohodě poskytnout přes email AFA Brno. **afa-brno@anarchismus.org**

poznámka:

U monitoringu z Brněnska nejsou na tomto místě úmyslně otištěny fotografie - některé z obličejů můžete nalézt v našem ANTIFA PEXESU.

***Petr Křápek**, Jarmil Kántsakr*

Zlínsko

Aktuální situace na Zlínsku je relativně dobrá. Když pomineme fotbalové chuligánství a s tím spojené hools/ultras skupiny, neonacisté nejsou podle našich informací nijak organizováni. Nepůsobí zde žádné uskupení, místní nazis nedělají žádné veřejné akce (demo, shromáždění). Většina z nich navštěvuje fotbalové zápasy FC Zlín, kde se snaží působit na mladé chuligány. Horší už je situace v okolí, což jsou známé bašty neonacistů i fašistů a oblasti s vysokými voličskými preferencemi KDU-ČSL - Uherskobrodsko, Vsetínsko. Působí zde různé vlastenecké, kališnické a prokatolické fašo-skupiny i neonacisté. Zde jsme se snažili situaci v minulosti hodně monitorovat a také řešit (propaganda, přímé akce), ovšem momentálně na podobné aktivity nemáme síly ani čas. Situace je bez místní antifašistické podpory a organizace beztak neřešitelná.

Dříve působila ve Zlíně pobočka SPR-RSČ - Republikánská mládež Zlín, jejíž kontaktní osobou byl Martin Fuksa. Ten v době působení u Republikánů nasbíral kontakty, takže nyní je po rozpadu Republikánské mládeže napojen na aktivní náckу z Národního odporu. Účastnil se také s ostatními náckу ze Zlína (asi 1 auto) pochodu za R. Hess minulý rok ve Wunsiedelu. *Po 18. 6. (otrokovická protiakce proti pochodu NSJ) i členové Národního odporu zjistili, že na Zlínsku není pro náckу bezpečno. Tudíž nabízí „aktivním jedincům", lidem, kteří jsou na Zlínsku spřízněni s Národním odporem a chtějí něco dělat, pomocnou ruku (asi do 10 lidí). Píší o tom, že na Zlínsku se náckové organizují tak možná po hospodách a že je zde nutné založit pobočku Národního odporu* (informace z diskusního fóra Národního odporu). Informace o organizované skupině (NO) jsme na Zlínsku zatím nezaznamenali, ač se v poslední době objevily samolepky jako *„Zlín je nacionalistický", „Národní odpor", „88"* atp..

Veřejné náckovské akce na Zlínsku nikdo nedělával a nejspíš ani v nejbližší době dělat nebude. Náckové v minulosti navštěvovali hlavně předvolební mítinky M. Sládka ve Zlíně a někteří se také sházeli na schůzích Republikánské mládeže, které ovšem nebyly moc pravidelné a po čase byly úplně zrušeny. Několik jedinců chodí-

valo také provokovat na antirasistické a antifašistické demonstrace (Zlín, Otrokovice). Hlavním místem srazů pak zůstává fotbalový stadion, hospody a samozřejmě koncerty. 18. 6. 2005 se konala v Otrokovicích demonstrace Národního sjednocení, kterou pořádala pobočka z Ostravy

Demonstrace NSJ v Otrokovicích 18/06/2005

(demonstraci nahlašoval přímo člen NSJ Ostrava). Akci podpořilo několik převážně mladých náčků ze Zlínska (max 10), které měla zorganizovat známá postava naziskins subkultury na Zlínsku. Tento člověk - „Baron“ - je napojen jak na politickou ultrapravici, tak na aktivní neonacisty z Národního odporu. Ač je starší, vypadá to, že případná nová skupina NO Zlínsko (?) bude záležitostí mladých (kolem 20 let).

V regionu působí kapela Orlík revival, v které hrají členové rozpadlé fašo-kapely Revolta. Její zpěvák v minulosti spolupořádal nacistické koncerty ve Zlíně, kde se sjížděli náckové z celé Moravy i ze zahraničí. Orlík revival si zahraje sporadicky ve Zlíně v rockových kubech nebo hospodách a také na motorkářských srazech. Je brán jako „apolitický rock“, a tudíž se objevuje i v oficiálních klubech jako je např. největší rockový klub ve Zlíně - Golem. Snaha členů této kapely bude nejspíš nadále působit jako „apolitický rock“ a maximálně hrát na RAC (Rock proti komunismu) akcích. Což dosvědčuje i koncert z mi-

Koncert v Golemu v roce 2004. Revolta a Randall Gruppe

nulého roku, kde si zahráli v klubu Golem společně s Randall gruppe. V současnosti jsme nezaznamenali v regionu žádné otevřeně nacistické koncerty. Zpěvák kapely Orlík revival je ovšem nacista a má kontakty na aktivní náčky z celé republiky.

***Ondřej Sekula** (FAS Zlínsko)*

Olomoucko

Dalo by se říci, že po dlouhý čas bylo politické neonacistické hnutí na Olomoucku v útlumu - alespoň pokud se budeme zabývat přímými aktivitami. Poslední dobu ale můžeme nazvat dobou změn. Například těsně před 1. Májem se na mnoha místech objevily plakáty s motivem „autonomního nacionalismu“, zvoucí obyvatele Olomouce na průvod do Brna pod heslem „národněsociálně“. Naneštěstí díky zřejmě promyšlené konspiraci máme o konkrétní olomoucké neonacistické organizaci zvané „Olmützer Krieger Gang“ („Olomoucký bojový gang“) jen fragmenty informací. S určitostí víme, že jde o politicky uvědomělou frakci, což dokazuje i jejich slogan „Proti komunismu, proti kapitálu!“. Její členové se očividně účastní velké většiny akcí pořádaných Národním odporem (NO). Tuto skutečnost potvrzuje i fakt, že se místní neonacisté účastnili demonstrace NO v Brně na 1. Máje 2005, kde pochodovali pod hnědým transparentem „Národní Odpor Olomouc - Braune Macht (Hnědá moc)“. Sami si určitě domyslíte, co toto „barevné“ spojení evokuje. Jako důkaz přikládáme i fotografii s tímto transparentem. Pokud byste kohokoliv na tomto snímku poznali, tak nás prosím informujte.

Je jasné že v popředí olomoucké White Power scény stojí známá postavička jménem Ota Hirsch (pravopis příjmení neznáme s určitostí), který je organizátorem velké většiny neonacistických koncertů. Tyto koncerty s mezinárodní účastí (zejména polskou a slovenskou) se konají v restauraci známé jako „Na pile“ (ulice Pavlovická 30). Tato restaurace se neprofiluje přímo jako neonacistická - konají se zde nejen koncerty tohoto typu, ale dříve také punkového charakteru. Očividně ji majitel pronajme tomu, kdo zaplatí. Z důvěryhodného zdroje víme, že má/měl chudák Ota problémy se zákonem a čelí/čelil jistým obviněním (pravděpodobně ale nemají souvislost s jeho aktivitami ve „volném čase“). Sám se ale často vídat nenechá. Jakoby skoro neexistoval - pokud se zrovna neblíží jeden z jím pořádaných koncertů. Tu a tam se objeví se svou červenou škodou Fabií v místním centru bojových sportů, ale těchto kamarádských návštěv bychom mohli za rok napočítat na prstech jedné ruky.

Za zmínku také stojí otevřeně neonacistická hospoda jménem „Ultra bar Točna“, která se nachází blízko obchodního centra Carefour v ulici I. P. Pavlova. Už zdálky nás vítá britská vlajka a pokud přijdeme ve večerních hodinách blíže, můžeme počítat s pozorností bojechtivých neonacistů.

V „poslední“ době se také zvýšila intenzita násilných konfrontací ze strany nazi chuligánů. Toto jsme zaznamenali hlavně během měsíců června - srpna. Podle informací napadených se ve většině případů jednalo o mladé, očividně podnapilé jedince. Tito mladíci se neobávají zaútočit, i když jsou natáčeni městskou kamerou - policie jako náhodou nepřijede na místo činu (jak nečekané). Pouze v jednom případě se jednalo o zřejmě organizovanou akci, kdy dva neonacisté přivolali mobilními telefony početnou podporu svých kameraden. Toto nebyli jako předtím chaotičtí provokatéři. Byli to starší rváči, kteří očividně věděli „co dělat“. Tyto útoky byly vždy prováděny „pod rouškou noci“. V prosinci si zase neonacisté vyřizovali účty s místními „apolitiky“ v baru, který se nachází v centru města. Skupinka zhruba deseti násilníků, z nichž údajně asi tři vypadali podle oblečení jako nazi-skineadi, vnikla v noci do zmíněného baru, napadla návštěvníky a prostory baru byly zdemolovány. Útočníci se ztratili ještě před příjezdem policie. Podle informací má jít pouze o „začátek“ teroru v ulicích, ale zatím nejsou hlášeny žádné podobné incidenty.

V centru Olomouce také sídlí obchod zvaný „Šachta“ (ulice Lafayettova 5, www.sachta.cz), který distribuje oblečení Lonsdale, Troublemaker… a v neposlední řadě také Thor Steinar. Jak mnozí vědí, jde o klasickou neonacistickou značku. Podle samotných slov prodavače se můžeme dozvědět, že tato značka ostře vystupuje proti křesťanství a že relativně nedávno měla jisté „problémy se soudem“. Samozřejmě se jedná o žaloby podané proti této značce, jelikož její dřívější symbolika přímo asociovala nacistickou tématiku. Proto po soudním řízení upustila od užívaných run a přešla k takzvanému Davidovu kříži. Tento obchod se neprofiluje jako otevřeně neonacistický a pravděpodobně jím ani není. Na druhou stranu oblečení, které zde můžeme najít, se dováží z obchodu Gang shop v Karlových Varech a ten je spravován lidmi z Blood and Honour (česká pobočka neonacistické organizace zabývající se prodejem a šířením neonacistických nahrávek a jiného zboží za účelem financování neonacistických aktivit).

Již zmíněný obchod Šachta se stal jistou konkurencí pro zaběhnutý obchod „Hooligan“, který můžeme najít na ulici Dukelská 1A blízko říčky Bystřice (webové stránky obchodu: www.fotbal.czechgame.com). Tento obchod se přímo specializuje na dovoz oblečení značky Thor

Demonstrace v Brně na 1. Máje 2005. NOO a jejich transparent

Steinar, ale neposkytuje ani zdaleka takový sortiment zboží jako Šachta. Podle všeho panuje mezi oběma obchody jistá nevraživost. Povídá se, že majitel „Holligana“ prodával padělky značkového oblečení Lonsdale, Fred Perry apod. za velmi nízkou cenu. Místní fotbaloví nazi chuligáni to nějakým způsobem zjistili a údajně si to s tímto distributorem vyřídili „po svém“. Je také zajímavé, jak oba obchody nabízí zboží neonacistické značky Thor Steinar společně se zbožím německé značky Hoolligan, která v Německu podporuje antifašistické koncerty a aktivity.

Velké procento lokálních zákazníků není obeznámeno s historií pozadí neonacistické značky Thor Steinar a proto jsme svědky toho, že je tato značka na Olomoucku stále více vidět. Na druhé straně však mnozí lidé moc dobře vědí, co se za touto značkou skrývá, ale buď to vědět nechtějí nebo je to nezajímá. Jednoduše chtějí nosit kvalitní „streetwear“ oblečení, ale už jim pravděpodobně nedochází, že nákupem de facto podporují neonacistické úsilí a byznys.

***Martin Fritsch** (AFA/FAS Olomoucko)*
- email: martin@anarchismus.org -

Ostravsko

Neonacistická scéna je stále v útlumu. Národní odpor (NO) sice oficiálně obnovil svoji činnost a občas podpoří nějakou demonstraci Vlastenecké fronty či Národního sjednocení, ale soustavnou práci - kromě provozu webových stránek - nevykazuje. Jedinou výjimku tvoří jeho slezská sekce. Podívejme se tedy na její činnost trochu pečlivěji.

Historie

Národní odpor na Ostravsku vznikl v roce 2003 z trosek místní pobočky Republikánské mládeže, bývalé mládežnické organizace SPR-RSČ. Republikánská mládež Ostrava pod vedením Davida Dembinského a Martina Kleinedlera od roku 2001 navazovala intenzivní styky s neonacisty a po rozpuštění Republikánské mládeže k 30. lednu 2003 logicky přešli její členové do nově vzniklého Národního odporu Slezsko (NOS). Již 28. října 2003 uspořádal NOS demonstraci ke vzniku ČSR, které se zúčastnilo asi 30 neonacistů. Zhruba stejný počet antifašistů se tehdy pokusil akci neonacistů zablokovat, což se díky policejním manévrům nezdařilo. Po demonstraci však došlo ke střetu asi 10 účastníků, po kterém bylo zadrženo 5 antifašistů a 4 členové NOS včetně Dembinského a Kleinedlera. Oba hlavní organizátoři již měli tou dobou zkušenosti s trestním stíháním.

Přesun sil z Republikánské mládeže do NO souvisel i s krachem politické strany Nacionálně sociální blok/Pravá alternativa koncem roku 2001 a následným celorepublikovým přesunem většiny ultrapravicových radikálů do Národního odporu, který se zdál být dostatečně akční alternativou k zaniklé politické straně. V roce 2002 se tak vynořila řada nových poboček NO, včetně té slezské (na počátku roku 2003). Tento optický nárůst ovšem nebyl následován i nárůstem aktivit, ale naopak stagnací a úpadkem, přičemž stejný osud potkal i slezskou pobočku. Zde byla navíc situace pro neonacisty o to horší, že David Dembinski byl obviněn z policejního konfidentství (což se o něco později opakovalo i v případě „vůdce“ celého NO - Filipa Vávry), což vedlo k ostré roztržce mezi ním a jeho bývalými kamarády. V současné době nechce mít David Dembinski již s Národním odporem nic společného, po narození dcery Dominiky odešel na rodičovskou dovolenou a momentálně ho víc trápí veřejně prospěšné práce, které mu nařídil soud. Rozpadající se NOS se pokusil držet nad vodou Martin Kleinedler, avšak jeho vůdcovské kvality nejsou nijak valné a značná část starších ostravských neonacistů jím pohrdá. Takže když v roce 2004 pořádal demonstraci na 28. října, většina ostravských aktivistů tehdy raději odjela do Prahy. O Národním odporu Slezsko tak nebylo příliš slyšet až do roku 2005.

Současnost

V souladu se snahou o znovuoživení Národního odporu v průběhu roku 2005 se začalo ozývat i Slezsko, které hlásí pobočky NO v Orlové, Havířově a Karviné. Poprvé se veřejnosti mladí aktivisté z NOS ukázali při prvomájové demonstraci NO v Brně. V květnu došlo ale v Ostravě také k útoku neonacistů na rockový klub „Prostor“, při kterém bylo několik lidí zraněno. Při následné policejní razii bylo 14 členů NOS předvedeno, 5 zadrženo a jeden účastník útoku, Marián Kotlář, byl za útok i odsouzen. Na konci května se pak aktivisté NOS se pokusili zúčastnit demonstrace Národních sil v Bohumíně, kde byli ovšem organizátory vykázáni a opět proti nim zasahovala policie. O této kauze jste se mohli/y dočíst v *A-kontra 2/2005* nebo na *csaf.cz*.

Další demonstrace Národního odporu následovala v Ostravě 27. srpna a zúčastnilo se jí asi 60 lidí. To už ale stoupal zájem policie o aktivity Národního odporu Slezsko, a tak v září putovali dva aktivisté do vazby za napadení Roma během oslav dne města a byli vyšetřováni za

organizovaný zločin, těžké ublížení na zdraví, ublížení na zdraví s rasovým podtextem a výtržnictví. Jedním z nich byl i člověk používající přezdívku Komár, o kterém bude ještě řeč. Ve stejném měsíci došlo ale i k útoku skupiny Romů na jednoho ze starších aktivistů NO Slezsko. Je možné, že se jednalo odvetu.

28. října opět uspořádala NOS tradiční demonstraci, které se účastnilo již zhruba 100 lidí, včetně poměrně značného počtu slovenských neonacistů. Jedním z organizátorů byl i náš starý známý Martin Kleinedler, který na rozdíl od Davida Dembinského zůstal aktivním členem NOS a vystupuje i na fóru Národního odporu pod „árijskou“ přezdívkou „intifáda“[01]). Proti této akci demonstrovalo zhruba 50 antifašistů a antifašistek, přičemž po oficiálním ukončení demonstrace došlo k několika menším potyčkám. Organizátoři původu použili osvědčenou taktiku a průvod ukončili „o náměstí dříve“, na Jiráskově náměstí (Kuří rynek) v těsné blízkosti protestujících antifašistů. Případné násilnosti by tak nemohly být policií připsány na vrub organizátorům akce. Stejně se zachovali organizátoři pochodňového průvodu v Orlové 17. listopadu 2001, oficiálně konaného k uctění památky Daniela Hejdánka (skinheada zastřeleného v roce 1992 v Pardubicích Romem během skinheadského pochodu romskou čtvrtí). Rozchod tehdy byl před oblastí obývanou početnou romskou komunitou, aby pořadatelé neručili za to, co se pak bude dít v romských čtvrtích. Lze usuzovat, že ze stejného důvodu nahlásilo ostravské Národní sjednocení (Roman Fojtík, Martin Bacík) svoji akci 18. června 2005 v Otrokovicích jen do centra města, a teprve když zjistilo, jaká je situace na místě, prosilo policii o ochranu i při ústupu zpět k nádraží. Nutno dodat, že někteří neonacisté se tehdy dost proběhli.

Změna taktiky

V prosinci 2005 se ale NOS rozhodl využít novou taktiku - nebo přesněji - oprášit již jednou úspěšný model „občanské domobrany“. (Poprvé jej neonacisté použili v létě roku 2001 v Ostravě, kdy jejich akce vyvolala obdobnou aktivitu ze strany místních Romů. Celý projekt domobrany pak předčasně skončil.) Na 3. prosince 2005 svolali veřejně domobranu do Orlové s odůvodněním, že místní Romové terorizují bílé obyvatelstvo. Domobrana má probíhat každou sobotu až do konce roku a měli se jí účastnit neozbrojení členové Národního odporu Slezsko. Celá akce měla značný mediální dosah a první sobotu se sešlo zhruba 30 lidí. Na místě jsou novináři, ale také místní zastupitelé a zásahová jednotka, která blokuje volný pohyb domobranců. Tři účastnici jsou zadrženi se zbraněmi. Na dotaz novinářů, zda je Národní odpor neonacistická organizace, odpovídá Komár těžko pochopitelnou formulací: *„Ne, jsme revoluční národní socialisté a nacionalisté“.* Místní novináři a zastupitelé však tuto jeho odpověď ještě nepochopitelněji akceptují. Jak je vidět, neonacista je u nás nikoliv ten, kdo se neonacisticky chová, ale pouze ten, kdo to o sobě veřejně prohlásí. Nestačí dokonce ani prohlásit se za revolučního národního socialistu - tedy nacistu. Další sobotu proběhl druhý pokus o domobranu, tentokrát již s menším počtem zájemců a následně je celá akce zrušena. Nicméně pod mediálním tlakem navrhuje místní zastupitelstvo organizátorům akce schůzku.

Přestože akce přitáhla pozornost médií k Národním odporu Slezsko, vysloužili si její organizátoři kritiku z vlastních řad, zejména z NO Havířov. Akce prý byla špatně naplánovaná, organizátoři s nikým nekomunikovali a nakonec nebyli schopni ani vše dotáhnout do konce.

Povzbuzeni „úspěchem“ svolávají aktivisté NOS na 16. prosince blokádu „anarchistického koncertu“ v Havířově. Ve skutečnosti se jedná o DIY mini festival, na kterém vystupila, mimo jiné, i bratislavská skupina Rozpor, která se netají svým jednoznačným antifašistickým postojem. Ten je zřejmě lidem z NOS trnem v oku. I zde dochází ke změně taktiky - dříve neonacisté prostě jen v přesile napadali účastníky a účastnice punkových koncertů. Tentokrát měli potřebu svolávat demonstraci veřejně (byť na poslední chvíli), obhajovat ji politickými argumenty a přejímat od nenáviděných levičáků jejich taktiku - blokádu. Pozvánka je v den konání akce zveřejněna i na webu NO, na což okamžitě reagují portály csaf.cz a antifa.cz zveřejněním výzvy k podpoře havířovského koncertu. Na koncertě samotném nakonec k žádnému pokusu o blokádu nedojde. Neonacisté tvrdí, že se v přestrojení koncertu účastnili a „měli možnost konfrontovat“ některé účastníky, ale toto jejich tvrzení nebylo možné nikde ověřit. Sami posléze poněkud zmateně napsali, že to, že „měli možnost“ účastníky konfrontovat, neznamená, že někoho skutečně napadli...

Na 22. prosince je naplánována schůzka mezi starostou Orlové Vladimírem Faranou (zvolen za Levý blok), zástupci romské komunity a aktivisty NOS, za který hovoří již zmiňovaný Komár. Po zveřejnění informací o chystané schůzce se na hlavu pana Farany snáší masivní kritika ze všech stran. V den schůzky pak starosta prohlašuje, že s lidmi z organizace jako je Národní odpor nikdy jednat nebude a z radnice je vykazuje. V novinách se objevují fotografie všech tří účastníků jednání za NOS i se jmény, takže víme, že Komár se ve skutečnosti jmenuje Marek Puffler, je mu 20 let, žije v Porubě a podle ostravské kriminálky je vyšetřován nejen v souvislosti s napadením s rasovým podtextem, ale také pro loupež. To je doposud poslední informace ze Slezska.

Analýza

Slezská situace je zajímavá z několika důvodů. Jednak je zřejmé, že ani v regionu s tak těžkou sociální situací a rozsáhlou romskou menšinou nemusí existovat skutečně silné neonacistické hnutí, jak by se mohlo zdát. Pokud si navíc uvědomíme, že v regionu působí jeden z chuligánsky nejzajímavějších klubů - Baník Ostrava - a že silná chuligánská scéna obvykle neonacisty posiluje, je to o to zajímavější a potěšitelnější. Z výše uvedených čísel vyplývá, že aktivistické jádro Národního odporu Slezsko bude mít okolo 30 lidí s mobilizačním potenciálem do 100 lidí (včetně slovenských neonacistů, se kterými udržuje NOS dobré vztahy). Zároveň je víc než zřetelné, že vůdčí osobností je v současné době na Ostravsku jen Marek Puffler alias Komár.

Zajímavé je sledovat i generační výměnu, kterou představují aktivisté typu Komára, nahrazující ostřílené kádry typu Kleinedlera a Dembinského. Je pravděpodobné, že právě tato výměna z části vysvětluje nižší počty aktivních neonacistů v regionu. Svůj vliv na to nepochybně má i tradiční řevnivost uvnitř neonacistických skupin, která je na Ostravsku víc než vysoká - viz Dembinského odvrácení se od NOS, pohrdání Kleinedlerem z řad starších neonacistů, hádky mezi NO Orlová a NO Karviná či následné vylučování nepohodlných členů. Na druhou stranu, pokud NOS pod vedením Kleinedlera a Dembinského dostala na demonstraci 30 lidí - a to po několika letech fungování Republikánské mládeže - pak zřejmě nebyly počty neonacistů v Ostravě nikdy příliš vysoké.

Nejzajímavější je ale posun v aktivitách NOS od klasického pouličního násilí a demonstrací ke snahám o přijatelnou veřejnou prezentaci. Domobrana v Orlové a následné jednání (byť neuskutečněné) s místním zastupitelstvem rozhodně přinesly Národnímu odporu kladné mediální body. A to i přes to, že muselo být předem všem zúčastněným jasné, že domobrana nemůže ani náznakem problém Orlové vyřešit. O to ale aktivistům Národnímu odporu nešlo. Šlo jim pouze o přitažení pozornosti ke své existenci, a to na základě vymezení se vůči tzv. „romské otázce“. Tam se totiž mohou spolehnout na jistou podporu části populace, která sdílí jejich rasistické přesvědčení. Nehodláme zde planě moralizovat - problémy s některými Romy, zejména v takto chudé oblasti, reálně existují, avšak jejich kořeny jsou mnohem hlubší a jejich řešení je podstatně složitější, než jaké nabízejí mladí neonacisté. Každopádně tato taktika zafungovala a musíme si uvědomit, že bude fungovat i nadále.

Jednání se starostou Orlové pak zase aktivistům NOS mohlo zajistit zdání oficiálně uznané opozice. Ještě před několika lety se neonacistická scéna tvářila, že jakékoli jednání s oficiální mocí je pro ni nepřijatelné, neboť všechny nitky vedou k „židovskému spiknutí“ a jakákoliv podobná aktivita tak musí zákonitě skončit neúspěchem. NOS zde tak překročil vlastní stín. Ano, mohlo to být způsobeno „nevyzrálostí“ aktivistů, ale přesto představuje tento pokus nový fenomén na neonacistické scéně, který se pravděpodobně pokusí brzy někdo následovat. Snaha prosadit se v komunální politice - namísto v celorepublikové - může být mnohem snazší. Pochopitelně - dokud se bude jednat o postpubertální výrostky jako je Marek Puffler, tak se není čeho bát. Ale ono to tak nemusí být napořád.

Specifickou záležitost představoval pokus o blokádu anarchistického koncertu. Zde sice organizátoři zjevně zcela přecenili své síly, ale přesto by nás takový pokus měl znepokojovat. Primárně kvůli drzosti, se kterou si neonacisté dovolí veřejně svolávat podobnou akci, ale sekundárně hlavně kvůli podpoře, kterou jim to může získat u všech tzv. „antikomunistů“. Je otázka, zda by pohled na mladičké neonacisty se svíčkami a transparenty před vchodem do klubu nevedl spíše k poklesu vážnosti NOS před ostatními neonacisty z Čech (přece jen je neonacismus stále významně ovlivněný skinheadskou mentalitou a té jsou podobné akce po vzoru hippies naprosto cizí), ale otázkou také zůstává, zda by se uskutečnila pouze nenásilná blokáda a zda by na místě neuskutečnila také nějaká násilná akce.

Nutno dodat, že ani mezi ostatními neonacisty nevyvolávají aktivity Národního odporu Slezsko jen pozitivní reakce. O kritice domobrany z řad místních jsme již psali. Kritiku také sklidil Komár za to, že si chtěl sednout k jednacímu stolu se zástupci Romů, za svůj věk a konečně i za svou nepříliš dokonalou schopnost jasně a jazykově správně formulovat svá prohlášení. V debatě nad úspěchy a neúspěchy NOS však zaznělo i prohlášení, které velmi přesným způsobem definuje tuto novou neonacistickou politiku a které si dovolím odcitovat: *„Ti žáci ZŠ, jak ty říkáš, se alespoň o něco snaží. Tyto věci (cikánské praktiky a to, jak se staví pan starosta k tomuto problému) je třeba medializovat, ale přitom nešlápnout vedle. Je to hodně složité, protože všichni víme, co jsou média zač. Ale přišel čas na to bojovat jejich zbraněmi pro dobro naší věci. Nás všech. Slušných občanů. A nejen v Orlové. Zvednout vlnu odporu proti tomuto systému.“* Uvědomme si, že dokud nedokážeme jasně a pochopitelně formulovat a šířit naše názory na sociální situaci a postavit proti rasistické demagogii racionální pohled na příčiny problémů s některými Romy, dokud bude existovat toto informační vakuum, do té doby budou neonacisté získávat body se svými pseudo-řešeními.

vysvětlivky:

01) **Intifáda** - palestinské lidové povstání proti izraelské okupaci

***Tomáš Netolický**, psáno pro antifa.cz*

Slovensko

Po útoku na „vůdce“ Kotlebu v Banskej Bystrici vyzvala Slovenská pospolitost na svých internetových stránkách všechny příznivce, aby se přidali k jejich boji. Výzvu zveřejnilo mnoho evropských neonacistických a ultrapravicových webů.

Výzva SP: *„Vyzývame všetkých členov, kamarátov a takisto všetkých nacionalistov z rôznych organizácii, aby sa pridali k nášmu boju. SP-NS nebude pátrať po vykonávateľoch tohto ohavného činu, ale na zodpovednosť bude brať tých, ktorí svojou štvavou kampaňou voči SP-NS a jej Vodcovi pripravili podhubie na tento teroristický čin. Je vecou osobnej cti a statočnosti každého nacionalistu, aby vykonal to, čo vykonať má!“* uvádí se ve výzvě, která končí pozdravem *Na stráž!* a vyhlášením *„Nás nezlomí hrozba, nás nezlomí nič!“*

Podporu a bratrskou solidaritu vyjádřilo SP mimo jiných např. hlavní spojenec Nové svobodné Slovensko (o. s.) nebo španělská fašistická La falanga. Mezi hlavní spojence na Slovensku patří také Jednota slovenské mládeže (ENF).

Polícia pripravuje obvinenie Pospolitosti

17/10/2005 - Podľa informácií STV pripravuje polícia obvinenie Slovenskej pospolitosti pre jej program, ktorý podnecuje rasovú a národnostnú nenávisť. Polícia urobila domovú prehliadku u „vodcu“ Mariána Kotlebu a „pobočníka vodcu“ Jána Kopúnka. Okrem rôznych dokumentov a cédečiek zabavili aj počítač v škole na osemročnom športovom gymnáziu, kde fašista učí.

Polícia mala začať konať proti fašistickej strane oveľa skôr. Slovenská pospolitosť je ako politická strana zaregistrovaná už od januára tohto roku a kvôli jej xenofóbnym a šovinistickým vyjadreniam bol podaný podnet na jej zakázanie v júli. Môžeme len odhadovať, ako dlho bude trvať, kým sa objavia výsledky vyšetrovania. Pripomeňme, že doteraz sa policajti na akciách, ktoré boli organizované touto stranou, iba nečinne prizerali a umožňovali im verejne šíriť rasovú nenávisť, či pochodovať s fakľami popri židovskom cintoríne. Samotní predstavitelia Pospolitosti chválili činnosť polície, napríklad pri akcii v Komárne.

AFA Bratislava *(blava.antifa.net)*

Co je to Slovenská pospolitosť?

Slovenská pospolitost vznikla začátkem roku 1995, kdy se sešel přípravný výbor a 9. 5. 1995 byla zaregistrována Ministerstvem vnitra SR. První sněm Slovenské pospolitosti se konal 23. - 24. srpna 1996 v obci Dolná Krupá v prostorách tamního kostela.

Strana se řadí k těm subjektům slovenské ultrapravice, které oslavují klerofašistický Slovenský štát. Předsedu strany, středoškolského učitele informatiky Mgr. Mariána Kotlebu ostatní členové SP oslovují titulem „vodca“. Ve straně mají i funkci „Pobočník Vodca“.

Hlavním cílem SP je podle jejich slov *„budovať nový Slovenský stavovský štát na národnom, kresťanskom a sociálnom princípe, vystúpenie Slovenskej republiky zo Severoatlantickej aliancie (NATO) a vyhlásenie vojenskej neutrality, ... úzka spolupráca so slovanskými štátmi a vystúpenie Slovenskej republiky z Medzinárodného menového fondu a ostatných organizácií, ktoré ničia slovenský národ a štát.“*

Politicky má SP nejblíže k Evropské národní frontě, která sdružuje fašistické pro-katolické strany jako jsou španělští frankisty z *La Falange*, rumunská *Noua Dreapta*, která vychvaluje zakladatele fašistické *Železné gardy* Cornelia Codreanu, italská *Forza Nuova* spolupracující s Alessandrou Mussoliniovou, francouzská Le Penova *Národní fronta* nebo české Národní sjednocení.

Strana sa zviditelnila převážně svými veřejnými vystoupeními v uniformách připomínajících uniformy Hlinkových gard. Během několika vystoupení odsoudila SP Slovenské národní povstání jako *„protislovenský boľševický puč a medzinárodnú akciu zradcov“*. SP kritizuje demokracii a při kritice se neodpustí ani takové hesla jako o *„cigánskych príživníkoch a parazitoch“, „maďarských šovinistoch“* či *„sionistickej loby“*. Společně s „Novým Slobodným Slovenskem“ vydává fašistický měsíčník „Hlas národnej stráže“.

Slovenská pospolitost je také nejvýznamější spojenec slovenského Národního odporu a často existuje i dvojčlenství.

Stoupenci během projevů často skandují hesla jako *„Slovensko si nedáme!“*, *„Sláva Tisovi!“* anebo *„Nech žije vodca!“*. Někteří antirasističtí občanští aktivisté (převážně Ľudia proti rasizmu) požadují zákaz SP. Počet aktivních příznivců je odhadován na maximálně 100.

Web SP: www.pospolitost.sk

fotky:

demo-turné Národní pospolitosti
27. - 28. srpna 2005 ve městech Ružomberok, Martin, Banská Bystrica a Zvolen

s pomocí sk.wikipedia.org

Slovenská policie zatkla Mariána Kotlebu

30/10/2005 - Policie zatkla vůdce ultranacionalistické Slovenské pospolitosti, která během 28. - 29. 10. uspořádala své klasické turné demonstrací v několika městech na Slovensku.

Akce byly pojaty jako oslavy památky slovenských národních buditelů. První sobotní shromáždění u Hlohovce skončilo bez konfliktů, odpolední akci asi dvou stovek nácků v Modre policie rozehnala poté, co se členové pospolitosti odmítli na jejich výzvu rozejít.

Nedělní dopolední shromáždění Pospolitosti ve středoslovenské Černové mělo oslavovat kněze Andreje Hlinku, který se zde narodil. Na demonstraci pochodovalo několik desítek nácků v černých stejnokrojích pod ochranou policajtů. Po hlavní části programu v Černové policie zadržela Kotlebu. Vyšetřovatelé ho podezřívají z toho, že při sobotním shromáždění pospolitosti ve městě Modra propagoval nezákonné ideologie.

Víkendové demo-tour mělo vyvrcholit odpoledne pochodem v Prešově. Shromáždění tam ale trvalo pouze asi pět minut, protože jeho účastníci neměli zajištěnu pořadatelskou službu. Jen několik členů a sympatizantů Slovenské pospolitosti přivítala v centru pískotem a pokřiky skupina antifašistů. Nakonec uniformované nácky doprovodili na nádraží uniformovaní policisté a tak se s nimi neměli možnost místní antifas vypořádat.

Policejní represe jsou nejspíš důsledkem veřejné objednávky a tlaku médií, nevládních aktivistů a některých politiků. Tedy klasické populistické kroky, který samozřejmě v důsledku nic neřeší. V poslední době totiž převážně antirasističtí aktivisté z organizace Lidé proti rasismu opět silně volají po zákazu Slovenské pospolitosti.

upraveno ze zpravodajství ČT 24

Antifa Trnava

Počiatkom roka 2004 sa antifašisticky zmýšľajúci ľudia spojili do organizovanej skupiny. Stalo sa tak z potreby chrániť komunitu pred štátom, ktorý obmedzuje ľudí, a pred neonacistami. Prejavom miestnych náckov je samozrejme násilie páchané na ľuďoch, najmä pri školách, zástavkách, na stanici (vlak, bus, vo večerných hodinách, počas koncertov...). Svoju slabosť dokazujú útočením v presile a to najmä na Rómov, alternatívnu mládež a zahraničných spoluobčanov. Spomenúť musíme aj miestnych nazi-hools, ktorí taktiež napádajú (slovne, fyzicky) okoloidúcich ľudí a to pred a po futbalovom stretnutí. Zo skúseností vieme, že prejav pacifizmu už nie je to najlepšie riešenie.

Prestali sme byť pasívni a snažíme sa aktívne realizovať zdola, v boji proti nacistickému násiliu. Riešenie vidíme vo viacerých formách činnosti. Môže to byť monitoring, propagácia AFA a A-materiálov, ale dobrý nápad je aj zašportovať si.

Chceme chrániť svoj životný priestor v spoločnosti, ktorá by mala byť podľa nás založená na tolerancii, vzájomnom porozumení a slobode, bez rasových, národnostných, etnických či názorových predsudkov.

Antifa Trnava
e-mail: tt161city@yahoo.com

zpracoval ***Ondřej Sekula*** *(FAS Zlínsko)*
a ***Michal Tulík*** *(PA Bratislava)*
- e-mail: michaltulik@priamaakcia.sk -

Polsko

V poslední době se v Polsku hodně mluvilo o neonacistech, a dokonce se jimi zabývala speciální televizní reportáž. Byl to výsledek nedávného zátahu ABW (polská tajná policie) proti lidem údajně spojeným s polskou odnoží Combat 18. Existence této pobočky Combat 18 byla objevena jistým polským novinářem a psalo se o ní v celostátním deníku Gazeta Wyborcza. Na tom by nebylo nic zvláštního (terorismus je vždy dobrý námět na psaní), kdyby o této neonacistické skupině nevěděli antifašisté už dva roky předtím, a to bez celého arsenálu prostředků policii dostupných. Znovu to prokazuje skutečnost, že policisté nikdy nemají skutečný zájem udělat cokoli proti neonacistům, pokud nepřekročí stanovené mantinely. Tentokrát reagovali polští policisté až na žádost svých německých kolegů. Razie proti neonacistům byla provedena nejméně ve čtyřech městech, byly zabaveny počítače a našly se materiály poukazující na propojení polských a britských neonacistů. Také se odhalilo, že se v Polsku tiskl fanzin Combat 18. Po výsleších byli všichni neonacisté propuštěni z vazby a nebyla vznešena žádná obvinění. Policie prohlásila, že se zabavené materiály musí prozkoumat, zda-li propagují fašismus. Jak přesně se projevuje schvalování nacionálního socialismu? Polské represivní síly, které jsou tak zdatné, když přijde na to zasáhnout proti anarchistům a antifašistům, se zdají velice benevolentní vůči použití stejného metru na nacistickou špínu. Nuže, nic překvapivého pro někoho, kdo je seznámen s problematikou. Stát a neonacisté jdou jako obvykle ruku v ruce.

Tolik tedy základní informace. Pojďme se blíže podívat na polskou ultrapravicovou scénu.

Politické strany

Liga Polskich Rodzin (Liga polských rodin) je se svým silným zastoupením ve vládě největší ultrapravicovou stranou v Polsku. Jsou zde také aliance menších pravicových stran. Většina z nich jsou fanatičtí katolíci a militantní odpůrci potratů. Mnozí jsou také poměrně otevření antisemité, jako například strana zvaná Stronnictwo Narodowe (Národní frakce) se svým hlavním člověkem v parlamentu, Romanem Giertychem. Toto je otevřeně fašistická strana (samozřejmě bez užití toho neoblíbeného slova „fašismus“). Momentálně plánují zúčastnit se

voleb do Evropského parlamentu. Svůj negativní postoj k EU prezentovali ještě před polským referendem o vstupu do Unie, ale poté se evidentně rozhodli pro postoj „když nad nepřítelem nemůžeš vyhrát, musíš se s ním spojit“.

Mlodziez Wszechpolska (Sdružení polské mládeže) v podstatě představuje mládežnickou skupinu LPR. Ve svých řadách mají mnoho naziskinheadů, ale nedávno se pokusili dostat do „úctyhodných“ pozic. Jsou neblaze proslulí svými protesty proti homosexuálům, cizincům a potratům. V poslední době se jejich vliv zmenšil kvůli odchodu skupiny „radikálů“, rozhořčených „měkkým“ přístupem a stále zřetelnějším politickým kariérismem. Na některých místech bylo toto rozštěpení násilné, jako v případě Bialystoku, kde to skončilo celkem vážnou roztržkou mezi jednotlivými frakcemi.

Narodowe Odridzenie Polski (Polská obroda národa) bývala velmi vlivnou radikálně nacionalistickou skupinou, ve které velkou část zabírají naziskinheadi. Tato skupina má své odnože po celém Polsku. V nynější době mají vliv pouze v pár městech na jihu.

Samoobrona (Sebeobrana) je populistickou stranou se silným zastoupením ve vládě. Je velice těžké přesně popsat její pozice, protože se zároveň hlásí k velkému množství myšlenek, které jsou často protikladné. Jejich představitel, Andrej Leper, se prezentuje jako totální vůdce své strany a skutečně, vše se točí kolem něj. Alarmující skutečností, týkající se této strany, je to, že pokud se mezi lidmi stanou populární fašistické postoje, klidně se k nim přesunou. Některé frakce této strany také přijali aktivisty nacisticko-pohanské skupiny Niklot jako své členy a používají je jako ochranku na svých akcích.

Nacistické a fašistické skupiny

V Polsku se nachází několik málo dalších neformálních fašistických skupin, ale obecně stále existuje staré rozdělení mezi fašistickými skinheady - někteří tvrdí, že jsou „radikální nacionalisté“ a často mají negativní postoj k nacistům. Další jsou orientování nacionálně-socialisticky. Nicméně toto rozdělení jim samozřejmě nezabraňuje spolupracovat téměř s kýmkoli proti antifašistům nebo přistěhovalcům.

Blood & Honour Sbory Iana Stuarta

Tyto skupiny jsou následkem blízké spolupráce mezi několika naziskinheadskými organizacemi, které už v Polsku nějaký ten rok existují. Před pár měsíci se Blood & Honour Trojmiasto, B&H západní Polsko, NS Skinheads Lublin, severovýchodní Land (Bialystok) a několik menších skupin sjednotilo, aby působily jako jedna organizace. Mají poměrně dobré vztahy s ostatními zeměmi, podařilo se jim zorganizovat větší množství nazi koncertů a obecně jsou celkem vážnou hrozbou. Dobrou zprávou je fakt, že se neustále zmítají v personálních a vnitřních konfliktech.

www.antifa-wildeast.prv.pl

Combat 18

O této mýtické skupině bylo napsáno už mnoho článků. S jistotou můžeme říci, že s touto skupinou jisté procento neonacistů sympatizuje. Jednak proto, že existují polské internetové stránky C18, a také díky již zmíněnému časopisu, který tu byl vydáván. Kromě toho je tu i případ neonacisty, který se v Swidniku blízko Lublinu sám vyhodil do povětří poté, co náhodou odjistil bombu, kterou předtím připravil. Po této události objevila policie skupinu vojenských nadšenců, která byla infiltrována (ale ne otevřeně) neonacisty. Podle našich informací jsou v Polsku lidé okolo C18 spíše mladou generací neonacistů než starými veterány.

Ofensywa Narodowo-Radykalna (Radikálně nacionální ofenziva)

Tato skupina shromažďuje radikálně nacionalistické skinheady a působí pouze v oblasti Czestochowa. K dispozici má několik tuctů aktivních členů.

Hudební White Power scéna

Polská White Power scéna je poměrně silná. Existuje zde pár labelů, které šíří tisíce CD a MC nosičů s nazi hudbou. Konkrétně se jedná například o Strong Survive (úzce spojený s lidmi okolo C18), Fatherland, Ultima records, Narodowa Scena Rockowa (tento label je samotnými neonacisty těžce kritizován pro šíření pirátských nahrávek a kopií). Funguje zde také několik větších vydavatelství jako třeba Odlam. Na tomto distru je zajímavé, že prodává rovněž apolitickou a levicovou oi muziku. Vypadá to, že pro majitele tohoto labelu jsou nejdůležitější peníze a byznys.

Z mnoha neonacistických fanzinů v Polsku je nejprofesionálnější Rock Against Communism. Má velice kvalitně provedený layout, širokou distribuční síť a prodává se ho přes tisíc kopií.

Hlavní polská NS kapela *Honor* už nějaký čas nehraje, ale její bývalí členové se stále angažují v mnoha projektech. Mezi jimi a NS black metalovou skupinou Graveland existuje úzká spolupráce. V dobách, kdy ještě Honor aktivně hráli, bylo nahráno split CD právě s Graveland.

Další slavnou nazi kapelou je Konkwista 88, která je stále aktivní i po několika málo pauzách. Mají mnoho problémů s ostatními nazi kapelami kvůli obvinění, že šíří kopie originálních nahrávek, a také proto, že jeden z jejich členů je drogově závislý (můžete si představit jak to vypadá, když ještě před pár lety zpívali písničky o střílení narkomanů apod.).

Významnou pravicovou kapelou je i Glos Prawdy (Hlas pravdy), která je hlavní skupinou radikálně nacionalistické frakce. Samozřejmě, že zmiňování všech polských nazi kapel nemá smysl, toto jsou jen ty nejdůležitější.

...ale odpor pokračuje

V Polsku stále zůstává pár militantních antifa skupin. Ještě před lety byly antifa buňky téměř všude, ale potom, co začal „antifašistický“ časopis Nigdy Wiecej (Nikdy víc) spolupracovat s policií ve jménu „antifašismu“ a víc a víc kritizovat militantní antifašistické akce, prošlo mnoho lidí deziluzí ohledně antifašismu.

Momentálně tu operuje Radikální antifašistická akce v Bialystoku (antifawildeast.prv.pl), Antifa v Lodži a tu a tam několik menších skupin. Nedávno se v Torunu pořádala antifašistická demonstrace, kde se lidé rozhodli něco podniknout potom, co zde neonacisté dělali problémy. Toto byla první antifašistická demonstrace v Polsku, která se konala jinde než v Lodži nebo Bialystoku a také přilákala velké množství antifas z ostatních měst (celkově bylo na demonstraci okolo tří set lidí). Militantní antifašismus jako jedna z forem odporu existuje pouze v Lodži a Bialystoku. V ostatních městech bojuje na tomto poli několik menších skupin. Jsme také svědky vzestupu antifašistické skinheadské subkultury.

Jak Antifa tak i RAAF skupiny mají k neonacistům pouličně orientovaný přístup. Postupem času jsme zjistily, že ten, kdo ovládá ulice, ovládá vše. Ideální situací potom je - „kdekoli jsou oni, jsme i my“. Obě skupiny se tuto taktiku snaží praktikovat rozbíjením neonacistických setkání, pořádáním protiakcí, organizováním militantních antifašistických hlídek na ulicích a jednoduše snahou být všude, kde se fašisté nebo nacisté pokouší cokoli zorganizovat. Měly také formu obraných skupin, které během neonacistických útoků chránily lokální autonomní centra a squaty, stejnou roli mají také při demonstracích apod. Taktéž se usilovně snaží čelit neonacistické propagandě formou graffiti, nálepek, plakátů apod.

Aktivní odpor proti neonacistům se v případě Bialystoku setkal s podstatnou reakcí státu. Během prvních let fungování místního squatu dala policie zřetelně neonacistům zelenou k napadání tohoto místa a využila každou příležitost kriminalizovat antifašisty. Do dneška je několik našich soudruhů ve vězení, mnoho dalších má podmínku a pár soudních řízení stále probíhá. Díky dobře fungující solidaritě, zvláště od lidí ze zahraničních antifašistických a anarchistických skupin, jsme se dokázali ubránit a přežít vlnu represí.

Tento boj vyhrajeme!

Radikální antifašistická akce
wildeast@poczta.onet.pl
AntifaLodzbigfoot69@poczta.onet.pl
zpracoval a přeložil
***Martin Fritsch** (AFA/FAS Olomoucko)*
- email: martin@anarchismus.org -

★★★

Kamarádi českých neonacistů z Národního odporu v Dánsku

Wunsiedel 2005

pro evropské neonacisty zklamání, pro české úleva

Posledních několik let pořádají neonacisté vždy 20. srpna v německém Wunsiedelu pochody k výročí úmrtí nacistického pohlavára Rudolfa Hesse. Minulý rok se jich na této akci sešlo okolo pěti tisíc (sami neonacisté uvádějí sedm tisíc). Letošní rok neměl být výjimkou, ale organizátorům udělal čáru přes rozpočet německý ústavní soud, který protentokrát vyhověl obyvatelům Wunsiedelu a pochod zakázal. ,

Zatímco neonacisté z celé Evropy přijali tento zákaz se značnou nelibostí (když se to neonacistům hodí, tak se domáhají dodržování demokratických zákonů, práva na shromažďování a svobodného projevu - tedy přesně těch práv, které ve svých tiskovinách haní a které by po převzetí moci okamžitě zakázali), pro jejich české soukmenovce znamenal zákaz úlevu a vyřešení velmi nepříjemné situace. Jak k ní vůbec došlo? Inu, ona proklamovaná „Árijská jednota bratrských evropských národů“ není zas až tak jednotná a bratrská, jak se nám i sami sobě snaží neonacisté namluvit. Již loni vyvstal pro české účastníky pochodu velký problém, když zjistili, že jejich „delegaci“ nebude umožněno přednést projev. Svolavatel akce, německý právník Jurgen Rieger, který má celou akci plně pod kontrolou, totiž podmínil vystoupení českých neonacistů tím, že musí ve svém projevu odsoudit poválečný odsun německého obyvatelstva ze Sudet a omluvit se za něj. Pro české neonacisty to byl šok. Stále měli totiž dojem, že jako přívrženci stejné ideologie jsou svým německým soudruhům rovni a tady najednou stáli tváří v tvář faktu, že tomu tak není. Naplno se ukázalo, že není možné sloučit nacionální a nacionálně socialistické stanovisko v celoevropském měřítku. Pokud by totiž čeští „autonomní nacionalisté“ byli skutečně nacionalisté a nikoli neonacisté, nikdy by do Wunsiedlu nepřijeli. Jaký smysl má pro českého nacionalistu uctívat památku člověka, který se podílel na vytvoření nacionalistického režimu jiného národa než českého? Jaký smysl má pro českého nacionalistu uctívat exponenta režimu, který hodlal polovinu českého národa vybít nebo vystěhovat na Sibiř a zbytek poněmčit? Je snad toto cíl českých vlastenců? Nikoli. Cílem nacionalismu jakožto politického směru je dosáhnout co nejlepších podmínek pro fungování vlastního národa. Tedy - mimo jiné - i co největšího území a omezení ostatních národnostních a etnických menšin. Čeští nacionalisté budou tedy vždy ve sporu s německými nacionalisty ohledně otázky Sudet. „Velké Německo“ a „Velké Čechy“ prostě nemohou existovat současně. A ukázalo se, že pro Jurgena Riegera je otázka „Velkého Německa“ důležitější než myšlenka „bílé Evropy“ a potvrdil tak fakt, že pro řadu německých neonacistů představují jejich „soukmenovci“ z východu stále jen „Untermensch“ neboli podlidi, jak Slovany označoval ve svých projevech Adolf Hitler.

Letos doufali lidé z okruhu Národního odporu, kteří zajišťovali českou účast na pochodu, ve větší vstřícnost. Dokonce se chvástali, že projevu nestojí nic v cestě a že německá strana souhlasí s českou účastí. Jaké muselo být jejich zklamání, když se ukázalo, že svolavatel akce souhlasí s českým projevem pouze za podmínky, že bude obsahovat výrok: „My, čeští nacionalisté, přistupujeme na navrácení Sudet Německu a Rakousku.“ Po velkohubých prohlášeních z české strany to musela být dvojnásob studená sprcha. Výsledek byl ovšem zajímavý. Nejprve se na stránkách Národního Odporu objevilo prohlášení podepsané naším známým Sedlisem-Diehardem a dalšími dvěma aktivisty Národního odporu, že za těchto podmínek se akce ve Wunsiedelu Češi účastnit nebudou, neboť by to byla urážka českého národa. Ovšem již druhý den se na těch samých stránkách objevilo prohlášení jiných členů Národního odporu, že oni se akce účastnit budou, neboť jejím smyslem je uctění Rudolfa Hesse a nikoli uctění Jurgena Riegera. Obě frakce se pak do sebe, za intenzivního povzbuzování dalších internetových válečníků, pustily. Vzhledem k závažnosti celého sporu pak byli všichni rádi, když se celá věc vyřešila přirozenou cestou - zákazem. Během sporu by totiž mohla na povrch vyplout právě ona neslučitelnost nacionální a nacionálně socialistické myšlenky a neonacisté by byli konfrontováni s hlubokým rozporem v jádru jejich vlastního přesvědčení.

K několika demonstracím neonacistů však přece jen došlo. Ihned po zákazu demonstrace ve Wunsiedelu začali organizátoři svolávat své soukmenovce do Dánska, kde liberální zákonodárství již několikrát v minulosti umožnilo podobné akce konat. 21. srpna se zde skutečně sešla asi stovka neonacistů z celé Evropy. Mezi vlajkami jednotlivých států byly k vidění i vlajky s hákovým křížem. Nepochybně se jednalo o indické vlastence. Další demonstrace proběhly tento den i v Německu - Berlín (pět set demonstrantů), Mnichov, Norimberk (tři sta padesát demonstrantů a pět set antifašistů). Největší demonstraci se podařilo svolat na 21. srpen do Berlína, kam dorazilo zhruba dva tisíce neonacistů. V samotném Wunsiedelu se tak 20. srpna sešly jen tři tisíce antifašistů. I toto číslo o něčem svědčí.

mezinárodní antifašistický blok ve Wunsiedelu

Tomáš Netolický

Prohlášení antifa.net k Wunsiedelu 2005

Antifa-Net, Mezinárodní antifašistická síť pro bádání a akci reprezentující antifašistické iniciativy a organizace z Německa, Velké Británie, Francie, Rakouska, Nizozemí, Norska, Švédska, Dánska, Ruska, Polska a USA.

Den akce ve Wunsiedelu - 20. 8. 2005

Od té doby, co se v roce 1986 v Berlíně oběsil Rudolf Hess - válečný zločinec a poslední z prominentních nacistů věžněných spojenci - bývá výročí jeho smrti využíváno německým i mezinárodním neonacistickým hnutím k oslavování nacismu. Šedesát let po osvobození Evropy od nacionálního socialismu budou tisíce evropských nácků opět pochodovat bavorským městem Wunsiedel, aby si připomněly Hessovu smrt a glorifikovaly nacistický režim, kterému sloužil.

Od roku 2001 je ve Wunsiedelu, kde jsou pohřbeny Hessovy ostatky, povoleno legální konání demonstrace pod vedením Juergena Riegera - nacistického právníka z Hamburku. Minulý rok se pochodu účastnilo přibližně 4800 lidí, což je zdaleka nejvyšší číslo v osmnáctileté historii připomínání Hessovy památky a znamená pro mezinárodní nacistické hnutí uspokojivý výsledek mnoha let propagace.

Německé antifašistické hnutí považuje tuto hanebnou demonstraci za naprosto nepřijatelnou. Z tohoto důvodu antifašisté všech generací aktivně usilují o vybudování opozice a zorganizování dne antifašistické akce, s cílem ukázat svou masivní přítomnost ve Wunsiedelu v den demonstrace.

Chceme dát jasně najevo, že německé i mezinárodní antifašistické hnutí není ochotno dovolit nacistům nerušeně šířit jejich překrucování historie. Naopak využijeme tento den ke shromáždění na oslavu šedesátého výročí osvobození.

Zkušenosti těch, kteří přežili boj za osvobození nebo vyhlazovací koncentrační tábory, budou příkladem a povzbuzením pro dnešní generaci. Doufáme též, že den antifašistické akce také přispěje k vybudování mezinárodního antifašistického hnutí.

Kdo byl Rudolf Hess? Rudolf Hess vstoupil do nacistické strany v roce 1920 a rychle se stal jedním z Hitlerových nejbližších spolupracovníků. Jako diktátorův zástupce se fanatický antisemita Hess podílel na celé plejádě nacistických zločinů: na vytvoření nacistické vlády teroru, anexi Rakouska a Sudet, na zločinném pronásledování židů a jejich násilném vypuzení z německé společnosti, a také na počátcích holocaustu. Hessova osoba i skutky jsou nerozlučně spjaty s nacistickou stranou a sám se nikdy ani nepokusil distancovat od nacismu. Během norimberských procesů se dokonce naparoval, že ničeho nelituje. Je to tato nacistická zrůda, koho se dnešní nacisté snaží proměnit v „pilota míru“, protože v roce 1941 odletěl do Velké Británie, pravděpodobně s úmyslem vyjednat separátní mír s Brity. Skutečným účelem jeho cesty bylo posílení fronty proti Sovětskému svazu. Stejný mýtus o „pilotovi míru“ je používán k oslavě nacismu a podpoře falešného tvrzení, že nacistické Německo upřímně toužilo po míru, ale bylo „zločinnými spojenci“ přinuceno válčit.

Hessův pochod získal pro nacisty tak zvláštní mezinárodní význam, že se jej v uplynulých letech účastnili zástupci extrémistů z Dánska, Švédska, Norska, Británie, Belgie, Nizozemí, Francie, Španělska, Itálie, Rakouska, Švýcarska, Maďarska, České republiky, Slovenska, Chorvatska, USA a také Ruska. Hessův pochod dává fašistům legální základ pro jejich uctívání nacismu a nabírá na důležitosti pro celé ultrapravicové spektrum. Sjednocuje lidi všech věkových kategorií, s různým sociálním zázemím a dokonce i ze soupeřících frakcí, v jejich oslavě toho, oč Hitler a Hess usilovali.

Výsledek je ten, že Wunsiedelská akce získala charakter „lidového festivalu“, na kterém se společně schází nostalgici z SS, skinheadi, piercingem posetí fanoušci hatecoru, němečtí revanšisté a obdivovatelé Hitlerovy mládeže v hnědých košilích, nebo německých lidových krojích. Tato událost má pro nacisty ohromný význam.

Od roku 2003 se na akci oficiálně podílí i největší německá fašistická strana Nationaldemokratische Partei Deutschlands (NPD) a minulý rok šli vůdcové NPD Udo Voigt a Holger Apfel (nyní vůdce NPD v zemském parlamentu v Sasku) v čele demonstrace společně s Riegerem. V popředí průvodu šla také trojice vůdců takzvaných Svobodných nacionalistů - Thomas Wulff, Thorsten Heise a Ralph Tegethoff , kteří se stali ceněnými rekruty NPD.

Výsledky regionálních voleb v Brandenbursku a Sasku ze září minulého roku poskytly neonacistům zcela nové možnosti. Vstup NPD do saského regionálního parlamentu s 9,2% (téměř 200 000) hlasů umožnil straně zvýšit svou přítomnost ve sdělovacích prostředcích, více ovlivňovat veřejnou debatu a kromě mezd těch, kteří byli zvoleni, získává strana měsíčně dalších 120 000 Euro.

Společnost ve Spolkové republice Německo k tomuto vývoji přihlížela téměř bezradně a jakákoliv skutečně významná akce proti podněcovatelům rasové nenávisti se zdá být nepravděpodobnou. Ta nejhalasnější snaha o ráznou argumentaci proti neonacistům neuspěla, jelikož ti již pevně zapustili kořeny v samém středu společnosti. A tak, když NPD, v souvislosti se zničením Drážďan použila v den věnovaný obětem nacismu termín „bombardovací holocaust“, zvedla se v celé zemi vlna rozhořčení a dokonce i krátká debata o možnosti podruhé zkusit postavit stranu mimo zákon. Avšak vůbec nebyl zmíněn fakt, že Joerg Friedrich, mainstre-

amovými médii velmi oceňovaný historik, se drží ve svém nejlépe prodávané knize Der Brand stejné myšlenkové linie a spojenecké bombardovací squadry označuje jako Einsatzgruppen, spálené protiletecké kryty označuje jako „krematoria“ a němečtí civilisté byli prý „vyhlazováni“ - přesně ty samé názory, jaké hlásá NPD.

Neúspěch ve snaze vypořádat se s pravicovými extrémisty politicky, což samozřejmě znamená boj proti rasismu, antisemitismu, nacionalismu a překrucování historie, vede k něčemu jinému. Zejména ke skutečnosti, že jedinou odpovědí na provokace, jako byla žádost NPD pochodovat skrze Brandenburskou bránu v Berlíně a zesměšnit tak šedesáté výročí osvobození, je jen další omezování práv demonstrovat, týkající se všech a další demontáž našich základních práv.

Šedesáté výročí osvobození je více než jen historické datum, protože je to možná poslední příležitost pro ty, co přežili nacismus, pro veterány antifašistického odporu a dnešní antifašisty demonstrovat pospolu. Boj proti fašismu rozhodně není u konce.

Poučení z nacismu stále nezvítězilo a nebylo přijato německou společností a politiky. Naše společná zodpovědnost k obětem nás zavazuje postavit se proti rasismu, antisemitismu, nacionalismu a militarismu a my všichni na sebe bereme osobní zodpovědnost za to, že fašisté už nikdy znovu do svých rukou moc nedostanou.

Když se společně postavíme náckům, můžeme je porazit. Když zorganizujeme odpor k připomínce nacisty Hesse, jako svůj příspěvek k mezinárodnímu boji proti fašismu a barbarství, za mírové soužití lidí, můžeme také zvítězit.

Antifa-Net, Mezinárodní antifašistická síť pro bádání a akci reprezentující antifašistické iniciativy a organizace z Německa, Velké Británie, Francie, Rakouska, Nizozemí, Norska, Švédska, Dánska, Ruska, Polska a USA.

Další informace naleznete na internetové stránce: http://www.ns-verherrlichung-stoppen.tk

★★★

z angličtiny přeložil
***Marek Vondra** (FAS Zlínsko)*
- e-mail: marek.vondra@anarchismus.org -
zdroj: fsa.anarchismus.org

Antifašistický boj je mezinárodní

AFA manifestace ve Stockholmu

06/06/2005 - Stockholm (Švédsko)
1000 antifas se sešlo na velké antifašistické demonstraci 6. června ve Stockholmu. Akce demonstrovala sílu místní AFA a reagovala na každoroční demonstrace nácků v tento státní svátek (k výročí švédského státu). Nácků se letos sešlo kolem 500 a chránila je zesílená policejní ochranka, o kterou před akcí požádali.

AFA protiakce v Lucernu

01/08/2005 - Lucern (Švýcarsko)
Přes 1000 antifašistů demonstrovalo ve státní svátek proti nacionalismu a akci místní ultrapravice ve švýcarském Lucernu. Ke konfliktům nedošlo z důvodu silné přítomnosti policie. Akci pořádala švýcarská AFA - nadregionální antifašistická síť, která spojuje všechny místní AFA a Antifa skupiny ve Švýcarsku.

Státní represe proti německému antifašistickému hnutí

září 2005 - Berlín (Německo)
Německé antifašistické hnutí mělo svoji vlastní předvolební propagandu. Internetové stránky Antifašistické levice Berlín zveřejnily článek s následujícím obsahem: *„Volební kampaň pro nás znamená ničení plakátů NPD, blokování a narušování nacistických shromáždění a uklízení nacistických materiálů do odpadkových košů, kam patří.“* To se také během volební agitace NPD a to dost aktivním a rázným způsobem dělo v celém Německu. Za strhávání neonacistických propagačních plakátů je trestně stíháno několik antifašistů z Berlína. Zásahové komanda německé policie udělalo razii v několika soukromých bytech, kancelářích a obchodě Fusoin. Vtrhla na jednu antifa párty, kde perlustrovala a vyfotografovala více jak 150 hostů, kteří byli prohlášeni za podezřelé z trestné činnosti. V bytech zabavila 6 počítačů a 300 CD. Solidaritu s německým antifa hnutím vyjadřovali antifašisté z celé Evropy a po celé Spolkové republice probíhají demonstrace proti státním represím.

Antifašisté bojovali s policií v centru Atén

17/09/2005 - Atény (Řecko)
Asi 80 nácků se pokusilo v Aténách neúspěšně pochodovat centrem města. To bylo totiž kvůli masivní kampani místních antifašistů úspěšně zablokováno. Samozřejmě se to nelíbilo policajtům, kteří pochod chránili a tak došlo v centru města ke tvrdým bojům. Antifas stavěli barikády, bránili se kameny a molotovými koktejly, policajti odpověděli slzným plynem. Nakonec se antifašisté opevnili v areálu místní vysoké školy, kde nemůže policie vniknout (kvůli autonomii vysokých škol v Řecku). Ultrapravice z celé Evropy se v Řecku 16. - 18. 9. sešla na dvoudenním hudebním festivalu Euro-fest i přes zákaz této akce místními úřady.

Náckové v Lipsku neprošli

01/10/2005 - Lipsko (Německo)
Již potřetí se neonacistům nepodařilo pochodovat městem. 1. října se jich v Lipsku shromáždilo asi 150 pod vedením Christiana Worcha. Jejich trasu ovšem blokovalo asi 800 až 1000 antifašistů takovým způsobem, že se nepohnuli ani o metr. Přesto, že policie vyhrožovala rozehnáním blokády, nakonec nezasáhla.

Shnilá zelenina pro fašisty

08/10/2005 - Friedrichshafen (Německo)
Asi 150 nácků z Frei Widerstand (autonomní nacionalisté - obdoba českého Národního odporu) se rozhodlo demonstrovat ve Friedrichshafenu. Moc si, ale nezapochodovali, protože jejich trasu blokovalo kolem 800 antifašistů. Na začátku nácky přivítali shnilými vajíčky, bramborami a jinou zeleninou. Když došla připravená munice, házeli kamení a sklo z ulice. Policie nasadila vodní děla, antifas odpověděli stavbou barikád. Nakonec se ještě rozvášněným antifašistům podařilo zdemolovat auto se zvukovou aparaturou, které patřilo organizátorům nazi-demo.

Antifa výtržnosti v Toledu

15/10/2005, Toledo - Ohio (USA)
Nespokojnosť miestnej komunity vyvolala snaha tzv. American Nazi Party o „pochod proti černošskej kriminalite“ (nejdou mi tu zmenit uvozovky). Polícia musela pochod zrušit ešte predtým, ako začal. Rozzúrený dav hádzal do neonacistov i policajtov flaše a kamene veľkosti bejzbalovej loptičky. Starosta Jack Ford sa davu snažil vysvetliť, že neonacisti majú právo pochodovať po chodníkoch mesta. Odpoveďou mu boli nadávky, maskovaný muž sa mu dokonca vyhrážal zastrelením. Ako povedal miestny obyvateľ:*„Dovolili im sem prisť a čakali, že sa toto nestane?“*

5000 antifas zastavilo nácky v Göttingenu

29/10/2005 - Göttingen (Německo)
Asi 5000 antifašistů z různých organizací pod heslem “Zastavme nacistický pochod” demonstrovalo proti provokaci NPD a Autonomních nacionalistů z Freien Kameradschaften pochodovat baštou autonomních antifašistů, kterou německý Göttingen bezpochyby je. To, že si antifas určili vcelku reálný cíl, se měli náckové možnost přesvědčit již po 100 metrech, kdy byla jejich trasa pochodu naprosto zablokována a policie je raději vyprovodila zpět na nádraží. Asi 1000 autonomů blokovalo hlavní křižovatky vlastními těly, postavilo v centru města přes 30 barikád, zapalovalo kontajnery a bojovalo s policií v centru města. Během dne proběhlo ve městě spoustu antifa akcí jako „Snídáme proti pravici“, přednášky na místní vysoké škole, srazy na blokády atp. Do akce muselo být nasazeno přes 4000 policistů, kteří chránili 150 nácků. Již týden před plánovaným pochodem NPD Göttingenem se ve městě konal hudební Antifa / Fire and flames festival (500 účastníků) a 150 autonomních antifašistů uspořádalo spontální demonstraci v centru města proti náckům a fízlům.

Antifa v Linköpingu

29/10/ 2005, Linköping (Švédsko)
Dôvodom výtržností bol nenahlásený protest antifašistov (prevážně z AFA) proti povolenej demonštrácií neonacistického NS Frontu, ktorý bol perzekuovaný políciou. Asi 100 antifašistov bolo zadržaných a predvedených na policajné veliteľstvo v Linköpingu. 1 čelí obvineniu z útoku.

★★★

z internetu vybral a zpracoval
***Ondřej Sekula** (FAS Zlínsko)*
zdroje: mob-action.de, antifa.de, indymedia.org, blava.antifa.net

plakát na další dvojstránce - strana 26 a 27 je určený ke kopírování a vylepování propagaci antifašistických myšlenek ve vašem regionu - městě, vesnici či samotě nevytrhávejte - z obou rubových stran je text

antifa.cz

postav se
ve všech jeho
podobách
fašismu

Žádná spravedlnost? Žádný smír!

Komuniké francouzské anarchisitcké organizace Federation Anarchiste k politickým vzpourám na předměstích francouzských měst

Události, které otřásají francouzskými předměstími už takřka dva týdny, jsou vyjádřením vzpoury s nepopiratelným politickým rozměrem. Násilí je zjevně zaměřeno proti představitelům a symbolům společenského řádu, který je nerovný, rasistický a utlačovatelský, který pokládá mladé lidi z chudších čtvrtí za „odpad", od kterého je třeba „čistit", a pak ho poslat shnít do vězení. V tomto kontextu je zapálení auta, veřejné budovy nebo obchodu politickým činem. I když můžeme zpochybňovat rozumnost takových činů, zejména když způsobí víc problémů neprivilegovaným lidem než buržoazii a těm, kdo skutečně mohou za tuto situaci, zůstává faktem, že to je jediný způsob, jakým mohou mladí lidé dosáhnout toho, aby byli slyšeni. Tato společnost jim totiž nemá co nabídnout s výjimkou nucené práce, frustrace a fízlů. Aby bylo možné uplatnit represivní postupy a kriminalizovat utrpení, k němuž na předměstích dochází, popírají se nejdříve sociální kořeny násilí.

Jako kdyby nevěděli, že v těch sídlištích - podobných skladištím a postavených narychlo mimo města - žijí lidé. Tato sídliště jsou jakousi zhuštěnou verzí všech špatných způsobů městského plánování, a tak obsahují vše, co činí život obtížnějším. Na těchto sídlištích není žádný společenský prostor k setkávání. Nezaměstnanost a strádání tak je denním chlebem dospělých a budoucností dětí. Nebylo třeba být sociologem či věštcem, aby šlo předpovědět to, co se dnes děje. Je-li jedinec potlačován do takové míry jako tam, je přirozené, že se stane vzbouřencem. Když se teď politici rozhořčují nad tím, jak mladí lidé na předměstích nerespektují republikánské instituce, zdá se, že zapomínají, že republika na ně desítky let kašlala.

Ale po sérii volebních debaklů a provokací od ministra vnitra, který „umí mluvit", se tito marginalizovaní, týraní a obětovaní lidé spontánně vzbouřili. Jen někdo, jako je ministr vnitra, může věřit tomu, že za tím byla nějaká organizace. Na vině jsou ti, kdo nechali postavit taková sídliště, a ti, kteří je nechali zchátrat, aniž poskytli jejich obyvatelům pomoc nebo podporu, kterou potřebovali.

Obsazení těchto čtvrtí protivzbouřeneckými oddíly a údernými jednotkami policie, helikoptéry, které létají celé noci nad hlavami, stejně jako povolání rezervistů... to vše je pouhý vojenský bonus od vlády, jehož výsledkem bude pouze další přiživení vzteku a hněvu. Tisíce zatčených, přes sedm set obvinění pod směšnými záminkami a bez jakéhokoli důkazu - nic z toho nevyřeší sociální odcizení obyvatel předměstí a mládeže.

Uplatňování speciální legislativy, jako jsou zákazy vycházení, pocházející z dob alžírské války, znamená skutečnou provokaci těchto naštvaných mladých lidí a zároveň ohromnou hrozbu veřejným svobodám. Zákon umožňuje prefektům jednoduše rozhodnout, jestli vyhlásí zákaz vycházení nebo ne, umožňuje policejní razie ve dne i v noci zakázat lidem, o nichž se domnívá, že představují nebezpečí, navštívit nějakou oblast nebo jim zakázat opustit jejich domov, umožňuje zakázat veřejná shromáždění, uzavřít kina, divadla, kavárny, místa setkávání a také kontrolovat média - včetně tisku, rádia, televize nebo internetu.

Po systematické represi sociálních a odborových hnutí (intervence GIPN proti zaměstnancům pošty v Bégles, masivní opatření proti aktivistům bojujícím proti genetickým modifikacím, útok GIGN a námořních komand proti vzbouřeným námořníkům na „Pascal Paoli") se stát připravuje na vedení sociální války proti chudým a proti všem, kdo se staví na odpor vůči této třídní společnosti. Vláda vyrazila plnou parou vpřed směrem k fašismu, a to by mělo stačit k mobilizaci všech částí sociálních a odborových hnutí, k tomu, aby se organizovaly na obranu svých svobod a našich minulých sociálních výdobytků.

Ano, jsou důvody bouřit se, ale zapalovat auta (která někdy patří lidem, kteří jsou právě tak chudí, jako ti, kdo je zapalují) a útočit necíleně nezpůsobí žádnou škodu a naopak povzbudí identitní úzkoprsost (ať už nacionalistickou nebo náboženskou). Naše vzpoura by měla být založena na tom, že se postavíme proti těm, kteří skutečně mohou za rozšířené strádání a chudobu: proti kapitalismu a státu. A naše vzpoura se stane soudržnou jedině organizováním se proti kapitalismu a jeho ničivým důsledkům - exekutorům nebo vysokým nájmům. Za skutečné sociální služby a za rovný přístup k nim, včetně veřejné dopravy zdarma!

Anarchistická Federace požaduje odvolání represivních sil, zrušení výjimečných opatření a zvláštní legislativy a zastavení všech stíhání proti mladým vzbouřencům, propuštění všech vězněných a vyšetření okolností smrti Ziada Benna a Bouna Traoré. Anarchistická federace zdůrazňuje svou podporu obyvatelům, rodinám a dělníkům v oblastech, které trpěly sociálních násilím vzbouřenců a policie. Abychom udrželi tuto arogantní a zpupnou vládu pod kontrolou, potřebujeme moc zdola. Potřebujeme budovat sociální hnutí bez parazitujících politiků a byrokratů, založené na svobodném federalismu a přímé demokracii s cílem dosáhnout revoluční změny společnosti. Je nezbytné dosáhnout sociální a ekonomické rovnosti, která také zaručí svobodu a bezpečnost všem!

Kdo seje bídu, sklízí hněv!
Za svobodnou a rovnostářskou společnost!
Stále potřebujeme revoluci!

Fédération anarchiste

přeložil ***os***
zdroje: csaf.cz, federation-anarchiste.org

Polské anarchistické hnutí čelí vlně represí

Jak informují poznaňská sekce polské Anarchistické federace a polská organizace Anarchistického černého kříže, zemí našich severních sousedů prochází rozsáhlá represivní vlna. Ta přitom není jen výsledkem nedávného volebního vítězství populistické (ultra)pravice. Už během posledních tří až čtyř let bylo stíháno mnoho anarchistických, protiválečných, ekologických, radikálně levicových, dělnických a dalších aktivistů. Počet stíhaných je odhadován na osmdesát lidí.

Jeden z důvodů zvýšených represí je potěšitelný - roste totiž odpor proti moci. Například počet demonstrací vzrostl podle policejních statistik z 315 v roce 2001 na 2054 v roce 2003 a 1476 roku 2004. Represe se v tomto světle jeví jako zoufalá obranná reakce polského establismentu, který se cítí být znejistěn rozsáhlou protestní aktivitou.

A jaké jsou tedy momentálně ty nejpalčivější problémy polského anarchistického hnutí?

★ Uvěznění člena Anarchistické federace Marka Kurzyniece 31. října 2005 kvůli demonstraci na protest proti návštěvě ruského prezidenta Putina.

★ Vyklizení squatů v Bialystoku (26. října 2005) a ve Varšavě (31. října 2005).

★ Obvinění několika lidí v souvislosti s loňskou demonstrací na letišti v Poznani proti válce v Čečensku.

★ Odsouzení šesti lidí z několika desítek obviněných kvůli demonstracím proti návštěvě Putina v Krakově v lednu 2005.

★ Obvinění jedné osoby kvůli cyklistické demonstraci v Poznani.

★ Odsouzení jedné osoby kvůli účasti na demonstraci zdravotních sester roku 2000 k podmínečnému trestu.

★ Obvinění jedenácti lidí kvůli demonstraci proti zasedání Rady Evropy ve Varšavě v květnu 2005.

★ Přesně nezjištěné represe proti dělnickým demonstracím, týkající se pravděpodobně řádově desítek lidí.

Marek Kurzyniec

★ Zákaz průvodu gayů konaného pod názvem „Parada Równości" (navzdory zákazu se 11. června 2005 uskutečnil).

Polští anarchisté demonstrovali 8. listopadu 2005 v Poznani, Varšavě, Katowicích, Wroclawi, Lódži, Štětíně, Krakově a Gdaňsku. Žádají také o finanční podporu - na první pomoc pro polské anarchisty můžete přispět na kontu:

EKAO BP // XX o/Poznan // ul.Stary Rynek 44 // 61-722 Poznan // Poland // swift code: bpkoplpwapoa // for USD: 10204085-5999100-270-44787 // owner: Marek Piekarski

★★★

přeložil ***os***
zdroj: csaf.cz

Moskevská Antifa

16. září Antifa zaútočila na nacistický hudební festival OI a SKA (přesně tak, není to omyl, ruští nacionalisté tuto svoji specialitku nazývají SKAZI) v moskevském klubu Estakada, kde hrála mezi jinými i kapela Clockworktime. Před začátkem koncertu asi 40 antifašistů napadlo shromážděné nacisty před klubem lahvemi, palicemi, dělbuchy a světelnými dýmovnicemi. Nejméně 20 nacistů bylo zraněno, poškozeno bylo také několik jejich aut. Antifa se obešla bez jakýchkoliv ztrát, a to díky momentu překvapení. Nacisté vracející se z koncertu pak ze msty napadli několik přistěhovalců v metru.

Další akce se uskutečnila 25. září v půlnoční Moskvě ve čtvrti Altufeva v muzeu umělce Vasilijeva. Zde kde měla být výstava fotografií jako oslava pohanské skupiny těsně provázané s nacisty. Po začátku ceremoniálu se dostavilo asi 25 osob na prostranství před muzeum s hesly „antifa!" Neonacisté odpovídali pokřikem „Sieg heil!" Ke střetu nedošlo, ale Antifa zaházela nacisty lahvemi a odpálila hlukový granát, po čemž se nacisté rozutekli. Slavnost byla po úspěšném útoku zrušena. Údajně bylo uvězněno 7 antifašistů. ★★★

ČSAF-Kutnohorsko
zdroj: csaf.cz

Zemřela Ramona

V mexickém městě San Cristóbal de Las Casas ve státě Chiapas zemřela ráno 6. ledna 2006 zapatistická velitelka comandantka Ramona na následky nemoci.

Comandantka Ramona, drobná žena indiánského původu, byla aktivní členkou zapatistického hnutí od jeho počátků. Už roku 1994, tedy v prvním roce bojů zapatistického hnutí, se u ní ale začaly projevovat vážné zdravotní problémy. Roku 1995 podstoupila transplantaci ledviny, čímž získala deset let života, které plně zasvětila zapatistické věci.

Kvůli smrti Ramony bylo na dva dny přerušeno zapatistická turné „Jiná kampaň“, aby jeho účastníci a účastnice mohli/y přijet na Ramonin pohřeb.

Naše úcta patří všem, kdo se vzepřeli dnešnímu nespravedlivému systému a jakýmkoliv vhodným způsobem mu čelili/y. Vzhledem k překážkám, které musí ženy ve třetím světě kvůli zapojení do tohoto zápasu překonávat, patří jim naše úcta dvojnásob. A ještě větší úcta patří těm, kteří/é se do tohoto zápasu pustili/y bez ohledu na těžké zdravotní problémy.

Comandantka Ramona je mrtva. Udělejme však vše proto, aby její zápas za práva žen, důstojnost domorodých lidí a proti neoliberálnímu systému nebyl zbytečný a aby její odkaz přetrval. ★★★

os, ad
zdroj: csaf.cz

V Petrohradu zavražděn antifašista

Podle různých zdrojů 13. listopadu 2005 kolem 18:30 večer napadlo 8 až 12 fašistů dva mladé hudebníky u náměstí Povstání. Jeden z hudebníků - baskytarista skupiny Potom budět pozdno (Potom bude pozdě) Maxim Zgibaj byl se zraněními převezen do Mariinské nemocnice, kde byl operován, druhý, Timur Kačarava, kytarista skupin Sandinista! a Distress, zemřel na následky zranění před příjezdem záchranky, která byla na místě zhruba 10 až 20 minut po napadení.

Timur Kačarava

Timur byl anarchistou a antifašistou. Teprve minulý týden se vrátil z turné skupiny Distress po Švédsku a Finsku. Pachatelům se podařilo uprchnout.

Prokuratura Centrálního obvodu Petrohradu zahájila stíhání ve věci paragrafu 105 trestního zákoníku Ruské federace - vražda. Jak oznamuje agentura Interfax, prokuratura šetří všechny možné motivy napadení, včetně motivu národnostní nenávisti, protože oba napadení byli aktivními pacifisty a účastnili se prakticky všech antifašistických akcí.

Anarchisté byli napadeni po jedné z takových akcí. V neděli se účastnili bezplatného rozdávání vegetariánského jídla Food not Bombs. Tyto akce začali místní anarchisté pořádat od začátku roku a neonacisté již v minulosti reagovali nesouhlasně. K tak vážnému incidentu však v této souvislosti dosud nedošlo.

Nicméně na území Petrohradu nešlo zdaleka o první fašistickou vraždu. 15. září 2005 zemřel na následky přepadení konžský student. Pachatelé nebyli dopadeni.

13. října 2004 byl 14 - 15 lidmi ubodán vietnamský student. Po činu bylo zadrženo devět lidí od 14 do 18 let. Spisy byly předány soudu.

19. července 2004 byl ve svém bytě zavražděn přední ruský expert na problematiku skinheadů Jevgenij Girenko. Vrah nebyl vypátrán.

9. února 2005 parta opilých výrostků přepadla skupinu Tádžiků vracejících se z kluziště. Životem na to doplatila devítiletá žákyně. V současnosti probíhá soudní líčení s osmi podezřelými. ★★★

zpracováno podle:

http://www.ru.indymedia.org/newswire/display/13937/index.php
http://www.gazeta.ru/2005/11/14/oa_177759.shtml

Miloš Hlávka
zdroj: csaf.cz

Svobodu anarchistům/kám ze Soluně a Barcelony

Během demonstrací proti zasedání ministrů EU 21. června 2003 v řecké Soluni byli zatčeni španělští anarchisté Fernando a Carlos a spolu s dalšími 66 lidmi uvězněni. Všichni byli posléze propuštěni s pokutou, vyjma dvou španělských soudruhů, tří řeckých, jednoho Angličana a jednoho Syřana, kteří museli snášet dalších pět měsíců preventivní uvěznění. Po hladovce, kterou drželi 54 dní, a velkém mezinárodním tlaku bylo dosaženo jejich propuštění, třebaže státní zástupce pro ně požadoval další věznění. Ve dnech, kdy se rozhodovali o počátku hladovky začala rozsáhlá mezinárodní kampaň, která skončila dalšími zatčenými a díky které se podařilo rozšířit velmi efektivní cestou informace o situaci zadržených.

Je zřejmé, že stát nezapomíná. Proto aktivity zaměřené proti zasedání ministrů EU v Soluni nezůstaly nepotrestány. Následujícího 10. října začal soud proti 68 soudruhům, v jehož rámci byl souzen i španělský soudruh ze CNT-AIT Carlos. Fernando spolu s dalšími zadrženými byl souzen později. Státní zástupce požadoval tresty v rozmezí 5 let za lehčí obvinění a až 20 let za ta nejtěžší. Proto byli vyzváni všichni, kterým není lhostejná nespravedlnost, aby podpořili zadržené soudruhy, kteří se ocitli v nebezpečí pro svůj odpor proti státu a kapitálu ve všech jeho podobách.

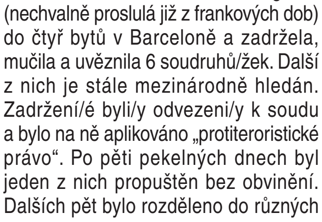
Hladovka měla na tzv. „veřejné mínění“ značný dopad, a právě ona měla z velké části vliv na propuštění zadržených 7 v Soluni. Nechtěli jsme žebrat o ty samé mikrofony, které bojovaly o rozhovor s našimi soudruhy, kteří byli mezi životem a smrtí, zatímco několik měsíců předtím je nazývaly teroristy, stejně jako všechny, kteří v ulicích Soluně pocítili rány demokratických obušků. V ten samý čas, během hladovky, pospíchala autoritářská levice rozšiřovat zprávy o situaci zatčených a překrucovat informace o jejich zatčení. To vše jen v honbě za politickými body, které z toho mohli vytěžit. Co se nedalo prodat v červnu, perfektně se obhájilo během podzimu.

Budeme pokračovat v boji našich soudruhů a vyzýváme vás k tomu samému. Pryč s tímto podvodným systémem i jeho prostředníky.

Svobodu všem anarchistickým vězněným! Sociální válku na všech frontách!

Kampaň mezinárodní solidarity za uvězněné soudruhy v Soluni se státu a kapitálu nezamlouvala a důsledky toho v současnosti vidíme i ve Španělsku, kde proběhlo několik zatčení anarchistických soudruhů/žek. Je to evidentní pokus umlčet mezinárodní solidaritu.

16. září 2003 vnikla Civilní garda (nechvalně proslulá již z frankových dob) do čtyř bytů v Barceloně a zadržela, mučila a uvěznila 6 soudruhů/žek. Další z nich je stále mezinárodně hledán. Zadržení/é byli/y odvezeni/y k soudu a bylo na ně aplikováno „protiteroristické právo“. Po pěti pekelných dnech byl jeden z nich propuštěn bez obvinění. Dalších pět bylo rozděleno do různých věznic v zemi. Obvinění je mnoho, některá z nich se týkají útoků na symboly řeckého státu a kapitálu během kampaně solidarity se zadrženými v Soluni.

Po 14 měsících ve vězení byl jeden z těchto zadržených propuštěn na kauci. Dnes, dva roky poté, prodloužil soudce preventivní vazbu pro čtyři uvězněné na další dva roky. Všichni stále ještě čekají na soud.

Zatímco případ zadržených v Soluni vzedmul velkou vlnu mezinárodní solidarity, která byla z části využita autoritářskou levicí, případ barcelonské 6 je zapomenut. Dokonce i pro většinu anarchistického hnutí, které neprojevilo mnoho zájmu o něm získat informace. A to proto, že případ soudruhů/žek z Barcelony nemůže být prodán nebo využit. Nemohou být vydáváni za „ubohé a idealistické členy nevládek“ (jako se stalo v Soluni). Jejich boj je ale stejný jako těch ze Soluně, stejný jako ten náš, a proto nedokážeme pochopit nedostatek podpory v jejich případu. Od počátku přijali důsledky svých činů a nikdy si neztěžovali na týrání ze strany státu, protože nic jiného ani čekat nemůžeme.

Nechat soudruhy/žky z Barcelony upadnou v zapomnění, nehledě na to, že je to urážející, je potupou všem lidem zatčeným v Soluni a v neposlední řadě vytváří falešnou diferenciaci mezi „hodnými a špatnými odpůrci systému“. Z toho těží pouze stát a jeho pokrytecká levice, která se snaží „pomoci“ lidem ze Soluně. Ta samá levice, která je do té situace dostala, ta samá, která seděla v řecké vládě při zatýkání, a ta samá, která revoluční solidaritu srazila na kolena.

Solidarita se zadrženými v Soluni vede nevyhnutelně k solidaritě se soudruhy/žkou z Barcelony. Stejně jako se soudruhy/žkami z Valencie, Itálie, Německa nebo kdekoli jinde. Vždy je to stejný boj proti systému. Ať solidarita není poháněna mediální podporou, ale našim urputným bojem za svobodu. ★★★

další informace o barcelonské 6 na:
fsa.anarchismus.org.

stránky věnované barcelonské 6:
presosalacalle.tk

současné adresy uvězněných v případu barcelonské 6:

Carolina Forné Roig
C. P. Brieva. Ctra.
Vicolozano-Brieva s/n 05194 Ávila

Rafael Tomás i Gaspar
C. P. Madrid III Ctra. Pinto a San Martín
de la Vega, Km 5. 28340 Valdemoro (Madrid)

Igor Quevedo Aragai
C. P. Madrid V Apdo. 200 28791 Soto del Real (Madrid)

Joaquín Garcés Villacampa
C. P. Navalcarnero. Ctra. Nacional V, km 27,7.
28600 Navalcarnero (Madrid)

bankovní účet na pomoc uvězněným:

BBVA 0182-7028-21-0201530482
IBAN (International Bank Account Order):
ES58 0182 7028 2102 0153 0482
BIC (Bank International Code):
BBVAESMMXXX

Jaroslav Bláha *(FAS Praha)*
zdroj: fsa.anarchismus.org
- e-mail: jaroslavblaha@anarchismus.org -

Monopol na myšlenky o utrpení

rozhovor o Rachel Corrie

Beata Nowak

Když už se ze sdělovacích prostředků ozvou zprávy o situaci na blízkém východě, z Palestiny či z Izraele, většinou jde jen o výčet mrtvých, zraněných, bombových útoků či materiálních škod. Proto přinášíme rozhovor s novinářem Jonem Elmerem a novinářkou Valerií Zink z *fromoccupied palestine.org*, kteří v Palestině pobývali. Rozhovor provedla v Paříži 2. 12. 2003 Beata Nowak.

■ Rachel Corrie, aktivistka ISM (International Solidarity Movement - Mezinárodní hnutí solidarity), zabitá v Pásmu Gazy izraelským buldozerem, v jednom dopise svým rodičům píše, že „není možné si to představit, dokud se to neuvidí na vlastní oči. A dokonce i tehdy si jsme vědomi, že naše zkušenosti naprosto vůbec nejsou jejich každodenní zkušeností..." Jaké jsou po návratu z pobytu v Palestině (město Jenin a Pásmo Gazy) vaše pozorování týkající se každodenního života Palestinců v kontextu nekončící okupace a diskriminace?

Rachel Corrie mezi dětmi v Rafahu

Jon: Za prvé, Palestinci sami tvrdí, že by chtěli, aby lidé mohli přijet a strávit s nimi alespoň jeden den. Ptají se nás, zda občané Kanady vědí, co se děje, a my jsme nuceni jim říci, že většinou neví. Jak řekla Rachel Corrie, uvědomujeme si, že opravdu nemůžeme skutečně holou skutečnost, nemůžeme poznat rozměry a dosah každodenních námah a bojů. Můžeme vidět zdemolované domy, matky plačící po ztrátě synů, prodejce, jejichž obchody byly zničeny, ale nikdy pořádně nepochopíme, co taková skutečnost znamená pro zdejší lidi. Z naší, jakož i z Racheliny, relativně dobré pozice se můžeme snažit, ale nikdy si opravdu pořádně neuvědomíme, co znamená ztratit dítě, nemít možnost chodit každý den do práce nebo do školy, žít ve společnosti 62 tunových tanků v ulicích, letadel, F16 na nebi, které krouží nad vesnicemi, připraveny každou noc útočit. Nejsme schopni poznat rozměry a dosahy okupace.

Valerie: Právě takto vypadá každodenní život v Palestině. Co bije do očí je fakt, že v Palestině a především v Jeninu se válečné operace izraelských ozbrojených sil nevedou pouze jako (jak se to snaží vypadat) obranné akce či snahy zadržet teroristy, ale představují část každodenního života všech obyvatel Palestiny. Je možné to vidět obzvláště v době zákazu vycházení (tzv. policejní hodina), kdy děti nemohou jít do školy, studenti nedochází na přednášky, prodejci nemohou otevřít své obchody, nikdo nemůže vyjít na ulici, není možné navštívit rodinu, lidé jsou zbaveni všech těchto základních aspektů života. A takováto situace, která žádným způsobem nepřipomíná normální život, může trvat týden, dva nebo déle, jak se to stalo na počátku října tohoto roku. A to je také další aspekt, který způsobuje, že nejsme schopni se dostatečně vcítit do situace osob, jejichž každodennost vede k životu v okupaci. Samozřejmě je známo, že pro cizince platí trochu jiná pravidla. Můžeme např. vycházet na ulici během policejní hodiny, kdy žádný Palestinec nesmí, naše zahraniční pasy nám garantují jistý druh bezpečí. Je třeba zdůraznit, že v hloubi duše víme, že my můžeme kdykoli prostě jen nasednout do letadla a následující den odletět, Palestinci naproti tomu nesmí dokonce opustit své vesnice, nemohou cestovat, rodí se a umírají pravděpodobně v té samé vesnici.

■ Strávili jste s Palestinci tři měsíce. Zcela jistě jste v nich jistým způsobem potlačili pocity izolace a opuštění. Jaká byla reakce Palestinců na vaši přítomnost? Jakou podle vás v tomto konfliktu hraje roli mezinárodní společnost?

Valerie: Všichni Palestinci nás přijali hodně vřele. Po dvou dnech v Jeninu jsme slýchali: *„Teď jste z Jeninu, jste částí naší rodiny, bratrem a sestrou"*. Občané Jeninu jsou inteligentní lidé, kteří když na ulici zahlédnou lidi přijíždějící ze zahraničí, lidi, jejichž každodennost a životní úroveň je tak strašně moc odlišná od jejich, tak ví, že tam tyto osoby přijely vedeny svým silným přesvědčením o správnosti toho, co dělají, svojí vírou a chutí. Chápou život v okupaci, tráví několik měsíců mezi palestinskou společností, poznávají a poukazují na skutečnou tvář okupace. Proto jsme byli všude přijímáni s otevřenou náručí, zváni do domů, k rodinám.

Jon: Pokud se opřu o to, co řekla Valerie, myslím si, že kdo jen může, musí se vydat do Palestiny, aby viděl následky tam vedené politiky. Myslím si, že ideálním řešením by bylo navrhnout každému Izraelci a každé Izraelce, aby strávili byť jen jeden den a jednu noc na Západním břehu Jordánu nebo v Pásmu Gazy. Stejně jako každý Američan musí strávit jednu noc v Iráku, všichni, židovská diaspora stejně jako ostatní, kteří bezpodmínečně podporují izraelskou politiku, musí strávit jednu noc v Rafahu, na hranici s Egyptem. Pokud hovoříme o roli mezinárodní společnosti, je třeba zdůraznit, že každý z nás je povinen pochopit, jak důležité je vyvinout nátlak na naše vlády, aby okamžitě zareagovaly a přinutily Izrael k ukončení okupace. To se stalo na africkém kontinentu, kde si mezinárodní společnost vynutila ukončení politiky apartheidu. Nejde zde o žádné tajné plány, vlády všech států světa musí Izrael přinutit k ukončení jeho aktivit. Není možné to vyžadovat pouze od Palestinců, kteří jsou na konci sil, nemají ani chvilčku oddechu, neboť se každý den měří s válečnými akcemi Izraele, nejsou schopni sami podstoupit dlouhodobá řešení, neboť musí myslet na to, zda se jim podaří přežít další den. A zde vidíme roli, kterou musí sehrát mezinárodní společnost, neboť myšlenka ukončit konflikt zcela jistě nevzejde z Izraele. Z amerického pohledu musíme vidět dolary, které plynou do Izraele a takto podporují tam vedenou politiku. Izrael je v nejhorší ekonomické situaci za celou svou historii, aktuálně dosáhl nejvyššího stupně nezaměstnanosti a současně nejvyšší sumy vynakládané na zbrojení a vojenské aktivity. Jak k tomu mohlo dojít? Mohlo k tomu dojít pouze za finanční pomoci zahraničních vlád, za pomoci vlád na zbrojení a vojenské aktivity. Proč tedy neukončit tuto pomoc se zbrojením, nenechat vyschnout fondy, neukončit militarizaci tohoto konfliktu a udělat místo pro politická řešení?

Valerie: Chtěla bych dodat několik slov na téma důležitosti pobytu mezinárodních aktivistů v Palestině. Když přijedou do Palestiny mladí lidé z Ameriky či Evropy, celé své životy krmeni falešnými informacemi a žijí tak jako Palestinci, hodně rychle si uvědomují, jak málo dvojznačný je život v okupaci, jak rychle (během několika hodin zákazu vycházení) se mění náš pohled na tento konflikt. Vidíme, jaký je opravdu vliv okupace na každodenní život lidí v Palestině, a otevírají se nám oči z rozměrů izraelské či americké propagandy. Palestinci o tom ví a chtějí se o svůj život podělit s ostatními, protože věří, že když ostatní pochopí skutečnou tvář a povahu tohoto konfliktu, zcela jistě nebudou déle tolerovat aktuální situaci. Jak řekl

Jon, Izrael nikdy tento konflikt neukončí z vlastní iniciativy, musí být přinucen k podstoupení mírových kroků a to bylo jasné od samého začátku. Proto je tak důležitá role mezinárodní společnosti - Evropy z pohledu ekonomických vztahů s Izraelem, jako států dovážejících izraelské výrobky, a Ameriky jako jediného a největšího spojence Izraele na světě. Jsou to činitelé, na kterých v obrovské míře spočívá Izraelem vedená politika okupace, stejně jako ve finančním, militárním a diplomatickém ohledu v mezinárodních společnostech tkví obrovský potenciál k vyvinutí nátlaku a uskutečnění změn.

Izraelci opravdu neví, co se děje v palestinském teritoriu. Z legálního pohledu nemají právo přemísťovat se na palestinské území, nevím, zda by se cokoliv změnilo, kdyby takovéto povolení měli. Důležitý je fakt, že pouze hodně malá skupinka Izraelců strávila třeba jen jeden den v životě na okupovaných územích (Pásmo Gazy a Západní břeh Jordánu včetně půlky Jeruzaléma), nejsou tedy seznámeni s událostmi. Pokud se už na palestinská území vydali, tak možná strávili trochu času na kontrolním stanovišti, nebo eventuelně v Ramalláhu, ale zcela jistě neví, co to znamená žít v Gaze nebo v Jeninu. Znalost skutečné situace by lidi mohla posunout k požadavkům okamžitých změn. V Jeninu jsem hovořila s 22-letým studentem, který mi řekl, že touží po tom, aby se celý svět mohl dozvědět a vidět to, co se v Jeninu děje. Jako příklad mi odvyprávěl příběh pětiletého chlapce, který byl v minulém roce zastřelen izraelským vojákem. Když ho tento voják zpozoroval, jak se zezadu přibližuje k tanku, automaticky ho střelil pistolí do hlavy. Jak zlé záměry mohlo mít to pětileté dítě, aby muselo zemřít kulkou do hlavy? Věřím, že kdyby lidé věděli a viděli brutálnost tohoto typu a nelidské činy, zcela jistě by přestali podporovat politiku, která je vytváří.

■ Viděli jste palestinská města, škálu destrukce, násilí a pohrdání palestinskou společností. Zdá se vám v takovýchto podmínkách správný názor, že sebevražedné bombové útoky jsou formou odporu proti okupaci, lidskou povinností vysvobození sebe samotného z otroctví?

Jon: Fenomén sebevražedných útoků má mnoho příčin. Bombové atentáty nejsou, jak jsme si to zvykli zdůrazňovat, chorobou, která nakazila a rozšířila se pouze mezi Palestinci. Je to taktika používaná již dávno různými frakcemi, počínaje japonskými piloty-sebevrahy (Kamikadze) během 2. světové války, přes organizace Tygři osvobození tamilského Illámu (LTTE) až po početné nenáboženské organizace. Samozřejmě to jsou pro většinu šokující akce Je nepředstavitelné, že je možné se zbavit strachu ze smrti. V případě Palestiny však pozorujeme obrovskou démonizaci problému. V palestinském kontextu je nutné zdůraznit fakt, jak „málo cenný“ se stal život pro Palestince žijící v podmínkách vytvořených Izraelem, ve stavu nekonečné okupace, ve vězení. Hranice mezi životem a smrtí se v takovýchto podmínkách ztrácí. My jsme v Jeninu strávili pouze dva měsíce. To, co jsme viděli, bylo nepředstavitelné a obyvatelé nám říkali, že to je jedno z klidnějších období během posledních tří let. Jak tenká je hranice mezi životem a smrtí? Palestinský aktivista, se kterým jsme byli domluveni na rozhovor na jednu ze sobot, byl náhle zastřelen v pátek večer. Když ráno zvedáš telefon, nejčastěji se dozvíš, že tvůj nejlepší přítel byl zabit, tvůj otec je ve vězení a bratr nežije. Jsou to zkušenosti, které nevynechaly nikoho v okupovaných územích, kde se život stal tak málo hodnotný. Taktika sebevražedných útoků musí být brána v úvahu v tomto konkrétním kontextu. Každý individuální útok je založen na konkrétní historii, důvody dopuštění se tohoto činu jsou různé. Z vojenského hlediska je třeba zdůraznit, že útoky jsou prováděny lidmi, kteří nevlastní zbraně, aby se bránili před útoky vrtulníků Apache, letadel F16. Žádným způsobem se nemohou měřit s válečnou silou Izraele. A v takovémto kontextu může být vydání se do Izraele a způsobení, jak o tom vypráví Palestinci, aby tentokrát plakaly Izraelské matky, bráno jako revanš, také však jako vojenská taktika v této nesymetrické válce. Jeden z aktivistů nám řekl: *„Kdybychom vlastnili takové zbraně jako Izrael, hned zítra bychom mohli s bombovými atentáty přestat.“* Tolik tedy pokud jde o válečný aspekt atentátů. Pokud vezmeme v úvahu sociální a psychologický aspekt problému, je cenné zmínit případ Hanadi Jaradat, devětadvacetileté právničky z Jeninu, která 4. října provedla sebevražedný atentát v restauraci Maxim v Izraeli. Vliv této události na život obyvatel Jeninu byl značný. Následující dva týdny žili v rytmu zákazu vycházení: ostřelování, nájezdy, vraždy. Podle průzkumů podporuje sebevražedné atentáty 80% Palestinců, Hanadi Jaradat byla jejich velkou odpůrkyní. Pro ni znamenaly nesmyslnou, nepotřebnou smrt, nepotřebné oběti v Izraeli a hlavně další izraelské nájezdy a souhrnné potrestání celé společnosti. Až jistého dne v květnu tohoto roku, kdy seděla v kavárně se svým bratrem a přítelem, došlo k události, která její názor změnila. Tři izraelští vojáci speciální služby převlečení za Araby zastřelili jejího přítele, jehož mrtvé tělo spadlo k jejím nohám a postřelili jejího bratra. Ten nezemřel okamžitě, ale i přes její prosby o slitování ho zatáhli na odlehlé místo a před jejíma očima ho popravili. Po této události se tato protivnice sebevražedných atentátů rozhodla zkontaktovat s Islámským džihádem, který podle ní vlastní nejlepší infrastrukturu k podniknutí bombového útoku a podstoupila třímesíční psychologické přípravy. Naše západní vize sebevražedných útoků vede ke zkreslenému obrazu frustrovaných lidí, kteří si seženou bombu a vydají se do Izraele, aby tam provedli atentát. Ve skutečnosti akce tohoto typu vyžadují mnohaměsíční přípravy, ujišťování se, zda vybraná osoba je dostatečně dobře připravena k provedení plánu. Naše vize frustrovaných sebevrahů se musí rozšířit na analýzu situace panující v Palestině, na pohled na to, čím ten národ disponuje a v jakých podmínkách musí žít.

Valerie: Odsouzení palestinských bombových atentátů a palestinského hnutí odporu balancuje na tvrzení, že jejich cílem jsou civilisté, že jsou to nelidské akce, které mají za cíl vraždit izraelské obyvatele, často včetně dětí. Myslím, že je nutné podívat se na tento médii široce rozšiřovaný názor podrobněji. Za prvé, za poslední tři roky Intifády bylo zabito přes 800 izraelských občanů, 400 z nich zemřelo na území Izraele a druhá polovina zemřela na palestinských okupovaných územích, s největší pravděpodobností to tedy byli vojáci vykonávající okupační akce. Pokud vezmeme v úvahu fakt, že v Izraeli musí každý mladý člověk projít vojenskou službou, neboť odmítnutím mu hrozí vězení, můžeme připustit, že většina obětí atentátů na izraelské kavárny, autobusové zastávky nebo kontrolní stanoviště byla daleka tomu být civilisty. Statisticky vzato, civilní, tzn. nevinné, oběti nepřekračují 20% všech izraelských obětí. Pokud jde o palestinský odpor a ozbrojení, během šesti týdnů, které jsem strávila v Jeninu, jsem vojáka na ulici viděla jen jednou. Konfrontace a jakýkoliv odpor je prakticky nemožný. Co představuje kalašnikov nebo kámen v rukou palestinských bojovníků tváří v tvář vojákům schovaných v obrněných autech a tancích? Jakákoliv srážka sil odporu s vojenskými oddíly na okupovaných územích je prakticky nemožná, snahy o napadení kontrolních stanovišť končí zastřelením z rukou snajpera ještě před tím, než se stačíte ke stanovišti přiblížit. V tomto kontextu se bombové útoky opravdu stávají jediným prostředkem pro hnutí odporu.

Rachel Corrie na demonstraci

■ V jakém stupni se izraelská propaganda snaží ukázat tento konflikt založený na falešných symetriích a nespravedlnosti jako konflikt etnický a okupaci jako obvyklou formu udržení pořádku? Podařilo se vám zpozorovat, např. v izraelských médiích, snahu mít vliv souběžně jak na izraelskou společnost, tak i na společnost mezinárodní, která se obává nálepky antisemitismu?

Valerie: Každý občan Izraele ode dne svého narození žije v nevyhnutelné vědomosti, že je obětí. V jejich vědomí vždy byli a budou obětmi a představuje to neoddělitelnou součást jejich totožnosti. Je to důvod, pro který s takovou lehkostí izraelská média a jiné zpravodajské prameny popisující průběh konfliktu jako obranné akce Izraele. Pro většinu zahraničních pozorovatelů, kteří si uvědomují asymetrii konfliktu (největší vojenská síla v regionu se brání před útoky prakticky neozbrojených Palestinců) je taková představa naprosto absurdní. Většina obyvatel Izraele však svoji vizi tohoto konfliktu staví na vztahu dominantní a podřízený. V souvislosti s tím se snaží palestinskou společnosti zcela ovládnout a potlačit, neboť upuštění od toho se pro ně rovná opačné situaci - být ovládnut, jak se to stalo během holocaustu a pogromu. Všechny válečné akce Izraele jsou obrazem této mentality, víry ve správnost a nezbytnost obrany izraelských osad, v nezbytnost okamžitého potlačení odporu. Stopy takového myšlení jsou viditelné v amerických a evropských médiích, kde se vlastně stírá hranice a není jasné, kdo je agresorem a kdo obětí. V izraelských médiích jsou Palestinci vždy představování jako útočící strana, jako provokatéři. Dokonce i když je sebevražedný bombový útok odpovědí na nájezdy a vraždy v Gaze.

Jon: Myšlenka, že Palestinci jsou hrozbou pro Izrael, je absurdní. Izrael tvrdí, že působí na obranu židovského státu, tedy vlasti všech Židů rozprášených po světě. Hrozba ze strany Palestinců, o jaké mluví Izrael, je ve skutečnosti hrozbou pro rasistický projekt sionistů, hrozbou ne v podobě kamenů nebo nepočetných zbraní, ale v podobě samotné existence palestinského lidu. Řekněme to jasně: nikdo nechce být obviněn z antisemitismu či rasismu, proč bychom tedy neschovali vlastní rasistické plány pod pláštíkem nezbytnosti obrany před rasistickými, antisemitskými útoky? Terminologie

používaná v Izraeli by byla nepřípustná kdekoliv jinde na světě. V izraelském tisku jsou neustále používány termíny *židovský stát, judaizace*. Jaká by byla reakce na pojem *arabizace*? Judaizace se vlastně neliší od radikálních islámských hnutí, která chtějí podřídit společnosti a státy vlastním náboženským doktrínám. Kdo by v Americe, která zcela podporuje ideje židovského státu, akceptoval ideje Ameriky výlučně křesťanské? Kdokoliv se odváží zkritizovat politiku Izraele, je okamžitě obviněn z antisemitismu a přinucen k vyjasňování. Naproti tomu Izrael žádným způsobem neodpovídá za svá obvinění a chápání všech Palestinců jako atentátníků. Právě toto obvinění je používáno k vysvětlení nezbytnosti existence 482 kontrolních stanic, ohrad a bariér na okupovaných územích. Izraelská společnost se s těmito názory zcela shoduje. Proto tedy byla v poslední době v 15 státech Evropské unie zpozorována nová vlna antisemitismu, když obyvatelé těchto států uznali Izrael za největší hrozbu pro světový mír.... Pokud hovoříme o médiích, víkendové vydání *Jerusalem Post* posledně věnovalo 5 stran pro popsání problému antisemitismu.

■ Jak velký vliv na to má přesvědčení Židů, že mají monopol na vzpomínky na utrpení, opírající se samozřejmě o události holocaustu?

Jon: Obrovský. Působí to dojmem, že slovo Osvětim je vyryto na každém z tanků. Každý mladý člověk před začátkem vojenské služby podstupuje výlet do izraelského muzea holocaustu (Yad Vashem), aby mohli říci: nikdy více. Gideon Levy posledně napsal článek o knize napsané izraelským vojákem o situaci na kontrolních stanovištích, v níž on objasňuje, jak důležité je, aby nikdy více nedošlo k holocaustu a jak velkou hrozbu představují Palestinci, kteří mají za cíl „nahnat celý židovský národ do moře“. V kontextu toho, že Izrael uznává své absolutní právo na palestinské území, na budování nových osad pro všechny Židy, kteří chtějí žít v Izraeli, a absolutně nebere v potaz Palestince, kteří tuto zemi obývají již věky, tvrzení, že Izrael je bezprávným státem, přestává být nepodstatné.

Valerie: To, co je možné často zaslechnout v izraelských médiích, je tvrzení, že „oni neuznají naše právo na existenci“. Zeptejme se: „Čí právo na existenci? Právo na existenci jako lidská bytost židovského vyznání, nebo právo na existenci židovského státu?“ Neboť to jsou dva různé pojmy.

Pokud se vrátíme k problému antisemitismu, kritika antisemitismu se nepoužívá ke kritice a potírání skutečných projevů antisemitismu, které samozřejmě existují, ale k nazývání antisemitismem jakékoliv snahy kritizování politiky izraelského státu. Pojem antisemitismus je tak zneužíván, že se stal termínem v podstatě bez významu.

Jon: Termín antisemitismus je prostředkem užívaným ve „šlechetné sociální“ válce za spravedlnost. Jak řekl Uri Avnery: *„Pokud kritizování politiky Izraele znamená být antisemitou, tak já jsem antisemita a jsem na to hrdý“.*

■ Nachází v aktuální skutečnosti odraz tvrzení izraelských promírových organizací a části diaspory, že jako by existoval obrovský rozdíl mezi Židem a Izraelcem, přesněji řečeno stoupencem politiky izraelského státu?

Jon: Pokud hovoříme o lidech jako o Arabech, Židech, Izraelcích, automaticky vstupujeme na nebezpečnou půdu zevšeobecňování. Mohu povědět to, co vychází z mé zkušenosti. Byl jsem v Izraeli během kongresu Židovského shromáždění, kterého se účastnily desítky tisíc amerických Židů. Izraelský kritický pohled na politiku Izraele je mnohem více pozorovatelný u Židů žijících v Izraeli než mezi židovskou diasporou. To, co by bylo možné požadovat od amerických Židů, je zanechání slepé podpory Izraele, což je obrovský a hrozný fenomén. Idea podporování Izraele pouze z titulu bytí Židem je hodně problematická. Je to jako idea podporování kanadské vlády pouze proto, že jsme se právě tady narodili, bez ohledu na jakýkoliv intelektuální či morální dopad tohoto činu. Jinou věcí, kterou by bylo třeba navrhnout americkým Židům podporujícím izraelskou politiku, je, řekněme to ještě jednou, strávení jedné noci v Rafahu. Problém skutečnosti konfliktu a smrti existuje rovněž na izraelské straně, i když samozřejmě v mnohem menším měřítku než v Palestině. I přes stále ještě malé rozměry, je třeba vzpomenout izraelské mírové hnutí, které požaduje ukončení konfliktu. Naneštěstí většina diaspory podporující tuto politiku smrti a destrukce nikdy nezažila, co to opravdu znamená. Vlastní největší a „nejdivočejší“ advokáty této politiky, vychvalující popravy, jako např. Alan Dershowitz, harwardský profesor, který řekl, že odpovědí na sebevražedné útoky musí být srovnání se zemí celé vesnice, z níž pocházel atentátník nebo atentátnice. Samozřejmě mezi Izraelci, obzvláště těmi, obývajícími osady v Pásmu Gazy nebo na okupovaných územích, je převážná většina přívrženců pravicové politiky. Avšak ti nepočetní si uvědomují, že kromě obětí sebevražedných útoků existují rovněž oběti izraelských vrtulníků Apache.

■ Co je podle vás klíčem, pokud vůbec nějaký existuje, k ukončení tohoto konfliktu? Myslíte si, že v tomto kontextu segregace a apartheidu je možné dojít k nějakému řešení?

Jon: Je těžké hovořit o řešeních v případě tohoto systému apartheidu. Řešení, jaká takovýto systém navrhuje, končí na tvrzeních, že Izraelci absolutně nemusí měnit svůj současný styl života bez ohledu na řadu utrpení, které působí palestinskému národu. Existují pouze dvě řešení tohoto konfliktu. Za prvé: návrat ke hranicím před rokem 1967, které Palestinci takřka jednohlasně akceptovali. Akceptovali zůstat na 22% jejich dávné země, akceptovali předání měst jako Haifa, Jaffa, v nichž žili jejich předkové, kde se část z nich narodila nebo byla vychovávána. Druhým řešením je dvounárodnostní stát rozléhající se v hranicích historické Palestiny, v němž by oba národy žili spolu, jak tomu bylo před staletími. Důležité je pochopení a vzetí v úvahu ztráty palestinských utečenců, nezbytnost odškodnění, jak se to stalo v případě

Rachel Corrie po přejetí buldozerem

obětí holocaustu. Musí dojít k ustanovení politické procedury týkající se palestinských utečenců toužících vrátit se na svou půdu, jakož i kompenzaci ztrát těch, kteří se nevrátí. Myslím si, že většina Palestinců si spíše vybere kompenzaci než návrat na svou bývalou půdu. Ale i v opačném případě musí být takovéto rozhodnutí legálně garantováno, jak tomu bylo v Etiopii, Súdánu či v Bosně.

Valerie: Izraelská strana, stejně jako ta palestinská, dobře ví, co znamenají mírová rozhodnutí a jaké otázky v nich musí být obsaženy: hranice, židovské osady a problém uprchlíků. Nezávisle na tom, jak jsou přijímány aktuální ženevské dohody, jejich pozitivním aspektem je fakt, že ukazují Palestince nejen jako národ provokující násilí a vyhýbající se mírovým řešením, jak ho představuje izraelská strana. Pokud jedna ze stran ví, jaká jsou mírová rozhodnutí a vidí, že jistá navrhovaná řešení jsou skutečně realizovatelná, avšak i přesto je odmítá, v ten okamžik je možné začít se pozastavovat nad tím, jaké jsou její skutečné zájmy. Ve skutečnosti ji mír vůbec nezajímá a obzvláště už ne fakt, že by měla přistoupit na ústupky. Ženevské dohody nám ukazují, že vedení mírových rozhovorů je možné, dokonce i když nejsou tím, co by se od nich očekávalo.

Jon: Klíčovým problémem je fakt, že Izraelci nechtějí mír, chtějí pouze řešení problému, který pro ně představují Palestinci. Izrael nechce spravedlivý mír, chce rozhodnutí, která by mu garantovala současně vedenou politiku: politiku, jak ji sami nazývají, demokratického státu Izrael, státu, který se ve skutečnosti zakládá na náboženství a působí ne ve jménu obyvatel obývajících Izrael, ale všech Židů na světě. Stačí se podívat na to, co se děje v případě náboženských států jako Saudská Arábie snažící se ustanovit muslimský stát nebo Afghánistán pod vládou Talibanu. Jsou to historické příklady proto, že spravedlnost nejde ruku v ruce s předpoklady židovského státu. Ruku v ruce s židovským státem jdou taková řešení, jako budování ghet obehnaných skutečnou zdí vybavenou samopaly a strážními věžemi, jako uzavření Palestinců v těchto vězeních. Pásmo Gazy, kde na rozloze 42 x 7 km žije 1,5 mil. Palestinců a 35% teritoria je ve vlastnictví židovských osadníků, je toho zářným příkladem. Když jsem hovořil s jedním z palestinských rolníků, dozvěděl jsem se, že dokonce i jejich oslíci se stávají oběťmi samopalů. Izraelci touží vyřešit palestinský problém sami a myslí si, že k tomu nepotřebují jakákoliv mezinárodní řešení.

Valerie: Když jsem byla v Izraeli, bylo možné výrazně pozorovat, že většina Izraelců ztratila víru v sionistický projekt státu Izrael. Lidé odmítající vojenskou službu, početná seskupení a židovští intelektuálové tvrdí, že to, co se v současnosti v Izraeli děje, dalece odbíhá od „počáteční sionistické touhy po izraelském státu“. Mnoho mladých vojáků odbývá vojenskou službu ne z ideologických pohnutek, ale proto, že mají na vybranou - buď vojenská služba nebo vězení.

Jon: Skutečná realizace sionistického projektu se vztahuje k vytvoření státu Izrael na palestinských územích, ale pokud se vytvoření tohoto státu má uskutečnit s použitím těch samých metod, které byly použity proti Židům a které byly hlavním důvodem vzniku sionismu a touhy po vlastnění vlastního státu, je to jistý druh perverze. Pohleďme pouze na sílu Izraelských ozbrojených oddílů, které jsou hlavním činitelem v tomto nesymetrickém konfliktu. Počáteční idea bezpečného ráje pro Židy v Izraeli, která do této země přivedla 6 milionů Židů, je závažně zpochybněna. 150 let po narození idejí sionismu a 60 let po vytvoření Izraelského státu se Izrael pro židovskou společnost stává nejnebezpečnějším místem k životu na zemi.

Valerie: To, co si musí izraelská diaspora uvědomit, je fakt, že dnes je Izrael nebezpečným místem, místem, kde se obyvatelé necítí bezpečně v kavárně nebo v autobusu. Kde je existence tohoto státu zajišťována brutálními vojenskými aktivitami a zbavováním Palestinců základních lidských práv. Opravdu jejich předkové snili o tomhle? Skutečně existují základy ke slepému podporování politiky Izraele? Jsem si jistá, že odpověď většiny z nich je NE!

★★★

z polského časopisu „Inny Świat č. 20“
přeložil ***Martin Koudelka*** *(FAS Jižní Čechy)*
- email: martinkoudelka@anarchismus.org -

Anarchismus a „Solidarita"

Martin Koudelka

Přelom srpna a září 2005 se v Polsku nesl v oslavách 25. výročí vzniku „nezávislého" odborového svazu „Solidarność" a jeho boje proti bolševické diktatuře. Aniž bychom tomuto hnutí upírali jakékoliv zásluhy, pomineme, že se oslavy nesly v duchu „Solidarita zničila komunismus v Polsku". Máme ještě v živé paměti označování listopadu 1989 za „zničení komunismu v Evropě". Zřejmě by tedy nikdo neodporoval ani prohlášení, že Kronštadt 1921 byl porážkou bolševismu v Rusku či španělská revoluce 1936 porážkou fašismu v celé Evropě. Nechme ale slovní a myšlenkové spekulace těm, kteří jsou za to placeni, či jim to přináší jisté uspokojení, ty ostatně nejsou cílem ani náplní tohoto článku.

Je nesporné, že „Solidarita" ve svých počátcích projevovala jisté, na tehdejší dobu nebývale svobodomyslné myšlenky. A nejen o nich bych chtěl dnes psát. Podstatou tohoto článku tedy budou v jisté míře anarchistické myšlenky v samotném prvopočátku „Solidarity" a vztah či konflikty mezi jejími předáky a samotnými anarchisty.

Anarchistické myšlenky v první „Solidaritě"

Přítomnost jistých anarchistických, či spíše anarchosyndikalistických, myšlenek v programu a myšlenkách prvotního hnutí Solidarity je nesporná. Zmiňují ji jak samotní anarchisté a anarchistky, tak i mnozí historikové a historičky nejen samotné Solidarity, ale i období a událostí počátku osmdesátých let minulého století v Polsku.

Již na počátku osmdesátých let minulého století se v kruzích polské demokratické opozice objevila návaznost na myšlenky a ideje „Republiky Přátel" (Rzeczpospolita przyjaciól) polského sympatizanta a teoretika anarchismu Edwarda Abramowského[01]), o kterém autor jeho životopisu, Wojciech Giełzyński, tvrdí, že kdyby se narodil o osmdesát let později, byl by ideologem Solidarity, jejím duchovním a snad i politickým vůdcem. Tento svaz utlačovaných lidí a hnutí vlasteneckého protestu, tuto generační formaci spojenou dramatickými zkušenostmi společného osudu totiž Giełzyński považuje za materializaci jeho myšlenek a intuice. V myšlenkách Abramowského vznikla projekce, kterou spontánně ztělesnili/y gdaňští pracující, i když nikdo z nich zřejmě Abramowského spisy nikdy nečetl. Právě toto mělo, zdá se, jistý vliv na charakter, podobu a formulaci programu Solidarity z roku 1981, programu „Samosprávné Republiky" (Rzeczpospolita Samorzadna). Tuto koncepci mnoho pozorovatelů a historiků považovalo za anarchosyndikalistický program. Franciszek Ryszka na soukromé besedě několika historiků a filosofů již v roce 1981 prohlásil, že *„se mi zdá pochopitelné, že proti zbyrokratizovaným, zcentralizovaným a od svého podhoubí odtrženým odborům se vytvořilo hnutí, z různých pohledů připomínající zkušenosti, o nichž hovořím* (Ryszka hovořil o španělském anarchismu třicátých let 20. století) *(...) Federativní idea - namísto centralismu, nezformalizovaný tok práce, nivelace profesních zájmů - to jsou podobné vlastnosti".* Gielzyński zase pozoruje, že se pod sakrální a vlasteneckou pokrývkou v Solidaritě obnovil také proud humanistického socialismu a okamžitě ožily anarchosyndikalistické touhy a snahy.

V letech 1980 - 81 se mezi aktivisty Solidarity objevil požadavek předat pracovním radám práva řídit podniky a celou státní ekonomiku. *„Autentická pracovní samospráva bude základem Samosprávné Republiky,"* prohlašovalo programové usnesení I. Sjezdu Solidarity. V tomto programu, nazvaném *Samosprávná Republika*, dále čteme, že *„Náš svaz bude podporovat a chránit občanské iniciativy, jejichž cílem je představit společnosti různé politické, hospodářské a sociální programy a organizování se za účelem zavedení těchto programů do života. Jsme naopak proti tomu, aby statutární moc našeho Svazu vytvářela organizace v podobě politických stran".* Z tohoto programu vyplývala zásadní myšlenka, že se odborové svazy nemohou zřeknout (nebo se dát zbavit) své revoluční role, že musí zůstat aktivním podnětem ve vytváření hospodářských a politických alternativ, ale v souladu s anarchosyndikalistickým programem si musí zachovat apolitický charakter, odvrhnout politickou akci jako metodu boje a vyslovit se pro přímou akci - stávku - jako nejopravdovější zbraň v rukou pracujících a jejich nátlaku na vládnoucí a obchodní elity. Všechny revoluční plány však zhatilo vyhlášení stanného práva v roce 1981.

Z celého programu, který byl však otištěn jen v několika časopisech a hodně brzo se na něj zapomnělo a v pozdější době jej četl jen málokdo, stačila pouhá jedna věta k tomu, aby byl interpretován a označován za program anarchosyndikalistický, za program, který tvrdí, že základem demokracie v Polsku bude samospráva na pracovišti, že se vytvoří kontraorganizace, kontrastát, vůči bolševickému státu. Že v jistém stupni tyto tzv. *grassroot* struktury, tyto sociální struktury budou již ve velkém stupni schopny uspokojit sociální potřeby, že bude uskutečnitelné a možné zbortit státní skořápku bezbolestně. Že budou hotové pozitivní struktury, které nebudou sloužit jen boji a destrukci, ale budou vytvářet něco pozitivního. Jediné souvětí vnášelo do hnutí pozitivního ducha, že stačí jen odhodit to, co již nebude potřebné.

V takzvaném prvním období Solidarity byly naprosto normální okupační stávky a manifestace, které nepostrádaly dramatický výraz. Objevily se snahy i o jistou inscenaci - např. hladovkové pochody žen jako výraz protestu proti nedostatku v obchodech. Po zavedení výjimečného stavu se každého 13. v měsíci organizovaly manifestace, ve školách docházelo k tzv. mlčícím přestávkám, kdy se všechno žactvo shromažďovalo na určitém místě školy a mlčelo, což občas doprovázelo zapalování svíček. Objevovaly se snahy pracujících řídit nejen své podniky, ale právě v duchu myšlenek E. Abramowského i vlastní životy, samosprávně. Vše však probíhalo v nenásilné podobě, i když samozřejmě docházelo k potyčkám s policií a armádou a reakcím na jejich mnohdy brutální represe.

I přes jisté shodné rysy však Solidarita v letech 1980 - 81 nikdy nebyla součástí anarchosyndikalistického hnutí.

Rozkol mezi anarchisty a „Novou Solidaritou"

Ke kontaktům mezi polskými anarchisty a Solidaritou došlo již v prosinci 1981. Tehdy s podzemní Solidaritou navázala kontakt právě se rodící anarchistická skupina *Ruch Społeczenstwa Alternatywnego* (RSA). Utváření a vývoj RSA se však postupně, jak Walesova Solidarita ustupovala od svého původního programu z roku 1981, ukazoval jako naprosto odlišný a dle vlastních slov bylo RSA až *„příliš dobré".* Zpočátku ještě RSA na společných akcích vystupovalo pod názvem *Solidarita Wybrzeze.* Počáteční podpora a pomoc od Solidarity anarchistům spočívala např. v podobě tiskařského stroje či rozšiřování letáků a tiskovin RSA distribuční-

mi kanály Solidarity. K neshodám došlo poměrně brzy. Již po vlastní akci RSA, ke které došlo 13. 6. 1982, tzv. Region Solidarity anarchistům „odstřihnul“ pomoc. Důvodem byla až přílišná samostatnost RSA. Bylo to právě v době, kdy se anarchisté rozhodovali vytvořit vlastní skupinu, nezávislou na Solidaritě. Nejprve došlo k vytvoření *Porozumienia Grup Niezaleznych „Wolność“* (PGN „W“), které ještě stále deklarovalo ochotu a připravenost spolupracovat. Již tehdy ale bylo čím dál více jasné, že se cesty Solidarity a anarchistů rozcházejí. „Sebeomezující se revoluce“ anarchisty nezajímala. Od jara 1984 začali anarchisté organizovat vlastní akce. Organizovali pouliční demonstrace, kterých se Walesa a Církev začali stále více obávat. Probíhala letáková akce proti armádě a za civilní službu. V počátcích se anarchisté snažili své demonstrace uvést do souladu s akcemi a plány Regionu Solidarity, mimo jiné např. zasláním dopisů podepsaných několika školními a podnikovými skupinami, navrhující zablokování oficiálního prvomájového pochodu v letech 1984 a 1985. Odpovědí na dopisy se nikdy nedočkali, i když Solidarita využila část jejich návrhů ve svůj vlastní prospěch. Když se spolupráce již ukázala nereálná a Wałesa společně s knězem Jankovským svými texty o „provokaci nepolských a nekatolických sil“ totálně narušili anarchistickou protivolební manifestaci na obranu politických vězňů, začali anarchisté působit na vlastní pěst. K PGN „W“ se postupně přidávaly skupinky z celého Polska a největší nepokoje již na vlastní pěst organizované tímto seskupením proběhly během demonstrací 1. 5. 1985 a 13. 10. 1985 proti volbám, které Solidarita odmítla podpořit.

Obecně vzato, k neshodám, rozkolům a následné averzi mezi anarchistickým hnutím a Solidaritou začalo docházet v okamžiku, kdy Solidarita pod vedením Lecha Wałesy začala ustupovat od svého prvního programu „Samosprávné Republiky“ a stále více se místo na boj proti bolševikům orientovala na dohodnutí se s nimi. Vlastenecký kurs a bratříčkování s Církví spolupráci také vůbec nepřidal. Boj za svobodu a sebeorganizaci pracujících na pracovišti a v sociálním životě tak v řadách nejen vedení, ale i členské základny Solidarity, nahradila snaha o udobření a domluvu s bolševiky, vlastenecké opojení a provolánání slávy Bohu a Církvi. Hesla prvního programu nahradily slogany o „volném trhu“ a nábožensko-vlastenecká symbolika. A to se anarchistům samozřejmě nemohlo líbit. Ti poddávali tvrdé kritice jak tehdy narůstající (a novou Solidaritou notně podporovaný) mýtus Západu, tak klerikalismus a nacionalismus. To je nevyhnutelně stavělo jak proti vládě, tak i proti opozici a Církvi. Změnu socialismu na antisocialismus anarchisté nejen z RSA nepovažovali za zajímavou alternativu. Spor o taktiku a strategii a boj proti dohodě mezi Solidaritou a vládou byl pro ně nejdůležitější a stal se základem pro spolupráci se skupinami radikální opozice. Stejně tak se téma antimilitarismu stalo spojovacím článkem mezi anarchisty a kontrakulturou.

RSA začalo v roce 1982 vydávat vlastní časopis „Homek“, který byl zpočátku kolportován společně s materiály Solidarity. Hodně rychle však byla jeho distribuce mezi Solidaritou zablokována, hlavně u čísel 2 (protiarmádní) a 7 (o církvi) a objevily se obvinění z provokace. Zajímavé je, že až do dvojčísla 14/15 se v „Homku“ ani jedinkrát neobjevilo slovo „anarchie“.

I přesto však, po vyhlášeném „nepřátelství“ mezi odborářskými a církevními špičkami na jedné a anarchisty na druhé straně, ještě docházelo ke spolupráci mezi anarchisty a místními podnikovými výbory Solidarity (např. Unimor - Gdaňsk, Nová Huť), Federací bojující mládeže či Bojující Solidarity a jinými radikálními frakcemi Solidarity: *Solidarność Młodych* (pozdější gdaňská Polská socialistická strana), *Solidarność Dym*, *Opozycja´80* a především *Grupa Robocza KK „Solidarność“* (která později reaktivovala *Volné Odborové Svazy*, k čemuž je anarchisté již dlouho přemlouvali).

Postupem času se komunistické vládě podařilo sílu Solidarity utlumit. Svým způsobem tomu Solidarita svými ústupky, které zapříčinily odklon či přímo znepřátelení radikálních elementů, napomohla sama. Anarchisté se od Solidarity již distancovali naprosto otevřeně. To ale ještě nebylo všechno. Své k tomu řekla i tzv. „Generace 1988“, nikým nevyhlášené a nesformulované hnutí mladých. P. Gliński toto hnutí charakterizoval následovně: *„Byla to první generace v Polsku nezkažená zkušenostmi svých rodičů; byla rovněž první generací mládeže, která moc neprožívala šok výjimečného stavu; byla to tedy snad první generace mládeže v historii PLR, která byla zdravá ve smyslu psychospolečenském - generace, která na vlastní kůži nezažila ničitelské síly skutečného totalitárního systému, generace, která neznala strach z neúspěchu.“* Základním projevem Generace 1988 byla radikální vzpoura proti existujícímu systému, ale také odvracení se od hrdinů Solidarity z let 1980 - 81, od vůdců Solidarity, kteří podle této mládeže začínali hledat cesty k dohodnutí a porozumění s liberálně zaměřenou částí komunistické vlády. Vztahy byly více méně vzájemné. Po zkušenostech z výjimečného stavu aktivisté Solidarity oceňovali mládež zapojenou do konspirace sympaticky, ale zpravidla z jistým odstupem. Označovali ji jako psychicky nepřipravenou na život „v podzemí“ a byli přesvědčeni o její bezradnosti v samostatné činnosti, o politické nedospělosti. Někteří představitelé Solidarity byli dokonce přesvědčeni o tom, že mládež již politika a ideje Solidarity nezajímají. O více než rok později, při vyjednávání u kulatého stolu s komunistickou vládou, byly tyto myšlenky Solidarity vyjádřeny konkrétně: *„Já vím, že když ke stolu usednou dvacetiletí, je třeba je naučit základní věci. Je známo, že v takových situacích musí být někdo starší, s nějakými zkušenostmi, se znalostí, jak se to dělá. Vyjednávání, to není Hyde-Park, zde je třeba znalostí. Oni je ještě nemají.“*

Edward Abramowski

K dalšímu střetu došlo právě na přelomu let 1989 - 1990, kdy se komunistický režim v Polsku začal hroutit a došlo na vyjednávání u kulatého stolu mezi předáky Solidarity a komunistické vlády. To bylo právě jablko sváru v očích anarchistů. Na program „Samosprávné Republiky“, který Solidarita zpočátku reprezentovala, její lídři již dávno zapomněli a při jednáních o něm nepadlo ani slovo. Proč se tak zřejmě stalo, zmiňuje R. Górski: *„Možná proto, že již zkušenosti z činnosti v konspiraci během výjimečného stavu vystrnadily všechny ty vůdce Solidarity z demokratických zvyků. Ukázalo se, že už jsou nezávislí na mase aktivistů, jsou spíše závislí na těch, co jim dávají peníze na činnost. A už nemusí počítat s lidmi, mohou lidmi manipulovat. Oni jsou lídři, oni jsou teď hrdiny. Později se právě tak oddali liberálům v tomto hnutí . Lidé, kteří dříve byli pro samosprávnou republiku, během několika let radikálně změnili frontu. Někdy to prostě vypadalo dost žalostně. Jestliže Jacek Kuroń dnes, tolik let po úpadku komunismu, říká, že dnes lituje, že v roce 1989 neříkal nic o programu samosprávné republiky, a kvůli tomu proto máme tak kanibalistický kapitalismus, neboť jsme právě tehdy umožnili nomenklaturní spolky, divoký kapitalismus, to, že jsme ničili pracovní místa, vlastně rovněž z jeho napakování, jenom proto, abychom vytvořili novou střední třídu, novou třídu kapitalistů, a to přes mrtvoly. A on dnes tvrdí, že lituje. Vypadá to, že ty názory nezapomněl, již tehdy byl přívržencem samosprávné republiky a je jím i dnes, před dvaceti lety byl, a tehdy nějak zmizel. Tehdy přívrženci tohoto programu uznali, že je to nepraktické, že když je na západě tak nádherně, barevně, blýskají se vitríny, regály v obchodech jsou plné, je tam tolik skvělých filmů, hodně hospod a restaurací, lidé tam mají co dělat, tak u nás bude podobně duhově, všichni dostanou blahobyt a to jim vystačí. No, a ukázalo se, že máme latinskoamerickou verzi, přičemž západní verze by nás také nezabezpečila před všelijakými zločiny a zneužíváním toho systému, ale proč tak rychle zapomněli?“* Na otázku, proč neskrývá svou nenávist k Solidaritě, proč dokonce demonstruje svou nenávist a znechucení k deníku „Gazeta Wyborcza“ [02]), Janusz Wałuszko, jeden ze zakladatelů RSA a ve svých počátcích spolupracovník a podporovatel Solidarity, odpovídá, že: *„Politici vždy zrazují. A stalo se, jak jsme předpovídali. Wałesa brání komunisty před hněvem lidu. Již za „první Solidarity“ jsme tvrdili, že jde po dohodě s vládou. A je to „spolupráce“ na účet společnosti, jejíž výdobytky, tedy polské hospodářství, se rozdávají různým privátním společnostem, jejichž podílníky jsou často členové vlády a opozice. Kromě toho, Wałesa nemá rád demonstrace. Co ale nabízí svým členům namísto boje? Zákulisní rozhovory s vládou (neboť obsah rozhovorů a dohod „kulatého stolu“ nebyly dodnes zveřejněny)* [03]*) a máme také nový kult vůdce. Uctívači Wałesy nekřičí již nic jiného, než jen „Lech Wałesa, Lech Wałesa“... Ta demokracie, která má vzniknout, bude, podle mě, komunistický útlak plus kapitalistické vykořisťování plus feudální privilegia plus mafiánský systém. Tato situace je výhodná pro elity a ony jí budou za pomocí ZOMO* [04]*) a Wałesy, který má v oblibě utlumovat stávky (k čemuž máme hodně příkladů), využívat. Potlačování a zabraňování stávek zase vyhovuje elitám, které namísto zavedení moderních technologií chtějí zachovat levnou pracovní sílu a ona je hlavním zdrojem naší krize a bídy“.* V jiném rozhovoru se Wałuszko prohlašuje za přívržence programu, *„který podpořila společnost v roce 1981, když ještě měla právo rozhodovat o čemkoliv. Byl to program představený na prvním Zemském Sjezdu „Solidarity“; program Samosprávné Republiky. Měly vzniknout autonomní samosprávy v podnicích a lokální samosprávy. A v tento okamžik vláda bez dohody se samosprávou prodává polské hospodářství Západu. A takřka zadarmo...“* A jinde: *„Nevidím žádný způsob pro demokracii, pokud společnost nebude zaktivizována. A mezitím Solidarita dělá všechno pro to, aby společnost seděla tiše a nepletla se jí do práce.“* [05])

››› pokračování na straně 36 ›››

Neofašistickým seskupením, které dosáhlo na starém kontinentu největší volební úspěchy, je *Front National* (Národní fronta) - NF. Tato organizace vznikla 5. října 1972 z iniciativy *Ordre Nouveau* (Nový pořádek) - NP, který byl nástupcem v roce 1969 vládou zakázané skupiny *Occident*. Členové NP a NF pocházeli z krajně pravicových skupin, které se v roce 1968 specializovaly na útoky proti levicovým demonstracím a shromážděním. Tyto bojůvky se vyznačovaly velkou brutalitou a často byly podezřívány a obviňovány z úzké spolupráce s policií (měly být jistým druhem „pomocných sil“ ve službách tehdejšího ministra vnitřních věcí Marcellina). Vůdci bojůvek došli k závěru, že bití levice kovovými tyčemi musí být spojeno s úderem politickým. Právě tuto roli měla splňovat Národní fronta. Vzorem bylo Italské sociální hnutí - Movimento sociale Italiano (MSI), kterému se koncem šedesátých let pod svá křídla podařilo seskupit krajně pravicovou scénu, což ve svém důsledku vedlo v roce 1972 k nejlepšímu volebnímu výsledku za celou historii strany. Tento jejich úspěch chtěli zopakovat francouzští neonacisté.

Jean-Marie Le Pen

Neofašistický terorismus ve Francii

proti cizincům a marxistům

Viktor Grotowicz

Vůdcem NF se stal Jean-Marie Le Pen, krajní pravičák, rasista a přívrženec fašismu v hitlerovské verzi (Le Pen vydával mimo jiné knihy o „velkých nacistech“, za což byl soudně trestán). V počáteční fázi tvořily Národní frontu tři skupiny: zbytky fašistických organizací z období před druhou světovou válkou společně s přívrženci vichistického režimu maršálka Pétaina, kolonialisté, stále snící o získání Alžíru a neofašistické skupinky na francouzských univerzitách (především z právnických fakult). První politický program NF byl slepencem idejí těchto tří směrů. Strana sebe samu popisovala jako:

„Sociální, lidovou a národní pravici.“

Hlavními protivníky byli jak gaullisté tak i komunisté a cílem nalezení třetí cesty mezi „třídní válkou a monopoly“. Adresáty prvního programu byli především méně zámožní rolníci a maloobchodníci, pro které se Le Pen dovolával pomoci ze strany státu. Současně však vznášel požadavky likvidace dotací ze státní kasy a omezení moci administrativy. Proti de Gaullovým idejím sjednocené Evropy NF stavěla vizi „Evropy národních států“. Požadovala také vytvoření palestinského státu na Blízkém východě, což bylo nejen výrazem solidarity s Palestinci, ale také hluboce zakořeněného antisemitismu.

Tato pravicová jednota však netrvala dlouho. Již v březnu 1973 seskupení NP schválilo odlišný program:

„Pro záchranu zdravého těla národa před cizinci musí povstat nová elita z hloubi našeho lidu.“

Tato výzva byla namířena na představitele armády, policie, duchovenstva a mládeže. Po volebním neúspěchu (1,3% hlasů) se NP začala opět radikalizovat a organizovat bojůvky proti levici. Po jedné z takových bitek v létě 1973 byla tato organizace zakázána. Na volebním parketu se nevedlo ani Le Penovi, který v prezidentských volbách (po smrti Pompidoua) v roce 1974 získal pouze 0,7% hlasů. Šéfem Le Penovy volební kampaně byl tehdy jeden z nejznámějších evropských fašistů Francois Dupret, šéfredaktor *„Cahiers européens“*, autor Historie oddílů SS, zarytý antisemita, který považoval holocaust za výmysl komunistické a židovské propagandy. V roce 1978 se stal obětí dodnes nevyjasněného bombového útoku. Dupretova smrt a vítězství levice ve volbách do Národního shromáždění v tom samém roce se stalo jistým přelomem v ideologickém charakteru Národní fronty. Od této doby program této strany obsahuje nové součásti.

Nejdůležitějším tématem každé volební kampaně tohoto seskupení jsou cizinci, kteří nejen že Francouzům zabírají pracovní místa, ale jsou také zodpovědní za nárůst zločinnosti a pocitů nejistoty ve společnosti. Le Pen prohlásil:

„Milion nezaměstnaných, to je o milion cizinců navíc.“

Cizinci jsou, podle NF, rovněž hlavními nositeli nemoci AIDS. Ve svých proslovech Le Pen rozvíjel vize islámského povstání ve Francii: na výzvy náboženských vůdců muslimové vezmou do rukou zbraně a začnou vyvražďovat chudé Francouze. Cizinci jsou zdrojem a příčinou duchovního úpadku ve Francii. Národní fronta navázala na tradice fašistické organizace *Action Francaise* Charlese Maurrase. Jeden z vůdců Národní fronty Arnaud de Lassus prohlásil:

„Francie je kolonizována čtyřmi silami: marxismem, svobodným zednářstvím, Židy a protestanty.“

Le Pen byl rovněž zarytým antikomunistou, který všude a ve všem cítil marxisticko-leninské spiknutí. V období Gorbačovovy vlády jeho antikomunismus nabral takřka maniakální podobu: Gorbačov je - tvrdil Le Pen - až moc prohnaný lišák, který sledujíc demokracii, liberalizaci a odzbrojování, zevnitř rozkládá obrannou sílu Západu. Úpadek Francie je způsobován ďábelskými blíženci: cizinci a komunisty. Odtud také, prohlásil Le Pen, „opravdoví Francouzi“ musí začít bojovat proti šířící se dekadenci:

„Francouzské zlo je dekadence, nechuť k námaze, k tomu vzít na sebe zodpovědnost, nechuť nést oběti, zachovat duchovní, morální a společenskou disciplínu. V každém z nám dřímá duch rezignace a pohodlí. Tento duch je ve výrazném rozporu s naší tradicí založené na práci a boji. V rozporu s tím, co se nám chce namluvit, historie Francie a Evropy nebude psána těmi, kteří sedí se založenýma rukama, ale těmi, kteří bojují.“

Boj s dekadencí však neznamenal pouze vyhrnutí rukávů a vzetí za práci, ale také nezbytnost boje proti takovým nepřirozenostem jako právo na potrat či homosexualita, Le Penem považovaná za vrchol perverze. Důležitou roli v tomto boji sehrávají ženy, jejichž předním úkolem je obětovat se pro rodinu. Zlo znemravňující Francii musí být vykořeněno radikálními metodami. Národní fronta mimo jiné požaduje zavedení trestu smrti pro dealery drog. Funkce státu se musí omezit na základní úkony, tj. vojenská obrana státu, garance vnitřního pořádku a vlády práva a reprezentace státu za hranicemi. Musí skončit „diktatura byrokracie“ a stát blahobytu. Školy musí být opět privatizovány a marxističtí učitelé propuštěni. Takto se školský systém stane „školou národu“.

V první polovině osmdesátých let Francie zažívala hospodářskou krizi. Ekonomické problémy se staly důvodem nárůstu nejistoty a strachu a ve svém důsledku ztrátou důvěry ve vládnoucí levici. V této atmosféře propaganda Národní fronty na téma cizinců zabírajících práci Francouzům, cizího kapitálu ruinujícího francouzské firmy a šířící se dekadence začala mít stále větší ohlas. Ve volbách do Evropského parlamentu v roce 1984 Le Penova strana dosáhla senzačního výsledku 10,98%, což v praxi znamenalo více než 2 mil. hlasů. Propagace nenávisti k vládě

a státním institucím („vinni jsou ti nahoře“) a cizincům se ukázala účinná. Tento trend se potvrdil v regionálních volbách v roce 1985 (8,8%) a ve volbách do Národního shromáždění o rok později (9,9%). Takto se straně podařilo uskutečnit historický přelom: 35 jejích reprezentantů vstoupilo do centrálního parlamentu. V roce 1988 Le Pen předložil vlastní kandidaturu na úřad prezidenta a získal stejně senzační výsledek 14,4% (během volební kampaně označil mimo jiné vyvraždění šesti milionů Židů během Druhé světové války za „maličkost“. Toto přesvědčení Le Pen zopakoval o 10 let později, což jej stálo 1,2 mil. franků pokuty). Od té doby se Národní fronta stala stálou součástí politické a stranické scény ve Francii. Ve volbách do Národního shromáždění v roce 1992 získala 12,4% a v roce 1997 15,3% hlasů.

Krajně pravicovými seskupeními, která se nespřáhla s Le Penem, byly zbytky Tajné vojenské organizace a tzv. *Nouvelle Droite* (Nová pravice) seskupená kolem *Groupement de Recherche et d´Etude pour la civilisation Européenne* (Sdružení výzkumů a studií evropské civilizace) - GRECE, založeného Alainem de Benoist v roce 1969. Cílem této instituce bylo vytvoření nových teoretických základů krajní pravice a poražení její rozdrobenosti a ideologického i propagandistického primitivismu. Toto hnutí se odvolávalo k filosofii Nietzscheho a „konzervativní revoluci“ z období Výmarské republiky. Jeho cílem bylo obrození krajní pravice a učinění z ní atraktivní, rovněž i pro intelektuály, politické platformy. Propagační hlásnou troubou skupiny se stal deník „Le Figaro“, jehož nový vlastník Robert Hersant svěřil redigování víkendové přílohy členům Nové pravice (mj. také de Benoist).

Narozdíl od Národní fronty, která se odvolávala ke katolicismu a hlavního nepřítele viděla v komunismu, byly takovýmto nepřítelem pro GRECE všechny teorie a politické systémy založené na sociální a společenské rovnosti - jak křesťanství, tak i liberalismus, marxismus a samozřejmě Židé. Z této perspektivy je nutné bojovat proti politickému systému USA ve stejném stupni jako proti komunismu. Obnova starého kontinentu je možná pouze prostřednictvím vytvoření evropského mocnářství, které bude schopno konkurovat Spojeným státům a také Rusku a Číně. K tomu je nezbytně nutný vznik rasově čisté evropské elity.

stoupenci Národní fronty v úzkých

Představitelé Nové pravice se snažili vytvořit teoretickou základnu na různých diskusích po vzoru levice z roku 1968, ale nic z toho nevyšlo. Byly snahy potlačit především antiintelektuální charakter fašistické tradice a vtisknout této ideologii mnohem vědečtější charakter, tzn. založený na výsledcích biologických, psychologických, antropologických atd. výzkumů. Největší význam pro tento nový pravicový světonázor má tzv. teorie „etnického pluralismu“, která má představovat protiklad „etnického centralismu“. Hlavní rozdíl spočívá v odmítnutí předpokladu, že národy a rasy jsou si ze své podstaty nerovné. Prvotně si byly všechny rovné, ale o nadřazenosti a podřazenosti rozhoduje „biologický a kulturní vývoj“. Člověk není pouze jednotlivcem, ale členem „etnické skupiny“. Pouze ve skupině je schopen dále se rozvíjet a vytvářet vlastní osobnost/osobitost. Proto je hodně důležité zachování etnické čistoty skupiny, neboť všechny vlivy představitelů jiných etnických skupin vede k vnitřnímu oslabení a degeneraci. Infiltrace tohoto typu cizinci je největší hrozbou. Jak je vidno, tyto ideje nejsou vůbec tak nové, jak by si přáli jejich autoři. Nová je vlastně pouze terminologie. Když hitlerovci hovořili o "rase", Nová Pravice hovoří o „etnické čistotě“, „národ“ je popisován „etnickou skupinou“, goebbelsovské volání o nebezpečí „míšení ras“ je nahrazováno „cizí infiltrací“. Volební úspěchy Národní fronty však tuto skupinu odmrštily na okraj.

Národní fronta a teoretické časopisy Nové pravice se však nestaly základem vzniku pravicového terorismu. Násilí francouzských neofašistů se projevuje klasickou formou hnědých bojůvek napadajících představitele levice na demonstracích a shromážděních a demolováním redakcí levicových novin či mlácením představitelů veřejného života (hlavně novinářů) považovaných za příliš liberální. Osobním cílem jejich akcí jsou ve Francii žijící cizinci, kteří jsou shodně s propagandou Národní fronty považováni za příčinu veškerého zla: od nezaměstnanosti po AIDS. Takovýto pohled na problémy současné Francie sdílí stále větší počet obyvatel této země. Nárůst sympatizantů krajní pravice způsobuje, že oslabení konzervativci z jiných stran, tzn. gaullisté a pravicoví liberálové, začínají naprosto otevřeně usilovat o náklonnost a podporu Národní fronty. Mnoho politologů tvrdí, že pokud NF odvrhne neofašistickou rétoriku a stane se mnohem „demokratičtější“, může pravicovému táboru odejmout 8 - 10% voličů. Znamenalo by to, že Le Penova organizace by se stala nejsilnější pravicovou stranou Francie. Tím se Le Penova možnost vyhrát prezidentské volby stává čím dál pravděpodobnější.

Na území Francie dochází rovněž k potyčkám mezi cizineckými teroristickými organizacemi, mezi dvěma křídly islámu: šíity a sunnity, Kurdy a Turky, Palestinci a izraelskou bezpečnostní službou, libanonskými teroristy a syrskou bezpečnostní službou. Tyto potyčky stály život mnoho Francouzů, kteří se náhodou nacházeli na této vnější frontě. Takto intenzivní činnost zahraničních teroristických skupin (hlavně arabských) vycházela z hodně tolerantního počátečního postoje vlád v Paříži k extremistickým seskupením. Francie se již dávno snažila o zachování dobrých vztahů s arabským světem. V šedesátých a sedmdesátých letech byla výrazem této politiky někdy až příliš daleko jdoucí tolerance vůči arabským teroristům. Paříž několikrát umožnila opustit své oblasti na celém světě hledaným islámským a palestinským teroristům. Teprve v osmdesátých letech se tváří v tvář ohromné vlně teroristických útoků a zahraniční kritice (hlavně ze strany Spojených států a Izraele) francouzské vlády připojily k mezinárodní antiteroristické frontě. ★★★

z polského Terroryzm w Europie zachodniej, Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa-Wroclaw, 2000, str. 264 - 269 od Viktora Grotowicze přeložil ***Martin Koudelka*** *(FAS Jižní Čechy)*
- e-mail: martinkoudelka@anarchismus.org -

...Anarchismus a Solidarita

››› **pokračování ze strany 34** ›››

A stalo se přesně, jak anarchisté varovali již v počátcích osmdesátých let 20. století. Komunistická vláda padla a na její místo usedli předáci Solidarity. Lech Wałesa se stal zbožňovaným, Církví podporovaným prezidentem. Začalo rozprodávání polského hospodářství do rukou Západních kapitalistů a zavádění „západního stylu života“ se vším pozitivním a negativním. Členové vlády již dávno zapomněli na svá někdejší prohlášení o samosprávě, podpoře a solidaritě, která prohlašovali v počátcích Solidarity. Místo toho se postavili proti těm, kteří je vynesli do vládních křesel a ke korytům dozorčích rad. Již v roce 1991 vyslala vláda, složená převážně ze starých kádrů Solidarity, policejní oddíly k pacifikaci zaměstnanců białostéckého podniku MPK, kteří vyhlásili (naprosto po vzoru prvního programu Solidarity) převzetí podniku včetně všeho majetku do vlastního samosprávného užívání a počátek práce na vlastní účet. Policejní obušky tak někdejším rázným prohlášením o samosprávě pracujících, zrušení centralistické moci a sebeorganizaci pracujících zahrály labutí píseň.

Zdá se, že Solidarita komunismus opravdu zničila..., avšak pouze tím, že jej nahradila u moci a ve vládě... ★★★

poznámky:

[01]) **Edward Abramowski** (1868 - 1918). Filosof, sociolog, psycholog, etik. Spoluzakladatel Polské socialistické strany (PPS), dělnický aktivista, bojovník za nezávislost Polska. Mnohými označován za anarchosyndikalistu. Ke konci svého života spíše mystik, který se smířil s Bohem. Autor brožury „*Všeobecná úmluva proti státu*“ (Zmowa powszechna przeciw rzadowi), která se stala základem pro široké hnutí proti státu a hlavně nadvládě carského Ruska nad polským územím. Hnutí spočívalo v totálním bojkotu všeho carského a státního - podporovalo své vlastní školy, bez vlivu vlády a státu, své vlastní „bezpečnostní instituce“, podporovalo stávky a protesty pracujících, kteří požadovali vlastní (polskou) kontrolu nad výrobou, distribucí a prodejem zboží, zkrátka - snažilo se co nejvíce vytlačit státní aparát a instituce ze svého života a ovlivňovat jeho průběh samo. „*Než přijde čas, kdy moskevské vládě řekneme: pryč z naší země! - postavíme se teď před ní se slovy: pryč z našeho života! Od této chvíle musí být moskevská vláda v Polsku vládou odmítnutou, kterou nikdo neuznává a k níž se nikdo nepřibližuje...* (a tedy) *státní školy nechť stojí pusté; jeho soudy nebudou soudit žádné naše problémy; od jeho policie nic nechceme a v ničem jí nepomůžeme; nikdo nebude kupovat cenné papíry, aby ztratily všechnu svou hodnotu; žádný Polák dobrovolně nepřijme státní službu; ani groš pro státní potřeby, na žádné sbírky.* (...) *Taková Úmluva je pro vládu strašná, dlouho se jí vzpírat nemůže. Je o to strašnější, že při každé jiné válce může vláda svého protivníka dostihnout, uvěznit, zabít či potrestat - ale při Všeobecné Úmluvě nemůže udělat nic. Její nepřítel je všude a nikde; neustále útočí a sám je nedostižný.*“ - citováno z: Wojciech Giełzyński, *Edward Abramowski. Zwiastun „Solidarności“* část 2. Samotné hnutí, či hlavně brožura jako jeho základ, však bylo zaměřeno hodně nacionalisticky a vlastenecky, což se nakonec projevilo i v myšlení samotného E. Abramowského, který ns sklonku svého života již nezastřeně bojoval za svobodný a nezávislý Polský stát.

[02]) Polský deník, jehož zakladately byli někdejší disidenti. Hlásná trouba „západní demokracie“, kapitalismu a západního stylu života v Polsku.

[03]) Rozhovor vyšel v časopise *Konfrontace* č. 9/89

[04]) Tehdejší podoba polské státní bezpečnosti.

[05]) Rozhovor z *Na przełaj* č. 7/18. 2. 1990.

bibliografie:

ABC Anarcho-syndykalizmu (Wydawnictwo Inny Świat, Krakow, Słupsk, Mielec, 1999)
Abramowszczyzna (Program ke 3. setkání anarchistických a libertinských hnutí v Poznani, září 2002)
Anarchosyndykalizm w Europie i Polsce (Bractwo „Trojka“, Poznaň)
F. A. Kraków (rozhovor s Rafalem Górskim, členem Anarchistické Federace Krakow a redaktorem časopisu *A-Tak*), (Inny Świat č. 14)
O anarchizmie, anarchii i granicach wolności (Bractwo „Trojka“, Poznaň, 2000)
Ruch Społeczeństwa Alternatywnego a opozycja w PRL (Wydawnictwo Poznańskiej Biblioteki Anarchistycznej, Poznań, 2002) *Wytez wyobraźnie i znajdź w tym tekście choć jedno zdanie odpowiadajace prawdzie* (A-tak č. 4, 2001)
Janusz P. Waluszko: *Ruch Społeczenstwa Alternatywnego* (Bractwo „Trojka“, Poznaň, 1999)
Jarek Urbański: *Wstań i walcz - rewolucyjna gimnastyka* (Bractwo „Trojka“, Poznaň, 2002)
Piotr Żuk: *Wybrane aspekty ruchu anarchistycznego w Polsce w latach dziewiećdziesiatych.* (Red Rat, Zielona Góra, 2000)
Remigiusz Kasprzycki: *Generacja 1988* (in: A-tak č. 7, 2003)
Wojciech Giełzyński: *Edward Abramowski. Zwiastun „Solidarnošć“* sv. 1 a sv. 2. (Bractwo „Trojka“, Poznaň)

z polštiny přeložil ***Martin Koudelka*** *(FAS Jižní Čechy)*
- e-mail: martinkoudelka@anarchismus.org -

Humorem proti fašismu

politické hry Osvobozeného divadla 1932 - 1938

››› pokračování z předchozího čísla ›››

Marek Vondra

[díl 02]

Po úspěchu revue Vždy s úsměvem se V+W rozhodli opět vrátit k této divadelní formě, se kterou slavili takové úspěchy v počátcích svého divadla (např. Vest Pocket Revue, Fata Morgana, Ostrov Dynamit atd.). Nová revue nesla název Panoptikum. Ani u této hry se bohužel text nezachoval celý, chybějících částí je ale tentokrát méně. Voskovec v revue představoval majitele divadla voskových figurín, zatímco Werich byl divákem, který se zajímá, zda je divado bezpečné a zda bude stát za peníze vynaložené na vstupné. V jednotlivých scénách pak voskové figuríny ožívají a sehrávají scénky z různých období dějin.

Nejprve se ocitáme v pravěku, kde autoři rozvíjejí motiv z písně Civilizace ze hry Osel a stín. Podle této písně nerovnost mezi lidmi vznikla s vynálezem kola, jehož objevitel si za své zásluhy vyžadoval stále větší podíl na bohatství společnosti. První scénka zachycuje právě onen slavný den pračlověka Neandertála, kdy dojde k tomuto zásadnímu objevu. Neandertál je zpočátku budižkničemu, jehož žena nestále hubuje, protože nic nedělá a pořád jen sní. Neandertálovi jsou proto chudí, jejich sousedi jimi opovrhují a vysmívají se Neandertálově šišaté hlavě. Po svém objevu je ale z Neandertála rázem vážená osoba. V+W scénku dále komentují, rozebírají první pohlavek, který dal Neandertál synovi. Syn si pak vylil zlost na jiném dítěti, které mu ale pohlavek nemohlo vrátit, kvůli rozdílu v postavení.

***Werich**: A už tady máme kasty. Už se to dělí na ty hlavy šišaté, které mají majeteček a dávají prapohlavky, a na ty hlavy placaté, které nemají nic a musí ty prapohlavky přijímat.*

***Voskovec**: To se rozumí. Nejdřív si vzájmně nadávali, pak se pohlavkovali v hloučcích, pak na to brali ponenáhlu klacky, kameny, z prapohlavku vznikaly pranice, šarvátky, bitvy a války.*

***Werich**: Zkrátka - první civilizace.*

***Voskovec**: Ano, a taky první věda. Pomlouvalo se, byly tu klevety, výmluvy, překrucování, klepy a drby o sousedech, neboli první dějepisectví.*

***Werich**: A díky tomuto dějepisectví máme spolehlivé a objektivní zprávy o minulosti.*

Ze špičatolebých se stala dle jejich rozhovoru vládnoucí kasta, zatímco ostatním se hlavy od pohlavků dále zakulacovaly a stali se z nich plebejci (V+W si tímto způsobem dělali legraci z rasových teorií nacistů).

Další obraz se odehrává na hostině špičatolebých Římanů a rozebírá se v něm nástup křesťanství, historických podobenství je ale opět užito ke kritice stávající situace. Špičatolebci se na hostině přecpávají, a aby mohli pokračovat, používají známý trik s pavím pérem. Tuto praktiku kritizuje Katalysátor, představitel pokroku, a dostává se do sporu s boháčem Šiščapitalisem.

***ŠIŠCAPITALIS**: Ale v tom je, přítelíčku, právě vrchol chytrosti a kultivovaného požitkářstvi. To je civilizace!*

***KATALYSÁTOR**: Úpadek civilizace. Aneb vrchol nespravedlnosti. Zatímco vy si vyprazdňujete přecpaná břicha, abyste je znovu naplnili, plouží se po ulicích tisíce hladových přízraků.*

Jiří Voskovec a Jan Werich

***ŠIŠCAPITALIS**: Ó, slyšíte ho! A vy jste organizovaný křesťan? Vy jeden levičáku…he, he!*

Společnost dále debatuje o křesťanství a o tom, jak ohrožuje jejich majetky a tradice. Homosexuální mladík Hacikrux Thermus zase kritizuje, jak je ta křesťanská mládež nemužná. Postava homosexuálního Hacikruxe zřejmě měla parodovat mladého člena SA (sexuální orientace jejich vůdce Röma je všeobecně známá), bohužel to možná také ukazuje, že ani pánové V+W nebyli úplně bez předsudků.

Špičatolebá společnost se shoduje, že by se mělo proti křesťanům něco udělat a že by si měli vzít příklad ze sousedních barbarů, kteří s tou cháskou zatočili. V tom přichází Longior, který se právě vrátil ze zahraničí, a přináší odsud jejich zkušenosti s ničením křesťanství.

***LONGIOR**: To je krucihák. Ale říkali, abychom ho tam nedávali celý, pro nás prý stačí půlka. Teďka: začne se s kraválem, kdekoli, třeba v nějakém divadle. Vymlátí se pár oken a budou se vydávat různé časopisy. Ty se budou rozesílat zadarmo. Peníze jsem na to dostal.*

***POPULUS**: To je báječné. A co za to všechno chtějí?*

***LONGIOR**: Maličkost, takový proužek okolo severních hranic. To jim můžeme dát, jen když bude po křesťanech.*

Narážky na Hitlerovy přívržence v Československu jsou tentokrát snad více než jasné. Scénka skončí, když se společnost dozví, že se císař Konstantin Veliký nechal pokřtít. Po této zprávě raději materiály od sousedů zničí a obrátí se také na víru, jelikož *„pro kariéru možno být i pokrokářem“*.

Další obraz zachycuje Václava IV. v rozhovoru se svým šaškem. V+W zachytili tuto postavu spíše podle legend, které jej líčily jako hodného a moudrého krále. Václav v rozhovoru tvrdí, že nechce být králem a že by pro lid bylo nejlepší, kdyby si vládnul sám. Když příjde zpráva o defenestraci pražských konšelů, využívá situace a nechá šaška rozhlásit, že se po vyslechnutí zprávy rozzuřil tak, že zemřel. Poté se odchází přidat k revoluci. Obraz končí písní Proti větru, která byla jednou z nejpopulárnějších a nejrevolučnějších písní v historii divadla. Její text vyjadřuje optimistické přesvědčení, že když se lidé spojí proti zlu, překonají všechny překážky.

Divadlo ještě zachycuje Gutenberga a jeho víru, že vynález tisku pomůže ke zmoudření lidstva. Tato scéna ale končí výkřiky kamelotů, které se skládají jen z pomluv a bulváru. A pak už se děj přenáší do současnosti, nejprve k senilnímu milionáři Šiškefellerovi, majiteli firmy Blahobyt na splátky a poté k jeho zákazníkům do domu, který je celý na splátky. Do domu přichází i V+W, kteří zde mají nainstalovat univerzálního pomocníka do domácnosti, počínají si ale dost nešikovně a rozbijí vše, co jen jde, navíc se posléze ukáže, že si spletli adresu a přístroj patří jinam.

Nakonec se probouzí hlavní atrakce, mudrc Ben Akiba, a říká, že nemá cenu se o něco snažit, protože lidé stejně nic nezmůžou. V tom mu ale oponují herci Osvobozeného divadla a končí opět zpěvem optimistické písně Proti větru. Kromě ní v průběhu představení zazněla např. také píseň Tys bratr náš. Je zajímavé, že se jedná o zhudebnění básně idolu českých vlastenců Karla Havlíčka Borovského, ve které se tento velký satirik podobně jako V+W vysmívá právě nesmyslnému hurávlastenectví. Píseň tak představovala obzvláště veliké rýpnutí do českých nacionalistů. Pro představu uvádím i krátký úryvek:

Kdo na hrobech praotců slavných
Kalamajku tancuješ
A ve čtyřech slovanských hlavních
Nářečích brebencuješ;
Kdo piješ kvas a slivovici
A chodíš v kozácké čepici
Tys bratr náš, tys bratr náš
Věř nadělí ti Mikuláš…

Panoptikum bylo opět přijato kladně publikem i diváky, přesto se mělo na čas stát poslední hrou Osvobozeného divadla. Rozhodnutí V+W skoncovat s Osvobozeným divadlem zřejmě zapříčinila souhra několika faktorů. Mezi ty nejdůležitější patřila asi únava z osmi let hektické činnosti (během této doby sepsali nebo adaptovali 20 her a odehráli více než 2000 představení), dále pak zklamání z lidí, kteří se nechali zastrašit výtržnostmi během uvádění Kata a blázna, a také naopak úspěch filmu Hej rup! a z toho plynoucí vyhlídky na natáčení dalších filmů. 17. června tedy soubor naposledy odehrál představení Panoptikum. Diváci s herci sborově zpívali Pochod proti větru a odměnili je dlouhými ovacemi. Poté byl soubor rozpuštěn.

V+W se ihned vrhli na přepsání Golema na filmový scénář. Film měl být natočen v koprodukci s Francií a režie se měl ujmout Jean Duvivier. Spo-

lupráce s tímto režisérem ale příliš nefungovala. Duvivier nakonec oba autory z práce na filmu vyloučil a udělal si jej po svém. V+W se tak rázem ocitli bez práce a přemýšleli nad dalším projektem. Tím měla být divadelní hra na motiv Komenského Labyrintu světa a ráje srdce. Hru mělo uvést Stavovské divadlo. V+W měli vystupovat v rolích Všudybuda a Mámení - průvodců poutníka, kterého v jejich podání představoval nezaměstnaný, hledající sociální spravedlnost. Nemusím snad dlouze vysvětlovat, jaký poprask mezi „vlastenci“ způsobil fakt, že si jako předlohu pro svou satiru vybrali právě Komenského. Kvůli rozhořčené kampani pravičáků i z tohoto projektu nakonec sešlo, nová vlna sporů s pravicí ale tentokrát přivedla V+W do bojovné nálady a přiměla je dokonce obnovit své divadlo.

To samozřejmě nebylo tak jednoduché. Herci mezitím získali angažmá jinde, stejně jako choreograf Jenčík a jeho tanečnice, představující neodmyslitelnou součást jejich divadla. Problémem byl i vhodný prostor. Divadlo U Nováků mezitím zabrala opereta. V+W nakonec zajistili pro své působení divadlo Rokoko, které bylo menší a hůře technicky vybavené. Omezené podmínky, za kterých teď museli pracovat, symbolizovalo přejmenování jejich divadla z Osvobozeného na Spoutané.

Když už se podařilo dát znovu dohromady velkou část hereckého souboru a Jenčíka nahradila německá tanečnice Lotte Goslarová, která utekla z Německa před nacismem, zbývalo ještě vyřešit, co hrát. V+W chtěli napsat romantickou hru, která by byla rebelantská a bránila by kulturu proti fašistickým útokům. Výsledkem byla Balada z hadrů.

Předlohou jim byl tentokrát Francois Villon, francouzský básník, *„který za to, že mluvil řečí nového světového názoru, byl přinucen žít na okraji společnosti“*. Příběh začíná v současnosti. Dobrácký hlídač nechává v cihelně, kterou hlídá, přespávat chudáky. Do cihelny přijde přespat i zkrachovalý herec. Herec má s sebou pár kostýmů, do kterých se chudáci začnou oblékat, protože je chladno. Student mezitím cituje Villonovi verše a přirovnává jejich dobu k té Villonově, neboť i tehdy jich moc *„muselo mít bídu, aby jich pár mohlo tancovat“*. Když se chudáci převléknou do kostýmů, mění se v postavy z Villonova života a děj se posouvá o 500 let do minulosti.

Nejprve se ocitáme u pařížského purkmistra. Purkmistr hrozí Villonovi smrtí za autorství písně, která uráží vrchnost, když se ale Villon nenechá zastrašit, snaží se ho naopak uplatit a domluvit mu, aby psal básně pro bohaté a ne pro zloděje a piráty. Villon purkmistrovi vysvětluje, že je to bída, co nutí lidi ke zločinu a že *„kdyby pirát místo pouhé bárky měl pro své loupeže trojstěžník a vlajku s erbem, byl by to král“* (právě tento názor tvoří hlávní myšlenku a poselství celé hry). Jako honorář za svou přednášku sebere Villon purkmistrovi zlatý pohár a odejde. Hned před domem pak potká Kateřinu a protože je do ní zamilován, věnuje jí pohár a přesvědčuje ji, aby za ním přišla do Taverny u Šišky. Kateřina je prodejné děvče a jde právě za purkmistrem, kterému pravidelně poskytuje své služby. Purkmistr je rozčílen Villonovou drzostí a nabízí Kateřině peníze, když se jí povede zneužít Villonových citů a dohnat ho ke zločinu, za který by mohl být popraven. Kateřina nabídku přijme. Když purkmistr vedle Kateřiny usne, přijde do jeho domu Filip, kterého pro změnu miluje Kateřina. Filip je ale darebák, který ji jen využívá. Přiměje ji, aby sebrala purkmistrovi peníze a odnese i onen zlatý pohár, který Katěřina předtím vrátila purkmistrovi. Po Filipově odchodu Kateřina ztropí poplach a svede krádež peněz na Villona. Lakotný purkmistr vyběhne jen v noční košili hledat zloděje, v rozčílení mumlá, kolik lidí musel ošidit, kolik úplatků vzít a jak jinak musel riskovat pověst, aby získal peníze, které mu teď sebral nějaký sprostý zloděj.

Mezitím se dá na náměstí do řeči ponocný Jehan (Werich) s Georgesem (Voskovec), jenž právě sedí na pranýři. Když ponocný zjistí, že je Georges odsouzen za zpěv Villonovi písně, osvobodí ho a zpívají si ji spolu. Text písně považuji za natolik povedený, že vybraný úryvek bude poněkud delší:

Hej, pane králi, nebuď líný,
Vem hadry a jdi mezi lid!
Poznáš, co je živořit z dřiny,
Uvidíš za den tolik špíny,
Do smrti nebudeš mít klid.
A vůbec, velkomožní páni,
Přijďte se na nás podívat,
Vy páni, kteří jste tím vinni,
Že bída z lidí lotry činí,
Že vlky z lesů žene hlad.
Myslete si že jsme jen lůza,
Že se nás nemusíte bát.
Jednou však popadne vás hrůza,
Až pod okny vám budem řvát:
Hej, křečkové a baťtipáni,
Je čas, budeme účtovat,
Pánové, sami jste tím vinni
Že bída z lidí vlky činí,
Že nás proti vám vede hlad.

Právě když končí píseň, přiřítí se na náměstí purkmistr. Rozčílen ztrátou peněz i pobuřující písní chce na oba zavolat stráž, V+W ho ale zavřou do pranýře a uštědří mu výprask k velkému pobavení Villona a dalších chudáků, kteří se k tomu připletou. Poté jdou V+W do taverny, kde už sedí Filip. V+W s ním začnou hrát kostky, a protože mají štěstí, Filip s nimi prohraje veškeré uloupené peníze i zlatý pohár. Oba přátelé poté odejdou a na místo naopak dorazí Kateřina, která tu má schůzku s Villonem. Zpráva o prohře jejího přítele ji samozřejmě nepotěší, řekne ale Filipovi, že loupež svedla na Villona a že za Villonovo zničení může získat další peníze. Po odchodu Kateřiny Filip vydírá Villona, který právě přišel a hrozí mu, že bude svědčit proti němu ve věci krádeže u purkmistra, pokud mu nezaplatí. Villon se s ním začne rvát, v tom se ale vrátí V+W se zprávou, že jsou všude okolo biřicové. Když se dozví o okradení purkmistra, pochopí, kde vzal Filip prohrané peníze a že to byl on, kdo spáchal loupež. Nicméně zatykač je vystaven na Villona. Georges a Jehan o kradené peníze a pohár nestojí, veme si je proto Villon (když už je stíhán za jejich krádež) a peníze použije k uplacení prevôta, jehož biřicové je pak nechají z taverny odejít. Pohár chce dát Villon opět Kateřině. Po cestě k ní jej ale přepadne Filip a shodí jej do řeky. Pohár si vezme na důkaz Villonovi smrti. Villona ale zachrání V+W, a tak se stane, že Villon dorazí ke Kateřině právě v okamžiku, kdy zde Filip informuje purkmistra o básníkově smrti. Když Villon přichází, oba pánové se schovají, nestihnou ale skrýt pohár. Villon jej zahlédne a pochopí, jakou falešnou hru s ním Kateřina hrála a že u sebe ukrývá člověka, který se jej snažil zabít. Filip ale mezitím utekl zadním vchodem a přivolal prevôta. Básník je tentokrát zatčen a odsouzen k padesáti ranám za urážku purkmistra a Kateřiny.

motiv z plakátu na hru Osel a stín

Po této zkušenosti chce s láskou skoncovat, když ale narazí na dívku, která jej upřímně miluje, svůj názor změní. Pak ale opět potká Filipa a Filip Villona záměrně provokuje. Villon zůstává klidný až do chvíle, něž urazí jeho novou dívku. Poté začne rvačka a když Filip vytáhne nůž, Villon jej v sebeobraně zabije. Panstvo má samozřejmě radost, že se jim konečně povedlo Villona pošpinit a udělat z něj vraha.

Pak už se děj vrací zpět do přítomnosti. Herci vystupují ze svých rolí a diskutují o tom, kdo je skutečný lump. Jestli vrah Villon, nebo ti, kdo ho k činu dohnali. Hra končí zpěvem písně Proti větru.

Velmi cenou součástí této hry jsou opravdu zdařilé písně. Kromě Hej, pane králi… to byla Rumba potopa, jejíž text byl o Noemových obavách, že na jeho lodi dojde ke křížení zvířecích ras a také o jiném člověku, který by chtěl čistit rasu *(Bylo by mukou, zdravit se jen pravou rukou a na pouhý pokyn shůry pálit plné fůry kultůry)*. Výborné byly i texty písní Svět naruby (*Je to divný svět, divné věci, když je pro lidi třeba pálit laciné žito v peci, aby zdražil chleba. Je to divný svět, divná láska, když se mají dva rádi, ale když jim plynová maska při líbání vadí.)* a Tři košile děda Nezamysla, pojednávající o fašistickém tažení do Habeše.

Naopak velmi kontroverzní je předscéna V+W pojednávající o Sovětské svazu. Werich vypráví, že teď dělá přednášky proti Rusku a je za to placen v markách. Když chce Voskovec slyšet pravdu o tom, jak se tam žije a jestli je tam bída, odpovídá Werich: *Něco mnohem horšího, pane. Faleš! Přetvářka. Představte si, děti zdravé, nařvané, lidi naobědvaní, silní, růžolící, jen aby se zdálo, že se mají dobře.* A Voskovec přizvukuje: *Podívejte se na to! Tak oni nakonec, aby to vypadalo před cizinci jako blyhobyt dají těm lidem najíst.* Pak také rozebírají, že má každý práci a dostává za ni zaplaceno ať chce či nechce a jaký je to teror atd. Této obhajobě Sovětského svazu jeho ironickým kritizováním sice nelze upřít komičnost, je ale otázkou, zda si Stalinův režim podobnou obhajobu zasloužil a kolik lidí v něm bylo opravdu tak zdravých a růžolících. Voskovec s Werichem přitom rozhodně nebyli bolševici. Jejich vize spravedlivější společnosti byla dosti neurčitá a nedala by se jasně zařadit do nějaké politické škatulky. Každopádně byli oba odpůrci totality a proto moc nechápu, co je vedlo k tomu, aby napsali takovouto předscénu.

Jinak jde ovšem o kvalitní a zřejmě i nejúspěšnější hru Voskovce a Wericha, přijatou nadšeně publikem i kritiky. Novinové články uváděly, že hra se musela hrát prakticky po větách, kvůli dlouhým pauzám, které způsobovaly výbuchy smíchu a potlesku, kterými diváci odměňovali výstupy herců. Uvažovalo se dokonce i o zfilmování, z projektu ale opět sešlo.

Během doby, kdy Spoutané divadlo uvádělo Baladu z hadrů, se uvolnilo jeho předchozí působiště v paláci U Nováků, takže se divadlo přestěhovalo zpět do svých dřívějších prostor a vrátil se i Jenčík a jeho Girls.

Nové ostré vytažení V+W do boje proti fašismu se neomezovalo jen na divadlo. V+W začali v tomto období i s vydáváním svého časopisu

s ironickým názvem Lokální patriot. Do časopisu přispívali i další lidé a kromě předmluv k aktuálním hrám, dopisů od diváků, fejetonů atd. se zde přetiskovaly např. i omluvy, které vysoudili V+W na svých nactiutrhačích.

Protože se přípravy nové hry poněkud protáhly, zahájilo divadlo (teď už opět jako Osvobozené) sezónu 1936/37 opětovným uvedením Balady z hadrů a také novým projektem tzv. Malým Osvobozeným divadlem, které hrálo představení pro děti (jednalo se o pohádku Alibaba a 39 loupežníků). 23. 9. 1936 pak měla konečně premiéru nová hra Nebe na zemi. Zatímco Balada z hadrů patřila mezi sociálně nejuvědomělejší hry, Nebe na zemi představuje spíše oddychovou veselohru bez hlubšího politického podtextu. Za předlohu jí posloužila Fletcherova a Massingerova hra Španělský kněz, kterou si samozřejmě V+W značně upravili sobě na míru.

V jejich podání hra pojednává o záletném bohu Jupiterovi, který se v lidské podobě vydá na zemi za dalším milostným dobrodružstvím. Uchvátí jej půvabná Amaranta, jež je ovšem střežena žárlivým manželem notářem Bartolusem. Aby se k ní dostal, využije Jupiter notářovi lakoty a platí mu za to, aby u něj mohl studovat práva. Děj se zamotává díky Jupiterově podobě s Camiliem, mladším idealistickým bratrem bohatého statkáře Caverny. Když Cavernova žena Catastrofa spatří Jupitera ve městě, domnívá se, že se její švagr Camilio vrátil z toulek po světě a bude uplatňovat svůj nárok na rodinný majetek. Protože Caverna nemůže mít děti, hrozí navíc, že jednou veškerý majetek zdědí Camilio. Jediná možnost, jak tomu zabránit je fiktivní adopce. K adopci ale může podle tradice dojít jen na základě Jupiterova zjevení knězímu. Naštěstí pro Cavernu a Catastrofu představují místní kněz a jeho kostelník (V+W) vykutálený párek, myslící jen na svá břicha. Nechají se stejně jako notář uplatit a zaváží se najít někoho k adopci a pak předstírat boží zjevení. Roli adoptovaného nabídnou Jupiterovi (o jehož božství nemají ponětí) a ten souhlasí, pod podmínkou, že za to kněz s kostelníkem odlákají z domu Bartoluse. Tak se i stane a Jupiter dosáhne u Amaranty svého. Poté, co ho dostatečně zdrží, se V+W Bartolusovi vysmějí a řeknou mu, co asi právě jeho student se ženou provádí. Bartolus běží domů, Jupiter se ale v ložnici rychle schová a situaci zachrání návrat pravého Camilia. Bartolus jej pokládá za svého studenta, a jelikož Camilio evidentně přišel zvenku a je ještě naskrz promoklý od deště, Bartolus uvěří v nevinu své ženy. S Jupiterem si Camilia spletou i V+W, kteří jej dle domluvy odvedou k adopci a odhalí mu tak nechtěně intriky jeho příbuzných. Camilio je samozřejmě ze všech těch záměn zmaten, pak se ale setká s Jupiterem a ten mu vše vysvětlí. Když Catastrofě nevyšel plán s adopcí, zkusí svést Camilia a přesvědčuje jej, aby zabil jejího impotentního muže a sám se s ní chopil rodiného majetku. Situaci rozřeší božský zásah Jupitera, který její návrh vyslechnul a promění ji za její podlost v krysu. Trest stihne i vykutálené Jupiterovi služebníky, V+W jsou proměněni v kentaury.

Nebe na zemi je sice hra bohatá na humor, ale chudá na politiku, ta se objevuje až v samém závěru hry s příchodem idealistického Camilia. Jupiter se diví Camiliovi, který zůstává idealistou i poté, co vyslechli Catastrofin hrůzný plán, a ptá se jej, jestli opravdu veří, že by ji mohl přesvědčit. Camilio mu na to odpovídá: *„S tím nehodlám ztrácet čas. Kočí, který má sám v ruce bič a týrá svého koně, ten myslí vždycky, že má pravdu. Nepřesvědčím ho nikdy. Ale přesvědčit nás, všechny tažné koně, že tak, jak jsme, máme větší sílu, než ten kočí s bičem. O to tu běží“.*

Kromě tohoto rozhovoru ve hře zazní ještě politická verze ústřední písně hry Nebe na zemi. Líčí se v ní, jak si jednotlivé národy představují nebe. Text se

otře o britský kolonialismus, francouzskou lidovou frontu, až se dostane i k německému nebi. V tom by podle V+W chtěl žít snad jedině Henlein. Werich imituje Hitlerův řečnický styl a mimo jiné prorocky křičí:

Jen já jsem ochoten stvořit nebe na zemi
I s hromu rachotem a hrůzami všemi,
Přijde den, kdy já vás povedu zas na Verdun,
Dann werden wir haben Himmel auf Erden!

Protože V+W nebojovali proti fašismu jen obsahem svých her, musím také zmínit, že například věnovali výtěžek z jednoho představení na podporu antifašistů ve Španělsku a proti Frankovi směřoval i úvodník nového čísla Lokálního patriota.

Jestliže však V+W doufali, že Nebe na zemi naváže na obrovský úspěch Balady z hadrů, jejich naděje se nesplnily. Důvodem byla právě malá angažovanost hry. Ve vyostřené atmosféře roku 1936 lidé od Osvobozených očekávali jasné

stanovisko k aktuálním událostem a nelíbilo se jim ani to, že jejich bojovníci proti nespravedlnosti V+W tentokrát představovali vykutálené darebáky okrádající chudé a servilní k bohatým. Divadlo proto muselo už v prosinci přijít s novu hrou. Jmenovala se Rub a líc.

Schonberg, autor zdařilé knihy Osvobozené, ze které čerpám své poznámky k historii divadla, charakterizuje Rub a líc jako „nejtendenčnější, nejbojovnější a konečně nejoptimističtější hru“. Já bych ještě dodal, že je také nejotevřeněji se vyjadřující hrou. I v případě, že je váš revoluční zápal takový, že nečtete nic, v čem se nepíše o antifašismu, stávkách a kolaboraci odborových byrokratů, Rub a líc do své knihovničky klidně zařadit můžete, všechna tato témata se v něm totiž objevují. I z této nejradikálnější hry můžeme ale bohužel vyčíst, že V+W nebyli žádní anarchisté, k tomu se ale ještě dostanu. Smysl titulu hry V+W objasnili v předmluvě, nechme proto promluvit samotné autory: *„Líc a Rub tohoto století: rafinovaná prostota nádhery, luxus racionalizovaného komfortu a strašidelná složitost velkoměstské bídy, středověká hrůza špíny a hladu. Abstraktní vysoká matematika peněžnictví a trpké, ubohé hvězdopravectví krajíce chleba a děravých bot. Zázraky lidského ducha, krásy vzdělanosti a surové hlupáctví bláznivé nevědomosti. Líc a rub fašismu: jeho mystická hysterie krutě velkolepých frází a jeho chladně vypočítané metody bezohledného gangsterství, jeho sociální nátěr a kapitalistická podstata. Líc a rub boje o pokrok: učenci, myslitelé a básníci, kteří jdou ruku v ruce s nuzáky, proti diktátorům, jimž nezbylo než se spojit s nájemnými vrahy.“*

Příběh hry začíná srážkou dvou automobilů, které řídili Krev a Mlíko (V+W). Nehodu zavinil mladík ležící v bezvědomí na železničním přejezdu. Krev a Mlíko, přečkali nehodu bez větších zranění a zachrání mladíkovi život. V tomto obrazu jsou ještě elegantně oblečeni a ujišťují se vzájemně o svém bohatství a urozeném původu, na což plynule naváže i píseň Prabába mé prabáby, podle níž se hodnota člověka měří čistotou rasy a rodokmenem a nejurozenější je potom ten, jehož předkové místo trouchnivění v hrobech straší ve starých hradech, i když mladší generace raději straší ve správní radě nějakého podniku.

V další části sledujeme osud onoho zachráněného mladíka. Ze svých zranění se již zotavil, ztratil však paměť. Jedinou stopou k jeho minulosti je příjemný pocit při vyslovení slova klokan, toto slovo si proto zvolí za své příjmení. Klokana do nemocnice přijde navštívit jistý Dexler. Tento pán se nechal inspirovat příklady ze zahraničí a založil populistickou fašistickou stranu, pro kterou hledá charismatického vůdce. Klokan jako muž bez minulosti, o kterém se díky nehodě hodně psalo v novinách, by se na tuto roli hodil. Klokan ale nabídku odmítne.

Po propuštění z nemocinice se Klokan zařazuje mezi spousty nezaměstnaných. Zapojuje se také do jejich diskusí před ubytovnou pro chudé. Jeden z nezaměstnaných nadšeně hovoří o Kazimíru Konrádovi a jeho hnutí Pruhovaných košil a také o potřebě pevné ruky, která „odstraní židovské jho“. Ostaní včetně Klokana Kazimírovi nedůvěřují. Jeho propaganda totiž musí stát ohromné peníze, které nemohl získat jinde než od majitelů koncernu Noel a jiných trustů, tedy od těch, kteří je vyhodili z práce. Pak ale před ubytovnu přijde agitovat Dexler a pár pruhovaných košil. Nabízí vyhladovělým nezaměstnaným jídlo, pokud se přidají, a této nabídce mnozí nedokáží odolat. Dexler s Klokanem se poznají a Klokan tak pochopí, kdo stojí za politickou kariérou Kazimíra. Dexler mu opět nabízí alespoň nižší funkci, Klokan ale odmítá a po kratší hádce dá Dexlerovi svůj antifašistický postoj najevo i pěstí. Vzápětí však sám omdlí. Pomůže mu kolemjdoucí děvče jménem Markéta. Markétě rychle dojde, že Klokanovu slabost zavinil nedostatek jídla a půjčí Klokanovi nějaké peníze. Aby je mohl vrátit, dá mu i dobrou radu. Markéta je totiž hlasatelkou v rádiu a příští den má hlásit, že jedna pobočka koncernu Noel přijme něko-

lik dělníků. Díky předstihu, se kterým se zprávu dozvěděl, přijde Klokan na místo jako první a práci získá. Brzy získá i důvěrů ostatních dělníků a stane se vůdčí osobností stávky v koncernu.

Těsně před jejím vypuknutím mu Markéta, se kterou se spřátelil, opět dodá důležitou informaci. Přinese mu nezveřejněnou část Kazimírova vyjádření pro rozhlas, ve které hrozí, že použije pruhované košile jako stávkokaze. Právě na základě této informace se dělníci rozhodnou pro okupační stávku. Pruhované košile tak nemohou převzít výrobu, továrnu ale začnou obléhat ve snaze stávkující vyhladovět. Opět se zde setkáváme s Krví a Mlíkem, tentokrát již v prostém oblečení. Ukázalo se totiž, že nejsou žádní aristokraté, nýbrž obyčejní holiči, kteří vyhráli v loterii. Své peníze ale investovali dost nešikovně a ocitli se znovu na mizině. Teď je náhoda svedla k jedné zdi, na kterou mají psát politická hesla, jenže každý za jinou stranu. To samozřejmě vede ke konfliktu, který vyřeší až Pruhované košile, které Mlíka zmlátí za nápis Ať žije Klokan! Krev se snaží situaci zachránit a přepsat nápis na Kazimír, to už ale košile odběhnou a dorazí naopak dělníci. Krev to od nich schytá míň, jak ale utrousí: *„od nich je to větší hanba“.* Krev s Mlíkem po této zkušenosti uzavřou spojenectví a rozhodnou se protloukat životem spolu. Když jim spadne do kanálu jedna z posledních mincí, vydají se za ní a vyklidí tak opět na chvíli jeviště pro Klokana a spol.

Stávkující řeší své obležení. Již několik dní nejedli. Pak spatří, jak tovární zeď přelézá Micka, prodavačka květin, která se snaží přinést dělníkům nějaké jídlo. Někdo z pruhovaných košil na ni však vystřelí. Kvůli této události nikdo nevěnuje pozornost V+W, kteří mezitím vylezou z kanálu a mluví o spoustě konzerv, které našli. Micčina vražda otřese i dobráckým technickým ředitelem Hartem, který se přidá ke stávkujícím. Vše už je ale marné, odboroví byrokrati se mezitím dohodli s paní Noelovou a stávku ukončili. Dělníci byli tedy poraženi, avšak ne vlastní vinou a odcházejí za zpěvu revoluční písně Svět patří nám (jednoho z největších hitů Osvobozeného divadla).

Klokan, Hart, Markéta i další jsou odhodláni bojovat proti fašismu až do konce a snaží se sestrojit rozhlasovou vysílačku, s jejíž pomocí by mohli šířit svou agitaci. Bývalý Klokanův lékař k nim přivede svého nového pacienta. Jedná se o fašistu Pepíka, který byl svědkem odklizení nepohodlného soukmenovce (toho, který zabil Micku). K lékaři se dostal kvůli otravě plynem - Dexler se jej takto pokusil zabít, když před ním dal Pepík najevo své rozčarování z pruhovaných košil. Po této zkušenosti se od fašismu definitivně odklonil a rozhodl se přidat na správnou stranu. Prozradí svým novým přátelům, že fašisté mají tajné skladiště zbraní (neví ale kde) a že během jejich sjezdu ve městě má dojít k pokusu o převrat. Lékař s pacientem však byli nejspíše sledováni. Do Klokanova úkrytu přijde Dexler s Pruhovanými, vysílačku rozbijí a Klokana postřelí. Klokan si v horečce vzpomene na část své minulosti, například na to, že Klokan bylo jméno jeho psa. Pes mu pravděpodobně v dětství nahrazoval zanedbávání ze strany matky, to však zjistí až po svém uzdravení, kdy se vydá zkusit přesvědčit paní Noelovou, aby upustila od spolupráce s fašisty. V jejím domě, kde spatří vycpaného psa Klokana, si totiž uvědomí, že je její syn. Jenže paní Noelová žije jen pro své bohatství a nehodlá svůj postoj k dělníkům přehodnotit, takže se klokan brzy své nově nalezené matky zříká a vrací se k ostatním.

Mezitím vedou vyhladovělí Krev a Mlíko komický rozhovor o jídle, ve kterém nejprve labužnicky rozebírají své oblíbené lahůdky ale postupně ze svých nároků slevují až k mastné plechovce, přičemž si vzpomenou na skladiště konzerv. Vydají se do něj. Nejedná se však o sklad s jídlem, ale o tolik hledaný úkryt zbraní. V+W v legendární a komické scéně odjistí ruční granát v domnění, že se jedná o zvláštní „turistické“ konzervy, pak si ale uvědomí, že Krupp-Essen bude znamenat něco jiného než jezte kroupy. Granát zahodí a jeho exploze přivolá Dexlera a dvě Pruhované košile. Po zmatených groteskních honičkách po skladišti Mlíko ukořistí lehký kulomet a fašisté se raději vzdají. Poté jsou zatlučeni do bedny a Krev s Mlíkem odejdou. Informují Klokana o nalezeném skladišti, do rozhodujícího sjezdu Pruhovaných košil už ale zbývají jen minuty. Klokan s nimi odchází o skladišti informovat policii, zatímco další dělník využívá svého otce pracujícího u dráhy k zastavení vlaku vezoucího košile do města. Hart, kterému se nepovedlo dokončit vysílačku, se rozhodne obsadit rozhlas. Předstíranou mrtvicí vyláká pracovníky rozhlasu do kanceláře, kde jsou zamčeni, aby nemohli zastavit vysílání Markétina projevu, ve kterém vyzývá všechny lidi k obraně demokracie. Na oslavě vítězství dojde k předvídatelnému sblížení Markéty a Klokana a nezbytnému zpěvu písní Hej rup! a Svět patří nám.

Závěrem hry dali bohužel V+W opět najevo, že jejich cílem je jen jakási sociálně spravedlivější demokracie. I když byla hra na mnoha místech

poměrně radikální, nakonec je boj s fašismem předán policii a až na obsazení rozhlasu je veden zcela legálními prostředky, což považuji za poněkud naivní.

Součástí hry samozřejmě byly opět i předscény. První předscéna nesla název Strejček hlad a zbídačení. Krev a Mlíko v ní plánovali získat prostředky k obživě únosem bernardýna. Zatímco Mlíko plánuje únos psa, Krev se domnívá, že má být unesen mnich řádu svatého Bernarda (i když se jednalo o humor založený pouze na slovní hříčce, předscéna vyvolala nenávistné útoky křesťanské pravice). Celá předscéna končí bluesovou písní Strejček Hlad, která pojednává o bezvýchodné situaci nezaměstnaných. Druhou předscénou byla Evropa, jaká je, opět končící písní. Ta se odehrávala před mapou Evropy, na které byla Evropa zpodobněna jako žena. Její hlavu (Španělsko) zamořily vši (letadla z Německa a Itálie), Německo bylo zpodobněno jako hnědá košile, Francie tvořila blůzu a SSSR rudou sukni. Sukni s blůzou spojoval československý spínací špendlík. Itálie byla okovanou botou (která se v písni šla projít po Habeši). V úvodním textu se debatovalo o tom, jak se Evropa rychle mění a že tam, kde se třely ryby, se teď třou ponorky (myšleno Španělsko). Má se jednat o zvláštní druh ponorek. *Mlíko: „Úplně záhadné. Ale když se na ně zavolá „Komm her!“, Tak jedou blíž - tím jsem chtěl dát najevo, že jsou italské.“*

Rub a líc slavil ohromný úspěch. Příznivé byly i recenze a hra získala pozornost i v zahraničí. Negativní ohlasy se samozřejmě objevily v německém a sudetoněmeckém tisku. Na motivy hry vzniknul i čtvrtý a poslední film Voskovce a Wericha s názvem Svět patří nám. Některé scény zůstaly prakticky stejné, někde byl příběh pozměněn. Forman, který sehrál ve filmu obdobnou roli jako Klokan, například neztratil paměť a původně vystupoval jako lví muž Lionel v podvodném Dexlerově panoptiku. Změnilo se jméno vůdce fašistů na Bernard Lion a Pruhované košile byly vystřídány „kloboukatými“. Film je možno tu a tam vidět v televizi a jeho shlédnutí lze jen doporučit, bohužel se jej však nacisté za okupace snažili zničit a zachovala se jen neúplná verze, takže je děj na některých místech poněkud nesouvislý.

Zároveň s Rubem a lícem Osvobozené hrálo také hru pro děti Tom Sawyer a Frantík Finn. V souvislosti s desátým výročím divadla v roce 1937 vzniklo také představení Panorama 27 - 37, které představovalo výběr nejpopulárnějších scén a písní z jednotlivých her Osvobozeného divadla.

Sezóna 1937/1938 přinesla novou hru s názvem Těžká Barbora. I přes velký úspěch Rubu a líce se autorské dvojici nechtělo znovu do hry ze současnosti. Uchýlili se tentokrát do středověkého města Eidam. Těžká Barbora měla připomínat příběh ze staré kroniky, který by ukázal, *„že ve stejných nesnázích, jako jsme my, byli už jiní, a že se z nich koneckonců také dostali“*, jak uvádí autoři v předmluvě.

Situace Eidamských skutečně značně připomínala situaci v tehdejším Československu. Kromě problémů se zkorumpovanými radními je totiž ohrožuje i agresivní rozpínavost sousední země Yberland. Plukovník yberlandské armády Peter projíždí v přestrojení za obchodníka Eidamem. Aby se vyhnul kontrole tajného obsahu svého vozu, svede Gretu - ženu eidamského starosty Van Bergena a vyláká z ní potřebná razítka k volnému průjezdu. Těsně po Peterově odjezdu Greta uposlechne hlas srdce a prchne za ním. Zatímco Greta pomohla Peterovi nevědomky, zámecký pán a současně jeden z konšelů Vandergrunt zná jeho pravou totožnost a spolupracuje s ním z vypočítavosti, od vítězství Yberlandu si slibuje zlepšení svého postavení.

Mezitím se yberlandské vojsko přiblíží k hranicím. Jeho setník si zavolá dva žoldnéře odsouzené k smrti za ošklíbání se nad syntetickou stravou a dá jim šanci se trestu vyhnout. První a Druhý žoldnéř (V+W) se mají v přestrojení za lupiče vydat do Eidamu a přepadnout zde yberlandský vůz, čímž by dali záminku k rozpoutání války. V+W zde opět projevili značnou předvídavost, vzpomeneme-li na zinscenovaný útok na rozhlasovou stanici v Gleiwitzu, který dal o dva roky později záminku k rozpoutání druhé světové války, ale zpět ke hře. Oba žoldnéři nejsou příliš disciplinovaní vojáci (a navíc se teď změnili v lupiče) a průjezd vozu, který měli napadnout, prospí. Namísto toho zajmou Petera i s jeho tajným nákladem. Když se Peter odhalí jako jejich plukovník, pochopí, že úkol popletli a prchnou raději i s vozem do Eidamu.

Pak se ocitáme v hospodě u Van Bergena (kromě starostování je totiž také hostinským). Van Bergenova služka Siska se snaží svého pána vzbudit. V+W totiž zablokovali vozem ulici, lidé si stěžují a starosta má jít zasáhnout. Van Bergen spal dlouho po bujaré pitce a teprve teď zjišťuje, že mu utekla žena. Aby se vyhnul skandálu, strčí rychle do postele Sisku, která zde má sehrát nemocnou manželku. To už se do světnice nahrnou rozhořčení lidé a přivedou i žoldnéře. Když zjistí, že se tlustý hejtman propadnul při řešení konfliktu do bedny na voze, jdou se podívat na jeho vyprošťování. Bedna je během snahy o hejtmanovu záchranu zničena a ukáže se, že skrývala dělo Barbora. Van Bergen vyšle posly do zemí, ze kterých pochází bedna, dělo a vůz (mezi kterými samozřejmě nechybí Yberland). Žádná ze zemí se k ničemu nehlásí a dělo zůstává městu. Konšelé se radí o jeho využití.

Někteří si jej chtějí ponechat na obranu, další prosazují jeho přetavení na zvon míru, hejtman si za objevení děla nárokuje přetavení Barbory na svou sochu. Hejtmanův neskromný návrh vyvolá rozhořčení, hejtman má ale v hrsti starostu, jelikož hejtmanová poznala, že ve starostově posteli neležela Greta, ale Siska. Nakonec se vybere kompromis, tzn. přetavit dělo na miniaturní kanonek, na kterém bude sedět hejtmanova soška se zvonkem.

Do Eidamu se vrací špion Peter v přestrojení za umělce, který má dílo realizovat. K setkání s „umělcem" se připlete i hejtmanová a stropí skandál, jelikož požaduje sochu manžela v životní velikosti. Starosta, kterému se mezitím vrátila žena, se ale už nehodlá nechat vydírat a odmítne ji. Hejtmanová proto řekne tajemství o Sisce ve Van Bergenově posteli, čímž způsobí omdlení učitele Gustava, který Sisku miluje. Siska mu pak v soukromí celou aféru vysvětluje a zlobí se na Gustava, že věří vrchnosti víc než jí a ačkoliv jsou konšelé darebáci, Gustav skáče jak oni pískají. Bojácný Gustav opravdu dosud působil k pánům velmi servilně. Po Sisčiných slovech se rozhodne to změnit. Jeho přerod symbolizuje píseň Co na světě mám rád. Věřím, že její skvělý a bojovný text o odmítnutí přehlížet zlo a přikyvovat mocným, bude mluvit čtenářům a čtenářkám Akce z duše (navíc je zpíván na jednu z nejzdařilejších Ježkových melodií). Opět odcituji alespoň jeho část:

Ten kdo se na svět dívá a ke všemu kývá,
Ten samozřejmě bývá vždy vážený a ctěn.
Takový mozek ptačí, tomu to snad stačí,
Já, ať se páni mračí, já musím s pravdou ven.
Co na světě mám rád, nedám si brát,
Než s lumpy tancovat, to se chci radši prát!

Po doznění písně se ozve výbuch a žoldnéři přinášejí „umělce" v bezvědomí. Plukovník Peter vyhodil do povětří radnici, ve které bylo dělo umístěno, aby jej zničil a Eidamští nemohli použít Barboru proti útoku Yberlanských. Dělo ale vydrželo, zatímco Peter se při výbuchu zranil. Při ošetřování mu upadnou falešné vousy, žoldnéři jej poznají a prozradí jeho totožnost. Peter je zatčen, na popud Vandergrunta jsou ale jako lupiči zatčeni i V+W.

Pak se ocitáme u Vandergrunta, u kterého se odehrává setkání konšelů. Vandergrunt se chopil iniciativy a dal zatknout Gustava, který po své proměně štval lidi proti konšelům buřičskou písní o tom, jak Van Bergen šidí své zákazníky, hejtman udělá cokoliv ze strachu před svou ženou a Vandergrunt zrazuje své spoluobčany. Gustav má být podle něj společně s lupiči popraven. Ostatní radní nejprve nechtějí zajít tak daleko, Vandergrunt ovšem ví o jejich machinacích s obecním majetkem, a tak mu nakonec ze strachu ustoupí. Po odchodu konšelů se ukáže, že Vandergrunt u sbe ukrývá Petera, kterému se povedlo z vězení prchnout. Dohodnou se využít popravy dvou žoldnéřů jako nové záminky k útoku na Eideam a plukovník se vrací ke svému vojsku.

Žoldnéři s Gustavem se samozřejmě snaží také uprchnout. Podaří se jim přelstít hejtmana, který jim sám pomůže otevřít dveře vedoucí z cely na věž, Gustav, který jako jediný jimi stihnul proklouznout, se však ihned vrací, jelikož z věže viděl yberlandské vojsko táhnoucí k městu. Odsouzenci proto zpívají píseň varující před nebezpečím a obyvatelé Eidamu tak stihnou zorganizovat obranu. S pomocí Barbory, kterou nabíjejí ztvrdlým sýrem, město uhájí a zbaví se i svých vykutálených představitelů.

Zmínit musím samozřejmě i další písně a také text předscény O zlomyslnosti lidí vůči bytostem nadpřirozeným. V tomto úvodu ke známé písni Tragédie vodníkova si V+W povídají o strašidlech. Strašidla jsou údajně čestná a když jim člověk dá, co chtějí, dají ony pokoj.

***Werich**: Jedno strašidlo ovšem znám, které slovo nedrží. Tomu můžete dávat, co chcete, pořád hudruje.*

***Voskovec**: To je ovšem zlá příšera. Zdejší?*

***Werich**: Ne, to asi neznáte. V Sudetách se vyskytuje. V noci chodí v sražených řadách a cvičí kvérgrify. Ve dne je to třeba lékárník.*

***Voskovec**: A hrozné napohled?*

***Werich**: Ani ne. Urostlé, jednu ruku pořád nahoře, krátké kalhotky, zelený klobouček a na nohou bílé teplice. Chodí a pořád říká „Es kommt der Tag…"*

Ze hry pochází i slavná píseň David a Goliáš (je myslím zřejmé koho tyto postavy symbolizovaly), jejíž (už ne tak známá) druhá sloka rozebírala aktuální politickou situaci, např. bombardování Šanghaje

Jiří Voskovec a Jan Werich
(foto ze hry Těžká Barbora)

Japonskem. Dvakrát zazní Konšelská. Poprvé s oslavným textem na pány radní, po Gustavově proměně s buřičským textem upozorňujícím naopak na jejich zkaženost. A dále písně Ranní ptáče dál doskáče a Vy nevíte co je středověk.

Těžká Barbora sklidila velmi pozitivní ohlasy a byla některými kritiky označena za jejich vůbec nejlepší hru. I mně se velmi líbilo její nenásilné skloubení politického poselství a humoru. Kampaň proti V+W s výjimkou německého tisku tentokrát zeslábla. Je však zvláštní, že ačkoliv

Jiří Voskovec a Jan Werich
(foto ze hry Pěst na oko)

oba autoři v Barboře napsali své postavy tak, aby nevykazovaly jasnou podobnost se skutečnými osobami, byli nařčeni agrárnickými novinami, že zrádce Vandergrunt má představovat předsedu agrární strany Rudolfa Berana, prosazujícího smířlivou politiku k Sudetským Němcům, a celá záležitost skončila i u soudu. Ten V+W vyhráli a agrárníci myslím nejlépe ukázali, co jsou zač, když se v této postavě sami poznali.

Přestože Těžká Barbora slavila u publika obrovský úspěch, počátkem roku 1938 byla nahrazena hrou Pěst na oko, aneb Caesarovo finále. Odpovědí na otázku, proč divadlo stáhlo takto úspěšnou hru, bude zřejmě fakt, že v choulostivých podmínkách roku 1938 nechtěli V+W provokovat s takto otevřeně protinacistickou a protihenleinovskou hrou. Pěst na oko využívala spíše náznaků a spoléhala více na schopnost diváků domyslet si jednotlivé narážky, než na jasná prohlášení.

13. března 1938 bylo Rakousko připojeno k Německu. Sudetští Němci si začali klást nesplnitelné požadavky, Hitlerovým cílem totiž nebyly spravedlivé podmínky pro Německou menšinu, ale záminka k napadení Československa. Britská a francouzská vláda přesto naléhala na Československo, aby vyšla Henleinovým požadavkům vstříc. Tyto události tvořili atmosféru, ve které Osvobození uváděli svou novou hru.

Pěst na oko měla opět podobu revue. Začíná tím, že do krachujícího divadla, které právě uvádí Shakespearova Caesara, přijde exekutor Josef Dionýsos (Werich). Ředitel souboru (Voskovec) a herci během rozmluvy zjistí, že Dionýsos nejen jménem, ale i svou vášní pro víno, ženy a divadlo připomíná antického boha divadla. Když si divadelníci postěžují, že hraní nevynáší a že není repertoár, Dionýsos jim ze své božské pozice radí, jak na to: *Ten Caesar, víte, a ti vaši velikáni, to jsou jen takové kulisy v dějinách a ty musí být podepřeny, poněvadž by se vám skácely…Hrajte lidem o lidech. Caesar a Alexandr Veliký, ti umřeli. Ale četl jste někdy: Hlubokým žalem zdrceni oznamujeme, že zemřel lid?* Této rady se herci chopí a začnou dávat oficiální historii pěst na oko. V jejich podání dějiny tvořili malí bezvýznamní človíčkové.

Nejprve se ocitneme v Troji. Vojáci, kteří ji už deset let obléhají, se za tu dobu sblížili s místními ženami. Jen dva pěšáci (V+W) u žen nemají úspěch. Vypozorují, že ženám se více líbí dragouni a že čím většího má koně, tím větší štěstí v lásce. Rozeberou proto jednu z Odysseových lodí a postaví ze získaného dřeva slavného Trojského koně. Rázem mají plno ctitelek, Odysseus se ale právě rozhodne dlouhé obléhání vzdát a odplout domů. Když přijde na to, co udělali pěšáci s jeho lodí, dá je popravit. Při úprku před davem Trójanek, rozlícených smrtí svých miláčků, se ukryje i s vojáky do koně a zbytek asi znáte z Homéra.

Poté následuje rozhovor ředitele s Dionýsem o Odysseovi. Rozebírají, že podle Homéra jen jeden z obyvatelů Troje na Odysseův trik s koněm neskočil. *„Ten jediný měl odvahu říci: Ne! Také na něm byla spáchána sebevražda."* Podle Schonberga se jednalo o narážku na vraždu profesora Lessinga nacistickými agenty. Hovor se také dostane k tomu, jak Kyklop uzavřel Odyssea s vojáky ve své jeskyni. Ti mu však uprchli, když Kyklop pouštěl své ovce na pastvu. Odysseus se přitom chytil zespoda Berana. Už jsem zmínil, že Beran bylo jméno předsedy agrárníků, jenž prosazoval usmíření s Německem. Podle dobových svědectví se diváci v tomto místě dávali do bouřlivého potlesku. Následuje ještě píseň Lstivý Odysseus, která vypráví o tom, jak Odysseus popíral své válečnické záměry a rozhodl se zmocnit Troje bez boje: *„Ať se Trója brání, mně však přejí páni. Svoje sněmy, v koni jsme my, až přijde den, vylezem ven…"* Ačkoliv se z dnešního hlediska zdá píseň téměř apolitická, v tehdejší době každý chápal o čem je řeč, i když jména jako Hitler nebo Henlein vůbec nezazněla.

Další scéna zachycuje Michelangela, který právě dokončil slavnou sochu Davida. Na dílo se přijdou podívat Hodnostář, Šplhoun a Snob. Zvyšují si pocit vlastní důležitosti tím, že sochu kritizují. Nelíbí se jim Davidův nos a Michelangelo jej musí

zmenšit. Pak pánové odchází spokojeni, aniž by si všimli, že se nos vůbec nezmenšil a Michelangelo jen několikrát naprázdno udeřil do dláta a sypal z ruky prach. Tento obraz zrovna do plánované koncepce dějin na ruby moc nezapadl, napravil to ale hned ten další o Kolumbovi.

Pověrčiví námořníci mají strach z cesty do neznáma a vzbouří se proti Kolumbovi. Moci se ihned místo něj chopí silný kuchař, který svou pěstí vyřídí celou posádku. Pak se ale za ním vynoří ze sudu První vystěhovalec (Voskovec) a omráčí jej kladívkem. Pak se vynoří i Druhý vystěhovalec (Werich) a baví se o své roli prvních vystěhovalců v dějinách.

***Werich**: Co chcete dělat? Máme 1492, nejvyšší čas, aby Kolumbus objevil Ameriku. V Evropě to smrdí…*

***Voskovec**: …Počítám, že to tam vydrží takových čtyři sta pět set let a pak to bouchne.*

***Werich**: Právě proto bych v té době rád měl v Americe potomky, aby do toho vlítli…*

Stejnou myšlenku vyjadřuje i píseň Kolumbovo vejce, která scénu uzavírá a ve které V+W žádají Ameriku, aby vrátila Evropě civilizaci (což asi dnes vyvolá spíše úšklebek, musíme se ale vžít do tehdejší situace).

Když na moři vypukne bouře, oba vystěhovalci uváží kormidlo, které je ohrožuje, a dají tak lodi potřebný směr k objevení Ameriky.

V další části se podíváme, jak to bylo s národním hrdinou Čehonou, který jako první 28. října 1918 shodil nenáviděný symbol rakouské monarchie - dvouhlavého orla. Ve skutečnosti byl Čehona naprosto loajální svému mocnáři. Když jeho žena objeví u jejich služky Čechovy Písně otroka a také dopis, podle kterého se její bratr přidal v Rusku k legionářům, chystá se Čehona svou služku udat. Služebná se ale právě vrací se zprávou, že Rakousko padlo, a začne vyvěšovat z okna červenobílý prapor. Čehona se jí ho pokusí sebrat a shodí přitom nedopatřením orla. Když se dovnitř nahrne dav a začne Čehonu za zničení orla oslavovat, Čehona konečně pochopí, že se poměry změnily a stane se českým vlastencem.

Na závěr trvá ředitel na tom, že se musí hrát Caesar, který je uveden na plakátech. I Caesar je ale pojat netradičně. Setkáváme se v něm se starými známými Bulvou a Papulusem a jedná se podle mě o nejlepší a nejhumornější část celé hry.

Nejprve se ocitáme na gladiátorských zápasech o pohár brutality. Součástí zápasů má být i komické číslo, kdy se dvěma zkušeným gladiátorům předhodí Papulus, odsouzený právě za kritiku gladiátorkých zápasů. Podle Papuluse je *„blbost, že se lidi vraždí jen tak Caesarovi pro prestiž“* a na výtku organizátora zápasů Tlamy, že je zbabělec vysvětluje: *„To není zbabělost, že mám lidi rád. K tomu, mít lidi rád, je zapotřebí zatracené odvahy! Hlavně když mám před sebou takovýhle paskvil člověka!“* O tom, že narážky na politickou situaci byly velmi skryté, svědčí například způsob, jakým bylo vyjádřeno obecné mínění o vměšování Německa v záležitosti Sudet. Papulus má podebraný palec a v návalu bolesti srazí Tlamu, který se mu snaží palec ošetřit: *„To má z toho, že mi sahá na můj palec… žádné zásahy na palec zvenčí se trpět nebudou!“* Stejnou zuřivost ale i kus štěstí projeví Papulus i v aréně a své protivníky nečekaně porazí (co ho tak vyprovokovalo vysvětluje později slovy: *„Celá aréna hned takhle palce dolů; já myslel, že si dělají legraci, že mám nemocný palec“* a pomohla mu i přilba, která se mu na hlavě otočila, takže překvapil protivníky, kteří si mylně mysleli, že na něj jdou zezadu).

Rozpis soubojů se po Papulusově nečekaném vítězství musí předělat a jelikož je gladiátor Primus najednou bez soupeře, je přiveden Bulva, jenž měl být původně za kritiku Caesara předhozen lvům. Bulva se diví, že má bojovat proti Primusovi, jelikož byl inzerován jako *„sousto pro lvy a ne pro vola“*, nakonec se ale nechá přesvědčit, aby se naučil jednu fintu se sítí, na kterou Primus předvede efektní protihmat a Bulvu zabije. Po dlouhém zkoušení finty se nakonec Bulvovi

konečně povede Primuse zachytit, jenže jej při tom nedopatřením uškrtí. Ve finále tak mají nastoupit proti sobě Bulva s Papulusem. Staří kamarádi však spolu bojovat nechtějí a prchnou. Hned po útěku je vyhlášena zpráva, že byl Caesar zabit.

Jen Marcus Antonius zjistí, že to není pravda a zabit byl dvojník. Pravý Caesar jej totiž navštíví a požaduje od něj pomoc při potrestání svých zrádců. Antonius Caesara odmítne, lid by totiž pochyboval, kdo je skutečný Caesar a kdo dvojník a kdo vlastně vítězil v bitvách Caesarovi věrní už se navíc s jeho smrtí smířili. Starý Caesar zdrceně odejde. Papulus, jenž o Caesarově smrti dosud neví, propadne na útěku poraženectví: *„Já to vždycky říkal, že se máme podrobit, teď je pozdě, je nás málo…“* Na Bulvovu otázku, co že to žvaní, odpoví: *„Já to říkám částečně z vlastní blbosti a částečně za cizí valuty“*. Nakonec ale svůj strach přenese i na Bulvu a oba pak zpívají píseň Záleží na nás, podle níž *„nejlepší odpověď pro panikáře je rázná*

Jan Werich, Jaroslav Ježkek a Jiří Voskovec

domluva přes obě tváře“. Text je také ukázkou věčného optimismu autorské dvojice a povzbuzením lidí k odvaze při boji proti zlu:

Nebudem se krčit za oknem,
Kdyby pršelo, no tak zmoknem.
A to tady nebylo ještě,
Aby se lid bál jít do deště.

Ať jenom zalezou všichni ti sysli,
Zbude nás víc než dost s veselou myslí:

Žít jako lidi, mít radost z práce,
To přece jen záleží na nás.
Svobodně myslet, vyřídit zrádce
Záleží na nás.
Bránit svou pravdu a pravdou měřit,
To přece jen záleží na nás,
Nebát se pravdy a pravdě věřit,
Za pravdu se prát,
S pravdou vyhrát,
Záleží na nás.

Pěst na oko končí, když Bulva a Papulus dorazí do Bulvova hostince. Papulus chce políbit číšnici Claru, její představitelka ale vystoupí ze své role a upozorňuje Wericha, že je ženatý. Po ní vystoupí z rolí celý soubor a po krátké rozmluvě o herectví zazpívají píseň Komedianti jedou, jež pak volně přejde v Záleží na nás. Poslední hra Osvobozeného divadla tak trefně končí písní, která jasně vystihuje a shrnuje jeho poselství, a proto mi snad odpustíte i onen poněkud delší úryvek z textu.

Hra byla opět nadšeně přijata kritiky i publikem. Podle Fučíkovy kritiky po dohrání představení lidé zůstávali sedět na svých místech a z potlesku přecházeli do skandování: Hej rup! Hej rup! a pak V+W s celým divadlem včetně diváků odzpívali tuto píseň, která se stala symbolem Osvobozeného divadla. O důvěrném porozumění a souznění účinkujících s diváky se zmiňují i další recenzenti. Pěst na Oko se hrála asi do půlky července 1938, kdy začaly divadelní prázdniny.

Po jejich skončení Osvobozené vzhledem k dalšímu zhoršení politické situace otálelo s obnovením provozu. Po vnucení podmínek Mnichovské dohody se Pěst na oko stala politicky zcela neudržitelnou. V+W se proto rozhodli uvést zcela apolitickou hru a přepsat Nestroyovu hru Einen Jux will er sich machen. Měli ji uvést pod názvem Hlava proti Mihuli, už k tomu ale nedošlo. Týden před plánovanou premiérou rozpoutal reakční tisk proti divadlu další zuřivou kampaň. Přes apolitičnost nové hry byli V+W obviňováni z kulturního bolševismu a volalo se po úředním zákazu jejich divadla. Úřady tyto hlasy vyslyšely. 9. listopadu 1938 obdržel Voskovec výnos Zemského úřadu, kterým se rušilo jeho povolení k provozování divadla. Jako důvod výnos uváděl: *„Podle zkušeností z let minulých je třeba se obávat, že bychom ve Vašem divadle opět shledali praxi odklonu od dříve schválených textů, jež by za nynějších okolností mohla vyvolat manifestace, které jsou nevhodné jak v sále, tak případně mimo divadlo, a tak ohrožovat veřejný pořádek a bezpečnost.“*

V+W se tak najednou ocitli bez divadla, tím pádem ale i bez závazků, což se ukázalo jako štěstí v neštěstí. Oba pánové totiž získali smlouvu s agenturou Williama Morrise v New Yorku a díky tomu i návštěvní víza do USA. Je zřejmé, že kdyby zůstali v Československu, jejich životy by byly zpečetěny. V+W v USA vystupovali v českoamerických klubech a sotva se zdokonalili v angličtině, přišli i s přeloženou verzí Těžké Barbory. Koncem roku 1941 postihlo Jaroslava Ježka, který opustil Československo společně se svými kamarády a spolupracovníky, onemocnění ledvin, kterému podlehnul 1. ledna 1942. V+W pak byli zaměstnáni Americkým úřadem pro válečné informace, aby připravovali pravidelné rozhlasové hlášení pro Československo. V období od roku 1942 do konce války vytvořili zhruba 2000 pořadů.

Po válce se domů jako první vrátil Werich, Voskovec jej následoval až v září 1946. V dubnu 1947 obnovili V+W představení Pěst na oko, které sice potěšilo diváky, avšak zejména komunistický tisk vyžadoval větší angažovanost. Na konci zimy ještě V+W předvedli přepracovanou verzi muzikálu Finian's rainbow pod českým názvem Divotvorný hrnec. Komunistický tisk hru zavrhnul a politický vývoj přiměl Voskovce opět odejít do emigrace. Cesty obou komiků se tak natrvalo rozešly.

★★★

zdroj:

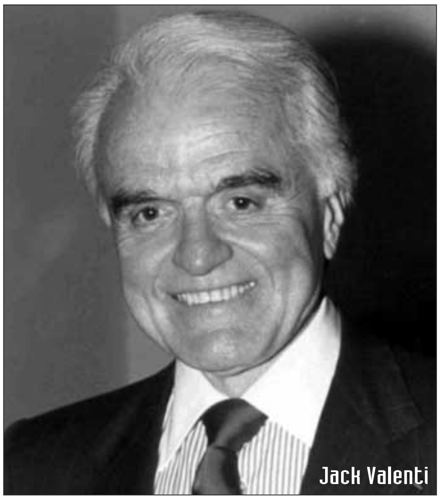
Schonberg M.: Osvobozené Hry osvobozeného divadla

autor je členem FAS Zlínsko
- e-mail: marek.vondra@anarchismus.org -

Film a cenzura v USA

Martin Koudelka

Slovo „shit“ v americké televizi poprvé zaznělo až v říjnu 1999 (a to ještě překvapivě v tak „normálním“ seriálu jako je *Nemocnice Chicago Hope*). V televizní stanici ABC pomocí digitální technologie přidávali hercům a herečkám v erotických scénách spodní prádlo. Tento článek nemíní analyzovat poselství, obsah či kvalitu (ať už morální či jakoukoliv jinou) filmů a seriálů. Hodlá se věnovat cenzuře, ano, CENZUŘE, slovu, které nejen každý Američan či Američanka nesnáší. O tom, co se objeví v amerických kinech a na televizních obrazovkách, však přesto rozhodují velcí bratři a velké sestry z MPAA. Orwell se seknul jen o pár let.

Jack Valenti

Filmové studio The Walt Disney company odmítlo pustit do distribuce přes svoji filiálku Miramax dokumentární film známého kontroverzního režiséra Michaela Moora *Fahrenheit 9/11.* Film mimo jiné popisuje styky Bushovy rodiny s vlivnými rodinami ze Saudské Arábie, včetně rodiny Usámy bin Ládina. Kriticky hodnotí politiku George W. Bushe před a po teroristickém útoku z 11. 9. 2001. Vedení studia své rozhodnutí vysvětlovalo tím, že má právo blokovat distribuci, pokud film může ohrozit zájmy koncernu. Podle něj je totiž Moorův film politickou propagandou a Disney se chce věnovat divákům všech možných názorů. Jak však deníku *New York Times* řekl Mooreův agent, Ari Emanuel, šéf Disney, Michael P. Eisner, blokoval film proto, že se obával, že jeho distribuce může způsobit, že studio přijde o daňové úlevy pro svůj slavný tématický park Disney World na Floridě. Tam totiž dělá guvernéra Jeb Bush - prezidentův mladší bratr.

Kromě této, svého druhu „autocenzury“, však ve Spojených státech funguje i cenzura tak, jak jsme ji všichni zvyklí chápat a vnímat.

Trochu historie

Snaha cenzurovat a ovlivňovat obsah filmů je stejně stará jako film sám, stejně tak staré a neměnné jsou i důvody této snahy: sex a násilí.

Již ve dvacátých letech 20. století, s nástupem zvukového filmu, vytvořil bývalý americký ministr pošt Will Hays podrobný seznam doporučení a příkazů, kterými se filmaři museli řídit. Tento tzv. Haysův kodex mimo jiné vyžadoval pozitivní vztah k církvi, vládě či manželství a zakazoval projevy sympatií k záporným hrdinům. Bylo nemyslitelné, aby ve filmech zazněly byť i nejmírnější nadávky typu „damn“ a „hell“. Film nesměl obsahovat nevěru, nahotu, homosexualitu či lásku lidí odlišné barvy pleti. Ani řádně oddaní manželé se nesměli objevit společně v posteli, výjimku tvořila pouze situace, v níž se alespoň dvě jejich nohy dotýkaly země. Není snad proto divu, že Haysův kodex ve své encyklice v roce 1936 pochválil papež Pius XI.

K uplatňování Haysova kodexu však docházelo postupně a na jeho dodržování se začalo pořádně dbát až počátkem třicátých let. Proto je možné ještě ve filmu *42. ulice* režiséra Lloyda Bacona z roku 1933 nalézt spoustu upřímných narážek na sex a odvážné modely oděvů. I přesto je však film jen slabším odvarem předlohy, podle níž byl realizován. Kdyby se totiž filmaři drželi románu Bradforda Ropese doslova, jejich výtvor by zřejmě neviděl nikdo. V románu se totiž skotačí v posteli mnohem více a zjevněji, hojně se v něm popíjí a ne zcela ojediněle se v něm objeví i antisemitismus. V knize navíc byli dva z hlavních hrdinů homosexuální milenci, z čehož se ve filmu projevilo jen tolik, že svobodný Marsh žádá tanečního režiséra, aby s ním odešel domů.

Problém s Haysovým kodexem však měl již hodně známý film *Jih proti Severu* z roku 1939. Problémovou pasáží byly poslední okamžiky filmu, kdy Rhett Butler pronáší větu: *„Docela upřímně, má drahá, je mi to zatraceně jedno“.* A to bylo v oné době, a hlavně podle Haysova kodexu, považováno za nemravné. Slovo „zatraceně“ (damn) se v té době na plátně vůbec nevyskytovalo a producent filmu kvůli němu odletěl do New Yorku, kde čtyři hodiny Willa H. Hayse, strážce morálky, přesvědčoval, že právě tohle slovo vyjadřuje cítění postavy. Hays však chtěl, aby Butler řekl: *„Upřímně, má drahá, je mi to fuk“.* Producent Selznick však nakonec uspěl a Butler na plátně pronáší slovo „zatraceně“. I přesto Selznick dostal od amerických cenzorů pokutu 5 000 dolarů za technické porušení amerického filmového etického kodexu. Amerika si pak na další filmové „zatraceně“ musela počkat dalších dvanáct let.

V šedesátých letech Haysův kodex zastaral a byl stále častěji porušován - ve *Zvětšenině* se poprvé objevila nahá prsa. Podobných filmů v této éře sexuální revoluce vznikalo čím dál více, proto 1. 11. 1968 zavedla Americká filmová asociace (MPAA) systém ratingů, který byl jistým průlomem - neomezoval obsah filmů, ale skupiny jejich diváků a divaček. Začal jim totiž určovat, co je pro ně morální, a co ne.

Velký bratr Jack Valenti a jeho sourozenci

„Od začátku jsem věděl, že Spojené státy budou, kromě Íránu a Iráku, jedinou zemí, kde budu mít s cenzurou problémy.“

režisér Todd Solondz (Storytelling)

O tom, co se v Americe na plátně či v televizi smí a nesmí objevit, rozhoduje již zmíněná MPAA, respektive komise lidí, kteří filmovým dílům přisuzují určité ratingy ze své stupnice. Není to však tak přímočaré, systém cenzury v podání MPAA je naprosto vychytaný. Cenzuru v USA totiž zakazuje první dodatek ústavy a samotná MPAA na toto označení reaguje velmi alergicky a monohdy až nepříčetně. Proto se vždy, když je z cenzury obviňována, brání tím, že její systém hodnocení je naprosto dobrovolný. Autoři (režiséři a režisérky) jim totiž svá díla k posouzení předkládat vůbec nemusí. V čem je tedy problém? Právě v tom vychytaném. Filmy bez ratingu MPAA jsou totiž takřka bez jakékoliv šance získat distributora, přes 75% amerických kin a multiplexů je nepromítne a nesmí se inzerovat v tisku a televizi. Režiséry a režisérky navíc již od počátku natáčení omezují a usměrňují producenti a producentky a filmová studia. Ta s nimi mnohdy podepisují smlouvu již s tím, že film natočí v určitém ratingu. Což ale nic neřeší, protože MPAA nikdy neuveřejňuje svá podrobná hodnotící kritéria. Sama si mění pravidla a posouvá hranice. Co v jendom filmu znamená rating R, v jiném označí ratingem NC-17 a naopak. Nikdo dopředu neřekne, co se ještě smí a co ne, co ještě jde a co už ne. Filmařům a filmařkám pak nezbývá nic jiného, než jen stříhat a stříhat.

Členy a členky komise MPAA doporučují různá rodičovská sdružení, konečný výběr však zůstává na samotném předsedovi komise, kterým je Jack Valenti. Tento bývalý válečný pilot, reklamní agent a tiskový poradce prezidenta Lyndona Johnsona ratingy osobně sám vymyslel. Ve funkci prezidenta MPAA stojí již od roku 1966, déle ve své funkci vydržel již jen ředitel FBI John Edgar Hoover. Totožnost členstva je anonymní, oficiálně se o něm ví jen to, že jde o „zralé americké občany s rodičovskými zkušenostmi.“ V neoficiální rovině se ví, že v komisi zasedá sedm žen a čtyři muži. Jejich věkové rozhraní je mezi čtyřiceti a padesáti, dohromady mají asi třicet dětí, žijí v malé oblasti okolo Los Angeles a mají svá civilní povolání.

A jak tento tucet náhodně vybraných obyvatel jižní Kalifornie rozhoduje o tom, co je pro diváky a divačky přijatelné či nikoliv, kolik krve může být na plátně prolito, kolik sprostých slov může zaznít či jak dlouho může trvat sex? Naprosto svévolně, jak dále vyplyne.

Kritéria MPAA a označení ratingů

Jak již bylo zmíněno výše, filmaři a filmařky nemusí svá díla dávat MPAA k posouzení, přesto její verdikt představuje doslova slovo boží.

Původně byly ratingy jen čtyři: G, PG, R a X. Rating PG-13 byl přidán v roce 1984 po protestech diváků proti scéně z PG filmu *Indiana Jones a chrám zkázy.* Ano, jde o onu scénu s vytrženým srdcem. Velké naděje byly filmaři a filmařkami vkládány do ratingu X, označujícímu filmy pro „dospělé“, jejichž natáčení bylo dříve zakázáno. Takto tedy z počátku toto označení získal třeba *Půlnoční kovboj* nebo *Poslední tango v Paříži.* Toto označení, X, však brzy začali zneužívat výrobci pornografie, čímž ho v očích veřejnosti naprosto zdiskreditovali. V roce 1990 bylo tedy po protestu 30 předních amerických režisérů toto označení změněno na NC-17. Tato změna na krátký okamžik přinesla naději, že filmům pro dospělé zase svítí zelená. Brzy však všichni přišli na to, že šlo jen o kosmetickou změnu, která vůbec nic nezmění.

Dnes jsou tedy používány tyto ratingy:

G: Vhodný i pro malé děti. Naprostá absence erotiky, nahoty a nadávek. Násilí může být zobrazeno jen v náznacích a nesmí vyvolávat strach. Ročně tento rating dostane zhruba deset filmů, většinou kreslené Disneyovky.

PG: Upozornění pro rodiče. Násilí jen mírné, žádná krev a požívání drog. Přípustné nevinné mazlení a sexuálně vyzývavé šaty, nahota pouze velmi krátká, ne však ve spojení se sexem. Přípustné velmi mírné nadávky (damn, hell).

PG-13: Nevhodný do 13 let. Středně drsné, avšak krátké násilí, jen málo krve. Erotika v podobě nejvýše dvojice v posteli, ale pod peřinou. Nahota v podobě krátkého záběru na holý zadek nebo nahá prsa. Přípustné jeden až dva silnější výrazy (shit, fuck).

R: Do 17 let jen s dospělým. Na tento rating jsou často podepisovány smlouvy s režiséry a režisérkami ze strany studií a producentů. Projdou relativně drsnější scény s větším množstvím krve, stejně tak i decentní, avšak pouze „standardní“ sex a delší i sexuálně orientovaná nahota. Nadávky jsou takřka bez omezení.

NC-17: Do 17 let nepřístupný. Vše je bez omezení, možné zobrazení erekce, penetrace i orálního sexu. Ročně toto označení dostanou pouze 2 až 3 malé nezávislé filmy. Dostat takovéto označení se rovná komerční sebevraždě.

Jasná pravidla, na jejichž základě MPAA ratingy přiděluje, neexistují a MPAA důvody svých rozhodnutí přísně tají. Občas se stane, že na veřejnost prosáknou interní materiály usvědčující činy členů a členek MPAA z absurdnosti, nesmyslnosti a naprosté svévolnosti.

Co tedy vlastně vadí a co ne?

Pokud bychom to měli shrnout do jediné věty, MPAA nedělá nic jiného, než že jen věrně odráží stav viktoriánské prudérní americké společnosti, tak jak ji ve velké míře představují ostatní různé rodičovské, křesťanské a jiné spolky. A to s jistou dávkou zpátečnické morálky, homofobie, sexismu a šovinismu. Rozeberme si to ale popořadě.

01) „Dobré“ a „špatné“ násilí

Je již všeobecně známou věcí, že násilí je dnes ve filmech více než třeba sexu, o čemž pohovoříme ještě později. I to se však stává terčem cenzury. Přináší to však jeden paradox. Tím, že MPAA nutí režiséry a režisérky sestříhávat své filmy a vystříhávat z nich ty nejbrutálnější scény, prokazuje dětem medvědí služby. Velká většina dospěláckých filmů, které by si, vezmemeli to podle měřítek MPAA, právem zasloužily označení NC-17, je totiž z komerčních důvodů sestříhána na rating R, což však zvyšuje pravděpodobnost, že tento film uvidí i děti. Ty si však ví rady, jak systém obejít. Na film s označením PG-13 si může koupit lístek každé z nich, které dosáhne k okénku poklady a jak se dostat na film s označením R ve svém filmu *South Park: Peklo na zemi* ukázali Trey Parker a Matt Stone.

Někteří režiséři a režisérky předkládají své filmy MPAA několikrát. Třeba Oliver Stone předkládal *Takové normální zabijáky* pětkrát, jedenáct měsíců přetáčel 150 různých záběrů a stejně z nich byl nucen vystřihnout ještě další tři minuty. Někteří filmaři na to jdou jinak, třeba Martin Scorsese do svých filmů naprosto úmyslně dává nadbytečné na první pohled problémové pasáže, které do filmu vlastně ani nechce, aby je pak mohl na popud MPAA odstranit a prokázat tak svou dobrou vůli. Kevin Smith to se svými *Podvodníky z New Jersey* vyřešil jinak, při prvním předložení dostal jeho film rating NC-17 (a to jen kvůli dialogům), na filmu neprovedl ani jedinou sebemenší změnu a při druhém předložení komisi získal rating R. I přesto však spousta akčních filmů, kde se to zabitými a mrtvolami jen hemží, prochází s ratingem PG-13. *Americké psycho*, film obsahující velkou řadu brutálních vražd, dostalo rating NC-17 jen kvůli jediné erotické scéně. Ze všech filmů, kterým i po sestříhání zůstal rating NC-17, ho za násilí, a nikoli erotiku a sex, získal pouze jeden jediný: kultovní horor *Evil Dead* Sama Raimiho.

MPAA si navíc osobuje právo rozhodovat, které násilí je „dobré“ a které „špatné“. Nehledě na to, že je obviňována z toho, že některým (známým a oblíbeným) režisérům nadržuje. Těm u MPAA prochází záběry, o kterých si jiní/né málo známí/mé režiséři a režisérky mohou jen nechat zdát. O svém válečném filmu *Zachraňte vojína Ryana* dokonce sám Spielberg prohlásil, že by na něj nevzal svého čtrnáctiletého syna. Kdo viděl prvních dvacet minut filmu asi ví proč. Přesto tento film dostal rating R, zatímco jiné filmy začínajících filmařů a filmařek mají problémy s běžnými hospodskými rvačkami. Režisér Spike Lee k tomu řekl, že proti *Ryanovi* nic nemá, je to dobrý film, ale pokud si nezaslouží rating NC-17 právě tento film, *„už nevím, co by mělo. Spielberg si zkrátka může dělat co chce.“* Jack Valenti těmto výtkám oponuje: *„Existují různé druhy násilí.* Ryan *je o rozhodujícím dni naší historie a každý třináctiletý chlapec by ho měl vidět, aby pochopil, že jeho předci zaplatili za svobodu vlastní krví.“* Pro mě je tedy nepochopitelné, proč tedy *Kult hákového kříže*, který, ať už je ve své podstatě naivní či ne, přeci jenom o něčem vypovídá, dostal rating R kvůli *„nevhodnému rasistickému obsahu“*. A já vždycky myslel, že je to film s antirasistickým posláním. Na druhou stranu se zase divím, že *Klub rváčů* dostal *„pro protispolečenské zaměření a sympatii k úchylnému chování“* pouze stejný rating...

02) Sex je zřejmě něco naprosto odporného a škodlivého

„Osobně bych mnohem radši, aby moje děti viděly, jak se dva lidé milují, než jak se snaží vystřelit si mozek z hlavy, ale v téhle zemi se akt lásky považuje evidentně za nebezpečnější pro duševní vývoj dítěte než brutální násilí, mučení a vraždy, které lze vidět ve stovkách akčních filmů.“

Spike Lee

Co jiného však ale lze očekávat od země, jejíž ministr spravedlnosti nechal ve svém úřadě zakrýt sochu Spravedlnosti jen proto, že jí z róby vykukovalo jedno nahé ňadro? Erotika v Americe patří mezi jedno z největších tabu. A to se samozřejmě odráží i na posudcích MPAA - sex a erotika je u ní na tom mnohem hůře než násilí. Například *Amélie z Montmartru*, film, který na lidi zapůsobil tak pozitivně, jak jsem ještě nikdy neviděl, dostal rating R pouze za krátkou sekvenci patnácti orgasmů milujících se párů. Romantická komedie *Když Harry potkal Sally* získala stejný rating za scénu v restauraci, kde Meg Ryan předstírá orgasmus. Stejný rating však získal např. film *8mm*, který je plný brutálně vražděných žen, nebo mozečkovou scénou proslavený *Hannibal*.

Problémy kvůli erotice a sexu ve filmu měl např. Todd Solondz se svým filmem *Storytelling*. Film už proběhl našimi kiny, je dostupný ve videopůjčovnách, takže je co porovnávat. Část tohoto filmu popisuje vztah bílé studentky a jejího černošského profesora. V jedné scéně mezi nimi dojde k syrovému sexuálnímu styku, který jsme si mohli vychutnat v celé její nahotě. Ne však ve Spojených státech, tam místo toho viděli jen velký červený čtverec. Solondz totiž podle smlouvy musel natočit film s ratingem R, MPAA však filmu, právě kvůli erotice, přidělila rating NC-17. Solondz se však zatvrdil v tom, že ze svého filmu nebude vůbec nic vystříhávat a proto se rozhodl, že problematická místa zakryje červeným čtvercem. Vysvětluje to tím, že diváci mají právo vědět, o co (a že o něco) přišli. *„Nechtěl jsem, aby to dopadlo jako s* Eyes Wide Shut*, kde všechno elegantně zakryli, takže nikdo ani netušil, co nesmí vidět.“* Do Kubrickova filmu totiž musely být ze stejného důvodu digitálně přidány postavy, které blokovaly výhled na scény sexuálních orgií. MPAA nakonec souhlasila s tím, že problematické scény bude v Solondzově filmu zakrývat červený čtverec, nepovolila mu však, aby na něm bylo velkými písměny napsáno „Cenzurováno“, jak chtěl učinit. *„Právě tím však dokázali, že nic jiného než cenzoři nejsou.“*

MPAA má k erotice ve filmu zvláštní absurdní přístup. *Prci, prci, prcičky* získaly rating R až poté, co byl ve scéně s jablkovým koláčem snížen počet kopulačních pohybů z pěti na tři (mám doma dokonce verzi, kde tato scéna vůbec není). To je pro MPAA zřejmě magické číslo. James Toback komisi svůj film *Two Girls and a Guy* promítal celkem čtrnáctkrát. Problematickou se stala relativně krotká erotická scéna, která je celá natočená ve stínu a z poměrně velké dálky. V ní Toback musel provést následující změny: Heather Graham mohla ručně uspokojit Roberta Downeyho jr. pouze třikrát místo původních pěti pohybů, ten jí na druhou stranu mohl orálně uspokojovat pouze tři vteřiny místo původních sedmi. Jak tvrdí Toback, tohle zcela jasně dokazuje absurditu celého systému. *„Jaký je rozdíl mezi třemi a sedmi vteřinami toho samého?“*

03) Jedem podle bible, ženy nechť mlčí

Stejný dvojí metr jako na násilí má MPAA i ve vztahu k mužům a ženám. Často to zavání až sexismem a naprosto zjevnou diskriminací. Záběr penisu obvykle automaticky znamená rating MC-17, ženská nahota projde i v ratingu R. S úsměvem vzpomínám, když jsme jednou s kamarády pozdě v noci sledovali jeden erotický seriál v televizi, kde žena orálně uspokojovala muže. Problém s odhaleným penisem byl vyřešen naprosto originálně - žena orálně uspokojovala ducha, který nebyl vidět. Funguje to ovšem i opačně: z dramatu *Let's Talk About Sex* musela být vystřižena scéna, v níž je pomocí broskve demonstrováno, jak se orálně uspokojuje žena, naprosto totožná scéna z banánem zastupující mužský pohlavní úd však nechala komisi zcela v klidu. Když režisérka Colette Burson komisi promítla svoji festivalově úspěšnou nezávislou komedii *Coming Soon* o třech dívkách, které chtějí přijít o věneček, dostala rating NC-17. A to i přesto, že film neobsahuje ani jeden jediný erotický záběr. Vadila však scéna, kde dívky debatují o orálním sexu vzhledem ke kalorické hodnotě spermatu. Režisérka namítla, že kdyby to byl film o chlapcích, a ne o dívkách, prošel by bez problémů. Na to MPAA odpověděla: *„To je možné, ale my se rozhodujeme za rodiče, kteří ten film neviděli, a dokud oni mají dvojí metr, musíme ho mít i my.“*

K verdiktům MPAA existuje odvolání. Pokud se filmařům rozhodnutí MPAA nelíbí, mohou se odvolat ke komisi, která je složena z filmových profesionálů. Ta vyslechne jejich argumenty, a pak může rozhodnutí MPAA dvoutřetinovou většinou zvrátit. Studia tak odvolací komisi zásobují hromadami psychologických posudků, které prokazují, že jejich film je pro děti naprosto neškodný, posílají tam své herecké hvězdy, aby se pokusili komisi obměkčit. Harrison Ford u ní mimo jiné naprosto neúspěšně lobboval za snížení ratingu svého filmu *Air Force One*.

Závěr

Tohle všechno však představuje pouze pomyslnou špičku ledovce. V amerických rádiích se dnes běžně stává, že se zpěváci a zpěvačky na určitých místech prostě odmlčí. Občas je možné v televizi zahlédnout naprosto neumětelsky a zjevně vystříhaný videoklip, čímž samotný jeho hudební doprovod ztrácí jakoukoliv kontinuitu, o smyslu ani nemluvě (např. Eminem apod.). Z nových vydání klasických děl světové literatury se běžně odstraňují „škodlivé“ pasáže s výrazy. Shakespearův *Romeo a Julie* tak v naprosté tichosti přišlel již o více než 300 replik. Podobné změny probíhají s tichým souhlasem veřejnosti. U filmů tomu naštěstí ještě tak není.

Třicet amerických filmových kritiků otevřeným dopisem protestovalo proti postupu MPAA, beznadějně zastaralý systém ratingů označilo za *„restriktivní sílu pošlapávající svobodu projevu a mrzačící umělecké vize autorů.“*

Pokud však bude ředitelem MPAA Jack Valenti, naděje na změnu zřejmě nikdy nepřijde. A snad ani poté, co ze svého místa dobrovolně či nedobrovolně odejde. Na otázku, co by poradil svému nástupci, totiž jeden z nejmocnějších mužů Hollywoodu odpověděl: *„Aby pokračoval v mých stopách, byl tvrdý, přísný a neústupný a nedovolil nikomu zničit integritu celého systému.“* V takovýchto případech by se na závěr zpravidla patřilo prohlásit: *„Bůh pomáhej Americe“*, ale jak je vidět, on už jí dávno pomáhá.... ★★★

<u>zdroje</u>:

Premiere, květen 2002

Filmové listy

Peter van Gelder „Z filmu do filmu“

autor je členem FAS Jižní Čechy

- e-mail: martinkoudelka@anarchismus.org -

Žít anarchií

životopisy méně známých anarchistů a anarchistek

Martin Koudelka

[díl 02]

George Woodcock

George Woodcock byl jedním z nejznámějších znalců anarchismu. Zemřel v lednu 1995 ve věku 82 let. Byl plodným spisovatelem a poetou inspirovaným mnoha anarchistickými myšlenkami. Z jeho děl se klasickými staly již *„Anarchismus“* (1963) a *„Sbírka anarchistických textů“* (1977). Woodcock byl rovněž autorem biografických studií o P. J. Prodhonovi, G. Orwellovi, P. A. Kropotkinovi, Godwinovi, Herbertu Readovi, Gándhím a A. Huxleym. Ne všichni v něm viděli soudruha společné věci. Pro mnoho lidí bylo jeho pojetí anarchismu příliš historické a romantické a jeho pocity byly často chápány jako nespolečenské.

Woodcock se narodil v Kanadě, jeho rodiče však byli původem z Valencie. První půli svého života strávil ve Velké Británii. K anarchismu došel skrze pacifismus (*„odmítnutí násilí s sebou nese odmítnutí nátlaku“*). Přátelství s Marií Louisou Berneri (dcera Camillo Berneriho) způsobilo, že se začal více zajímat o anarchistický aktivismus a v letech 1940-1949 byl jedním z vydavatelů libertinského časopisu *„Now“*. Pak se přestěhoval do Kanady a deset let poté založil časopis *„Canadian literature“*, který vydával až do roku 1977.

I když psal Woodcock hodně o literatuře a považoval se především za poetu, jeho politické a biografické práce zůstanou ještě dlouho klasikou pro ty, kdo se zabývají anarchistickou a svobodomyslnou tématikou. Má mnoho co říci k podstatným tématům. Např. v momentě, kdy před námi stojí tak mnoho dilemat současnosti, je nutné upozornit, že Woodcock viděl technologii jako neutrální politickou sílu. Jak napsal ve *„Sbírce...“*: *„Technicky rozvinutá společnost nemusí být vůbec centralizovaná nebo autoritářská nebo rovněž ekologicky zničující“*. A i když někteří odmítají historické kořeny woodcockových myšlenek, jiným jsou blízké, neboť neoznačují připoutání se ke konkrétním dogmatům či etiketám. Citujme *„Odmítnutí politiky“* (1972): *„Dnes, více než kdykoliv jindy, jsou lidé angažováni v decentralistických předsevzetích, která jsou výrazem nejenom vzpoury proti autoritářství, ale stejně tak víry v možnost existence nové společnosti, která dá jednotlivcům takovou možnost přijímání rozhodnutí, o jaké psali Kropotkin a Proudhon. Když jsou stále více vidět vady současného ekonomického a politického centralismu, když je konečně vidět, že stát je hlavním nepřítelem mezilidské lásky, praxe decentralizace se stane stále více všeobecná... Čím méně budou decentralistické aktivity spojené s úzkými sociálně-politickými teoriemi, obzvláště s tak předpotopními jako marxismus, tím opravdovější a déle trvající budou jejich efekty.“*

George Woodcock

Itō Noe v roce 1917

Itó Noe

Itó Noe byla odvážnou japonskou ženou, která se ve svém boji proti sociální tradici stala symbolem osvobození žen a anarchismu.

Itó se narodila 21. ledna 1895 v aristokratické rodině, na jižním ostrově Kjúšú. Po dokončení Uenské dívčí střední školy byla proti své vůli přinucena vdát se. Krátce poté utekla do Tokia.

V Tokiu se mezi ženami od roku 1870 rozvíjely pokrokové ideje. Hiracuka Raičó vytvořila organizaci *Seitóša (Společnost modré punčochy)* a vydávala časopis *Seitó (Modrá punčocha),* který ženám dával možnost literárně se rozvíjet a politicky se aktivizovat. Itó se k *Modrým punčochám* přidala ve svých 18 letech roku 1913 a v letech 1915 - 1916 se stala jednou z redaktorek časopisu. Současně se učila cizí jazyky včetně angličtiny, což jí umožňovalo překládat články Emmy Goldman na téma situace žen.

Itó se podruhé vdala za spisovatele Cudžiho Džuna (1884-1944), který byl jejím učitelem ve škole, roku 1916 jej však opustila kvůli vztahu s charismatickým anarchistou Ósugim Sakaem. Itó i Ósugi veřili ve volnou lásku. Ósugi v té době žil ve svazku s čelní představitelkou ženského anarchismu, Kamačikou Ičiko. Naneštěstí koncepce volné lásky nejsou vždy ve shodě s lidskou žárlivostí a Kamačiko Ósugiho napadla nožem, kterým jej těžce zranila. Celá záležitost byla proprána médii, které celou trojici představila jako *úpadek veřejné morálky*. To mělo za následek početné konflikty ve hnutí, např. nepřátelství mnoha tehdejších soudruhů Itó a Ósugiho.

Itó a Ósugi společně pracovali na propagaci anarchismu a Itó současně rozvíjela myšlenky osvobození žen. V roce 1919, společně s Ósugim, Wadou Kjútaróem a Kondóem Kendžim vydávali časopis *Ródó Undó (Hnutí pracujících)*, který se přičinil o vznik spousty anarchistických skupin stejného názvu mezi pracujícími. Roku 1921 Itó pomáhala založit ženskou socialistickou skupinu *Sekirankai*. Napsala přes 80 článků do různých publikací, překládala práce evropských anarchistů, např. Kropotkina a Emmy Goldman. Kromě toho napsala několik autobiografických povídek - od dětství, přes odvrhování tradic až ke konečné emancipaci a anarchizaci názorů. Jednalo se o Zacuon (Ruch) napsané v roce 1916, když jí bylo 21 let, a Tenki (Bod zvratu), napsaný v roce 1918.

V roce 1923, krátce poté, co Itó porodila sedmé dítě, zasáhlo východojaponskou oblast Kantó silné zemětřesení. Zemřelo při něm 100 tisíc lidí a přes dva miliony jich přišlo o střechu nad hlavou.

Vláda rozjela diskreditační kampaň, během níž obviňovala skupiny imigrantů a politických disidentů ze zakládání a udržování požárů, které vypukly během zemětřesení. Naprosto všední se staly útoky na korejské a čínské dělníky. Tajná policie tyto jevy začala využívat k vraždám anarchistických aktivistů. Itó, Ósugi a jeho šestiletý bratranec Tačibanaba Munekazu byli 16. září 1923 zadrženi tajnou policií *Kenpeitai*. Jejich zmasakrovaná těla byla nalezena několik dní po zadržení ve studni.

V následném procesu byl jejich vrah, funkcionář *Kenpeitai* Amakasu Masahiko, po intervenci císaře Hirohita odsouzen na 10 let vězení. Po čtyřech letech byl však, rovněž po císařově intervenci, propuštěn a převelen s *útvarem speciálních služeb* do Mandžuska. Masahiko spáchal v roce 1945 sebevraždu, dřív, než se japonským anarchistům podařilo pomstít Itó a její druhy.

Rok po zavraždění anarchistické trojice - v roce 1924 - se Wada Kjútaró, soudruh Itó a Ósugiho, pokusil zabít generála Fukudu Masataróa, hlavního velitele vojenského okresu, ve kterém byli Itó a Ósugi zavražděni.

Itó si uvědomovala následky toho, být anarchistkou v Japonsku v oněch časech. V roce 1911 byli Kótoku Šúsui, vůdčí anarchistka Kanno Suga a 10 jiných anarchistů na základě chatrných důkazů odsouzeno za účast ve spiknutí usilující o život císaře k trestu smrti a popraveno.

Ve své autobiografii Bernard Russell vzpomíná na setkání s Itó Noe v Japonsku v roce 1921. ***„Byla mladá a krásná... Dora (Russellova manželka) jí řekla: ‚Nebojíš se, že ti úřady něco udělají?' Přejela si rukou po hrdle a řekla: ‚Vím, že udělají, dříve nebo později.“***

★★★

zdroje:

„Kobiety Anarchii“ (Oficyna Wydawnicza Bractwa Trojka, září 2002, vydání 2.)
Inny Świat č. 12, 15, 19
PoProstu č.14 (2004)

z polštiny přeložil Martin Koudelka (FAS Jižní Čechy)
- email: martinkoudelka@anarchismus.org -

vlevo Kamačiko Ičiko, vpravo Hiracuka Raičó

Tučné časy skončily

český název: Občanská výchova, Rakousko / Německo, 2004, 127 min.
režie: Hans Weingartner, scénář: Katharina Held, Hans Weingartner
hrají: Daniel Brühl, Julia Jentsch, Stipe Erceg, Burghart Klaussner

Daniel Brühl (Jan), Julia Jentsch (Jule), Stipe Erceg (Peter)

Demonstrace v Berlíně. Aktivisté a aktivistky v bílých tričkách přesvědčují kolemjdoucí i nakupující v obchodech, že jimi nakupované zboží vyrobily ani ne patnáctileté děti kdesi v Asii za dvacetinu ceny, než za jakou je prodáváno. A kde končí tento nemorální zisk? Konflikt s ochrankou v prodejně bot. Zasahují robocopové.

Rodinka se vrací z dovolené do své honosné vily. Otec otevírá dveře. Myslí si, že byli vyloupeni, ale s překvapením zjišťují, že byli pouze „přestěhováni“ a chybějící věci nalézají na překvapivých místech - hifi věž v lednici, porcelánové vojáčky v záchodě, urostřed pokoje horu důmyslně poskládaného nábytku nebo na lustru oběšenou sošku Davida. Otec křičí na děti: „Na nic nešahejte, zavolám policii“. Dcera opáčí: „Ale tady je dopis“. Rozbaluje ho a čte: „Tučné časy skončily“.

Mladík jede v tramvaji. Je svědkem toho, jak revizoři nevybíravým způsobem kontrolují bezdomovce, který samozřejmě žádný lístek nemá. Odstrkuje jednoho z revizorů, ohne se a se slovy: „Něco jste ztratil“ podává vyděšenému muži svůj lístek a sám vyskakuje otevřenými dveřmi.

Nízkorozpočtový syrový film vypráví příběh trojice mladých berlíňanů Petra (Stipe Erceg), Jule (Julia Jentsch) a Jana (Daniel Brühl), dobře známého českým divákům z filmu Good Bye Lenin, a podle scénáře Katharin Held ho natočil režisér Hans Weingartner.

Petr chodí s Jule. Ta řeší existenční problém - má velké dluhy a dostává soudní příkaz k vystěhování ze svého bytu. Pracuje jako servírka v nóbl podniku a šéf ji neustále kvůli něčemu peskuje. Hosté se také chovají poněkud nóbl - k jednomu stolu přinese koňak a dostane vynadáno, že ho přinesla ve špatných skleničkách. Zlost si vybíjí po směně na parkovišti, když klíčem přejede lak u jednoho z honosných aut návštěvníků podniku. Otevřeně však neřekne nic - tu práci prostě potřebuje. Petr jí navrhne, ať se přestěhuje k němu do bytu, kde bydlí společně s Janem, a že budou komuna. Jule se však zdá Jan divný. Nicméně nemá na výběr, a do bytu se nastěhuje. Bývalý byt však musí dát do původního stavu, jinak nedostane zpátky kauci. Petr odjíždí na pár dnů do Barcelony a poprosí tedy Jana, aby Jule pomohl. Jule a Jan se poznávají a začnou si rozumnět. Jan, „revoluční teoretik“, vysvětluje Jule své názory a postoje. Ta se začíná měnit, uvědomovat si svoji hodnotu. Byt neopraví, ale společně ho zdemolují, i když tím přichází o kauci. V práci se zastane kolegy a dostává také výpověď. A Janovi prozrazuje, že dluží sto tisíc Eur nějakému pracháči, kterému nabourala bez techničáku a pojistky luxusní auto. Sice už pár tisíc splatila, přesto jí ale čeká splácení ještě po mnoho let. A Jen jí zase na oplátku prozrazuje svoje tajemství.

Milostné a erotické scény jsou slabinou jinak výborného a velice vtipného filmu - právě ony revoluční dialogy, jež působí naivně, ale zároveň neshazují svůj obsah, jsou natočeny s citem a sebereflexí člověka, jež si podobné zážitky musel jistě prožít také na vlastní kůži.

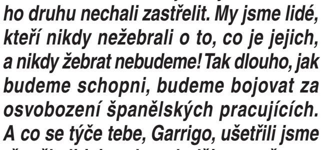
Petr s Janem totiž po nocích nelepí plakáty, jak si až dosud Jule myslela. Ve své obytné dodávce Volkswagwen modré barvy a staršího data výroby pozorují život „buržoustů“ a v příhodou chvíli se jim vloupávají do jejich vil a paláců. Neloupí. Pouze stěhují. Chtějí je tímto svým endorfinovým sportem vystrašit tak, aby se ani oni za zdmi svých paláců necítili bezpečně. Ano, právě oni dva jsou ta známá „Občanská výchova“, jak koneckonců zní i český překlad filmu (v originále Die Fetten Jahre sind Vorbei - Tučná léta skončila). Vtip je v tom, že Petr dřív instaloval v jejich domech bezpečnostní zařízení.

A co na to Sabate a ostatní?

Vyvlastňování, tj. získávání prostředků například i krádeží či loupeží není v historii anarchistického hnutí ničím novým. Ostatně *bohatým brát a chudým dávat* je princip starý tak, jako je staré rozdělení lidí do tříd. Tuto praxi provozovali například v první polovině 20. století Di Giovanni nebo Sabate v Jižní Americe a v 50. letech ve frankistickém Španělsku se takto nejvíc proslavila anarchistická skupina sdružená právě okolo veterána španělské revoluce a partyzánských bojů 2. světové války - Francisca Sabateho Lloparta. (viz Akce č. 4 z října 2001) Po završení úspěšné „transakce“ nechávali v domech, které „navštívili“, podobné nóty jako tu, kterou zanechali v domě bohatého majitele velkoobchodu Manuela Garrigy:

„Nejsme zloději, jsme libertinští bojovníci.To, co jsme si právě vzali, pomůže nakrmit sirotky a hladovějící děti těch antifašistů, které jste vy a lidé vašeho druhu nechali zastřelit. My jsme lidé, kteří nikdy nežebrali o to, co je jejich, a nikdy žebrat nebudeme! Tak dlouho, jak budeme schopni, budeme bojovat za osvobození španělských pracujících. A co se týče tebe, Garrigo, ušetřili jsme tě, ačkoli jsi vrah a zloděj, protože my, jako anarchisté, známe a vážíme si hodnoty lidského života, něčeho, čemu jsi nikdy nerozuměl a rozumět nebudeš!“

Je jasné, že se počátkem 21. století situace změnila a mnohé z používaných metod nejdou kvůli stále dokonalejším bezpečnostním systémům, větším pravomocem represivních složek, ale především kvůli vlastní bezpečnosti používat. Nápad Petra a Jana tak působí originálně. Vše zpočátku vypadá spíše jako hra. Když se ale situace zlomí a vyhrotí, nejsou schopni zareagovat opravdově ani poté, co překonají vlastní emoce (strach) a začínají jednat racionálně. Spíše jsou vlečeni událostmi, namísto toho, aby je oni sami určovali. Navzdory vtipné a nepopiratelné originalitě jim chybějí zkušenosti, a možná ještě o hodně víc odhodlání. I díky tomu nejsou schopni překročit stín hry, nedokážou být opravdoví. A právě touto svojí nerozhodností nechtěně dávají soupeři mocný trumf.

Jan dokonce ukazuje Jule mapy jednoho středomořského ostrůvku a plány televizních vysílačů, které na něm stojí. Jednou by se tam chtěl vypravit a vysílače vyřadit z provozu. Ochromit na pár hodin televizní vysílání - vymývání mozků. Nabídnout lidem alespoň na pár chvil svobodu.

Samozřejme nastává zádrhel. Jan bere Jule na jednu takovou svojí noční projížďku. Ta poznává luxusní vilu člověka, jemuž splácí dluh. Chce se podívat dovnitř. Jak žije člověk, který jí zkazil život? Jan, poblouzněn svojí zamilovaností, ji tam i přes všechna racionální rizika (taková akce se musí připravovat delší dobu) bere. Přestavují. Zjistí, že v garáži jsou zaparkována další dvě luxusní auta. Jan už chce odejít. Jule chce ale ještě hodit do bazénu sedačku. Oba nakonec v bazénu také skončí a málem se už schyluje k milostné scéně. Jule ovšem svojí fatální neopatrností - vyjde ven z domu - spustí venkovní osvětlení. Které rozštěká psy a oba tak musí ve spěchu opustit dům. Nejdřív ovšem musí posbírat všechny svoje věci, které stihli/y po celém domě poházet!!! Samozřejmě, že druhý den Jule zjistí, že v domě ztratila mobil. Musí se tam proto vrátit. Jule hledá mobil a Jan čistí po domě jejich otisky, které tam minulou noc zanechali/y. Náhle se však domů vrací majitel. Poznává překvapenou Jule. Než však stihne cokoliv podniknout, Jan ho omráčí a sváže. Co teď? Oba jsou v koncích.

Jule proto volá domů Petrovi, který se už mezitím vrátil z Barcelony. Petr není moc hloubavý, proto ho ani moc nepřekvapuje, že se k němu Jule i Jan chovají trochu divně. Na místo nicméně přijíždí. Je logicky velmi naštvaný a oběma velmi vyčiní za jejich nerozvážnost, s jakou ohrozili/y celý podnik. Když se všichni trochu uklidní, domluví se, že buržousta unesou. Naloží ho do dodávky a společně odjíždějí do Alp na chalupu Julinina strýce. Zde všichni čtyři tráví společně několik dnů.

Zpočátku řeší jak s danou situací naložit - padnou i návrhy úspěšného manažera Hardenberga zabít či za něj požadovat výkupné. Později nechávají spíš jen tak čas kolem sebe plynout a starají se pouze o to, jak a kde nakoupí zásoby. V této atmosféře se stanou dvě zásadní věci.

Petr zjistí, že Jan a Jule spolu něco mají. Jule se mu přizná, že se do Jana zamilovala, ale vypadá to, že jeho ráda mít nepřestala. Udělá žárlivou scénu, dá Janovi pěstí a odjede pryč. Pouze se však v udolí v hospodě opije a v noci se za ostatními vrátí. Vymaňuje se ze stereotypů a bere si k srdci Julininu otázku: „Ty už mě namáš rád?“. Pochopí, že nechce přijít o přátelství Jana ani Jule. Začíná jim vyčítat pouze to, že k němu nebyli/y upřímní a že se všechno odehrávalo za jeho zády, než na to přišel sám. Přijímá, že nemusí s Jule existovat pouze jako pár, ale že můžou existovat i ve třech s Janem. Jako komuna.

A z uneseného Hardenberga se postupně stává také člověk - se jménem, charakterem i se svou velmi zajímavou minulostí. Dozvídáme se, že patřil v roce 1968 k revoltující mládeži, že zažil komuny a volnou lásku. Že ke svému bohatství přišel postupně a že o své dřívější ideály nepřišel ze dne na den, ale že ho okolní svět a morálka postupně a plíživě semlely. Přiznává se, že vlastně pro něj platí onen churchilovský blábol o tom, že kdo není ve dvaceti komunista, nemá srdce, a ve třiceti je, nemá rozum. On sám má sice čas od času chuť se vším praštit a odstěhovat se I s rodinou na venkov, ale je nám všem jasné, že to nikdy neudělá, že se nikdy dobrovolně svého luxusu a blahobytu nevzdá. I když by ho mohl vyměnit za svobodu. Prostě a jednoduše na to už nemá. A také lituje toho, že zkazil Jule život. Že za něj prostě tyhle věci řeší právníci.

Komplikací je pouze to, že všichni musí uskutečnit výpravu do vesnice dole v údolí, k telefonní budce. Hardenberg musí dát vědět služce, aby nechodila uklízet do vily. Tím by totiž mohla zjistit, jak to v domě vypadá a mohla by zavolat policii. Doteď o vloupání ani o únosu zdá se nikdo neví. A pak taky musí zavolat manželce, která tráví zbytek jejich společné dovolené, ze které musel kvůli práci předčasně odjet, na jejich jachtě. Musí ji ujistit, že je v pořádku a že se jí tak dlouho neozval, protože byl pracovně zaneprázdněn. Vše dobře dopadne.

Začíná si získávat důvěru trojice. A postupně si také začíná svůj únos patřičně užívat a bere ho spíš jako výlet - výlet do chudé, ale šťastné reality všedního dne, výlet do vlastní minulosti. A to je zřejmě nejvtipnější fáze celého filmu. Velmi vtipné dialogy mezi „intelektuálem-ideologem“ Janem, spíše „pudovým“ Petrem, naivní a citovou Jule a „vzpomínajícím“ Hardenbergem, který všem ostatním vaří v zástěře oběd. Můžou vlastně vůbec revolucionáři brát drogy, když jim berou energii? Všichni společně zahulí. Osobně jsem se nejvíc nasmál při scéně, kdy trojice řeší, kdo půjde dolů do vsi nakupovat a co všechno je potřeba koupit. Nakonec dojdou až fi-

nanční stránce celé operace. Zjistí, že už nemájí téměř žádné peníze, a proto požádají Hardenberga zda by také *„nepustil chlup"*. Humorné a sebeironické momenty jsou hlavní devizou filmu. Idylka ovšem přeci jednou musí skončit.

Všichni jsou jakoby smíření s tím, že to pro ně špatně dopadne. Důležitější však pro ně je, že si vzájemně ujasnili/y svoje vztahy. Hardenberga odvezou domů. Ten předává Jule ručně psaný dokument, v němž jí odpouští dluh. Všechny ujišťuje, že se policie bát nemusí a na rozloučenou jim dokonce zamává. Prostě doják. Ale skutečně Happyend?

Ti, kdo se na film chystají nebo by ho třeba chtěli zhlédnout po přečtení těchto řádků, ať rozhodně nečtou následující dva odstavce.

Petra, Jana a Jule spící v jedné posteli budí bouchání na dveře. Přede dveřmi je připravené policejní komando. Dole v autě sedí zachmuřený Hardenberg. Přece je nakonec udat musel - vždyť by si tím jenom přidělal spoustu problémů. Anebo je všechno jinak? Policajt znovu bouchá na dveře. Jule vstává a jde otevřít. Rána. Policajti vylamují dveře a vbíhají do bytu. Ale Jule otvírá a za dveřmi stojí pokojská. Policajti nacházejí prázdný, vyklizený byt. Velitel se rozhlíží, sundává přilbu a jde ke stěně, na které je pověšen popsaný papír: „Někteří lidé se nikdy nezmění."

Petr, Jan a Jule si vykračují po slunci zalitém molu. Jsou u moře. U mola kotví luxusní jachty. Všichni jsou také slušně oblečeni. Jan se kouká do nějakého papíru, rozhlíží se a pak říká: „Tady ta to je." Hardenbergova jachta. Nastupují. Otevírají. Startují. Tak kudy? Koukají do mapy. Kterým směrem je ostrov vysílačů?

„Kolik lidí myslí po večerech na revoluci?" ★★★

Vojtěch Svoboda *(FAS Praha)*
- e-mail: vojtech.svoboda@anarchismus.org -

The Prokop Family aneb čtení mezi řádky

Jelikož patřím mezi ty, kteří se na základních a středních školách učili/y převážně němčinu, musím teď dohánět, co se dá i v angličtině, kterou na vysoké škole vyžadují bez možnosti volby jiného jazyku. Asi před rokem se mi dostala do rukou učebnice pro jazykové školy od E. Zábojové, J. Peprníka a S. Nancon. Na rozdíl od učebnic typu Headway či Life line byla cenově dostupná a gramatika je v ní celkem dobře vysvětlená. Až na ty úvodní články každé lekce. Ty teda stojí za to! Myslím si, že by se podobné věci neměly až tak podceňovat. Takovéto články jenom utvrzují „správnost" stereotypů, které děti vidí často mimo jiné i u sebe doma. Podívejme se, co vše je čtenářům/kám tohoto texbooku „vštěpováno" do podvědomí.

Bylo nebylo, kdesi za kopci v jednom městečku žila v paneláku rodina Prokopových. Její složení bylo ideální: matka, otec, syn a dcera. Hned v druhém odstavci první lekce se dozvíme, že Michael (syn) je velice dobrý žák mající spoustu koníčků jako je sport, kurz angličtiny atd. O zájmech Susan (dcery) tu nepadne ani slovo. Susan je jednoduše velmi atraktivní dívka, a to stačí. Odstavec, který je u ostatních věnován jejich zálibám a vlastnostem u Susan zaplní zmínka o tom, že má úžasně veselého přítele, na kterého nedočkavě čeká. Je tu také naznačeno, že rodiče jsou velice šťastní lidé a znovu zdůrazněno, že je to tím, jak mají chytrého syna, krásnou dceru a hlavně - pan Prokop stále miluje paní Prokopovou. Na tom jestli paní Prokopová cítí to samé asi nezáleží, protože o tom se tu už nepíše.

Po krátkém seznámení nás další lekce uvede ještě hlouběji do osobního života rodiny. Zjistíme, že pan Prokop je vážený technik, který věčně nemá čas a jeho jediným problémem je, že moc neumí anglicky. Pak je tu paní Prokopová, která je učitelkou, což je vedlejší, protože je hlavně excelentní kuchařkou. Poslední věty článku se věnují pilnému Michaelovi a jeho koníčkům a na závěr se můžeme rozplynout blahem nad tím, jak má Susan krásné nové šaty.

Další lekce nám osvětlí Prokopovic typický den, kdy nemůžeme očekávat nic jiného, než že se otec dívá po práci na televizi a matka má fofr v kuchyni. A děti? Samozřejmě, Michael mezi kurzem angličtiny, doučováním mladších žáků i otce a sportováním si ještě levou zadní stíhá dopisovat s kamarádkou z Británie, přičemž Susan celé odpoledne prodřepí doma a čeká na Jacka, který stále nejde. Lekce ovšem končí happy endem, kdy Jack nakonec dorazí a vezme Susan na romantický film do kina.

Velice dojemná je i opakovací lekce, v níž se shrnují vlastnosti mužské části rodiny a je zde s ironickým nádechem naznačeno, jak je hrozné, že si Jack s tátou před Susan nemůže pokecat o firmě, v které pracují a obchodu v ní. Susan je totiž úplně blbá, nechápala by to a byla by na Jacka naštvaná. Závěrečným poselstvím lekce je, že zamilované dívky přece nezajímá obchod.

Pomalu se pak dostáváme k mé oblíbené lekci, kdy k Prokopovým dorazí na návštěvu anglický obchodní partner pan Green. Jedná se o typického úlisného šmíráka, který se schovává za chováním gentlemana. První, co ho zaujme, je samozřejmě extrémně nadaný Michael a hned na to uslintne nad Susan, a to nejdřív jen v duchu, potom své choutky trochu upraví a poprosí Michaela, aby Susan řekl, že v těch šatech vypadá k pomilování. To ovšem Susan už nemůže dostatečně ocenit, protože se svou matkou poletují kolem plotny a servírují večeři.

A teď trochu romantiky. V osmé lekci se můžeme dozvědět, jak se dala Susan dohromady s Jackem. Susan pracuje jako prodavačka v obchodním domě, v oddělení mužské módy. Zde si počteme „kritiku" i na mužské pokolení, které touhle učebnicí také dost trpí. Muži jsou totiž takoví vzdělaní neandrtálci, kteří by nejraději chodili celý rok v jedněch špinavých riflích a když už si jdou koupit něco na sebe, tak s přítelkyní či manželkou, která je bude dostatečně koordinovat, aby se při výběru oblečení zcela neznemožnili. V podobně dojemné situaci poznala Susan svou lásku. Jack si totiž nejspíš nevšiml, že mu ze saka, které si zkouší, pomalu vyčuhují lokty a Susan ho musela zachránit a vybrat mu vhodnější model. Jack je jejím vkusem a samozřejmě krásou (nezapomínejme, že Susan je velice velice atraktivní) natolik okouzlen, že se nakonec osmělí pozvat ji na schůzku. Po potřebném upejpání Susan svolí, ovšem má to háček. Jack si musí na jejich rande koupit novou kravatu.

Celá učebnice i nadále pokračuje ve veselém duchu, kdy se Susan při každé sebemenší diskusi o čemkoli jiném, než je Jack a móda, naprosto nudí a přemýšlí radši nad tím, jak by šla na diskošku. Pan Prokop dál chodí do práce, doučuje se angličtinu a ve volných chvílích civí na fotbal, paní Prokopová si stále libuje ve vaření a je zde málo článků, kde jí málem nekapou slzy z očí, když je za svůj kuchařský um chválena. A Michael, hrdina naší knihy, se krom všech svých koníčků a míry své zaneprázdněnosti ujímá i své lehce omezené sestry, snaží se jí překládat do češtiny, když si povídají s Greenem, (což ovšem Susan nezajímá, ta sní o svatbě a o tom, jak si s Jackem postaví barák), div že ji nevynáší do kopců, když už v třetině túry nemůže a všeobecně je k ní velmi shovívavý. Jak taky jinak, vždyť je to jenom holka. ★★★

Ulrike Dostál *(FAS Zlínsko)*
- e-mail: ulrikedostal@anarchismus.org -

Edelweisspiraten

český název: Skupina Edelweiss
Německo / Švýcarsko / Nizozemí / Lucembursko, 2004, 96 min.
režie: Niko von Glasow, scénář: Kiki von Glasow
hrají: Iwan Stebunov, Bela B. Felsenheimer, Jochen Nickel, Anna Thalbach, Jan Decleir, Simon Taal

Na sklonku 2. světové války spolu v bytě v rozbombardovaném Kolíně nad Rýnem žijí dva bratři. Nejstarší bratr padl, matku zabila bomba a otec bojuje na frontě. Starší Karl, téměř už dospělý, je členem odbojové skupiny Edelweisspiraten, mladší Peter, na začátku puberty, zatím nadšeně chodí do Hitlerjugend. Hlavní činnost kolínských Edelweisspiraten spočívá v psaní protiválečných nápisů a v pouličních šarvátkách s Hitlerjugend. Pak ale naleznou raněného uprchlého trestance a přicházejí nové zprávy z fronty.

Pravdivý příběh o odvaze a lidské důstojnosti připomíná osud skupinky mladých Němců, kteří si říkali Edelweissští piráti podle alpské protěže (rostlina), kterou měli ve znaku. Na sklonku Třetí říše v rozbombardovaném Kolíně bojovali proti nacistické zvůli a připravovali útok na sídlo gestapa. Byli však zrazeni, zatčeni, mučeni a většina z nich těsně před koncem války skončila na popravišti. *„Film vypráví o lidech, kteří se vymkli tlaku doby a prostě něco udělali. Ti nejstatečnější z nich byli skoro děti,"* říká režisér a producent filmu. Se svou ženou, scenáristkou Kiki von Glasow, sedm let pracoval na scénáři - sbírali/y autentické materiály, setkali/y se s příslušníky skupiny, kteří přežili, i s rodinami obětí, prověřili/y zápisy z výslechů gestapa. Režisér měl pro natočení tohoto filmu i své osobní důvody, protože jeho otec byl jako Žid odvlečen do koncentračního tábora. Film se natáčel převážně v Petrohradu.

Můžeme na vlastní kůži poznat zoufalost a bídu kolabující Třetí říše. Snímek působí i díky natáčení na ruční kameru velice autenticky. Tomu napomáhá i vizuální stránka filmu - špinavá zákoutí, umazané tváře herců, brutální scény na ge-

stapu. Herecké výkony jsou ozdobou filmu. Mladí herci jsou věrohodní a všechny postavy projdou zpočátku nenápadnou, na konci však silnou proměnou.

Film byl uveden na několika světových festivalech a v roce 2005 také na 40. Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech. Divadlení verze filmu je nyní uváděna v Německu.

Film jsem zatím neviděl. Co mě však velmi nemile překvapilo je český název filmu. Kdo vymyslel „Skupina Edelweiss", když německý název zní „Edelweisspiraten" a anglický „Edelweiss Pirates"? Ne, že by se vždycky musel originální název doslovně překládat, ale u tohoto filmu by to bylo záhodno. Piráti Edelweiss byli totiž antifašisté a například členy nacistické „Hitlerovy mládeže" aktivně fyzicky napadali. Opravdu tedy nechápu, proč se česky jmenují Skupina Edelweiss, když tento název asociuje nechvalně proslulé nacistické protipartyzánské komado Edelweiss, které operovalo na Slovensku. V Německu nedávno proběhl soud s Ladislavem Nižňanským, který v lednu roku 1945 toto komando vedl při jeho běsnění ve slovenských vesnicích Ostrý Grúň, Kľak a Kšinná, kde zahynulo 164 lidí. Komando Edelweiss totiž bylo vytvořeno Němci ze slovenských udavačů a nacistů, kteří měli snáz navazovat kontakty na slovenském území při vyhledávání a likvidaci zbytků partyzánských skupin operujících v horách i po porážce Slovenského národního povstání. Mimo to měli též za úkol vyhledávat a popravovat Židy ukrývané slovenskými rodinami. To je dost zásadní faux pas. ★★★

podle iffkv.cz a jiných www
připravil ***Vojtěch Svoboda*** *(FAS Praha)*
fotka pochází z edelweisspiraten.com, palladiofilm.de

Kečupový skvrny

Smrdím jak připálená hranolka. Ten vlezlej zápach vroucího oleje se smísil s mým potem a vytvořil odpudivej parfém. Prskající friťák mi ozdbobil zástěru stovkou drobných mastných teček.

„S kečupem nebo tatarkou?"

Nahodit úsměv a mé tělo jak poslušný stroječek vyejakuluje na hamburger dostatečně velkou hroudu rudé rajčatové

hmoty. Její oranžovo-krvavá barva se mi ve smaženém vzduchu míhá před očima jako prapor toreadora. Nejradši bych všem těm nenažrancům naplivala do ksichtů!

„Jdi se prosím tě převlíknout! Jak můžeš obsluhovat zákazníky v tak špinavejch hadrech?!"

Strčím si upocený pramínek vlasů za ucho a poslušně zmizím v šatně. Nesmím se dlouho zdržovat, každou chvilku, co se převlíkám, poznám na výplatní pásce. Rychle, ještě čelenku.

„Pokud si koupíte velké menu, dostanete coca-colu zdarma…"

Slova automaticky opouští ústa. Připadám si jako ryba, vlastně jen lapám po vzduchu, otvírám pusu, ale žádné smysluplné sdělení ze mě nevychází. Jakobych už ani nemluvila s lidmi. Na dnešek jsem spala tři hodiny. Do zavíračky jsem seděla ve studovně a snažila se dokončit seminárku. Pak jsem nemohla spát. Často nemůžu usnout. Celé hodiny zírám do stropu, posloucham splachování záchodů na chodbě, občasné kroky lidí vracejících se z nějaký zajímavý akce. Zírám a s každou minutou prohleděnou do tmy jsem šílenější. Ani si nevzpomínám, kdy jsem se začala cítit tak hrozně unavená.

Horko. Do hlavy mi stoupá horko, tváře se nalívají krví a všechno kolem se točí. Zoufale chňapnu po flašce minerálky, kterou mám šikovně schovanou za utěrkou.

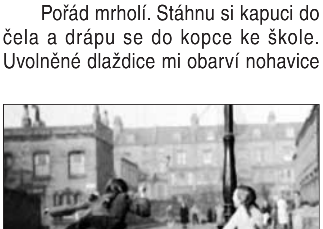
Směna se odplouží stejně slizce jako se přivlekla. Venku už je skoro tma, mrholí a já drhnu hadrem připálené mapy na hrnci.

„Dvořáčková?! Co to mělo dneska bejt s tím pitím na pracovišti? Nezdá se ti, že už to trochu přeháníš?"

Nevrátím, už se sem prostě nevrátím!

Zase ráno. Rána jsou nejhorší. Probudím se a sladký stav nevědomosti je pryč. Když už se mi jednou podaří usnout, nenalézám chuť se ještě probouzet. Zvuk budíku mi provrtává mozek jak ohromný lodní šroub.

Pořád mrholí. Stáhnu si kapuci do čela a drápu se do kopce ke škole. Uvolněné dlaždice mi obarví nohavice

blátem. Sakra! Teče mi do bot! Nevím, proč sem vlastně chodím. Tahle škola mi nic nedává. Měla jsem tolik ideálů o pomáhání lidem a teď tu dřepím ve třídě s třiceti židlemi spolu s padesáti spolustudujícími. Jsme tu namačkaní ve stylu chovných králíků a jediné otevřené okno nestíhá ventilovat vydýchaný vzduch. Čeká mě jen další rozčarování. To, co mělo být seminářem a tudíž hodinou tvůrčích aktivit, se nám zjeví v podobě blokové přednášky. A přednášející mele a mele… Spodní část malíčku mám ošoupanou od rychlého psaní. Kůže na něm se mi leskne. Před očima se mi mihnou kečupové skvrny. Dostanu křeč do podbřišku. Vaječníky oslavují můj neblahý psychický stav a do vložky vytékají krvavé bolavé slzy.

„Míšo, není ti nic? Hele, proč si neumyješ vlasy? Dej si sprchu, udělá ti to dobře. A udělej si masku. Mě pleťová maska vždycky pomůže…," po chodbě se rozlehne ozvěna hlasu mé spolubydlící. Vlastně ji ani nevnímám, protože si cpu oblečení do tašek a přemýšlím, kde bych našla nějaký levnější kamrlík na přespání.

Jak já to tu nesnáším… už mě unavují maličkosti, které stačí k tomu, aby se mi spustila deprese, úzkost a prázdnota, jíž nic a nikdo nezahladí. Lidi, který mám ráda, mi vadí. Ještě víc mi vadí ti, co ráda nemám. Tolik chci něco tvořit, něco smysluplnýho, něco kreativního, něco… a zároveň mě cosi utlumuje, táhne ke stagnaci, apatii, k televizi, která by mi vymyla mozek, abych konečně nemusela nad ničím přemýšlet, abych se cítila šťastná. Kdo tyhle stavy nezažil, těžko si může představit hrůzu mých rozporuplných pocitů. Toužím milovat a žít, ale nedokážu to. Většinu času jde vše mimo mě. Chvíle, kdy mi je líp, jsou jen poklopem, který na čas zakryje žumpu, v níž žijem. Nevím, co s tím. Škola mě míjí, práce mě míjí, vztahy mě míjí.

Zatlačím do igelitky poslední ponožky a dotáhnu celé své vybavení do společenský místnosti. Kupodivu tu nikdo není a tak usednu do prázdného křesla a pustím televizi. Běží v ní reklama na nový šampon. Přejedu si rukou po splihlých vlasech. Televize hučí. Před očima mám krvavé kečupové skvrny. ★★★

Ulrike Dostál *(FAS Zlínsko)*
- e-mail: ulrikedostal@anarchismus.org -

We never forget

Datum 7. října 2005 je dnem,
který se s velikou bolestí vryl
do srdcí nám i mnohým dalším.
Dnem, kdy v boji vyhrála síla přírody
ruku v ruce s nespravedlností
k životům vyjímečných vlastní,
nad silou a chutí (vstát a) dál (jít) žít,
společně s největším přáním,
které v duchu i nahlas
vyslovoval každý z nás.
Dnem, kdy na následky zranění,
které způsobil pád za dosud
nevyjasněných okolností,
nás opustil kamarád a soudruh
Jakub „Vítek" Vojtěchovský

„Samo vzpomínání je smutné, natož pak jeho předmět."
Franz Kafka

★★★

Oliver24 *(FAS Severní Čechy)*
- e-mail: oliver.drobny@anarchismus.org -

Nějakým způsobem chci říci
poslední pozdrav,
ale v ústech mříž se nachází,
co slova drží jako žalář vězně
ve svých útrobách.
Není to ani tak bolest ze ztráty,
ale spíše ztráta vnímání bolesti vůči těm,
co jakoby jedním poryvem větru
rozplynuli se do světa.
Bráním se bolesti jak se jen dá
tu rámus a křik
nebo lampa v ulici je rozkoplá
vydat se na přesmutnou pouť
boje proti předsudkům o smrti
mě stojí hodně sil.
Stále hledám ta slova
k poslednímu rozloučení,
jen mozek nechápe,
že toto ahoj je opravdu poslední.

★★★

Hynek Samek *(FAS Severní Čechy)*

VYŠLO JINDE

PŘÍMÁ CESTA č. 08

Hlavním tématem nejnovějšího čísla PC je „Zrušmě normy v sexualitě". Uvnitř se tak setkáme s články jako „Sexualita", „Sexuální a politický utopismus" nebo „Láska a svoboda". Velmi zajímavé jsou též články o homosexualitě, homofóbii, pedofílii nebo o tzv. divném pohlaví - Queer. Přečíst si můžeme také rozhovor s homosexuálem, texty o znásilnění či náboženství. Mezi spoustou dalších zajímavých materiálů nalezneme i pokračování článku o ženách v metalu. ★★★

anarchofeminismus@centrum.cz
http://www.anarchofeminismus.ecn.cz
cena je 25,- Kč / 30,- Sk za 44 str. A4

A-KONTRA č. 04

V posledním loňském čísle A-kontry s názvem „Atom: cesta k záchraně nebo záhubě" si můžeme připomenout šedesáté výročí svržení atomových bomb na japonská města Hirošima a Nagasaki v článcích „Bylo to skutečně nezbytné?" nebo „Kontroverzní atomy pro mír". A-kontra nezapomněla ani na horké události ve Francii a katastrofické následky hurikánu Katrina v americkém městě New Orleans. Přečíst si můžeme též rozhovor s kapelou Brigada Flores Magon. ★★★

a-kontra@csaf.cz
http://www.a-kontra.net
cena je 25,- Kč za 32 str. A4

PŘIPRAVUJEME

PROGRAMOVÝ KONCEPT AFA/FAS

V dlouhodobější perspektivě počítáme s vydáním nové, přepracované prezentace myšlenek revolučního (anarchistického) antifašismu v podání české Antifašistické akce jako plnohodnotné anarchistické organizace. Stará, překonaná verze konceptu je ke stažení na webu. ★★★

AGAINST SHOP
antifa.cz - fsa.anarchismus.org

HUMOREM PROTI FAŠISMU

V kratším horizontu plánujeme vydat jako ucelenou brožuru dvojdílný článek z pera Marka Vondry uveřejněný v Akcích č. 11 a 12 pod stejným názvem. Zdálo se nám škoda, aby tak zajímavý text tak trochu zapadl jenom kvůli tomu, že musel být rozdělen. ★★★

AGAINST SHOP
antifa.cz - fsa.anarchismus.org

against shop ☆ proti obchodu

HUDBA

::: AGAINST-CD-01 :::
EDELWEISS PIRATEN
Pořád dole
MAP Records (CD 01) 2003
HC/Punk z Otrokovic
ČR ::: DP 161,- Kč

::: AGAINST-CD-03 :::
TOY PIŠTOL' S
Prizposob sa, alebo zdochni!
Toy Pištol's 2004
Punk z Banské Bystrice
Slovensko ::: DP 120,- Kč

::: AGAINST-CD-04 :::
JEUNESSE APATRIDE
Black Block' n Roll
Fire and Flame Music
Oi se ženským zpěvem z Montrealu
Kanada ::: DP 250,- Kč

::: AGAINST-CD-11 :::
SUFFER
Thirteen
Samuel Records 2004
EmoHC/Melopunk
ČR ::: DP 250,- Kč

::: AGAINST-CD-12 :::
THALIDOMIDE
Thalidomide
Emergency Records 2003
legendární HC partička
ČR ::: DP 200,- Kč

::: AGAINST-CD-13 :::
KOHOUT PLAŠÍ SMRT
Kurnik šopa
INES a Cabaret Voltaire Records, 2004
punková partička ze severních Čech
ČR ::: DP 100,- Kč

::: AGAINST-CD-14 :::
YOUNGANG
Il Santo
Spaghetti Records
anarchistický Oi z Turína
Itálie ::: DP 300,- Kč

::: AGAINST-CD-15 :::
YOUNGANG
Canzoni Ribelli
Knot Records
revoluční tradicionály, benefit na AČK
Itálie ::: DP 300,- Kč

::: AGAINST-CD-16 :::
RATBULL BITE
Ratbull Bite
D. I. Y. Production 2003
trash metal core z Turína
Itálie ::: DP 300,- Kč

::: AGAINST-CD-17 :::
STANCING STRONG
Oro e Merda
Gold Rings Production 2004
temný a rychlý emo HC/Metal
Itálie ::: DP 300,- Kč

::: AGAINST-CD-18 :::
IN THE SHIT
a world of...
Mass Productions 2003
HC/Punk z Newportu (Jižní Wales)
Velká Británie ::: DP 300,- Kč

::: AGAINST-CD-19 :::
HAVOC
Havoc
ZAS Autoproduzioni 2003
klidnější emo HC/Metal
Itálie ::: DP 300,- Kč

CD prosím objednávejte pod kódovým označením (např. AGAINST-CD-01) - předejdeme tak zbytečným nedorozuměním - všechna CD jsou originální, většinou vyměněná s jinými distribucemi a vydavatelstvími za CD vydanými MAP Records

PLACKY

::: AGAINST-PL-01 ::: **::: AGAINST-PL-02 :::** **::: AGAINST-PL-03 :::** **::: AGAINST-PL-04 :::** **::: AGAINST-PL-05 :::** **::: AGAINST-PL-06 :::** **::: AGAINST-PL-07 :::** **::: AGAINST-PL-08 :::**

placky prosím objednávejte pod kódovým označením (např. AGAINST-PL-01) - předejdeme tak zbytečným nedorozuměním - placky jsou velké cca 2,5 cm v průměru, jsou barevné (většinou černo-červené) za dobrovolný příspěvek (DP) 20,- Kč

TRIČKA A MIKINY

::: AGAINST-HA-01 :::
logo MAP Records - lebka

::: AGAINST-HA-02 :::
Out of Control - Antifašistická akce

::: AGAINST-HA-03 :::
Edelweiss Piraten - fotka partyzána

::: AGAINST-HA-06 :::
PUNK alias PUMA

::: AGAINST-HA-07 :::
ANTIFAS alias ADIDAS

::: AGAINST-HA-10 :::
logo - Antifašistické akce

::: AGAINST-HA-14 :::
dres - záda (na prsou celý letopočet)

::: AGAINST-HA-15 :::
dres - záda (na prsou celý letopočet)

::: AGAINST-HA-17 :::
dres - záda (na prsou celý letopočet)

::: AGAINST-HA-18 :::
dres - záda (na prsou celý letopočet)

::: AGAINST-HA-19 :::
dres - záda (na prsou celý letopočet)

::: AGAINST-HA-20 :::
dres - záda (na prsou celý letopočet)

trička prosím objednávejte pod kódovým označením (např. AGAINST-HA-01) - předejdeme tak zbytečným nedorozuměním - trička jsou vyráběna v pánských velikostech M, L, XL a v dámských velikostech XS, S, M, L - mají kvalitní gramáž, v pánských velikostech jsou k mání i s dlouhým rukávem a v dámských velikostech i tílka - potisky jsou zhotoveny sítotiskem v nejrůznějších barevných kombinacích (většinou světlejší barva na tmavší tričko) a ve dvoj až tříbarevném provedení na přední nebo i zadní části trička (tj. na prsa nebo na prsa i na záda) za DP cca 250,- Kč - k dostání jsou i mikiny (obyčejné nebo klokanky s kapucou i na zip) s jedním až kombinací dvou potisků (menší na prsa + větší na záda) za DP cca 500,- Kč a 600,- Kč

TISKOVINY

::: AGAINST-TC-03 :::
AKCE č. 09
březen 2004
30,- Kč / 40,- Sk, 60 str. A4
další dvojčíslo AFA-FAS
tématicky věnované Gerilám, o Maquistech a Sabatem

::: AGAINST-TC-04 :::
AKCE č. 10
únor 2005
30,- Kč / 40,- Sk, 68 str. A4
další dvojčíslo AFA-FAS
tématicky věnované antifašismu a polskému anarchistovi Pilarskému

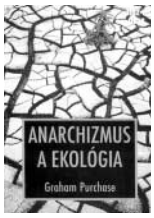
::: AGAINST-TC-05 :::
AKCE č. 11
srpen 2005
30,- Kč / 40,- Sk, 48 str. A4
regulérní číslo AFA-FAS
tématicky věnované střídání na papežské stolici

::: AGAINST-TK-01 :::
KRONŠTADT 1921,
Avrich Paul
AK FAS 2002
120,- Kč / Sk, 236 str. A5
povstání posádky i obyvatel proti diktatuře bolševiků

::: AGAINST-TK-02 :::
KUBÁNSKÁ REVOLUCE,
Dolgoff Sam
AK FAS 2002
120,- Kč / Sk, 220 str. A5
kritický pohled na Kubánskou revo-luci a Castrův státní kapitalismus

::: AGAINST-TK-03 :::
ANARCHIZMUS A EKOLÓGIA,
Purchase Graham
AK FAS 2002
100,- Kč / Sk, 168 str. A5
alternativní pohled na řešení dnešní rozsáhlé ekologické krize

::: AGAINST-TB-01 :::
BUĎ ZLÝ NA SVÉHO NÁCKA
Bullstreet K.
AK FAS 2001 - AK13
30,- Kč / Sk, 36 str. A5
humorné vzpomínky antifašisty na dění v Británii 80. let 20. stol.

::: AGAINST-TB-02 :::
HRDINOVÉ NEBO ZLOČINCI?
Anti-Fascist Action
do půlky r. 2006
??,- Kč / Sk, ?? str. A5
nově vydaná brožura o dějinách revolučního antifašismu

tiskoviny prosím objednávejte pod kódovým označením (např. AGAINST-TC-01) - předejdeme tak zbytečným nedorozuměním - starší Akce jsou též ke stažení ve formátu PDF na **antifa.cz** a na **fsa.anarchismus.org** je mnoho knih a brožur ve Wordu

Všechny naše produkty si můžete objednat na e-mailu **map.records@anarchismus.org**. Chystáme se také co nejdříve rozjet e-shop AGAINST SHOP na antifa.cz. Jelikož některých hudebních CD máme v naší distribuci málo, pro ty, na než se nedostane, chystáme možnost stáhnout si zvolený hudební materiál z našeho webu ve formě MP3. Veškeré naše produkty jsou vám dostupné za dobrovolný příspěvek (DP), který ale musí pokrýt výrobní náklady a eventuelní poštovné či balné - v žádném případě se nejedná o výdělečnou činnost. U placek a triček vám na požádání kvůli orientaci zašleme e-mailem barevný náhled. K dostání jsou i nášivky se stejnými plackovými a tričkovými motivy. K dispozici v naší distribuci (většinou bez požadování DP) bývají i aktuální série právě zhotovených anarchistických a antifašistických samolepek či plakátů. V naší nabídce můžou být i jiné (v tomto nabídkovém listě nezveřejněné) produkty - některé nemusí být zrovna aktuálně na skladě nebo vyrobeny, některé už můžou být vyprodány - nejsme komerční firma, ale anarchistické vydavatelství a distribuce - bližší nabídka - viz e-mail.

OBJEDNÁVEJTE NA NAŠEM E-MAILU: MAP.RECORDS@ANARCHISMUS.ORG

kontakty

webové rozcestníky

ANTIFA.CZ

FSA.ANARCHISMUS.ORG

::: AFA-FAS-MAP :::

kontakty na regionální skupiny

Federace anarchistických skupin / AFA - Praha
e-mail: afa-praha@anarchismus.org
telefon: 604 900 663
poštovní adresa: BOX 5, 150 06 Praha 56

Federace anarchistických skupin / AFA - Brno
e-mail: fsa_brno@anarchismus.org
e-mail: afa-brno@anarchismus.org

Federace anarchistických skupin / AFA - Zlínsko
e-mail: zlinsko@antifa.cz

Federace anarchistických skupin / AFA - Jihlava
e-mail: fas-jihlava@anarchismus.org
e-mail: sever@antifa.cz

Federace anarchistických skupin / AFA - Severní Čechy
e-mail: fas-sever@anarchismus.org

Federace anarchistických skupin / AFA - Olomoucko
e-mail: fas-olomoucko@anarchismus.org
e-mail: olomoucko@antifa.cz
telefon: 732 173 885

Federace anarchistických skupin - Jižní Čechy
e-mail: fsa-jiznicechy@anarchismus.org
telefon: 721 649 716

Federace anarchistických skupin - Pardubicko
e-mail: fas-pardubicko@anarchismus.org

::: AFA-FAS-MAP :::

ostatní kontakty

anarchisticko antifašistický časopis AFA-FAS - AKCE!
e-mail: casopis.akce@anarchismus.org

anarchistické noviny FAS-MAP - SVOBODNÁ PRÁCE
e-mail: redakce-sp@anarchismus.org

anarchistický hudební label FAS-MAP - MAP RECORDS
e-mail: map.records@anarchismus.org

anarchistická hudební kapela - EDELWEISS PIRATEN
e-mail: piraten@anarchismus.org

mezinárodní sekretariát FAS-MAP
e-mail: fas_intersec@anarchismus.org

anarchistický černý kříž FAS-MAP
e-mail: fsa_abc@anarchismus.org

monitoring neonacistů na webových stránkách AFA
e-mail: monitoring@anarchismus.org

casopis.akce@anarchismus.org

★ Toto je e-mailová adresa určená pro vaše reakce nebo připomínky týkající se grafické a obsahové stránky časopisu Akce. Na tuto adresu nám prosím zasílejte své příspěvky do nového čísla.
★ Napište článek (v nějakém textovém editoru - nejlépe **Wordu**), sežeňte si k němu obrazový materiál (nejlépe ve formátu **JPG** s kvalitou uložení **5** - kvůli komprimaci ideální pro posílání mejlem, v reálné velikosti **X cm** x **Y cm** s rozlišením **300 dpi** ve stupních šedi) a vše nám pošlete na výše zveřejněnou adresu.
★ Váš článek projde korekturou (jak po gramatické, tak po stylistické stránce), pokud si budete chtít svůj text po korektuře ještě znovu přečíst, informujte nás a my vám včas zašleme váš příspěvek zpět ke schválení. Až teprve po této (možná trošičku složité, ale nezbytné) proceduře bude váš příspěvek zařazen do obsahu časopisu.
★ Přesto vás ale všechny prosíme - čtěte si pečlivě po sobě své příspěvky a nechávejte text (v textovém editoru Word) „projet“ pravopisem a odhalené chyby po sobě opravte!!! Ulehčíte nám tím spoustu práce.
★ A také se pokud možno pod své články podepisujte - anonymita nepůsobí důvěryhodně - třeba nějakou zkratkou či pseudonymem. Uvádějte též zdroje, odkud jste článek získali/y nebo při jeho psaní čerpali/y či z jakého jazyka jste ho překládali/y.
★ Redakce časopisu si též přisuzuje právo provádět výběr článků. Příspěvky nebo reakce nám můžete psát všichni, v časopise se budeme snažit otisknout vše. Je ale možné, že se z rozsahových (tudíž i finančních) důvodů nedostane na všechny. V tom případě s vámi zkonzultujeme další postup - váš článek třeba přesuneme do dalšího čísla, pokud by neztratil na aktuálnosti. Zřejmě ne moc pravděpodobným důvodem neotištění článku by mohla být jeho obsahově-ideologická nepřípustnost. Jsme anarchistická antifašistická skupina, a tudíž v našem časopise nebudeme otiskovat příspěvky oslavující například nacismus, bolševismus nebo kapitalismus! To by bylo možné pouze s doprovodným komentářem.
★ Předem vám děkujeme za vaše příspěvky a pište!!!

KONTAKTY NA JINÉ ANARCHISTICKÉ A ANTIFAŠISTICKÉ SKUPINY A ORGANIZACE

AFS - Anarchofeministická skupina __ anarchofeminismus.ecn.cz
AKA - Anarchokomunistická alternativa __ aka.anarchokomunismus.org
ČSAF - Československá anarchistická federace __ csaf.cz
PA - Priama akcia __ priamaakcia.sk
AAB - Antifašistická akcia Bratislava __ blava.antifa.net
AAP - Autonomní antifa Přerov __ n4xc5@gawab.com
AAO - Antifašistická akce Ostrava __ ostrava@antifa.cz
AAO - Autonomní antifa Opava __ antifaslezsko@safe-mail.net
AAT - Antifašistická akcia Trnava __ tt161city@yahoo.com
AOK - Antifašistický odpor Kladno __ aokladno@safe-mail.net

[předchozí čísla]

[akce č. 11 – srpen 2005]

[akce č. 10 – únor 2005]

[akce č. 09 – březen 2004]

ANTIFAŠISTICKÁ AKCE

FAS ★ MAP

Federace anarchistických skupin

MUSIC AGAINST POLITICIANS RECORDS

http://www.antifa.cz • http://www.fsa.anarchismus.org